Fantastic Club

RODICA OJOG-BRAȘOVEANU

MINERVA SE DEZLĂNȚUIE

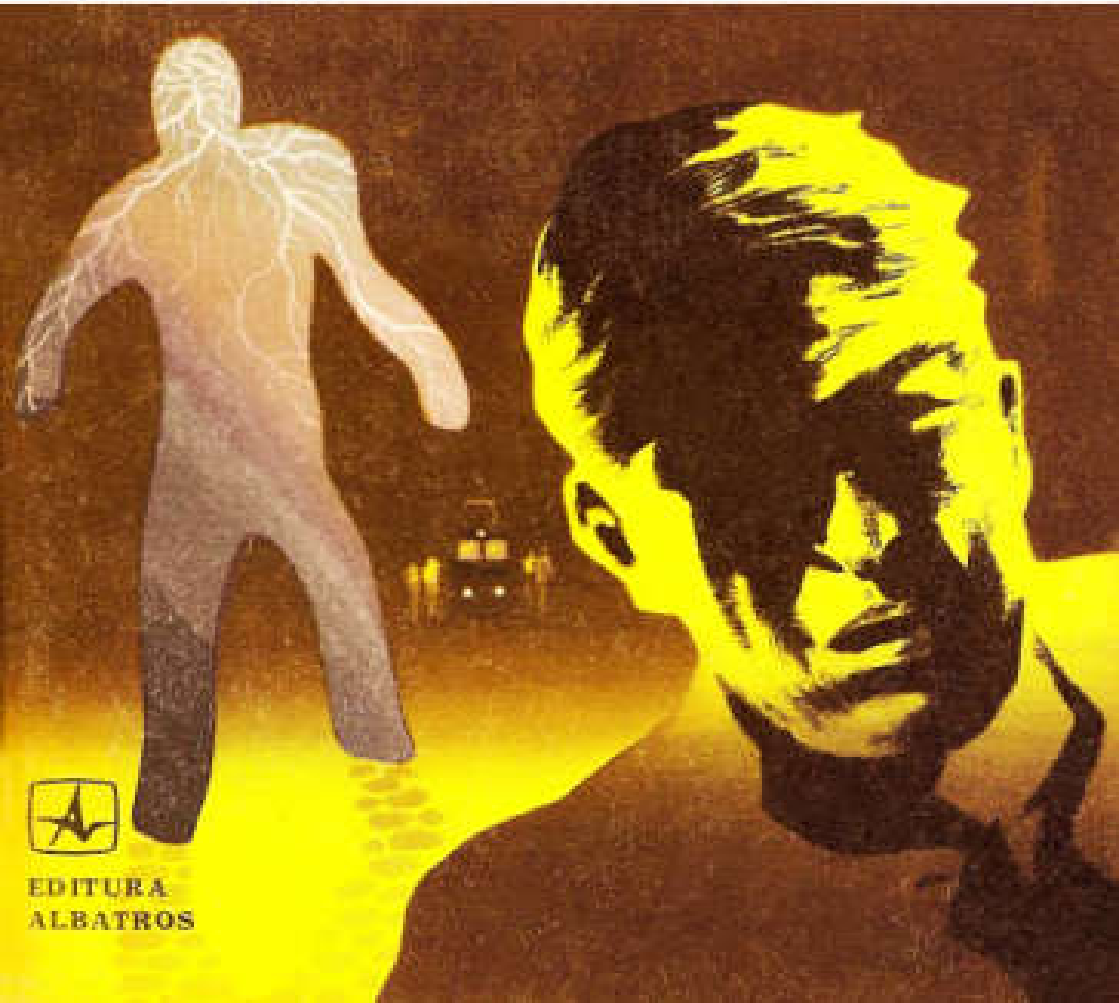

EDITURA ALBATROS

Fantastic Club

RODICA OJOG-BRAȘOVEANU

MINERVA SE DEZLĂNȚUIE

virtual-project.eu
== aladrian ==

EDITURA ALBATROS • 1974

Capitolul I

STUPEFACŢIE

Bărbatul îşi lăsă trupul să se odihnească pe firul apei. Ochii i se îmbătară de atâta cer. Apoi îşi încordă braţele începând să înoate fără zgomot. Mişcări lungi şi line. Pe muşchii puternici apa se fărâmiţa în boabe limpezi. Se apropie de mal. Locul era ciudat şi pustiu. O salcie îşi clătea părul în undele râului. Mai încolo, creşteau tufişuri sălbatice cu poame roşii, ca nişte cercei. Omul privi în jur scormonind cu ochi neliniştiţi malul şi dispăru printre tufele de bozie. După câteva minute coborî poteca spre şosea. Haina de călugăr ascundea silueta viguroasă cu umeri de atlet. Se opri în faţa stâlpului consultând îndelung tăbliţele indicatoare. Îşi potrivi desaga pe umeri şi căutând marginea drumului se îndepărtă cu paşi mari.

Va ajunge abia spre seară la Peştera Sihastrului. În mâneca anteriului, în loc de mătănii ascundea un stilet lung.

— Cică alea de la Roma seamănă cu japiţele noastre.

— Cine? întrebă distrat Plămădeală.

Mâinile îi tremurau de nerăbdare. Frate-său îşi încruntă sprâncenele:

— Auzi vorbă! Cine! Fetiţele din Piaţa Spaniei! Nu merită să te arunci. În schimb la Paris… Duse degetele ciorchine la buze: Durere! Midinete, curăţele, nostimioare… Să-mi trimiţi o ilustrată sexy!

Desenă cu mâinile în aer o siluetă de femeie insistând pe anumite curburi:

— Asta mă interesează în primul rând. Reține! O expediezi pe adresa institutului, fără plic. Moare Popovici de la Personal…

Plămădeală râse. Nevastă-sa intră în odaie şi celălalt amuți.

— Sunt neliniştită. Nu ştiu de ce sunt atât de neliniştită. Îi căută privirea: Să ai grijă.

Şoseaua se aşternea monotonă:

„Deseară ajung la graniță. Mâine Ungaria şi poimâine Iugoslavia… Da, miercuri sunt la Veneția. Ochii îi străluciră: Veneția! Gran-Canale… Puntea suspinelor… Palatul Dogilor…“

Se înşela. N-avea să vadă Piața San-Marco. La câțiva kilometri de frontieră, lângă Peştera Sihastrului va trăi cea mai îngrozitoare aventură din viața sa.

Rudy Negreanu cercetă peronul. O gară mică, cenuşie, cu lume puțină, nelipsitele muşcate şi un ceas rotund agățat la intrare. Coborî amețit de lumina puternică. O fetiță desculță, în rochiță de barhet, îl opri întrebând timid:

— Doriți o cameră?

Strângea cu degetele de la picioare nisip, lăsându-l să scape în şuvițe subțiri.

Rudy Negreanu zâmbi bătând-o uşor pe obraz. Se apropie de chioşcul cu răcoritoare şi ceru un sirop. Chipul vânzătoarei nu se vedea. Apăru doar o mână udă cu un inel ieftin de argint care luă banii.

Peste 48 de ore, la Peştera Sihastrului, o altă mână desprinsă parcă de trup îi va strecura cianură în paharul de pe noptieră.

Mercedesul cu număr străin frână brusc. O țigancă zveltă coborî. Zâmbi omului de la volan arătându-şi dinții strălucitori. Maşina demară dispărând printre serpentine. Femeia îşi scutură fustele înflorate şi-şi potrivi basmaua peste lațele împletite subțire. Privi în jur şi apucând pe un drumeag se înfundă în pădure.

Ştia să zică în ghioc, în bobi şi în aburi de cafea.

Trecutul… Viitorul… Drama de la Peştera Sihastrului n-o prevăzuse. Ceva însă o chema acolo.

Iliescu aruncă revista şi oftă ostentativ:

— Greu ne mai mişcăm!

Un zâmbet, o încuviințare din partea celuilalt şi discuția s-ar fi însăilat indiferentă, împingând timpul din urmă. Dar Iliescu tăcea cu ochii întorşi undeva înăuntru. Locomotiva trăgea din greu, gâfâind. Fiecare învârtitură de roată îi apropia de destin.

Unul din ei va muri la Peştera Sihastrului. Celălalt nu va fi străin de crimă.

Femeia întinse leneşă mâna şi aprinse veioza. Alain Mathieu privi brațul rotund, uşor bronzat.

„Are încheieturi fine, de marchiză. E cea mai frumoasă femeie pe care am întâlnit-o în viața mea."

O trase lângă el. Îi auzi şoapta caldă îngropată în subțioară.

— O să-mi fie greu fără tine. Două săptămâni…

— Trec repede, ai să vezi.

— Mă iubeşti?

— Draga mea…

— Cât mă iubeşti?

— Cât marea.

— Atunci rămâi.

Îl privi cu un surâs cuminte. Surâsul ei… Surâsul care-i aduce lacrimi.

— Două săptămâni, iubito, atât! Când mă întorc…

Nu se va mai întoarce niciodată. În noaptea de 21 iulie, Alain Mathieu va muri înjunghiat. La Peştera Sihastrului.

Inginerul Gogu Vasilescu apăsă pe accelerator. Maşina se cambră şi țâşni ca o săgeată pe şoseaua pustie.

„Încă două sute de kilometri… În două ceasuri, poate un ceas şi jumătate, sunt acolo."

Peste 36 de ore va fi împuşcat. Acolo, la Peştera Sihastrului.

Ecaterina Stănescu lăsă jos valiza din piele galbenă şi îşi duse mâna la ochi căutând în lungul şoselei. Autobuzul venea din jumătate în jumătate de oră. Scoase o revistă din sacul de voiaj şi, sprijinindu-şi spatele de balustradă, suspină uşor. Pe lângă ea trecu căpitanul Atanasiu privind-o indiferent. Avea o siluetă uşoară cu ceva *țeapăn* în *mers* şi în mişcarea umerilor.

Nu se cunoşteau. Peste câteva ore se vor întâlni la Peştera Sihastrului într-o luptă surdă.

Autobuzul arhiplin urca panta scrâşnind din toate încheieturile. Ionică Panait se uită strâmb la femeia care-i înghesuia în pântece desaga şi coşul cu rațe. Scoase batista ştergându-şi obrazul asudat.

Gestul anticipa o altă mişcare. Scena marii surprize de la Peştera Sihastrului.

Marioara Țâmpoc, deşirată, cu un geamantan de carton în mână îşi trecu palma năduşită peste obrazul lipsit de farmec.

Traversă şoseaua fredonând bine dispusă. Nu ştia că în curând, la Peştera Sihastrului, va fi una dintre primele victime.

Peştera Sihastrului... Ziduri albe, line, cu viniete înfipte în pântecul văruit. Coloane zvelte sprijină cerdacul de la primul etaj. Acoperişul de ardezie străluceşte. Adună ca într-o pâlnie tot soarele de la răspântie.

Gonind pe şosea ori păşind atent pe poteci umbrite, oamenii caută acelaşi drum: spre hanul de la Peştera Sihastrului. Vor trăi aici drame puternice, răscolitoare...

Totul a plecat de la un incident petrecut cu o săptămână în urmă...

*** * ***

— Hoțul! Hoțul! Puneți mâna pe el!

Individul alerga din răsputeri. Era scund, îmbrăcat într-o

cămaşă roşie cu carouri. Un roşu strident ce se vedea până departe. Sub braț ținea o servietă.

Oamenii îl urmăreau ațâțați. Câțiva, mai tineri, traversară încercând să-i taie calea spre bulevard.

Locotenentul Dobrescu opri o femeie:

— Ce s-a întâmplat?

— A spartără unul tutungeria. Un derbedeu!

— Un nebun, opină cineva.

Trecătorii se opriră comentând aprins incidentul.

— Să-ți rişti pielea pentru un pachet de țigări…

— Se vede treaba că nu fumezi. Nu ştii ce-i ăla viciu…

— Ei, şi dumneata! făcu femeia. Ce, parcă e numai țigări?

— Dar ce mai e?!

— De unde să ştiu?… Aşa, dăgeaba, n-o fi băgatără el şperaclu.

Omul continua să alerge. În spate se auzeau paşii celorlalți. Din ce în ce mai aproape.

„Trebuie să ajung la bulevard… Mă pierd mai uşor…“

Țâşni ca o săgeată prin fața tramvaiului. Se împiedică şi căzu scăpând servieta din mână.

Vatmanul frână reflex. Prea târziu. Auzi doar urletul. Când deschise ochii, o mare de oameni înconjura vagonul. Hoțul zăcea strivit sub roți. Sângele înnegrise cămaşa roşie.

Locotenentul îşi întoarse privirea. Masa aceea de carne nimicită, oasele sfărâmate, mâna aproape desprinsă de trup erau insuportabile. Apoi se întâmplă ceva ciudat. Sub ochii stupefiați ai mulțimii leşul începu să prindă viață. Leziunile emanau un lichid galben, gelatinos care aproape concomitent coagula. Un lichid necunoscut, reconstituind complet țesuturile distruse. Timp de câteva secunde, oamenii rămaşi fără grai urmăriră, cu sentimentul cert că asistă la o minune, un proces unic de regenerare. Acolo unde fusese doar carne hăcuită, muşchiul, pielea fără pată miraculos refăcute păreau neatinse. Hoțul deschise ochii. Clipi mărunt, căutând buimac în jur. „Nu înțeleg, şopti. Cum…“ Nu-l auzi nimeni. Țâşni brusc în picioare şi, frângând cercul mulțimii, dispăru. Oamenii priviră lung în urma lui fără să se mişte. Nu înțelegeau ce se petrece şi se simțeau înspăimântați.

Locotenentul încă uluit o luă la goană. Individul nu trebuia să scape. Deținea un secret magic, nemaiauzit şi doar întâmplarea îl scosese din anonimat. Ajuns în colțul străzii, urmări tertipurile hoțului care încerca să se debaraseze de o eventuală umbră.

Omul în gri venea în spate. Purta un costum fresco cu ceva englezesc în sobrietatea croielii, singularizându-l în mulțimea de bluzoane şi cămăşi colorate.

Pe fața rigidă apăru un zâmbet. Silueta subțiratică a locotenentului desena zig-zag-uri camuflându-se privirilor aruncate de hoț.

Cursa continua. Acelaşi start – ciudata întâmplare din bulevardul 1 Mai; acelaşi țel – prinderea şi identificarea protagonistului.

Adversarii erau locotenentul de securitate Dobrescu şi omul în gri, reprezentantul unei puternice agenții de spionaj cu sediul în străinătate. Din momentul accidentului trecuseră abia şase minute.

Hoțul o coti la stânga apoi traversă din câteva salturi strada dispărând într-un gang. Curios, nu gâfâia, nu se simțea obosit. Îi era doar teamă. O teamă care-i strivea inima. Ieşi într-o alee şi coti la dreapta. Escaladând un gard de piatră, ajunse în curtea unei bodegi mici de cartier.

Pândi ascuns după lăzile cu bere depozitate în stive înalte. Nu, nu-l urmărea nimeni. Încercă să-şi domolească pasul şi dispăru într-un bloc cu trei etaje situat la capătul străzii.

„Strada Cerna“ citi locotenentul. O tăbliță veche pe care literele abia se mai desluşeau. Blocul purta încă rănile bombardamentului din 4 aprilie 1944. O bucată de balcon desprinsă, urme de schije ca pe un obraz mâncat de variolă.

La una din ferestre se aprinse lumina. Locotenentul zări pentru o clipă chipul hoțului care trăgea perdelele. Intră înăuntru căutând tabelul locatarilor. Individul se numea Ion Pintilie.

Locotenentul ieşi în stradă şi la primul colț opri un taximetru.

* * *

Omul în gri se uită după getaxul care se îndepărta. Apoi intră în bloc. Îşi puse mănuşile şi sună lung la uşa lui Pintilie.

Nu răspunse nimeni. Aşteptă câteva secunde apoi îşi făcu vânt aruncându-se cu umărul înainte. Broasca cedă abia la a treia încercare. Avu impresia că aude o altă uşă trântindu-se. Traversă în fugă apartamentul gol şi prin bucătărie se precipită pe scara de serviciu.

„Cum de nu m-am gândit?!“

Ajunse în curtea interioară a blocului. Pintilie dispăruse.

Omul în gri scotocea expert, deşertând rafturi şi sertare; căută în şifonier, sub covor, în discotecă. Pe lada divanului găsi o agendă veche de câțiva ani. O băgă în buzunar şi privi încă o dată în jur.

„În curând, se va întoarce puştiul ăla de la miliție ori de la securitate…“

Faptul că dezordinea îi va trăda trecerea şi totodată mobilul vizitei îi era absolut indiferent. Urme care să poată duce la identificarea sa nu lăsase.

Stinse lumina şi părăsi apartamentul.

Omul în gri trecu în spatele draperiei de pluş. Acolo unde mâinile o apucau, perdeaua era tocită şi slinoasă. Ridică receptorul pândind mişcările bufetierei. Femeia spăla pe jos. I se vedeau pulpele bolnave de varice, picioarele încălțate în ghete de pânză cu vârfurile şi călcâiele retezate, coapsele surpate, prăvălite spre genunchi.

Formă numărul păstrând dintr-o veche obişnuință degetul înțepenit în orificii până la rotirea completă a discului.

Glasul celuilalt, calm, fără tonalități țâşni limpede din aparat nefiresc de aproape.

Omul în gri îşi lipi buzele de microfon. Şopti înăbuşit:

— Trebuie să ne vedem.

— Mâine.

— Astăzi, nu mâine. E urgent. Adăugă: Nu v-am deranjat niciodată pentru fleacuri.

Urmă o pauză. Nu-şi putea dezlipi ochii de la picioarele acelea bătrâne. Ciorapii cafenii erau prinşi cu jartiere intrate adânc în carnea puhavă.

— Bine. Peste jumătate de oră la braseria Cina.

Colonelul Ionaş îşi prinse bărbia în palmă. Povestea era fantastică. Prea fantastică…

— Ştiu, spuse locotenentul Dobrescu. Avea figura răvăşită, privirea îi ardea. Vi se pare absurd. Şi mie… Încă nu-mi vine să cred. Dacă ați fi văzut uimirea, dar ce zic eu uimire, groaza oamenilor… Păreau pietrificați. Individul acela repezit sub roțile tramvaiului, masă sângerândă de carne, oase zdrobite şi deodată… sub ochii noştri, prinzând viață, din nou contur. Țesuturile care se refăceau ca într-o vrajă, ca în poveştile cu zâne…

Ionaş lăsă stiloul să-i cadă pe birou:

— Când s-a întâmplat accidentul?

Omul în gri îşi privi ceasul:

— Acum aproximativ o oră.

Celălalt îl asculta circumspect. Era un bărbat mărunt, între două vârste, cu o figură anonimă. L-ai fi putut lua drept contabil, funcționar mijlociu într-o întreprindere oarecare.

Duse halba la gură pândind mişcările ospătarului. Grădina era plină de lume. Oameni care râdeau sub cerul limpede, găurit de primele stele.

— Vă dați seama ce înseamnă asta?

Colonelul se opri în fața locotenentului:

— Cea mai fantastică descoperire a omenirii. A omenirii de la începuturile ei. Mai mare decât focul, mai mult decât tot ce s-a putut născoci vreodată. Evenimentul care va desemna începutul adevăratei epoci de aur a umanității. Războiul devine astfel un nonsens. Bolile, infirmitățile – amintiri hâde.

Omul învingând neputința, descompunerea, omul triumfând asupra celui mai absurd fenomen: Moartea. Îți dai seama?! Îți dai seama?!

— Bineînțeles, zâmbi subțire omul în gri. Milioane de medici, spitale, fabrici de medicamente, toate azvârlite la coşul cu gunoi. Şi, în primul rând, crahul întreprinderilor Tex. Faliment total.

Celălalt îl întrerupse brusc. Ospătarul deşertă scrumiera şi trecu mai departe.

— Cum arăta individul?

Locotenentul îşi duse mâna la frunte:

— Cam la patruzeci-patruzeci şi cinci de ani. Scund, chel, îmbrăcat destul de bine. Când şi-a revenit, părea el însuşi înspăimântat, sau mai degrabă nedumerit. A luat-o la goană... Oamenii se dădeau la o parte îngroziți. Nici Christos nu şi-ar fi deschis aşa pârtie. L-am urmărit până acasă. Din stradă am văzut când a aprins lumina şi a tras perdelele. Am oprit primul taxi şi...

— Cum îl cheamă? întrebă colonelul.

— Ion Pintilie. N-a vrut să deschidă. Până să sparg uşa a dispărut pe scara de serviciu. M-am luat după el, dar degeaba. Nu-i un începător.

Celălalt îşi muşcă buzele:

— Acasă nu se mai întoarce. Cum puteți da de el?

— I-am găsit carnetul cu adrese. Sunt şi câteva numere de telefon.

Colonelul îşi ridică privirea.

— I-a mai luat cineva urma?

— N-am avut impresia, zise locotenentul. Oamenii erau terifiați. Nu le mai păsa de tutungerie.

— Nu la asta m-am referit. Zeci de martori au văzut accidentul. Mi-e teamă să nu fi asistat şi cine nu trebuie.

— Vă gândiți la vreun agent străin?

— Da, făcu Ionaş. În dosarul „inginer M“ eşti folosit ca

nadă. Dacă azi ai fost filat… Un astfel de individ ar fi înțeles numaidecât despre ce este vorba. N-ai observat pe nimeni?

— Ba da! Puştiul de la securitate. Îl urmăresc de trei zile…

— Ştiu, Afacerea inginer M.

Omul în gri surâse.

— Întâmplarea! Oricum, mare lucru n-o să afle. Pintilie a dispărut, iar ce era interesant în casă am luat eu.

— Un mic handicap. Sper să nu-l pierdeți.

Rezidentul mai luă o gură de bere apoi se ridică:

— Tineți-mă la curent. Şi nu uitați: tempo! tempo! Câştigă cursa cel care aleargă mai repede sau nimereşte drumul cel mai scurt. Aş opta pentru a doua variantă.

Omul în gri rămase singur. Privi absent conținutul halbei. Spuma se agățase de pereții groşi, ca o dantelă zdrențuită.

„Drumul cel mai scurt. Mi-ar place să ştiu care e…“

Rămase cu privirea ațintită în întunericul serii albastre de iulie.

Colonelul Ionaş îşi aprinse o țigară şi se aşeză lângă fereastră. O seară de vară, o seară de care-şi va aminti, probabil, totdeauna.

„Ce lucru extraordinar… Dumnezeule!“

Rezidentul se întoarse acasă. Îşi umplu un pahar cu apă şi înghiți pilula de hiposerpil.

„Până una alta…“

Capitolul II

MARTIRIUL LOCOTENENTULUI DOBRESCU

Dinu, care ținea de şase, deschise brusc uşa:

— Samuraiul!

Sărind bezmetic unii peste alții, băieții se năpustiră în bănci. În ultima secundă, Popovici şterse reflex tabla. Elevii încremeniră în poziție de drepți. Deasupra clasei plutea un nor gros de praf. Soarele călduț îl tăia în felii compacte.

Minerva Tutovan rămase o clipă în prag, apoi se îndreptă cu paşi înțepați spre catedră. Era înaltă şi ciolănoasă, îmbrăcată totdeauna în taior cafeniu de croială bărbătească, ciorapi trei sferturi şi ghete. Fața oacheşă, cu ceva nipon în trăsături, părea o caricatură. Poate din cauza ochilor rotunzi, foarte mari şi a nasului lung şi subțire, antenă fină, izbucnind de sub bretonul aspru.

Un zâmbet incert îi flutura pe buzele nefardate.

Pentru bucureştenii care au terminat liceul în perioada ’55-’65, colici intestinali reflecşi însoțesc amintirea Minervei Tutovan. Faima ei depăşise de fapt hotarele Capitalei, iar printre exponenții generației respective a nu cădea în clasa Samuraiului reprezenta dezideratul suprem al fiecărui început de an. Ghinioniştii încercau transferuri disperate la „Şincai“ ori la „Lazăr“, părinții sentimentali erau amenințați cu sinuciderea, frații mai mici uitau să ducă lingura cu supă la gură ascultând înfricoşătoare povestiri despre Minerva. Se vehiculau cifre astronomice privind numărul corigenților şi al repetenților, nu dădea niciodată 10, iar competenții apreciau că în nici un caz „nu poate fi dusă“. A copia neprins de

Samurai sau a trage un tigru de coadă, în nădejdea că nu va observa, însemnau cam acelaşi lucru.

— Absenţii!

Se ridică Popovici – matematicianul clasei – anunţându-i în ordine alfabetică.

— Banciu, Floareş, Mărculescu, Vintilă… Păru să-şi aducă aminte: A, da! Şi Ilinoiu.

Zâmbetul Minervei se lungi până la urechi. Colţurile se pierdeau sub şuviţele de păr retezate scurt.

— Ce băiat drăguţ eşti tu, Popovici! Zi, l-ai uitat pe Ilinoiu! O amnezie sugerată în pauză de amicul Vasilescu: „Bă, vezi că n-am notă, sunt pe aceeaşi pagină cu Vintilă şi chestia de azi cu catetele nu-mi prea prieşte. Bagă-l pe Ilinoiu la urmă. Nu se prinde Samuraiul…“ Poţi să treci la loc. Dar, apropo, Banciu de ce lipseşte? Nu trebuia să-l ascult…

— E bolnav, domnişoară, îngânară câţiva.

— Ia te uită! Minerva îşi bătu palmele fals consternată. Bănuiesc că i s-a recomandat relaxare, destindere – trase de silabe – matinee… Am să-l întreb data viitoare cum i-a plăcut John Wayne. Deveni nostalgică: Măi băieţi, am chiulit şi eu la vremea mea… Da, chiuleam şi eu… Rula un film cu Bette Davis. Dar pentru… cowboy-ul Jimmy să pierzi superba teorie a triunghiurilor *asemănătoare* mi se pare o totală lipsă de gust. *O tempora,* o *mores!*

Deschise catalogul. Întorcea paginile cu o încetineală exasperantă. Băieţii tăceau chitic, frângându-şi pe sub bănci degetele ude. Îşi simţeau inima în gât sau în stomac, oricum nu acolo unde ar fi trebuit să fie. Rugăciuni mute, fierbinţi pluteau deasupra clasei:

„Dă doamne să nu mă asculte!“

„Nu eu…“

„Ionescu, Ionescu, Ionescu, Ionescu…“ silabisea mecanic în gând Pandele, un nume la întâmplare, de teamă să nu-l transmită telepatic pe al său. Dar „Pandele“ se urca singur pe buze.

Încă o pagină întoarsă. A treia. Deci Calomfirescu, Ciucaş, Creţu; Dinu, Dobrescu scăpaţi. Cinci suspine de uşurare. Tremură Farcaş, Firulescu, Focşeneanu…

— Cui zâmbeşti, Dobrescule?

Băiatul îşi muşcă buzele: „Trecuse de mine... Asta-i perversitate!“

— Mie-mi zâmbeai? Eşti amabil să pofteşti la tablă? Evident, numai dacă treaba asta nu te plictiseşte. Şi paşaportul, drăguță! Inutil te agiți, Moraru! Ştiu că ai învățat. De obicei fac eforturi să te zăresc. Te ascunzi după Alexe. Azi văd că joci tontoroiul. Dacă insişti însă, te pot nota la conduită. Unde eşti, Dobrescule? Ai adormit?

Elevul întinse tremurând paşaportul – caietul de teme – învelit în hârtie albastră. Ochii umezi de adolescent timid priveau fascinați chipul Minervei. Brusc, sprâncenele acesteia desenară două linii circumflexe. Puse mâna pe stilou:

— Ai 9, Popovici, dar e ultima oară când înghit figura. Dobrescu e unul din clienții tăi constanți, nu-i aşa? Dă la Drept, ce să-şi mai bată capul cu logaritmi şi alte chestii. Se întoarse spre elevul de la tablă, reproşându-i cochet: Dragă Dobrescule, puteai totuşi să ai amabilitatea să vii cu jumătate de oră mai devreme – vorba aia, copiai tema pe îndelete – nu să-mi înşiri păduchii ăştia rasoliți în recreație.

Băiatul înghiți în sec. Mâinile slabe îi ieşeau ca două lopeți din mânecile prea scurte.

— Am învățat, domnişoară... Puteți să mă ascultați.

— Cu plăcere, dragul meu, cu plăcere. Dar nu ştiu de ce am impresia că suspini după o corigență. Ți-a intrat probabil în cap că te avantajează să înveți vara. Zamfir care se distrează acum de minune turnându-i praf de scărpinat lui Traşcă o să-ți țină desigur companie. Mi-a făcut un extemporal încântător. Zero barat! Tu cel puțin eşti în progres: doi minus. Acum putem începe. Avem o piramidă... Vezi, Cioran, cum mă indispui? Ce-i cu tine în banca întâi? Te-au chemat băieții să le sufli? Treci la loc! Şi nu vă mai osteniți să notați pe tablă cu creion chimic, văd încă binişor. Avem deci o piramidă cu bază paralelipipedică. Apotema M-N...

Dobrescu începu să deseneze. Creta scârțâi apoi se rupse între degetele transpirate.

Clasa izbucni într-un chicotit, reprimat repede.

Samuraiul bătu cu stiloul în catedră:

— Va să zică asta-i viziunea ta artistică despre paralelipiped! Foarte personală, dragă Dobrescu. M-ar interesa acum să aud şi definiția. Îşi aţinti privirea spre fundul clasei şi spuse duios: Poate te ajută Pârvu. Vrei, dragul meu?

Pârvu, un găligan cu părul ca morcovul şi faţa plină de pistrui îşi rostogolea ochii speriat aşteptând şoapta providențială.

— Nu suflă nimeni! avertiză Samuraiul. Lasă pixul jos, Diaconescu. Pesemne ai o părere foarte proastă despre mine dacă-ți imaginezi că aplecându-te după el nu te văd când şopteşti. Mai schimbați trucurile, ce Dumnezeu! Aştept, Pârvule!

Găliganul îşi umezi buzele:

— …Scuzați-mă… n-am înțeles întrebarea.

— Am vorbit prea încet, băiete?

— Da. Elevul dădu fericit din cap: Nu se aude bine.

— Aşa e… Nu se aude… repetă solidară clasa.

— În regulă, Pârvu. Treci în banca întâi. Până la sfârşitul anului. Cu ocazia asta, îmi îngădui să-ți dau un sfat. Când mai scrii formule pe caietul de teză, ştii cum, subțire cu creion ascuțit – de la distanță nu se vede – nu mai folosi Hardmuth nr. 1. Are mină tare şi zgârie. Pentru treaba asta, ideal e numărul 3. Şi pe urmă, dragul meu Pârvu, ştersăturile n-au ce căuta în stânga sus, acolo unde pagina rămâne de obicei curată. Ei, Dobrescule, ți-ai adus aminte?

— Paralelipipedul este… ă… ă…

Minerva îl opri cu un gest.

— Are 9 elevul care ghiceşte ce carte citeşte Dinu.

Băieții se întoarseră automat spre fundul clasei. Dinu, roşu la faţă o închise precipitat încercând să i-o paseze colegului pe sub bancă.

Minerva se ridică:

— Fără substituiri! Cine-mi spune?

— E geometria, domnişoară, îndrăzni Vasilescu.

— Hm! Sunt de acord că geometria îți dă fiori, dar expresia

asta serafică, ochii ăştia lucioşi… Hai băieți!

Dinu repetă fără convingere:

— E manualul de geometrie, zău…

Samuraiul îl măsură lung.

— Pariem că e o porcărie gen Pitigrili sau James Bond? În orice caz pe aici. Adă cartea încoace!

Dinu o privea disperat. Întinse volumul ferfeniță cu sentimentul candidatului la scaunul electric. Minerva se uită la femeia goală de pe copertă.

— „Omul cu pistoletul de aur“. Tratează despre paralelipipezi, bănuiesc. Unu pe chestia asta, băieţaş! Despre rest, discutăm la dirigenție. N-am nimic împotrivă dacă o să fie şi tăticu’ de față. Nu bunica, dragul meu. M-am săturat să aud că eşti un copil sensibil care din zori şi până-n noapte nu face altceva decât să rezolve ecuații şi probleme de geometrie în spațiu. Până una alta poți să ieşi puțin afară. Vrei să-l însoțeşti, Panait? Răsuceşti țigara aia de un sfert de oră. Daca eşti amabil, Traşcă, împrumută-i bricheta. Deci, ce e paralelipipedul, Dobrescule?

— Nu… nu-mi amintesc exact definiția. Îmi scapă.

Fâstâcit, cojea hârtia de pe cretă.

„Să-mi dea zero tăiat în şaptesprezece, să facă ce-o vrea, dar să mă treacă la loc.“

Minerva îl privi surprinsă:

— Cum vine asta, Dobrescule? Ai ajuns în clasa a noua, îți dau mustățile, aseară te plimbai de mână cu o fată – fie vorba între noi, nu înțeleg de ce trebuia să o ții aşa de strâns, n-am avut deloc impresia că ar vrea s-o ia la fugă – şi nu ştii ce-i ăla paralelipiped?! Păi asta e materie de primară…

Dobrescu îşi înfipse dinții în buza de jos ca să nu izbucnească în plâns. Corigență… floare la ureche. Dar era în stare să-l lase repetent. Spectru înfricoşător, coşmarul nopților dinainte de teză, de reexaminări sadice: „Vino mâine să te ascult. Îți mai ofer o şansă.“

O problemă crâncenă căreia nu-i poate da de capăt. Are palmele şi tâmplele ude.

„Hm! Aici ai feştelit-o, băiete! Dar să nu zici că-s neînțelegătoare.“

Urmează 12 întrebări suplimentare pentru bun simț matematic. Întrebări nimicitoare. Îi vine amețeală. Ceva-l izbeşte în coaste. Îl doare…

— Ce faci, Dobrescule? Dormi?

Locotenentul tresări. Se frecă speriat la ochi.

Maiorul de securitate Minerva Tutovan îl privi bănuitoare printre pleoapele subțiate:

— Abia la al treilea ghiont te-ai trezit.

— Vă rog să mă scuzați. De 24 de ore sunt pe teren…

Asta era crucea lui. După ce luase bacalaureatul, aruncase manualele de matematică în lacul Herăstrău. La banchet, urla de fericire: „Auzi, mă! Am scăpat de Samurai!“ Diaconescu constatase cu gura plină: „Da, în principiu cred că da.“ Diaconescu ăsta a fost totdeauna un tip sceptic.

„Să nu te prind că dai la Politehnică“, îl avertizase Minerva. Scuturase vehement din cap vreo cinci minute. „Hm, nu e nevoie să-ți rupi gâtul pentru chestia asta.“

Se reîntâlniseră după câțiva ani. Dobrescu, proaspăt absolvent al Facultății de Drept, cu epoleți noi de locotenent, repartizat sub ordinele Samuraiului, maior de securitate. Habar n-avea că părăsise învățământul. O privea holbat, cu ochi împăienjeniți, incapabil să articuleze un sunet. Minerva îşi strâmbase buzele subțiri, nutrind convingerea că surâde: „Eşti un tip sentimental, băiete! Bucuria de a trăi se citeşte pe chipul tău. Apoi brusc: Repede! Care-i formula de rezolvare a ecuației de gradul trei?“

Pe bulevard se aprindeau luminile. Roşii, verzi, albastre şi galbene străluceau limpezite parcă sub ploaia subțire.

— Şi zi aşa, tragi tare. De 24 de ore n-ai închis un ochi…

Pe chipul locotenentului se putea citi o resemnare de martir: „Asta-i meseria…“

— Unde e un caz mai complicat, Dobrescu Vasilică sireacu! Că vorba aia, tânăr e, minte țunțurlie are, matematică a învățat. Îşi încruntă sprâncenele: Ştii care-i norocul tău, băiete? Că sunt o femeie blajină.

Dobrescu simți subit nevoia să tuşească.

— Adevărat. Toată lumea mă invidiază…

— Cum ai putut să-l scapi din ochi pe Pintilie? N-am vrut

să discut chestiunea de față cu colonelul Ionaş, îți dai seama…

— Bine, dar nu l-am scăpat.

— Până acasă. De acord. Şi după aceea?

— M-am grăbit să raportez.

— Aşa? Şi dacă între timp băieţaşul a şters-o? Dacă ne-a luat-o înainte altundeva?

— Cine?

— Mama mare! Trebuia să îngheți la uşa lui, sau să-l inviți la minister.

— M-am gândit că poate hotărâți să-l filăm. Calculam că…

— Calculele te omoară!

Ajunseră. Urmând indicațiile locotenentului, Minerva urcă opt sau zece trepte pătrunzând într-un coridor lung în formă de L şi, în sfârşit, se opriră în fața unei uşi.

— Pintilie ăsta al tău trebuie să fie un individ foarte scund. Maximum 1,60 m. Acum îmi explic de ce s-a pierdut atât de uşor prin mulțime.

Dobrescu ar fi vrut să afle cum a dedus înălțimea hoțului, dar se răzgândi şi închise repede gura. Îşi compuse o expresie care părea să mărturisească că raționamentul e la îndemâna oricui.

— În general, prefer să mă întrebi de zece ori decât să mimezi perspicacitatea, băiete, scrâşni Minerva. Vizorul e fixat foarte jos, respectiv la nivelul ochilor celui care priveşte din casă. Ce naiba!? Îşi zvârli capul pe spate: Detest ipocrizia!

Intrară fără nici o dificultate. Broasca fusese spartă. Minerva pipăi lemnul sfâşiat şi clătină din cap.

— Prea târziu. Se întoarse spre locotenent: Dobrescu Vasile! Dacă nu dăm de urma lui Pintilie, te scalpez!

Se opri ca de obicei în prag cu brațele încrucişate la piept. O poziție sui generis în care palma prindea subțioara lăsând să se vadă doar degetul gros. Era o încăpere mobilată *à la garçonne*. Un studio, un bufet combinat, magnetofon, măsuța cu reviste vechi aşternute în evantai, câteva cărți, un fotoliu. Obiecte de duzină dar dispuse aerisit şi cu oarecare gust. Multe lucruri erau aruncate pe jos, în special conținutul sertarelor deşertate. O dezordine întâmplătoare sugerând

mâini pripite care caută.

Locotenentul Dobrescu urmărea din colțul ochilor privirile Minervei, încercând să sesizeze licărul de interes pentru unul sau altul din obiecte. Anticipa întrebările ce aveau să vină – de ce lustra e roz şi nu indigo, de ce comutatorul e pe stânga şi nu pe dreapta – tot felul de aiureli fără răspuns, generând sarcasme suculente din partea Minervei. Într-un fel, proceda ca la o percheziție când, scotocind printre boarfele investigatului, îi pândeşti în acelaşi timp reacțiile. Fără să vrea, ochii îi alunecă mereu spre zidul, dulapul, în fine locul unde acel ceva e ascuns.

— Mda… Minerva se urni din prag. Un individ neîncadrat care trăieşte din expediente. A beneficiat la un moment dat de o sumă mai mare de bani. O afacere mănoasă, poate o moştenire. Sunt vreo zece-doisprezece ani de-atunci. În momentul de față, nu există nici o femeie în viața lui, mă refer la o legătură constantă. Nefumător (locotenentul privi stupefiat mucurile de țigări şi scrumul împrăştiat peste tot), a părăsit casa de cel mult jumătate de oră. Ce-ar mai fi… ce-ar mai fi… Da, Pintilie n-a efectuat serviciul militar. Vreau să spun că e reformat. Astea sunt primele concluzii, Dobrescu. Dacă eşti amabil, reconstituie acum raționamentul. Îți dau cinci minute pentru asta. Nu uita, ne aflăm în criză de timp.

Locotenentul privi buimac în jur. Îi venea să râdă. Un râs isteric, cu fălcile încleştate. „N-a făcut serviciul militar, a plecat de o jumătate de oră… moştenire…“ deduse din câteva mobile banale, un interior tâmpit de don juan ieftin, cum există cu sutele în Bucureşti.

— Ai intenția să-ți serbezi centenarul aici?

Minerva răsfoia cărțile grăbită. Paginile foiletate cădeau una după alta cu un plescăit uşor. În şifonier, dădu peste o cutie de bomboane plină cu tot felul de fleacuri. Corespondență, câteva fotografii, nişte recipise.

— Astea le luăm cu noi. Pot să ne servească. Ei, ce faci? Ia-o sistematic! Am zis că individul e neîncadrat. Care detaliu anume, mai corect absența lui poate duce la această concluzie? Hai băiete! Fă corelația!

— A! Lipseşte deşteptătorul.

— În sfârşit. Sigur că da. Oricât de stăpân ai fi pe reflexele tale, totuşi pui ceasul să sune.

— Îmi îngădui să observ, opină locotenentul ceva mai sigur, că nu constituie un amănunt absolut relevant.

— De ce, dragul meu?

Vocea Minervei era mieroasă şi Dobrescu redeveni circumspect.

— Pentru că întâmplător ceasul ar putea fi la reparat.

— Mă decepționezi, Dobrescu Vasile! Eşti de zece minute în încăperea asta şi încă nu ți-ai dat seama ce fel de individ e Pintilie. Arată-mi te rog un singur obiect refăcut, reparat, sau recondiționat şi-l înghit. Ciorapii, uite-i colo pe pat, sunt toți, absolut toți noi. Cămăşile la fel. Din zece perechi de pantofi, niciuna nu are pingele sau flecuri. În sfârşit, pe comodă sunt două aparate de radio cu transistori identice. Unul are scala spartă, indicatorul posturilor îndoit, husa ruptă. Tu, personal, l-ai fi dus la reparat. Pintilie, nu. Şi-a cumpărat altul. Vrei să mă convingi că şi-a făcut scrupule cu un amărât de deşteptător care costă o sută sau o sută douăzeci de lei?

— Poate că-l trezeşte o vecină.

— Bătându-i frumuşel în uşă…

— De ce nu?

— Pentru că astfel de oameni evită relațiile familiare cu cei din jur. Când cineva se deranjează în fiecare dimineață să te trezească înseamnă că are acces în casa ta. Nu-i mai poți trânti uşa în nas când pofteşti. Or, în profesiuni ca ale amicului Pintilie privirile, întrebările, confesiunile se evită. Adaugă la absența deşteptătorului mapa de vinilin uitată în fundul dulapului şi plină de praf, calendarul în care foile se rup câte zece-cincisprezece odată. Vezi franjurile! Arată aşa doar dacă le smulgi cu toptanul. Când eşti în serviciu, aştepți mereu câte ceva: chenzina, concediul, sâmbăta seara. Nu e cazul cu băiatul. Pentru el, calendarul rămâne o simplă superstiție, unanim acceptată. Luni, marți sau duminică e acelaşi lucru. E logic, Dobrescule?

— Logic.

— Mai departe.

— Spuneați că ar fi beneficiat de o moştenire. În sfârşit, o sumă mare de bani.

— Ai reținut perfect. Dacă observi, toate lucrurile din casă sunt contemporane. Mai limpede, cumpărate în acelaşi timp. Garnitura de mobilă Miorița, covorul, magnetofonul demodat cât un geamantan. Toate acestea presupun un capital lichid investit dintr-o dată. Evident, plecăm de la ipoteza că Pintilie nu era genul de personaj care să acumuleze bunuri prin intermediul unor rate lunare oprite la serviciu. Pentru asta îți trebuie răbdare, spirit de economie. Dispunând însă de o sumă rotundă – un douăzeci, douăzeci şi cinci de mii – a făcut nişte achiziții. Se întrerupse brusc, punându-şi mâinile în şolduri: Ia ascultă, Dobrescule! Care e, la urma urmelor, dascălul dintre noi doi?

Locotenentul roşi:

— Dumneavoastră… singură…

— Scuză-mă. Zâmbi maliții os: Ți-am luat vorba din gură. Continuă!

— Apropo de femei. Spuneați că întreține relații pasagere. Sunt de acord.

— Mulțumesc. Şi cum ai ajuns la concluzia asta, dragă Dobrescule?

— Nimic nu trădează existența unei legături mai vechi. Fotografie, amănunt vestimentar…

— Realmente, mă copleşeşti băiete! Încep să am remuşcări. Ştii, pentru corigența aia…

Considerând că ambianța îi e favorabilă, Dobrescu se avântă:

— Nu văd însă din ce s-ar putea conchide că Pintilie este nefumător.

Arătă spre mucurile de țigară.

Minerva Tutovan ezită o clipă apoi decise să rămână conciliantă:

— Pintilie ăsta e un tip relativ meticulos. Pentru un bărbat care trăieşte singur, curățenia din casă este semnificativă. Şi atunci, dragul meu Dobrescu, când dai cu mătura în fiecare zi, nu din pedanterie, ci pentru că pur şi simplu îți place

curățenia, nu mai arunci scrumul şi ţigările pe unde îţi vine. În vaza de flori, pe bufet, şi aşa mai departe. Nu văd nici o scrumieră. Un fumător şi-ar fi cumpărat măcar una.

— Poate că a spart-o…

Minerva îşi măsură contrariată subalternul:

— Ia ascultă, Dobrescule! Vorbeşti ca să nu adormi? S-a stricat ceasul, s-a spart scrumiera… Chiar aşa stând lucrurile, s-ar fi folosit, până una alta, de o farfurie sau de o cutie de conserve goală, nu ar fi înşirat toată mizeria asta pe mobile. Hm! Totdeauna, dar totdeauna am considerat că elogiile nu sunt pedagogice. Amănuntul însă mai denotă şi altceva. Ce anume, Dobrescule? Dar mai repede, văd că-ţi place să stai la taclale.

— Păi… dacă Pintilie nu fumează…

— Aşa!

— …înseamnă că a avut un vizitator.

— Binişor. Ce fel de vizitator?

„Ei nu, că asta e prea de tot.“

— Un vizitator…, repetă Dobrescu, neştiind ce să spună.

— Am auzit. Dar ce fel?

Locotenentul îşi ridică fruntea.

— Vreţi… vreţi să ştiţi cum arăta?

— Dacă eşti în stare, n-am nimic împotrivă.

— Nu prea cred că aş putea s-o fac.

— Eu sunt convinsă. Nu m-am referit la detalii fizice. Oaspetele lui Pintilie s-a simţit aici mai comod decât la el acasă. Pintilie nici măcar n-a îndrăznit să riposteze unei grosolănii evidente. N-a crâcnit, deşi individul a ars pur şi simplu mobila strivindu-şi ţigările. Aceasta trădează raportul de dependenţă al lui Pintilie faţă de musafir. Fără să-ţi laşi fantezia să zburde – ceea ce nu-mi amintesc să ţi se fi întâmplat vreodată – poţi afirma că îi e teamă de el. Ia să vedem cam ce hram poartă acest musafir.

Dobrescu îşi ţuguie buzele.

— Plecând de la ideea că cineva a spart uşa ca să intre şi apoi a răscolit prin casă, s-ar putea conchide că acelaşi cineva a lăsat şi mucurile de ţigară.

— Deci unitate de persoană.

— Evident.

— Nu evident, Dobrescule. Insuficient! Şi asta pentru tine. Între cel care a fumat ca un turc şi ăla care a asediat uşa răsturnând după aceea casa cu fundul în sus nu există nici o legătură. Ai înţeles? Sunt convinsă că nu! Primul e un vizitator întâmplător. Indiferent de natura relaţiilor lui cu Pintilie, cred că ne interesează mai puţin. Pe când al doilea este adversarul din umbră, inevitabilul agent intrat în arenă. Ceea ce preconiza colonelul Ionaş se confirmă. Ca şi noi, persoana încearcă să-l depisteze pe Pintilie. Ăsta e spionul, băiete, sau mai pe înţelesul tău: Bau-Bau.

— Când Dumnezeu să fi aflat toată povestea asta? bâigui locotenentul.

— Ca şi tine, în momentul când s-a produs accidentul. Tu nu l-ai observat, în timp ce celălalt, sunt convinsă, te-a filat. În consecinţă s-a grăbit, şi ne-a luat-o înainte percheziţionând locuinţa. Ei, îl vezi tu pe balaurul ăsta lăsându-şi mucurile de ţigară peste tot numai ca să-l depistăm noi printr-o simplă analiză de laborator? Ce naiba, te credeam mai dibaci! Deci încă o dată, orice corelaţie între tipul cu ţigările şi sălbaticul care a dărâmat uşa este falsă şi neavenită. În ce priveşte scutirea de serviciul militar – mă grăbesc dragul meu – e suficient să-i priveşti încălţămintea. Băiatul suferă de platfus: uzura tălpii e caracteristică. Mai e cazul să-ţi explic?

Locotenentul clătină din cap.

„Nu, nu mai era cazul.“ Ştia însă ce urmează.

Minerva îl măsură din creştet până în tălpi şi respiră adânc:

— Şi acum, înainte de a trece în baie, nu mai tremura Dobrescule, ţi-o spun eu şi pe asta, am să-ţi povestesc cum am dedus că Pintilie a părăsit locuinţa de maximum jumătate de oră. Pe masă se află o carafă cu apă şi un pahar trei sferturi plin. Carafa a fost umplută azi-dimineaţă, poate chiar ieri. Paharul de circa o oră. Mai adaug că paharul a fost umplut la robinet. Nu s-a turnat din cană. De ce, Dobrescule?

— Ziceaţi că explicaţi dumneavoastră de ce…

— Adică e rândul meu. Mai facem cu schimbul. Până acum ți-ai bătut capul… Mă rog! Doar apa stătută lasă băşicuțe, bule de aer, şi asta cam după o oră. În carafă sunt atât de multe încât ai impresia că e sifon. În pahar, abia acum încep să se adune câteva la suprafață. Când am intrat noi în apartament, nu era niciuna. Deci înainte de a-şi părăsi locuința, Pintilie a băut un pahar cu apă. A observat că cea din carafă nu e proaspătă şi şi-a umplut paharul de la robinet. E clar?

Locotenentul mormăi ceva afirmativ şi trecură în baie.

Minerva scoase o exclamație de uimire. În fața căzii, pe o masă improvizată din scânduri lungi erau expuse la uscat cărți de joc.

— Ce chestie! suflă Dobrescu.

— Patruzeci de aşi, numără Minerva. Asta înseamnă zece perechi de cărți. Băieţaşul Pintilie e cartofor şi încă în stil mare. Citi indicația de pe banderolă: „Volute prelungite“. Luă o carte şi o privi atentă: E limpede! O mână meşteră le-a măsluit lungind aproape imperceptibil cu un tuş special codițele din desen. Asta va deosebi aşii, pentru ochiul expert şi avertizat de… de… Luă alt pachet: De noari – „cerc plin“, ori de dame – „petală deplasată“. Pintilie învață distincțiile şi când joacă cu tine sau cu mine ştie ce avem în mână. Tu-ți fereşti figurile să nu le vadă, dar pe el îl interesează vinietele de pe spatele cărților. Şi culmea, i le arăți chiar fără să te roage. În plus, ştie şi ce să schimbe. Simplu şi eficace.

— Dar ce face cu atâtea pachete? întrebă nedumerit locotenentul.

— Într-adevăr… Ce face? Faptul că opreşte ambalajul – îi arătă hârtiile de pe un raft păstrând pliurile pachetului. Îşi arse o palmă peste frunte: Dumnezeule! Dar e simplu, simplu de tot! Ne întrebam ce-o fi căutat la debit. Păi băiatul nu fura, substituia!

— Formidabil!

— Cărțile de joc se vând doar în tutungerii. Cartoforii, jucătorii serioşi cum îşi zic ei, nu se aşază la masă decât cu un pachet nou, violat de față cu toată lumea. Pasă-mi-te, nu încape trişul. Cărțile se cumpără de obicei la debitul cel mai

apropiat, unde prietenaşul Pintilie sau altul a avut grijă să facă o vizită în prealabil substituind stocul tutungiului – zece sau cincisprezece pachete, rareori au mai mult – cu cele contrafăcute. Oamenii de bună credință vin şi cumpără marfă din laboratorul lui Pintilie. Cui să-i treacă ceva prin minte? Şi pierd, pierd mii de lei, pentru că numai la mize mari îți iei astfel de măsuri. Când joci în familie, cu soacra, cuscru şi tanti Geta, la cinci bani deschiderea sau chiar pe chibrituri, nu-ți bați capul. Iată deci mobilul spargerii de la debit.

— Bine, replică locotenentul, dar există sute de tutungerii în Bucureşti.

— Nu chiar, se bosumflă Minerva. Ai numărat câte sunt pe Calea Victoriei, arteră principală de la Podul Senatului până la Athénée Palace? Patru, băiete! Şi una, fie vorba între noi, e lângă bodega Continental. Iar depărtându-te de centru, câte una singură care deserveşte un cartier întreg. Ştiu ca vom juca poimâine în Titan, de pildă. Oamenii sunt comozi, iau ce le vine la îndemână. Pintilie „aranjează“ debitul de la complex cu o zi înainte şi apoi degajat, împreună cu partenerii se duce şi cumpără un pachet.

Pe bulevard, sute de umbrele, ciuperci colorate din tafta dansau deasupra trotuarelor.

„Din avion trebuie, să fie superb“, gândi Minerva strângându-şi în jurul trupului deşirat jacheta cafenie de doc. Aruncă o privire piezişă spre Dobrescu. Îşi lăsase capul pe spate cu o expresie încântată, primind ploaia în plin obraz. Genele frizate culegeau picurii mărunțiți strălucind în lumina felinarelor ca nişte scântei de diamante.

„Hm… Minerva îşi mişcă vârful nasului. Tot copil a rămas.“

Îşi aminti cu un zâmbet de vremea când scotea limba să prindă fulgii de zăpadă. Tuşi dregându-şi glasul:

— Eu trebuie să le țin minte pe toate. Ți-am spus să-mi aminteşti chestia cu elefantul.

Dobrescu închise ochii. Diamantele se scuturară alunecând pe obraz.

— Sper că nu plângi! Minerva părea contrariată. Perfect!

Să reluăm deci exercițiul de intuiție. Presupunem că eşti proprietarul unui elefant alb…

Capitolul III

OMUL ÎN GRI

Omul în gri se apropie de bătrâna care mătura în fața blocului. Arătă discret o legitimație îmbrăcată într-un plic de plastic transparent. Femeia nu desluşi nimic, dar lăsă mătura ştergându-şi reflex mâinile de poalele şorțului.

— Don' colonel Mateescu? Etajul întâi, apartamentul 11. Singur, tovarăşe. Singur cuc. Nevasta i-a murit... Are, cum să nu! Un fecior: don' inginer. Lucrează la Galați. Eu îi fac curat... Cumsecade... Aşa, un prieten, doi. Cam în urmă cu întreținerea... Îl găsiți acasă, dar bateți mai tare. E beteag de o ureche.

Bătrânul Mateescu îşi trecu palma peste barba crescută.

„Ar trebui să mă rad", dar alungă repede gândul adâncindu-se în calcule complicate.

„500 la bloc... Nu, pot să dau doar 300... sau chiar 250 şi achit restul luna viitoare. 90 spălătoreasă, 10 gazeta, deci încă o sută. Masa, să zicem 150... De fapt 120, dimineața şi aşa... Țigări 25."

Plimbă de câteva ori creionul în lungul coloanei şi scrise mare 495. Puse suma sub cifra 1100, făcu scăderea şi sublinie apăsat rezultatul: 605. Se lăsă pe spatele scaunului sugând capătul creionului.

În oglinda din fața mesei îşi văzu propria imagine. Un bătrânel cu ochelari strâmbi, fără un braț, căzuți spre vârful nasului. Pijamaua cenuşie, în dungi, şi capul pleşuv, ca o ghiulea, îi dădeau un aer de ocnaş. Ochii îi alunecară spre stânga. O fotografie de acum 40 de ani: găetane, piept

bombat, mâna pe spadă. Mateescu fixă tresele tânărului căpitan din 1932. Fotografie la Studio Julieta, chef monstru la Iordache, apoi partidă îndrăcită de cărți. Cât pierduse? Două, trei solde? Cine mai ştie?! Poate, Dragomir, generalul. Parcă a murit anul trecut... „Ce partide domnule! Flăcăii ăia ştiau să joace...“

Surprinse brusc cele două imagini alăturate. Din oglindă şi din fotografie. O singură punte între ele: pocherul, creditorii, azi mai mărunți desigur, bugetul încâlcit. Reluă calculul încercuind suma disponibilă.

„605... Nu e rău... La 1 leu deschiderea, cu blind obligatoriu şi chiar over, Pintilie joacă în forță... Simți că salivează, degetele-i fremătau. Pot să pierd un 4, să zicem 500 maximum. Mi-ar rămâne 105. Sublinie 105. Apoi se răzgândi: Ce mi-e cu ei, ce mi-e fără ei... Totul e să nu sar peste 600. Am să mă abțin. La 600 mă ridic.“

Dar ştia că n-o va face. Nu va avea puterea s-o facă. Răsfira de pe acum, într-ascuns, fără să şi-o mărturisească, alte posibilități de împrumut. Ochii lacomi răscoleau ungherele casei inventariind şi evaluând:

„Aş putea vinde pendulul mic franțuzesc de la mama. Nu se mai poartă. Vechituri sentimentale. Oamenii au ajuns în Lună... Şi albumul de marochin cu paftale... Ia să vedem, cât aş putea lua... Lucrătură veche, migăloasă. Orientali care n-aveau ce face cu timpul. Ăştia scobeau cu acul şi nemții construiau dum-dum-uri. Dacă mi-ar da un 300...“

Uşa era deschisă şi omul în gri se furişă înăuntru. Mateescu împărțea banii pe rubrici mişcându-şi mut buzele. Peste teancurile subțiri aşezase câte o greutate de parcă i-ar fi fost teamă să nu i le sufle vântul.

Omul lovi cu piciorul în uşa vestibulului. Bătrânul sări înspăimântat, scăpând ochelarii pe covorul ros. Deschise de câteva ori gura înainte de a reuşi să articuleze:

— Cine... cine eşti dumneata?

— Stai jos!

Avea o voce metalică, dură, ochii reci, imobili. Mateescu îşi încleştă pumnii fragili, ivoriu îngălbenit cu vene albastre, un

albastru chimic ca fluviile care curg pe hărți. Izbucni:

— Cum îți permiți? Afară! Ieşi afară!

Glasul alterat de furie se îneca. Necunoscutul făcu un pas înainte şi-l izbi puternic peste obraz. O lovitură calculată, fără nimic nestăpânit. Repetă:

— Stai jos!

Gura bătrânului se strâmbă a plâns. Tremura din tot trupul, dar rămase acolo, în picioare, buimac sau doar încăpățânat. O încăpățânare disperată, rest de demnitate, aşa cum copacii îşi încheie destinul doborâți de trăsnet ori de ani, dar în picioare.

Omul în gri lovi din nou. Mateescu se îndoi secerat şi căzu în genunchi, respirând sacadat. N-avea aer.

Celălalt se aplecă zgâlțâindu-l de umăr:

— M-auzi?

Mateescu tăcea cu ochii împăienjeniți, cu gura strânsă pungă. Vocea aceea limpede, cumva impersonală din cauza lipsei oricărei inflexiuni, glas incolor de crainic, îi sfredelea timpanele.

— Unde-l găsesc pe Pintilie? În altă parte decât acasă.

Bătrânul simți durerea incendiindu-i tot trupul. Spinarea, stomacul, creştetul capului, ceafa, un cerc continuu, cu alte cercuri mai mici, concentrice. Nu mai rezista.

Necunoscutul lovea ritmic, bine plasat, fără să-şi piardă răbdarea. Buzele lui Mateescu se descleştară:

— Rodiei 101… La Filipaş, şi îşi pierdu cunoştința.

Omul în gri răscoli apartamentul, smulse telefonul din priză apoi se întoarse în hol. Observă în colțul mesei bancnotele sortate pe destinații: întreținere, spălătorească, dejun, diverse. Precizări grifonate nesigur pe bucățele de ziar şi prinse conştiincios cu câte un ac de gămălie la fiecare teanc. Cercetă totul minuțios, la fel de calm, trecu pe lângă bătrânul făcut ghem pe covor şi părăsi apartamentul.

Colonelul Mateescu îşi reveni într-un târziu şi începu să plângă.

* * *

— Ştii la ce mă gândeam, Dobrescule?

Minerva zvârli extensoarele pe divan şi îşi netezi fusta cafenie care-i ajungea aproape de glezne.

Lumina arunca pete de vată pe tabla neagră acoperită cu cifre.

Locotenentul îşi ridică privirea. Se juca cu Spiridon, *caniche*-ul gri al Minervei, trăgându-l de coadă.

— Vrei să vezi dacă iese?! Mă rog… Ştii la ce mă gândeam? Nu, nu-ți bate capul. Întrebarea e pur retorică. Încerc să calculez unde a ajuns concurentul nostru din umbră. Mai clar, cu cât ne-a luat-o înainte în momentul de față.

— Asta n-o putem şti, decretă sentențios locotenentul.

— Iată rezultatul unei adânci meditații. Întâmplător însă ai dreptate… Situația asta competițională mă irită. În general, nu suport să aud tic-tacul ceasului, dacă înțelegi ce vreau să spun. Mă inhibă. Minutul îmi place să rămână minut, nu să devină secundă pentru că altul conduce cursa.

— Deci vă deranjează handicapul.

— Da, nu-i loial mai ales când ai de bătut aceleaşi poteci. Chiar dacă principial toate drumurile duc la Roma, cel mai scurt, din punctul meu de vedere, rămâne unul singur. Pe acest drum mi-e teamă să nu fi pornit necunoscutul. Completă pe gânduri: Deşi, dacă străbatem acelaşi itinerar avem şansa să ne întâlnim. În clipa aceea, jumătate din avantajul adversarului nostru se va anula de la sine…

— Nu vă înțeleg. În ce sens?

— E un adevăr simplu, băiete. Mai nou, se vehiculează termenul de truism. Noțiunea de „necunoscut“, exercită fatal asupra noastră o fascinație ocultă. Ne înspăimântă totdeauna ce nu ştim, pentru că fantezia poleieşte, completează amplificat ceea ce nu cunoaştem în mod pozitiv. Un criminal neidentificat capătă în imaginația colectivă proporțiile unui Golem. E de ajuns să-i afli numele şi profesia pentru ca balonul să se dezumfle. Misterul s-a risipit. Şi ăsta-i un exemplu barbar. Pe vremea când se pregătea

debarcarea aliată în Normandia – un eveniment premergător istoricei zile a naşterii tale – englezii, fini psihologi, îşi instruiau oamenii, ofițeri sau simpli soldați, oferindu-le date complete despre comandanții nemți ale căror obiective urmau să le atace. De pildă, Frantz Schmidt, căpitan, comandantul Bunkerului nr. 7, 40 de ani, 5 copii, un ochi de sticlă, podagră. Nu mai luptai deci împotriva unei imagini legendare de afiş, nazistul invincibil, robot cu cască de oțel, ci împotriva unui individ care-şi oblojeşte picioarele bolnave, aşteptat de o herghelie de prunci – fritzulachi – la el acasă în Pomerania, sau aiurea. De aceea doresc întâlnirea cu amicul nostru. Ai priceput?

Dobrescu o privi curios:

— Nu v-am văzut niciodată atât de… atât de îngrijorată.

— Hm. Minerva îşi strâmbă colțul gurii cu schima ei caracteristică. Mi se pare că niciodată n-am avut de-a face cu o miză atât de fantastică: regenerator infailibil, miraculos, al oricărei leziuni, indiferent de gravitatea ei, dezideratul născocit odată cu Adam, odată cu prima inimă care a început să bată, al existenței eliberate de spectrul bolii. Îți dai seama ce forțe formidabile dezlănțuie pentru a pune mâna pe…

O voce pițigăiată o întrerupse:

— a + b la pătrat egal cu a pătrat minus 2 ab.

Minerva sări în picioare.

— S-a trezit Keops! Sigur, e şapte.

Keops, papagalul de viță princiară, cu o egretă răsărită în creştetul capului, se zbânțuia agățat de gratii.

— Dacă nu face cucurigu… degeaba, comentă încet locotenentul.

— Mă dau în vânt după spirite matinale, Dobrescule! Totuşi, nu reuşesc să pricep de ce nu-i intră în cap şi restul formulei. Îşi desprinse cu o mişcare bruscă trenciul: Şi acum la minister! Avem treabă.

Deşertară conținutul cutiei de bomboane găsite în locuința cartoforului. Locotenentul tresări. Văzuse fotografia lui Pintilie pe un abonament vechi de tramvai. Exclamă încântat:

— Prima victorie!

Minerva îl lăsă să se desfăşoare apoi întrebă sincer nedumerită:

— Poți să-mi explici, dragul meu, de ce țopăi?

— Nu vă dați seama? Adăugă cu entuziasm vizibil domolit: E primul pas înainte. Avem poza individului!

— O descoperire care ne-a solicitat un consum de inteligență substanțial, nu-i aşa? Unde-i meritul nostru, băiete!?

Oftă răsfirând celelalte nimicuri: un buton fără pereche, o insignă a clubului Progresul, câteva scrisori, o ilustrată din Miami de un exotism fierbinte, o fotografie, un faire-part de nuntă. Pe cartonul alb sclipeau două cercuri secante de aur.

— Ce chestie! Aduce cu o invitație la Olimpiadă. Data – 5 februarie 1971 – biserica Sf. Bălaşa. Evident! Până acum câțiva ani se purta Boteanu. Avem de-a face deci cu mondeni. Naşii nu interesează. Să vedem mirii: domnişoara Coca Grigoriu şi domnul Vasile Preda, pictor grafician. Lăsă invitația să-i cadă din mână: Ştii că se leagă, Dobrescule? Ochii îi străluceau sub sprâncenele perfect drepte. Pictor grafician… Ți-aminteşti? Din prima clipă am opinat că adaosurile acelea la arabescurile de pe spatele cărților nu pot fi opera unui diletant. Am bănuit o mână expertă. Preda ar fi putut face frumuşel treaba asta.

Locotenentul ridică din umeri:

— E hazardant. O invitație întâmplătoare…

— Nu chiar întâmplătoare. Chemi pe mulți la primărie şi la biserică, dar nu şi la ospăț. Asta presupune deja alte relații. Te-ai uitat pe fotografia asta? *5 februarie 1971. Lui Nelu, amintire de la Coca şi Sile.* O întoarse: Hm, cam bătrâiori mirii.

Era o poză clasică, cu mireasa, o femeie la vreo 45 de ani, în mijloc. O față banală, cu ochi şireți.

— Ăsta e Pintilie, spuse precipitat Dobrescu.

Celălalt, mirele, tot între două vârste, o figură jovială cu trăsături proeminente, privea din profil undeva, în afara cadrului, strigat probabil în momentul în care fotograful apăsa pe declanşator. În față, se vedea un fragment de masă, farfurii, sticle etc.

— Deci, conchise Minerva, fotografia şi invitaţia se referă la unul şi acelaşi eveniment: căsătoria cuplului Preda. Un pas înainte îl constituie faptul că cei doi bărbaţi sunt prieteni. Cel puţin în accepţiunea aproape generalizată a noţiunii.

— Cu alte cuvinte îi consideraţi complici.

— Asta numai de zece secunde, băiete. Şi mă mir că nu m-a şocat chiar de la început. Scrisul de pe verso-ul pozei şi cel de pe banderolele pachetelor cu cărţi – ştii la ce mă refer, indicaţiile, aşi: volută prelungită, valeţi: nervuri etc. – prezintă aceleaşi caracteristici grafologice. Nu trebuie să fii mare specialist ca să sesizezi şi de altfel prima expertiză o va confirma.

— Credeţi că Pintilie se ascunde în locuinţa pictorului?

— Hodoronc-tronc! Nu cred deloc asta. Preda nu l-ar primi chiar dacă motivul pentru care Pintilie se sustrage nu are nici o legătură cu cărţile măsluite. E de ajuns să prinzi ghemul de un fir, pe urmă se rostogoleşte singur. Pictorul însă ştie unde poate fi găsit. Îl privi printre gene: Ce propui, Dobrescule?

— Păi e simplu. Ne deplasăm la domiciliul lui Preda şi-l luăm la întrebări.

— Adică?

Deşi experienţa unor ani îl învăţase să fie prudent, Dobrescu îşi dădu drumul pe pârtie.

— Îi învederăm situaţia, mă gândesc la povestea cu pocherul, participarea lui culpabilă, discutând desigur cu toată autoritatea…

— Las' pe mine! îl întrerupse Minerva. Punem uniformele şi luăm un câine lup. Spiridon nu e destul de impozant. Oftă adânc: Cum poţi să baţi câmpii în halul ăsta?! Învederăm, participare, liru-liru, „Bambina mă cheamă, de nimeni n-am teamă", în fine, nu mi-a venit ceva mai deştept! Îţi închipui că Preda e alienat mintal ca să ţi-l servească pe Pintilie, după ce-i povesteşti că te-ai prins la şmecheria cu pocherul? Adică să-şi vândă complicele care în faţa organelor de anchetă se transformă în martor? Unicul martor împotriva lui? Îi închizi gura mai sigur decât dacă i-ai umple-o cu pelicanol. Ce Dumnezeu! Nu îndrăznesc să mă duc la pictor nici ca simplu

pieton: „Sunt Costică din Caracal, am fost colegi de şcoală, am chiulit împreună, ha, ha, ha, unde pot să dau de el?“ Băieții s-au lansat într-o afacere în care imprudențele se plătesc. În consecință, Preda trebuie determinat să vorbească singur, din proprie inițiativă, şi asta e posibil numai dacă prin capul lui nu traversează nici o clipă ideea că am reprezenta autoritățile: miliție, securitate, sau chiar pompierii.

— O ambianță dificil de realizat.

— Asta-i altă chestie. Să vedem de ce ne putem agăța.

Băgă mâna în servietă căutând batista. Scoase fără să-şi dea seama un pachețel învelit în ziar. Îl privi câteva clipe nedumerită apoi începu să râdă:

— Osul lui Spiridon! Uitasem. Trebuie să-l duc la reparat.

Era un ciolan din plastic, o jucărie specială pentru câini cumpărată de Minerva la Paris: „Asta ca să exerseze.“ Îi adusese şi un soi de pardesiaş pentru toamnă, din postav verde, încheiat pe spinare cu nasturi aurii, stârnind invidia canină pe un perimetru de cinci cartiere. Plimbarea consumată cu acest prilej constituise un adevărat triumf, totuşi Minerva ezitase s-o mai repete.

— Am pus cafeaua. Fierbe mai greu, dar până isprăvim noi e gata. Apucă ilustrata violent colorată: Miami. Mi-ar place într-o zi să-l vizitez… *Martie 1972. Dragă John.* Ăsta-i Pintilie. *Petrec o vacanță minunată, vremea e OK, am un costum de baie superb. Un argentinian de la hotel care pretinde că-l cheamă Einstein – nu ştiu unde am auzit numele ăsta, mi se pare ca la televizor, un gangster probabil – afirmă că e cel mai sexy de pe plajă. În august mă întorc la Chicago. Te sărută verişoara ta, Betsy.* O țicnită! Oricum, un detaliu demn de reținut. Amicul Pintilie are o verişoară în Statele Unite. Ce-a mai rămas?

— O scrisoare de pe litoral. Citi numele şi adresa expeditorului: *Tanța Tudose, Mangalia, Olinp.*

— *Olinp*! E clar. S-auzim.

Dobrescu observă scrisul agramat, plin de greşeli, literele boante care coborau şi urcau. Îşi drese glasul:

— *Dragă Nelu, află că eu nu sunt una de celea să mă*

batjocoreşti şi să-ți pui pălăria pe partea şeilaltă. Tu dacă ştiai că eşti golan di Bucureşti trebuia să mă laşi cu nacazurile mele că şi azi o venit sanepidu şi m-o amendat. Ț-o fost ghine să jupeşti chelea di pi mine trii săptămâni pi alese, cu supliment la felul doi şi chersici cât pumnul. Da io vin pisti tine că nici adresa nu mi-ai lăsat ş-o trebuit să ung băietu de la recepție c-o sută cafe praziliană, da na, că tot te-am dibuit şi să ti ferească pi tine Maica Preşistă să vin eu acolo şi să vezi panaramă. Aştept răspuns la Post Restant Mangalia că responsabilul dischidi tăti scrisorile, zâce că el este mai mare peste salariați şi are grijă di noi. Dacă nu, mă pornesc la drum ş-apăi lasă pi Tanța. Încolo, totul e ghini. 5 iulie 1972.

— Cum ți se pare?

Minerva îşi răsucea amuzată şuvițele din breton.

Locotenentul ridică din umeri.

— O agramată, ospătăriță sau poate bucătăreasă pe litoral. Mă surprinde însă faptul că Pintilie s-a încurcat cu ea. Circulă totuşi în alt mediu.

— Dacă erai mai atent când i-ai vizitat domiciliul nu te-ar fi surprins. Ai văzut cămara lui Pintilie? Pintilie – burlac, insist. Colecția de conserve, murături, dulcețuri, proviziile gospodăreşti şi chiar oala din frigider: musaca de vinete, o mâncare complicată care cere timp. Un bărbat când e dispus să-şi gătească nu depăşeşte în materie de eforturi culinare omleta sau cel mult o fleică la grătar. Ca să n-o mai lungesc: Pintilie e un mare gurmand. La mare, unde apetitul e dublu, a profitat de împrejurări şi s-a lipit de amărâta asta. „Supliment la felul doi, piersici cât pumnul“, şi te asigur că n-a scos un ban. Nimic curios, deci. Am o idee! Luă fotografia soților Preda, privind-o intens timp de câteva clipe, apoi i-o întinse locotenentului: Ce-ți spune figura pictorului?

— Tip de şnapan.

— Asta pentru că ştii cu ce se ocupă. Nu-mi umbla cu cioara vopsită! Din punct de vedere al temperamentului, al caracterului mă interesează. E o fizionomie tipică.

— Pare destul de inteligent, îngână Dobrescu cu jumătate de gură.

— Mă enervezi, băiete! Zi că nu ştii, că nu-ți trece prin cap

şi gata! Eventual „n-am înțeles întrebarea“. Cu cine seamănă individul? O cunoştință comună. Expresia ochilor, sprânceana ridicată, obrazul rotund, jovial. Hai!

Locotenentul deschise gura în virtutea unei vechi obişnuințe.

— N-am înțe... Vreau să spun că nu-mi dau seama.

— De amicul şi fostul tău coleg Diaconescu ce zici?

— E absurd!!

— Fără sărituri în înălțime. E ultimul scaun întreg pe care îl am. Poți să-ți revii. N-am afirmat că Preda ar fi Diaconescu şi nici frate-său. Vorbeam de un tip comun. Diaconescu era fără îndoială un măgar. Nu învăța nimic dar, incontestabil, avea umor. Preda e din aceeaşi familie. Luminile astea din ochi, ochi sarcastici care râd tot timpul, licărul malițios, croiala buzelor sunt ale omului care ştie să surprindă totdeauna partea comică a unei situații. Genul e rar; puțini sunt dăruiți cu glanda umorului şi nu totdeauna au zece la purtare. Pe Preda ăsta îl văd şi-l simt. Pus pe şotii, pe farse, născocind mereu altceva. Este elevul care pregăteşte pioneze colegilor sau agață ceva de haina profesorului; e individul în stare să citească în fiecare dimineață mica publicitate, căutând oferte năstruşnice, care pune pe drumuri la ore absolut imposibile, în zori şi la miezul nopții, un tapițer ori un profesor de yoga să-ți sune ție la uşă pentru că a indicat adresa ta. Şi cel mai bine se distrează Preda, imaginându-şi doar situația. E clar?

— Clar.

Minerva se ridică. Începu să se plimbe prin odaie cu un aer concentrat. Spuse încet:

— Iar orice pasăre pre limba ei piere. Preda nu va rezista unei farse. O va gusta şi evident se va simți obligat să-şi aducă şi el obolul. Imaginează-ți că amicul Pintilie, dându-se drept pictorul Preda, a curtat toată vara o bucătăreasă de pe litoral, ba i-a promis că o şi ia în căsătorie... Pentru asta, ne va ajuta Tanța, Tanța din *Olinp*.

— Aveți de gând s-o chemați?

Minerva se opri.

— Eşti înduioşător, Dobrescule! Ai o fantezie care nu-ți va

provoca niciodată astenie. S-o chem pe Tanța! De ce nu pe Liz Taylor?! Pe Tanța o construim noi. O Tanță un pic toantă, un pic mahalagioaică, cu oleacă de stare, o Tanță aiurită barbar de băieţaşul Pintilie şi care vrea să se mărite, o Tanță ce va stârni compătimirea lui Preda. Mă duc să mă îmbrac.

Dispăru în baie fluierând bine dispusă. Locotenentul ar fi fost tentat s-o întrebe dacă şi în cazul lui Liz Taylor ar fi procedat la fel, dar socoti că pentru moment e bine să renunțe.

Telefonul începu să sune.

— Răspunde tu! strigă Minerva.

Reveni după vreo zece minute. Locotenentul o privi consternat.

— Închide gura, băiete! Cine a fost?

— Căpitanul Petrea de la economic. Afirmă că la nici un institut de cercetări din țară nu se fac experiențe privind regeneratorul miraculos. Nici n-au auzit măcar de aşa ceva. Presupune că e vorba de vreun căscat care lucrează pe cont propriu.

— Mi-am imaginat. Răscoli printre lucrurile de pe masă şi băgă în poşetă fotografia lui Pintilie: De asta am nevoie. Maşina e jos?

Dobrescu dădu din cap afirmativ.

— Foarte bine. Mergem întâi la camera 201. Mă interesează adresa lui Preda. Tot prin Fondul Plastic bănuiesc că o reperăm. După aia le fac o vizită.

Locotenentul o privi năuc:

— În ținuta asta?!

— Hotărât, vrei să mă scoți din sărite! Sunt Tanța! Tanța din *Olinp*. Nici atâta lucru n-ai înțeles?

Automobilul aluneca pe asfaltul înfierbântat.

— Sper că n-ai nimic împotrivă să mă conduci până la familia Preda. Avem prilejul să mai stăm de vorbă.

Locotenentul îşi duse discret mâna la gură şi Minerva îl măsură contrariată:

— Ce faci, Dobrescule, caşti?

— Nu. Mă… gândeam.

— Hm! Un obicei pe care nu-mi amintesc să-l fi avut în liceu. Aşa se manifestă meditaţia la tine?

Fiatul îi zvârlea dintr-o parte în alta strecurându-se abil prin mulţimea de vehicule.

— Şi la ce concluzie ai ajuns?

Dobrescu îşi muşcă buzele.

— Că nu ştiu cum se face, dar totdeauna aveţi dreptate.

— Eu ştiu cum se face, băiete. Şi mai ştiu ceva. Că nu m-am ocupat suficient de tine în ultima vreme. Ca să fiu sinceră, am remuşcări.

— Lăsaţi…

— Nu, nu, realmente am remuşcări. Uite, au trecut două zile de când n-am făcut nici un exerciţiu de perspicacitate.

— Eu unul am tot vrut să vă amintesc. Chiar le simţeam lipsa…

— Foarte bine, o să profităm de drumul ăsta. Presupune că porţi… Ce-i, Dobrescule? De ce oftezi?

— Mi-a venit inima la loc.

— Presupune deci că porţi ochelari. Precizez, ochelari de vedere cu foarte multe dioptrii. Poţi citi cu ei absolut orice în afară de un singur cuvânt. Întrebă dulce. Care cuvânt, Dobrescule?

Ochii locotenentului înţepeniră fixând ceafa subofiţerului de la volan.

„E un blestem! La şcoală formule, teoreme, ecuaţii, acum… O să ajung la 80 de ani şi tot elevul Dobrescu Vasile rămân.“

Problemele Minervei aveau darul să-l inhibe total. Devenea dintr-o dată şcolarul timorat, înnebunit la gândul corigenţei.

— Reflectează, băiete!

„Reflectează! Exact ca pe vremuri la şcoală: dacă triunghiul este echilateral cum se poate ca latura A-B să fie mai mică decât… Uite că se poate, e bine?“

— Aştept, Dobrescule!

— Îmi scapă cuvântul…

— Mă indispui, dragul meu. Problema e naivă. Am dat-o aşa, pentru încălzire…

„Ce-o fi urmând după!!“

— Cuvântul pe care nu-l poţi citi reprezintă marca înscrisă

pe lentilă sau pe brațul ramei. Zeiss – de pildă. Ca s-o vezi, trebuie să scoți ochelarii. Chestia cu dioptriile era pentru inducere în eroare.

Dobrescu respira adânc, privind-o țintă dintr-o parte.

— Bun. Până aici ai răspuns excelent. Şi acum, să vedem cum stai cu spiritul de observație. Îl ştii pe căpitanul Stamate?

— De la cifru, cum să nu! Cel mai gras ofițer din minister.

— Eşti foarte prompt. Mă bucur. Ce fel de pantofi poartă?

— Pantofi?! întrebă aiurit locotenentul.

— Îhî.

— Scuzați-mă, n-am înțeles bine.

— Uite, Dobrescu, fără tertipuri! Ce, mă iei ca la şcoală? Cum nu ştiai ceva, „n-am înțeles, domnişoară, vă rog să repetați!“ Nu uita că acum n-are cine să-ți sufle. Am întrebat ce fel de pantofi poartă căpitanul Stamate. Poftim, te şi ajut: totdeauna acelaşi fel de pantofi.

— Cred, locotenentul clipi buimac, privind riviera efervescentă a baloanelor de lumină, cred că numărul 42.

Chipul Minervei deveni rigid. Doar nasul îi vibra ca o seceră:

— Ascultă, Dobrescule! Cunoşti tu indivizi care-şi schimbă numărul încălțămintei? Vara 43, în februarie 38? Îți bați joc de mine?

— Scuzați-mă. Ați spus „totdeauna“.

— M-am referit la model. Nu la culoare, calapod sau anotimp. Se răsuci ostentativ cu mâinile în poală: Ei?

Încurcat, Dobrescu gesticulă vag.

— N-am observat ceva deosebit.

— Cum aşa? Îl întâlneşti în fiecare zi de cel puțin 15 ori. Şi tot în fiecare zi de cel puțin 15 ori îți spun, îți recomand – vocea Minervei mergea crescendo – te rog, te implor să caşti ochii, Dobrescule! Era cu atât mai uşor de remarcat cu cât din cauza uniformei, a lui Stamate, dragul meu, nu a ta, amănuntele celelalte, să le zicem personale, ies în evidență: încălțăminte, batiste, portțigaret, stilou, eventual un inel. Dar pesemne că eu vorbesc pentru mine. În capul tău funcționează ideea că am nevoie de repetiție şi că mă chinuie

un tic nervos – s-o fac cu voce tare, tu îndeplinind oficiul de auditor amabil. Altfel nu-mi pot explica cum de n-ai sesizat că Stamate poartă totdeauna, riguros totdeauna, încălțăminte fără şireturi, şi asta pentru că e gras, şi din cauza stomacului nu se poate apleca să şi le lege. Ai înțeles? Insuficient! Al treilea exercițiu: intuiție! Să presupunem că eşti proprietarul unui elefant. De fapt, am mai discutat noi despre chestia asta. Un elefant alb. Reține! E esențial…

Maşina frână.

— Al patrulea imobil după colț e numărul 19, preciză şoferul frânând.

Locotenentul suspină uşor. Minerva coborî bombănind:

— Să-mi aduci aminte să te întreb chestia cu elefantul.

— Nici o grijă…

Maşina ambreie şi locotenentul suspină uşor:

— Să-ți dea Dumnezeu sănătate, nea Ionică!

Capitolul IV

CAPCANA

Minerva încălțase pantofi cu toc înalt şi de îndată ce intră în curtea cochetă îşi îndoi brusc genunchii afectând un mers împleticit.

Casa soților Preda se afla în Vatra Luminoasă, cartierul de vile. Fusese recent construită, totuşi arhitectul, probabil la sugestia pictorului, respectase stilul imobilelor înconjurătoare, cu excepția unei terase circulare ridicată în creştetul clădirii şi pe gratiile căreia se cățărau trandafiri sălbatici roz.

„Premiul 1 cu cunună“, îi trecu prin minte Minervei, păşind pe poteca de piatră. Priveliştea gazonului proaspăt tuns, o perie de catifea verde, o făcu să-şi simtă picioarele torturate în pantofii înalți. Avea un chef nebun să-i scoată şi să umble aşa, desculță, prin iarba udă.

Doamna Preda în sutien, şort şi ochelari de soare făcea plajă într-un şezlong. O femeie blondă, mai aproape de 50 decât de 40, socoti Minerva, agreabilă, masată, îngrijită şi bine conservată, fără ca asta însă s-o facă mai tânără. Pe măsuța portativă de lângă ea se afla o cutie de *coldcream* şi un pahar înalt din care băuse suc de roşii. Citea foarte concentrată „Saltimbancii“ de Maugham, o carte apărută prin anii ’30 şi ceva, evident în traducerea lui Jul. Giurgea, şi de aceea o observă destul de târziu pe Minerva.

— Căutați pe cineva? întrebă surprinsă.

Minerva alese cea mai toantă compoziție a picioarelor din arsenalul ei: genunchi răsuciți, călcâiul stâng proptit perpendicular pe fața exterioară a pantofului drept. Îngână:

— Familia Preda, aici şădi?

— Eu sunt doamna Preda. Ce doriți?

Pe fața Minervei apăru un zâmbet bovin.

— Săru’ mâna, mamaie!

— Poftim?!

— Săru'mâna, mamă soacră! Eu sunt!

Doamna Preda îşi scoase ochelarii examinând-o lung. Cântări expert costumul înflorat, pantaloni şi tunică, aşezat brambura pe trupul slăbănog, şi în mod evident cumpărat „de gata", părul, încreţit conştiincios până la piele, trăsnind a „briliantină", coroniţa de plastic cu trandafiri şi, în sfârşit, poşeta roşie de muşama ieftină cu lănţug. Toate trădau un tip şi o mentalitate. Femeia îşi încruntă sprâncenele.

— Dar cine eşti dumneata?

— Tanţa! Păi... nu ţ-o spus Vasâlică? Eu aşa ştiu c-o fost vorba. Vin la Bucureşti, băgăm formele şi punem pirostriile. Cu popă, om faşe de-amu la toamnă, când scoate tataia jinul.

Doamna Preda nu-şi revenea.

— Ce să faceţi?

— Să ne luăm. Eu şi cu băietul matale.

— Care „băiet"?

— Va-sâ-li-că!

Contrariată, femeia se ridică, îşi aprinse o ţigară, trase lung, şi încercând să-şi păstreze calmul, întrebă:

— O clipă, domnişoară. Să ne înţelegem. Cine sunteţi dumneavoastră şi pe cine căutaţi?

Minerva cârni nasul într-o parte cu un aer uşor ultragiat.

— Mă cheamă Tanţa Tudose şi-l cat pi logodnicul meu Vasâlică Preda.

Soţia pictorului simţi nevoia să se aşeze.

— Logodnică... Dar când v-aţi logodit?

— Să tot fie cam di trii săptămâni. Pi dig.

— Pe dig?!

— În faţă la Belvedere, unde ţâne turcu cel chior chioşcul cu Pecsi. Matale n-ai fost la mare, la *Olinp*?

Doamna Preda rămase o clipă fără glas, apoi înţelegând brusc că la mijloc trebuie să fie o confuzie izbucni în hohote de râs. Râdea cu lacrimi, zguduită până la pierderea respiraţiei, spre indignarea legitimă a Tanţei.

— Amu dijeaba ti hâţâni matale, că nici eu nu-s din drum. Am şi eu o leacă de zăstre: o căsuţă di chiatră, mobilă nouă di la Botşăni, c-o fost tataia magaziner, trusău – şăpti perini

din puf di gâscă, şinşi părechi di schimburi pentru crivat, trii coverturi, o vază di porțolan, patru tişlaifăre cu hirboțâcă…

Izbutind să-şi recapete suflul, doamna Preda îşi strigă soțul:

— Sile! Ți-a venit logodnica! Şi din nou râse.

— …başca tri poloboaşe pentru curechi.

Pictorul apăru de după colțul casei cu şevaletul în mână. Era un bărbat robust, cu trăsături viguroase. Deşi contrariat, păstra expresia jovială pe care Minerva o remarcase în fotografie.

Doamna Preda izbuti să articuleze printre sughițuri:

— Spune-i şi lui chestia cu crivatul, horboțici şi porțolanul. E colosală!

Minerva îl cercetă cu coada ochiului.

— Da aista cine-i?

— Logodnicul! Vasâlică!

— Ţţţ. Nu-i Vasâlică. Matali ți-i a şagă.

Pus în temă, pictorul izbucni într-o criză de ilaritate care depăşea cu mult previziunile Minervei. Se lăsase pe iarbă, apăsându-şi stomacul cu amândouă mâinile.

— Formidabil!

— Cine ne-o fi făcut-o?!

Minerva se simți obligată să intervină.

— Adică ce să vă facă?

— Ți-a tras clapa, cucoană! spuse pictorul gâfâind. Şi-a dat alt nume. Eu sunt Vasilică Preda.

— Jură pi sănătate!

— Jur!

Tanța îşi dădu drumul pe scaunul cu cosmetice ridicând ochii spre cer.

— Osândi-l-ar şel de sus şi n-ar mai duce lingura la gură! Auzi cioflingariul dracului!

— Pariez că ți-a cerut şi bani.

— Şăse suti! Pentru verigi. Aurul zâcea că-l pune el.

— Ce escroc!

— Ca să nu mai vorbim de celelalte. Numa'n suplimenturi şi bucățâca cea grasă l-am ținut, țâne-l-ar sălile până la Sfânta Marie cea mititică! Că eu, doamnă dragă, îs şăf

bucatari. Trii şuncă di Praga, omletă di patru ouă, ş-un termos di cafe neagră dimineața. Îşi aminti de scrisoare: Cafe praziliană! La prânz, ave ulcica lui di borş pusă de-o parte, că şoferul de la cantină are năravul când nu-s de față să bage mâna până la cot în cazan după bucățelili de carne.

— Şi din cazan cine mănâncă?

— Ei şi matale! Cine să mănânce? Turiştii... Ca să nu-l spurce pe Vasâlică, îi făcem de-o parte. De-o parte îi făcem şi felul doi...

— Din banii dumitale?

— Ei na-ți-o! Păi lucrez de 12 ani în comerț.

Soții Preda se amuzau copios. Pentru a o determina să mai povestească, simulară stupefacția candidă.

— Şi?

— Atâta lucru am învățat şi eu. Din o mie de porții, cât ai întoarce capul, ți-am şi scos o mie două sute.

— Nu se poate!

— Ei uite că se poate.

— Cum?

— Duc cazanul la şisternă.

— Unde?!

— La robinet. Las apa să curgă şi-n vremea aiasta ajutoriul di bucatari tot gustă. Când se strâmbă, trântesc repejor o mână de lehuştean, şi doi pumni de sare.

Doamna Preda îşi consultă soțul din priviri.

— Sile, cred că anul ăsta mergem la Sinaia.

— Duceți-vă, duceți-vă! La Sinaia, lucrează năşâca me. Ea mi-o pus polonicul în mână.

— E clar, conchise pictorul. Stăm în Bucureşti. Da cum l-ai cunoscut, domnişoară?

Minerva oftă tulburată:

— Eh! De-amu, într-o sară, făcem borderoul. Vasâlică stăte la o masă, bé vin di 16,50 şi căta la mine ca la un cireş copt. Nu l-am băgat în samă, că eu, domnule, vara îs fată cuminte. Bun! Mântui treaba şi dau să ies. Cine credeți dumneavoastră că mă aştepta?

— Cine?

— Escrocul! C-o fi, c-o păți, că aşa şi pi dincolo, că-i pictor,

că are maşină, vilă, ce mai! M-o zăpăcit di cap.

Doamna Preda se întoarse spre bărbatu-său.

— Ia ascultă! N-o fi cumva Mirel?

— Exclus. E plecat în Turcia.

— Mircea?

— Nu cred să se preteze… Cum arată logodnicul dumitale, domnişoară?

Minerva îşi căuta cuvintele.

— Mititel di statură, că i-am şi zâs: domnule, eu îs fimee impozantă! Chelbos şi ochii ca moarea di curechi. Se bătu peste frunte: Stai că am poza la mine.

Curios, pictorul îi smulse fotografia din mână.

— Senzațional!

— Ei asta nu mi-aş fi închipuit! Pintilie!

— Cum zâci că-l cheamă?

Preda îi ignoră întrebarea, rămânând cu ochii pierduți peste arbuştii din grădină.

— Extraordinar!

— Cum zâci că-l cheamă? O fi însurat, pacatele, cu copchii, ha?

Femeia îşi privi soțul. Pictorul se gândea intens la ceva, pocnind din degete. Ceva ce părea să-i amuze. Procesul putea fi lesne urmărit pe fața lui: de la zâmbet concentrat, cu ochi scăpărători, la satisfacția şoltică, de puşti năzdrăvan care întinde sfoara unde se va împiedica bunica sau domnişoara de franceză. Dintr-o dată, păru foarte tânăr, semănând iar – chestiune de secunde – cu liceanul din ultima bancă de acum câteva decenii. Îşi țuguie buzele groase.

„O să mă țină minte!“

— *Il faut faire attention*, spuse nevastă-sa printre dinți, ezitând între divertismentul farsei şi repulsia caracteristică unei anumite categorii de femei pentru scandal şi încurcături. Repulsia față de acel „şi-a dat poalele peste cap“. *Elle m'amuse, d'accord, mais tout de même…*

— Eu amu şi să fac?! interveni oportun Minerva, de teamă ca pictorul să nu se dezumfle. Trăgea de cordonul poşetei şi părea să nu se adreseze nimănui: Frumuşăl parapon, n-am ce zâce! Fără părăluțe şi fimee lepădată.

— Linişteşte-te, domnişoară. Pictorul se hotărâse. Ca să fiu sincer, m-ai impresionat. Te văd femeie cinstită, muncitoare, şi e păcat să-şi bată joc de dumneata un şarlatan ca Pintilie. Pintilie îl cheamă. Ion Pintilie.

Minerva, pentru exces de verosimil riscă:

— Dacă-i un şarlatan, la ce să mă mai mărit cu dânsul? M-o alunga tataia cu joarda în jurul casei. Da' măcar părăluțele…

— Asta spun şi eu. Ai ceva să-ți notezi adresa?

Minerva deschise poşeta, scoase un carnet jerpelit de Crucea Roşie şi-şi pregăti creionul. Simțea că-i bate inima.

— Scrie: strada Cerna 11.

— Basile! sâsâi doamna Preda.

Bărbatul îi făcu un semn să-l lase în pace.

Minerva îşi înțepenise degetele străduindu-se să picteze litere analfabete.

„Hm, Cerna… Asta o ştiam şi eu…"

— Aşa, reluă pictorul. Dacă nu-l găseşti acasă îl cauți pe Regală. Cum îi zice, Coca, acum?

— Nu ştiu, făcu nevastă-sa ostentativ cu buzele strânse.

— Domnişoară, întrebi pe oricine unde-i Hotel Union, lângă Romarta. O stradă îngustă plină cu magazine. Ai notat? Deci Regală numărul 9 bis. Domnişoara Marieta Popescu. Acolo îşi face veacul. A, să nu uit, etajul 7. Adăugă amuzat după o pauză: Sper să mă pomenească!

Minerva îşi coborî pleoapele. N-ar fi vrut să-i vadă Preda sau nevastă-sa ochii. Câştigase partida.

„Să trăieşti, Tanța, şi să dea Dumnezeu să te măriți."

Pe o stradă paralelă cu bulevardul, un camion cisternă stropea caldarâmul. În dreptul Minervei, şoferul temperă jetul, ocolind-o.

— Ba strocheşte-mă oleacă, bădie, că nu mai pot di chişoare. Îs taman din Chiatra şi m-o prăpădit pârjolul ista!

Şoferul, tânăr, amuzat de „chestie" dădu drumul unui şuvoi puternic udând-o până la genunchi.

Dumnezeule, ce balsam pentru picioarele umflate, stâlcite în pantofii cu toc înalt…

Apoi Minerva luă un taxi.

Capitolul V

MECI CU TRIŞORII

Omul în gri coborî la staţia Doctor Felix. Făcu câţiva paşi apoi coti la stânga, fără să consulte tăbliţa indicatoare. Cunoştea cartierul după cum ştia tot Bucureştiul, palmă cu palmă; ar fi nimerit oricând, indiferent de condiţii, în orice punct al oraşului.

Mergea calm, cu braţele ţepene, alunecând orb şi fără gânduri pe lângă privelişti cotidiene: doi pensionari jucând table sub bolta de răcoare a viţei de vie, o fetiţă cu degetul în nas şi fruntea tuflită de geam scrutând strada. Un bătrânel cu o stropitoare verde uda straturile de regina nopţii. Globul roşu de sticlă, cocoţat pe tija înaltă, culege amurgul cu luciri blânde. O gospodină în papuci se sprijini de portiţă: „Nu, madam Lenuţa! Întâi o potriveşti din făină şi pe urmă adaugi gălbenuşul.“

Omul se opri în faţa unei clădiri fără etaj: *Casă de rugăciuni, cultul adventist*. Clipi din ochi încercând să se obişnuiască cu întunericul. Atmosfera i se părea apăsătoare, de un straniu căutat.

Câteva femei băteau mătănii în faţa peretelui central, acoperit cu fotografii religioase. O uşiţă strâmtă, în dreapta altarului, se întredeschidea la intervale regulate şi cineva cerceta interiorul sălii. Omul în gri se strecură de-a lungul zidurilor. Ajuns lângă uşă, aruncă o privire spinărilor încovoiate apoi apăsă brusc pe clanţă, forţând în acelaşi timp cu umărul.

Doi haidamaci îi prinseră braţele. Erau prompţi şi experţi,

în mod evident dresați şi desigur plătiți numai pentru treaba asta.

Se încordă brusc şi, cu o mişcare fulgerătoare, îşi petrecu mâinile pe sub subțiorile celor doi eliberându-se. Fără să le lase timp să se dezmeticească, sări în mijlocul încăperii. Scoase cartea de vizită a lui Mateescu şi o întinse.

— A! Colonelul. De ce n-ai zis? Poftim.

Omul în gri pătrunse escortat de paznici într-un coridor îngust, fără ferestre. Fu izbit de mirosul dulceag care se oprea undeva în cerul gurii.

„Opiu?! Nu se poartă la Bucureşti. Ce o fi?“

Unul din haidamaci îi indică o uşă capitonată.

— Acolo.

Deschise încet. Se temea de o cursă. Fluieră uşor. Nimerise într-un tripou. Un tripou în inima Capitalei.

Era o sală de vreo 50 de metri pătrați. Opt mese înconjurate de scaune stăteau aliniate pe două rânduri. La un capăt se afla barul şi se părea că oricine se poate servi fără să plătească. Apoi înțelese. O femeie la vreo 40 de ani, cu un şal japonez pe umeri, se apropie ținând în mână un cartuş de jetoane. Avea fața obosită iar privirea piezişă căuta lăturalnic. Întrebă scurt:

— Cât?

Omul în gri scoase cinci bancnote de o sută. Femeia nu-şi camuflă licărul de dispreț. Numără banii şi spuse fără să-l privească:

— Nu ajunge. Încă trei. Intrare, consumație. Din câştig, 20 la sută caniotă.

Bărbatul rânji şi se rezemă de bar aprinzându-şi o țigară. Privi jur împrejur. Treizeci de persoane, grupate la diferite mese, jucau intens. Barbut, ruletă, pocher.

O lume ciudată, dementă, amalgam social înghesuit în cazinoul pitic şi vorace. Privind fețele descompuse te gândeai fără să vrei la maşini stricate, fără ax, jucării cărora le-ai întors prea mult arcul. Glasuri răguşite de patimă se încrucişau străpungând norii groşi de fum: „Plus potul! Şase-şase! Ful!… Mai schimbă-mi cinci mii… Sec!“

Mize fantastice, înspăimântătoare aruncate pe-o singură

carte, pe o culoare sau pe clipa când zarurile țâşneau din pahar poposind pe postavul verde.

Omul în gri îşi umplu un pahar cu coniac şi se apropie de ruletă. O ruletă în miniatură. Puse câteva fise la întâmplare pe negru, pe impar, pe 27.

Crupierul, un bărbat oacheş cu o expresie blazată, îl privi lung.

— Jocurile sunt făcute!

Pierdu şi ridicând din umeri trecu mai departe. Jocul, în orice caz jocul ăsta, nu-l interesa. Formidabilă, halucinantă i se părea ambianța. Nu-i putea ieşi din minte că la 12 paşi în stânga sau în dreapta clădirii se plimbă un miliţian, că acoperirea „casa de rugăciuni“, deşi oficială, e prea spectaculoasă şi totodată prea şubredă pentru a rezista. Greu de înghiţit pasiunea bruscă a unor astfel de mutre pentru cultul adventist. Oamenii riscau îngrozitor desigur contra unor beneficii grase, dar amănuntul în sine nu schimba nimic. Se gândi că Filipaş trebuie să fie un gen de aventurier dement, specia cea mai periculoasă – orgoliu tâmpit, îndrăzneală fără instinct, patimă fără supapă, un tip care alunecă, fatal alunecă, antrenându-şi şi partenerii.

„N-aş merge pe aceeaşi carte cu el.“

Traversă încăperea aparent distrat, aruncând priviri întâmplătoare pe la mese. În colț se afla o uşă. Părea să n-o folosească nimeni. Rămase câteva clipe în expectativă apoi, pândind un moment de neatenție, o deschise brusc, strecurându-se cu spatele. O scară în spirală ducea spre etajul superior. Urcă treptele de lemn şi ajunse într-o odăiță mică, mai mult o anticameră. Prin uşa abia crăpată, străbătea un glas.

Filipaş, aşezat într-un jilț incomod, vorbea la telefon. Avea o figură scobită, cu pielea prea întinsă. Tâmplele şi orbitele în special făceau impresia unor cavități goale. Lăsă receptorul privindu-l surprins pe omul în gri care se apropia degajat.

— Pe cine cauți dumneata?

Celălalt continuă să se apropie.

— Cum îți permiți?

Filipaş strângea în mână un cuțit. O lovitură puternică în

plină figură îl făcu să-şi piardă echilibrul. Nu avu timp să se redreseze. Omul în gri izbi a doua oară:

— Unde e Pintilie?

* * *

După menu-ul lui Spiridon, Dobrescu deduse că Minerva este bine dispusă. Cățelul se regala cu o mascotă cu frişcă pe care nu se îndura s-o atace dând târcoale farfurioarei. În cele din urmă, îşi înfundă botul în prăjitură clefăind zgomotos. Codița cenuşie, tunsă caraghios cu un pămătuf la capăt, desena spirale de fericire.

— Nu vrea să mănânce civilizat şi chestia asta mă indispune teribil.

— Dacă n-are linguriță, opină locotenentul.

Văzu pe un scaun, în dreptul ferestrei deschise, expuşi la soare pantalonii înfloraţi din care se mai scurgeau picături de apă.

— Aţi avut de-a face cu pompierii?

Minerva îşi oblojea picioarele umflate. Ochii negri aveau o expresie ştrengărească. Zâmbi:

— Şoferul de la ICAB… N-a fost atent.

— Sper că i-a mai rămas ceva din maşină.

— Economiseşte-ți spiritele, băieţaş, şi stai jos. Țipă alarmată: Nu pe Keops! Ce naiba, nu vezi că e în recreație?!

Papagalul ieşit din colivie îşi înfipsese ghearele în stofa taburetului. Înspăimântat de tentativa lui Dobrescu zbură deasupra oglinzii. Scotea țipete sfâşietoare.

— Hm, se strâmbă Minerva. Are impresia că ai făcut-o înadins. De altfel şi eu. Zi, ce-i cu Marieta Popescu?

— Nimic ieşit din comun. Locotenentul reuşise să se aşeze. Douăzeci şi şapte de ani, controlor tehnic de calitate la Fabrica de confecții Bucureşti. Căsătorită cu un proiectant beţiv şi neserios, dar despărțită în fapt de cinci ani. Fără copii. E foarte apreciată la întreprindere. Conştiincioasă, liceu seral, lucrează de la 16 ani. Portăreasa blocului – astea le ştiu pe toate – afirmă că e o femeie serioasă, modestă şi

rezervată.

— Şi s-a încurcat cu Pintilie, nefericita! O compătimesc. Dar apropo, cum ai reuşit să fii atât de expeditiv? Nu-i nici o oră de când ți-am telefonat.

Dobrescu clătină din cap, plin de semnificații.

„Eh! Parcă apreciază cineva cât alerg şi cât mă zbucium…“

Minerva îşi ascunse zâmbetul.

— Ai lucrat bine, băiete. Rectifică dintr-o veche reticență pedagogică: Binişor. Cum ai de gând să abordezi persoana? Ajunge, Spiridon! Îi smulse farfuria de sub nas, băgând-o în frigider. Te ascult.

Locotenentul luă o gură de aer. De obicei, propunerile lui generau cele mai caustice observații din partea Minervei.

— Plecând de la datele pe care le deținem, aş opina pentru o atitudine sinceră.

— Adică?

— Sunt convins că nu ne va refuza ajutorul. O femeie muncitoare, conştiincioasă…

— Am reținut caracterizarea şefilor. Nu e cazul s-o repeți.

— Deci, putem avea toată încrederea în ea. Există oameni – şi convingerea mea este că Marieta Popescu face parte dintre aceştia – pe care adevărul îi obligă. Obții mai mult de la ei comportându-te loial, decât recurgând la subterfugii.

— O luaşi pe panta psihologică. E un versant alunecos, băiete! Fata asta îl iubeşte pe Pintilie. Cel puțin aşa îmi închipui. În orice caz e premisa de la care plec. Relații normale între un bărbat şi o femeie, amândoi tineri. Chiar dacă rațional ea nu e de acord cu ceea ce cunoaşte reprobabil din conduita lui Pintilie, sufleteşte rămâne alături de el. Din nefericire, nu adorăm doar îngeri. Ba, printr-o inexplicabilă perversitate a firii, pramatiile se bucură de partenerii cei mai devotați. Ştiu, oamenii sunt dispuşi să ne ajute şi de cele mai multe ori o fac, dar aici intervine subiectivismul. Femeia va ezita mult, se va hotărî greu să-şi trădeze iubitul. În consecință, trebuie să fii extrem de atent.

— Cum ziceți dumneavoastră.

— Dar tu cum zici?

Locotenentul mormăi ceva şi dădu să iasă.

— Stai! îl opri Minerva. În ce tură lucrează femeia?

Dobrescu se fâstâci:

— Am uitat să întreb. Dar telefonez imediat.

— Formidabil! Uite ce înseamnă să te grăbeşti cu aprecierile. Unde ți-o fi capul? Îmi pun întrebarea asta de cinci ori pe zi. Primul lucru de care trebuia să te interesezi!

Se foia agitată pe lângă colivia papagalului şi Keops începu să țipe:

— Ai feştelit-o, băiete, ai feştelit-o!

Minerva râse:

— Poliția pentru chestia cu lingurița, pentru cucurigu şi celelalte. Ştii tu care!

Locotenentul ieşi în stradă năuc. Intervenția lui Keops fusese prea oportună. Nu reuşea să priceapă trucul.

Dobrescu se întoarse la minister după două ore. Căpitanul Macri clasa un teanc de adrese. Locotenentul se uită spre biroul Minervei:

— E aici?

— N-am văzut-o.

Dobrescu oftă şi se lăsă greu în fotoliu. Căpitanul zâmbi:

— Cum mai stai cu problemele de algebră?

— Pardon! Locotenentul ridică arătătorul: Exerciții de perspicacitate, intuiție, spirit de observație, bun simț şi etc.

— Hm, nu s-ar putea spune că nu eşti un tip ocupat…

— Mie-mi spui?! Toată ziua taca-taca-taca-taca! Îmi vine să-mi iau lumea în cap! De ce fac aia şi nu ailaltă, de ce-i aşa şi nu altminteri? Cască ochii nu gura! Nimic nu-i bine, şi când e bine, de ce nu-i pe dos? Dar dacă aş avea un elefant alb? Dobrescu se ridică: De ce elefant, domnule, şi de ce alb?!

Uşa se deschise brusc şi Minerva apăru în prag. Le aruncă o privire subțire, ca un lasser.

Macri se înecă, improviză un pretext şi ieşi din birou.

Locotenentul rămase cu gura căscată, incapabil să spună un cuvânt.

Dobrescu puse pe masă o foaie de hârtie. Îngăimă:

— Adresa pe care mi-a dat-o Marieta Popescu… O comună

în apropiere de Bucureşti…

Minerva îl măsură încruntată, apoi articulă răspicat:

— În sfârşit, tovarăşe Dobrescu – accentuase apelativul în mod semnificativ – în sfârşit s-au limpezit relațiile dintre noi.

— Vai de mine, îngână înspăimântat locotenentul.

— Pardon! Fără familiarisme! Din acest moment, pentru dumneavoastră sunt maiorul Minerva Tutovan. Pufni vorbind unei terțe persoane: Hm! Taca-taca-taca-taca! Un elefant alb! De ce-mi trebuie un elefant alb! Într-o zi am să-mi iau lumea în cap! Ce mă surprinde e că ați aşteptat atât. Dacă dumneavoastră tovarăşe, nu sunteți de acord cu metodele mele, dacă le considerați greşite şi nepedagogice puteați să mi-o declarați cinstit sau să raportați colonelului.

— Bine, dar…

— Vă rog! Nu suntem în prietenie!

— …dar a fost o glumă, vă dați seama… Nici prin cap…

— Încă o minciună care nu vă onorează. Mi-a rămas suficient discernământ pentru a distinge între adevăr şi mistificare. Ce-mi pare rău este că trebuie să ne despărțim în asemenea condiții. Speram într-o variantă mai civilizată.

Părăsi încăperea cu paşi înțepați.

Capitolul VI

BETSY DIN CHICAGO CAUTĂ UN VĂR

Minerva sosi indispusă acasă. Îi trase un şut lui Spiridon, care găsind deschis frigiderul gustase nițeluş din toate, apoi intră în baie. Un duş scoțian crâncen, gheață şi clocot alternate de vreo douăsprezece ori.

Ieşi ca un rac, strâns înfăşurată în capotul de casă. Gluga albă avea în spate un ciucure lung care se bălăgănea ca o pendulă. Bău cafeaua pe îndelete meditând profund. Din când în când sorbea din cocktailul Minerva III: suc de roşii, un deget esență de mentă şi cincizeci de grame lichior indian. Înăuntru stoarse două lămâi.

Invitat cândva, locotenentul Dobrescu renunțase pentru totdeauna la intenția de a degusta şi primele două variante. De altfel imediat după aceea intrase în concediu medical: o deprimare inexplicabilă.

Deschise dulapul – faimosul dulap – o debara care ocupa tot peretele. Părea stranie înghesuiala aceea fistichie de haine, peruci şi pălării, rochii, truse de machiaj, costume şi accesorii, față de sobrietatea vestimentară invariabilă a maiorului Tutovan: taior bărbătesc, ghete, ciorapi trei sferturi. Te puteai crede în magazia unui teatru şi pe undeva impresia nu era cu totul falsă. Fantastica colecție de boarfe reprezenta garderoba profesională a Minervei.

Băgă în valiză – urma să se costumeze la minister – nişte pantaloni vărgați, largi, un bolerou în culoarea dungilor, un fâşiu portocaliu şi trusa de machiaj.

Trase apoi un sertar, alegându-şi accesoriile: o pereche de cercei mari – Carmen actul I, aria cu evantaiul – un ceas

verde cu o curea lată ca la trapezişti şi o brăţară argintie care se prindea deasupra cotului. Se dădu un pas înapoi:

„Hm, cred că voi arăta destul de trăsnită. Ce ar avea în plus Betsy… Betsy din Chicago? Ştiu!“

Puse mâna pe telefon:

— Maiorul Dragoman? M-ai recunoscut… Aş avea nevoie de o maşină. Ceva mai pitoresc. Un Jaguar, sau un Ford Mustang. Nu, dragă! Cu buline nu mă avantajează. Poate indigo, am un ten măsliniu. Aştept acasă… În regulă. A, să nu uit. Un număr străin. Ceva cu M-X-Y sau Z şi cifre puţine… O americancă trăsnită care-şi caută verişorul din România. Sper să fac faţă. Mersi, eşti drăguţ. În spate, aruncaţi nişte reviste, un cartuş de Pall-Mall, cât mai multe aiureli care să ia ochii. Aşa, aşa, băieţaş!… Ce importanţă are că ai 50 de ani? Să creşti mare!

Soneria de la uşă zbârnâi sonor.

„Cine naiba o mai fi picat!?“

Un bărbat cu şapcă de comisionar şi nişte flori în braţe se înclină politicos.

— Aţi greşit, îl repezi Minerva. Parastasul e vizavi.

— Domnişoara Tutovan, apartamentul 18. Aşa mi-a spus portăreasa, făcu omul derutat.

Luă buchetul, şapte trandafiri mareşal, boboci superbi de un gălbui dulce, înveliţi în celofan. De antetul florăriei era prinsă o carte de vizită:

Sincere scuze din partea umilului învăţăcel, Dobrescu, mereu corigent, dar sincer pocăit.

P.S. Mama m-a tras de urechi pentru că am fost măgar.

Minerva se scărpină în cap deranjându-şi casca strălucitoare.

„Ia te uite, pezevenghiul! Cine l-o fi învăţat şmecheria cu florile?!“

Minerva sosi la Pogoarele ca o vijelie. În spatele bolidului argintiu strălucitor şi mare cât o casă, câteva babe se închinară. Frână cu scrâşnet ucigător chiar în faţa porţii. Automobilul tresări ca biciuit, se cambră, apoi se domoli.

Gazda, un bărbat între două vârste ieşi intrigat în prag.

— Hello, boy! țipă, nu se ştie de ce entuziasmată, Minerva.

— Ura, tovarăşa! replică celălalt. Mai auzise de cazuri din astea…

Minerva sări zveltă şi spectaculoasă din maşină. Îşi scoase ochelarii şi mănuşile apoi îl luă familiar de umeri:

— *How do you do?* Adică ce mai faci?

Vorbea stâlcit româneşte, nu ca cineva care abia învață, ci ca cineva care a vorbit cândva bine, dar a pierdut deprinderea. Medita că o limbă prea cursivă un debit mult prea variat ar fi ridicat sprâncenele interlocutorului atent. Românească lui Betsy nu trebuia să semene cu cea a unui anglo-saxon care umblă cu dicționarul sub braț. Betsy n-ar fi întâmpinat în nici un caz dificultățile clasice în pronunțarea î-urilor ori ă-urilor, iar expresiile uzuale le-ar fi reținut relativ corect.

După foarte mulți ani de emigrație, datând încă din copilărie, după cum preconiza personajul, ar fi intervenit însă o uşoară deviere a accentului, anumite *chş*-uri caracteristice, o sărăcire a vocabularului eventual traduceri libere din engleză: sunt bătrână de 30 de ani, de pildă în loc de am 30 de ani, un sfert de oră până la 5 în loc de 5 fără un sfert etc.

Omul ținti arătătorul spre pieptul ei.

— *United States?*

Avea trăsături plăcute, un chip simpatic cu o privire atentă. Trupul, cândva bine făcut, începuse să cedeze rotunjimilor vârstei. Trăgea din țigară calm, şi aparent deloc surprins.

— *Oh, yes* Chicago! Ai fost la Chicago? Un mic oraş foarte frumăus.

— Al Capone ce mai face? Dacă-l vezi transmite-i salutări din partea mea.

— Capone! Minerva râse încântată: *He is dead.* Nu aşa… Scuse-me! A murit. Acuma alții, mai… ha, ha, ha! Îşi luă o poziție de parcă ar fi tras cu mitraliera dintr-o maşină în mers: du-du-du-du-du! Apoi tare, ca o explozie: Bum! Ai înțeles?

O privi pieziş:

„E complet sonată!“

— Înțeles.

— Vii la mine pentru Week-end şi vezi. Eivion Pan-American te duce *all right*. Opreşti ticket cu telex. Se uită prin prejur: Aici e casa ta?

— Îhî.

„Reşedința mea de vară e la țară“, gândi Minerva. Era o construcție rudimentară, ziduri date cu var şi un acoperiş, ridicată în mijlocul unei grădini destul de mari. Cunoştea genul, „bungalow-ul“ înjghebat la câțiva kilometri de Capitală, tribut al unei mode relativ recente printre bucureşteni şi care-ți îngăduia să arunci nonşalant amicului epatat: „Mă duc la țară pentru câteva zile. Mă oboseşte oraşul. Dacă nu eşti ocupat… mi-ar face mare plăcere.“ Minervei, citadină înrăită, i se zbârlea pielea numai gândindu-se la perspectiva unei astfel de petreceri: „WC-ul după colț, în grădină, unde de regulă latră un câine, apă la puț, gâze, furnici şi alte chestii dubioase…“

Trase gazda de cămaşă.

— Ha, ha, Bill! Tu eşti excentric! Ha, ha! Tu Crusoe! Văzu barca din spatele casei: Asta iaht-ul tău?! Îşi duse degetul la frunte: nu iaht…

— Crucişător!

— Oh, yes, înțeleg, Bill.

— Nu mă cheamă Bill!

— Nu face nimic. Eu când cunosc *boy* simpatic, îi spun Bill. Bill este…, nu reuşi să găsească termenul şi aducându-şi mâinile în față ca la sluj îşi îndoi brusc genunchii: Ha? Ha? Ha?

— Stai țeapănă, madam, că-mi strici reputația. Se interesă totuşi: Câinele?

— No!

— Pinguinul?

No, no, no! Izbucni triumfătoare: Cangur ai meu. *I love*, adică țin foarte mult la el. Deveni oficială. Tu cine eşti?

— Popescu.

„Al 500-lea pe care-l cunosc numai de când fac meseria asta.“

Chiți grațios:

— Eu, Betsy!

Îşi strânseră mâinile solemn, Minerva zgâlțâindu-l cam mult şi arătându-şi dinții mari. Îi trase pe neaşteptate un pumn în stomac. Omul şi-l supse reflex privind-o cu luare-aminte. Aproape că puteai să-i culegi cuvintele de pe buze: „E incurabilă, săraca!“

— Prieteni!

Minerva râse dând din cap fericită.

— Pace şi prietenie, dar umblă blând.

— *OK*, Bill!

Popescu rămase țintuit locului cu mâinile în buzunare.

— În fond pe cine cauți dumneata?

— Pe John.

— Care John?

Omul păstra o espectativă plină de circumspecție. Privirea cercetătoare desluşea toate amănuntele, evalua în parametri personali, cântărea, îi căuta mereu ochii.

— John Pintilie!

— Aha! făcu Popescu plin de semnificație.

Asistența îşi îngroşase rândurile prin aportul substanțial al tuturor babelor din comună. Râdeau astupându-şi gura. Popescu o pofti înăuntru. Încăperea era sumar mobilată.

Minerva se aşeză într-un şezlong, Popescu pe marginea mesei bălăngănindu-şi piciorul. Trase din țigară şi expiră alungând fumul cu mâna.

— Pe Pintilie zici că-l cauți?

— *Oh*, *yes*, verişor al meu din Rumănia. N-am crezut niciodată, găsit aşa greu la el.

— Țțțț! se miră omul fals. Văd că o rupi destul de bine româneşte.

Minerva râse flatată. În dreapta se afla încă o încăpere. Nu se auzea nimic, dar privind uşa închisă, îşi dădu seama că cineva intrase de curând acolo. Pentru a se convinge începu să se plimbe prin odaie. Atingea ca din întâmplare, cu un fluturat uşor al degetelor, pereții, obiectele, ce-i venea la îndemână. Mângâie în treacăt clanța. Era udă. Deci o persoană cu mâinile ude pătrunsese de curând în camera cealaltă. Iar persoana nu putea fi Popescu, socotind că

trecuseră cel puțin 20 de minute de când sporovăiau împreună.

„Cine să fie?“ se întrebă turuind mai departe.

— Eu născut aici. Când ai fost de şase ani bătrână, ai plecat la Chicago.

— Stai, madam, să ne înțelegem. N-am ieşit nici la bulgari.

— *No*, Bill! Eu la Chicago!

— Aha.

— De atunci, n-am văzut pe John, dar scriem mereu. Şi de la Miami. Se interesă dulce: Îl mai aştepți mult?

— Pintilie nu locuieşte la mine. Cine te-a trimis aici?

— *Miss*... Mariet Popescu. Abia atunci făcu corelația: Ha, ha, ha! Tu, Popescu! Ea, Popescu! Este soțul tău?

— Aş, bunica.

Minerva simulă o criză puternică de râs chiar în dreptul uşii. Îşi împiedică dintr-o dată cotul în clanță împingând concomitent cu spatele. Uşa se deschise brusc şi se trezi în fața unor priviri holbate: trei bărbați la o masă de pocher.

Potul i se păru impresionant – poate câteva mii de lei – teancurile partenerilor se numărau în centimetri. Nu se vedeau decât hârtii albastre.

„Ăştia-s nebuni?! O sută de lei deschiderea?!“

— *Hello, boys!* se repezi Minerva strângându-le mâna pe rând.

— Ce vrea asta, Nicule? întrebă contrariat unul din jucători.

Deşi foarte tânăr, avea o față bătrânicioasă, boțită.

Popescu gesticulă în spatele Minervei apoi avertiză cu tonul acela caracteristic care anunță intrarea panterelor în arenă:

— *Miss* Betsy din Chicago! Descinde direct din Miami. Cangurul Bill, inteligent şi sentimental, este confidentul domniei sale. Are şi un tanc pe Broadway. Verişoara lui Pintilie, deşi ăla pare întreg. Se întoarse: John nu stă la mine, dar trebuie să vină dintr-o clipă într-alta.

— *Merci*, Bill! făcu Minerva fermecată. Tu eşti drăguț...

— Uite aşa o ține. Şi i-am explicat că mă cheamă Popescu.

— *OK, Bill!*

— Poftim!

Expresia celorlalți se schimbă. Dintr-o dată amabilă, zâmbet lung, cleios. Făcură prezentările.

„Aşadar, Pintilie nu-i printre ei…“

O întrebare în ceea ce-l priveşte ar fi fost legitimă, totuşi Minerva ezită. E drept, traversase oceanul şi Europa ca să-l vadă pe verişorul John. Plecând însă de la datele personajului sugerat, zurlia Betsy, prietena unui cangur, o consecvență de intenție prea fermă – întrebări stăruitoare despre Pintilie – l-ar fi pusă în gardă pe Popescu, prudent măcar din principiu, dacă nu avertizat de instinct. I se părea mai natural ca Betsy să afişeze o camaraderie gălăgioasă, sportivă, cu pumni repeziți în coaste, plex şi spinare, „măi, porc de câine!“, un exotism pitoresc ținând de alte meridiane sau cel puțin aşa cum ni-l imaginăm noi pentru că am văzut multe filme cu personaje care n-au existat probabil niciodată.

Poate că Betsy picată într-un cerc de pocherişti, băieți simpatici, s-ar fi ambalat uitând pentru moment că se află la Pogoarele şi nu în Arkansas şi că cel căruia îi încearcă pectoralii nu e cowboy-ul Tom, ci Popescu, escroc din fauna dâmbovițeană. Desfăşurându-se, ar fi uitat în consecință şi de John, şi indiferent de cum ar fi stat lucrurile, o ignorare a intenției primare nu putea decât să facă impresie. „E o țicnită, dar nu e periculoasă.“ În această lipsă de insistență, Minerva plagia cumva manevrele cumpărătorului abil care, intrat în dugheana negustorului, nu-şi arată preferința pentru obiectul râvnit ci, ocolindu-l, se ocupă de ceea ce în ori şi ce caz nu va achiziționa pentru ca la urmă, vag distrat, să se intereseze de marfa vizată.

Nu se îndoia o singură clipă că oamenii aceştia ştiau multe despre Pintilie. De altfel, pocherul realiza o trăsătură de unire între ceea ce îşi imaginase la locuința cartoforului şi ceea ce găsise aici. Se juca tare, „argent comptant“, evident, şi era greu de crezut că indivizii se amuzau luându-şi banii unii altora. Puteai presupune mai degrabă o combinație frauduloasă a doi sau trei dintre jucători, înțeleşi să-l jecmănească pe al patrulea, naiv de prin provincie venit să se distreze în Capitală.

Trecând în revistă figurile din jurul mesei, Minerva reflectă că inginerul, eternul inginer cu bani venit de pe un şantier din celălalt capăt al țării trebuie să fie individul din dreapta ei. Avea o expresie caracteristică, plină de sine, un împins al guşii în piept la fel de caracteristic. Pe degetul mic strălucea o aşa-zisă şevalieră. Minerva cunoştea inelul, una din afacerile mănoase ale vaporenilor sau ale bişnițarilor intermediari: aur 8 carate, sursa – bazarurile colorate din Istanbul, turnat subțire cât o foiță de staniol, dar pe un calapod care să sugereze masivul.

Un singur amănunt o nedumerea. Cărțile de joc nu erau măsluite. Nu regăsea în arabescurile florale manoperele lui Preda, acele volute prelungite, ramuri imperceptibil deviate sau sfere împlinite. Faptul semnifica fie că în cadrul grupului Popescu metodele de lucru erau altele, ori numai diversificate, fie că Pintilie îşi rezerva monopolul cărților contrafăcute.

Şi mai era ceva. Nimeni nu părea cu adevărat surprins de vizita ei. Prezentarea aceea de un grotesc ieftin a lui Popescu li se păruse suficientă. O ingeraseră firesc, fără întrebări suplimentare. Erau pesemne obişnuiți cu astfel de apariții, indivizi niciodată sau foarte rar aceiaşi, agățați în cine ştie ce condiții, aduşi aci şi curățați de bani. Lipsa de curiozitate manifestată trăda mai mult decât cotidianul, ilustra sistemul.

Cineva împărți cărțile, era de la sine înțeles că americanca va juca, şi Minerva îşi zise că trebuie să piardă. Instinctiv devii binevoitor față de fraierul care plăteşte. Jocul evolua înfierbântat, stimulat de o prezență nouă. Inginerul îşi frământa încântat mâinile. Va avea ce povesti celor de acasă: „Plus zece mii, am zis. Uite, pe ochii mei mă jur!“

Minerva învățase pocher pe la 12 ani, într-o vacanță ploioasă petrecută la tanti Caliopi la Lereşti, lângă Câmpulung Muscel. Mătuşă-sa trişa – femeia asta n-a suportat niciodată să piardă altceva în afară de bani, chei, timp şi doar din când în când umbrela. Achitarea datoriei consta în trei cucuriguri răsunătoare urlate de pe acoperiş. Din cauza aceasta şi numai dintr-aceasta, Minerva lupta din răsputeri ca să câştige urmărind cu ochi de şoim manoperele

lui tanti Caliopi. Plăcerea de a o vedea pe mătuşă-sa cățărându-se în vârful casei să strige cucurigu – spectacol pasionant urmărit de vecini şi găzdoi la ore fixe – era inegalabilă. De fapt, după câteva zile, le vizitase agentul sanitar care le întrebase cu un tremur ciudat al glasului şi fără să intre în casă dacă nu cumva le poate fi de folos.

Jucase mai târziu în facultate, iar ulterior rar, cu prilejul unor reuniuni întâmplătoare. Fără îndoială însă că la astfel de partide nu asistase niciodată.

Se trăgea dement, escrocii forțau, aproape că nu exista mână fără pe şase, pe nouă, pe 27, iar inginerul plecând probabil de la premisa că totdeauna câştigă cel care are mai mulți bani, se simțea obligat să participe la toate poturile, solicitând din când în când tururi. Popescu chibița corect, fără intervenții. Arborase o mină blajină şi zâmbăreață: „Copiii se distrează, joacă şi ei acolo, pe o înghețată…“ Râdea exagerat la absolut tot ce spunea americanca şi se bucura linguşitor ori de câte ori câştiga.

Minerva scormoni în geanta imensă de crocodil căutând bricheta. Evident, o găsi greu, dând posibilitate celorlalți să arunce înăuntru privirile acelea nedelicate cărora foarte puțini le rezistă. Înregistrară o garnitură de poşetă în argint, piepten, pudrieră şi un triptic mic pentru fotografii, paşaportul, o tabacheră, câteva hârtii verzi în schimbul cărora nepoții unchiului Sam îşi cumpără pe 5th Avenue acțiuni, o blondă miraculoasă în bichini sau de-ale gurii. Toate trebuiau să se adauge la nota de autentic şi chiar dacă virtual oamenii acceptă, sunt avizați despre posibilitatea unui travesti, ad-hoc, se lasă păcăliți de fleacuri strălucitoare, de mici detalii pe care în reprezentări tipice inconştiente le împrumută unui ins ori unui fenomen. Astfel o tolbă îți poartă automat gândul la un poştaş, stetoscopul la un medic. Sunt imagini simbol intrate în sânge şi trebuie să vină altceva, un amănunt strident, o gafă care izbind bunul simț să devieze traiectoria înregistrărilor operate fără discernământ în virtutea inerției.

— Cip!

— Pas!

— Pas, făcu Minerva suflându-şi zgomotos nasul. Pierdea aşa, dintr-o clipită vreo 3 000.

— 1 500, ceru tânărul cu figură bătrânicioasă şi numără banii fără să se grăbească.

Unul din escroci se retrase. Rămăseseră în joc celălalt, inginerul şi Minerva. Se gândi că americanca nu s-ar fi eschivat de la o sumă atât de ridicolă şi azvârli absentă bancnotele pe masă.

— Ce aveți? întrebă inginerul.

— *Dead man's hand*, ciripi Minerva.

— Ce zise, neică?

— Adică aşi cu optari, traduse prompt Popescu. E la ei o chestie. Mâna mortului.

— Aha! făcu inginerul. Slab pentru mine.

Răsfiră pe masă o chintă. Boțitul începu să râdă:

— Nu ține! Culoare.

Adună banii şi cu aceeaşi răbdare îi sortă aranjând teancul cu figura lui Bălcescu deasupra. Îi făcea plăcere să-i manipuleze, degetele parcă salivau.

Inginerul, verde la față îşi aprinse o țigară.

— Ciudat… Foarte ciudat…

Popescu îl privi fix. Întrebă blând:

— Ce anume?

— Ştiu precis că am aruncat nouarul de caro. Stau şi mă întreb cum a apărut la dumnealui.

— Vi s-o fi părut…

— Nu! interveni boțitul cu figura omului inocent adânc ofensat. Poftim banii înapoi. În condițiile astea, eu nu mai joc. Dacă domnul inginer îşi permite…

Ai fi zis că e gata să plângă.

Derutat, inginerul dădu înapoi:

— Cine ştie… Poate că mă înşel… Scuzați-mă. Era sufocat de dezinvoltura cu care pierdeau bucureştenii, înspăimântat pe undeva să nu facă figură provincială, nedeprins cu lumea.

„Idiotule… Te duc ca pe un copil mic."

Apoi se gândi că e cazul să mai facă o figură. Se ridică şi cu un aer extrem de serios începu să execute genuflexiuni. Zece-douăzeci-treizeci. Oamenii se holbau la ea, fără să-i

înțeleagă intențiile. La fiecare cinici mişcări scotea câte un chiuit prelung care zguduia asistența.

— Incaşii? se interesă Popescu.

— Trage storurile, Nae, că mai cheamă careva Salvarea!

Minerva nu răspunse continuându-şi exercițiile. Ai fi zis că nimic altceva pe lume nu conta pentru ea, decât genunchii care nu scârțâiau şi reglarea suflului.

— Mai jucați?

— *I can't!*

— Ce vrea?

— Zice că nu mai poate, explică Popescu.

— De ce, dom'le? Aiureşte-o cu ceva, e nasol să rămânem în trei, şopti inginerul.

— Văd că Pintilie nu mai vine, spuse plictisit Popescu.

Minerva se privea în oglindă, verificându-şi machiajul. Păru să-şi aducă brusc aminte de motivul care o adusese aici.

— *Oh, yes*, Pintilie. Strigă în fața ferestrei de parcă l-ar fi văzut venind: John! John!

— Taci, madam, că iar se adună satul! Se întoarse către ceilalți: Dracu' m-a pus s-o bag în casă?!

— Ce spune, Bill?

— Iar? Mă cheamă Popescu!!! Silabisi: Nae Popescu!

— OK, Bill.

— Ptiu, are un fix.

Subit, Minerva începu să cânte tare cu elan şi interpretare o melodie de jazz.

Bătrâniciosul sări speriat în picioare.

— Astupați-i gura, fraților, că dă miliția peste noi!

— Ăsta-i om să te înțelegi de vorbă bună? Nu vezi că-i filează o lampă?

— Clar, admise trişorul.

— Mi-a pocnit un pumn la poartă de am văzut toate steluțele de pe drapelul lor.

Inginerul păru brusc interesat.

— Aşa, din senin?

— Nu. Din prietenie. Aoleu! Cârâie şi fals pe deasupra! Pe unde naiba o fi umblând idiotul ăla de Pintilie?!

— Era acum o jumătate de oră la cârciumă cu un tip. Spune-i lui Sonache.

— Auzi, madam! Pintilie e la drugstore-ul comunal. Bea drojdie.

Minerva tocmai se desfăşura puternic.

— *OK*, Bill! *Thank you* pentru amabilitate. Voi toți *boy* simpatici.

Trişorul făcu ochii mari consultându-i din priviri pe ceilalți.

— Dacă nu întâlnesc, spune lui John că a venit verişoara Betsy din Chicago.

— Ce chestie!? se miră cineva apărut pe neaşteptate.

Se întoarse surprinsă. În pragul uşii stătea un bărbat uscățiv.

— Ce chestie! repetă individul. Adineaori l-a căutat pe Pintilie, frate-său din Argentina.

Minerva se crispă. Parcă ar fi primit o lovitură în moalele capului.

„Celălalt. Mi-a luat-o înainte.“

* * *

Omul în gri plimbă lampa de benzină la subțioara lui Pintilie. Un zâmbet sardonic îi strâmba gura. În magazie era aproape întuneric. Prin ferestruica mică, un fel de *vasisdas*, se strecura amurgul, suliți de aur roşu care se înfigeau la picioarele cartoforului. Fusese răstignit pe un perete. Frânghia îi intra adânc în carne.

Părea ciudat acest Christ în dangarezi, despuiat până la brâu. Pe frunte apăruseră stropi rotunzi de sudoare ca nişte lacrimi.

Omul în gri apropie lampa de torsul gol.

— Vorbeşti?

— Nu ştiu… Nu ştiu…

Plângea ferindu-şi instinctiv trupul. O tresărire reflexă a muşchilor. Atât. Simți durerea, muşcătură de viperă, gheară de foc înfiptă în tot trupul. Un urlet groaznic îi scăpă din

gâtlej. Urlet neomenesc, de moarte.

— Ce ai luat? De unde ai luat?

Cercetă fața cartoforului cu o curiozitate sadică. Pupilele lui Pintilie, dilatate, inundaseră irisul lăsând o margine îngustă, albastră. Gâfâia.

— Nu ştiu. Vă jur!

— Juri strâmb.

Flacăra îi biciui obrazul, părțile moi de sub ureche, coborî abilă de-a lungul brațelor căutând încheieturile, palmele asudate.

Pintilie simți că nu mai suportă. Îşi încleştă dinții. Răcnetul îi vâjâi în urechi straniu, un țipăt străin. Dar aceasta era o înregistrare abstractă, percepută undeva în străfundurile ființei. Ca şi mirosul greu, ațâțător. Crezu că-şi pierde cunoştința, dar nu izbuti.

Omul în gri ridică lampa. Privea hipnotizat țesutul măcinat de foc. Pierdea un lichid galben, gelatinos, iar dedesubt totul se regenera fără urme. Derma triumfa asupra flăcării. Şi totuşi Pintilie suferea, simțea acut până la cei mai îndepărtați centri, cu toată ființa lui durerea.

Gura omului în gri se umplu de salivă. Îi plăcea. Ceva pervers… Ar fi trântit jos o femeie.

— Vorbeşte! Ce-ai luat?

— Nu-mi amintesc, gemu sfâşietor celălalt! Nu ştiu. Flacăra se apropia amenințătoare: Aşteptați! O dată, am luat un antinevralgic. Da, asta trebuie să fie…

Omul îl pocni cu sete.

— Îți bați joc de mine?

— Jur! Vă jur! Pintilie plângea. Mi-a fost rău după aceea. O zi întreagă. Mă durea tot trupul. Nu mă puteam ridica din pat. Parcă ardeam… O zi întreagă. Atunci însă nu m-am gândit.

— Când s-a întâmplat asta? Vorbeşte!

— Acum două săptămâni. Găsisem o servietă. Înăuntru era o pastilă. Mă durea capul.

— Unde-ai găsit servieta?

— La CEC. Abia se deschisese agenția.

— Care agenție?

— De pe Moşilor. Vizavi de patiserie.

Omul în gri întrebă sec.

— Eşti sigur că n-ai furat-o?

— Nu, puteți să mă credeți. Completam formularul la o măsuță laterală lipită de perete. Servieta era jos, lângă scaun. O uitase cineva. Când am plecat, am luat-o sub braț. Asta e tot. Vă jur!

— Ce-ai găsit înăuntru?

— Nimicuri. O plasă de nailon, un ziar împăturit şi-o cutiuță cu câteva pastile. Nu i-am dat importanță. Seara însă m-a durut capul îngrozitor. Eram sigur că-i un antinevralgic. Oricum, semăna.

Omul în gri îl privea stăruitor.

„Nu cred că minte. Tremură ca un vierme. Un escroc ieftin picat întâmplător în povestea asta."

— Acum mi-amintesc… Cartoforul încerca să zâmbească, un zâmbet schimonosit, slugarnic: Am găsit şi o scrisoare.

— Cine semna?

— Nimeni. O scrisoare neterminată. Câteva rânduri, doar.

— Scris de bărbat sau de femeie?

Pintilie începu din nou să tremure.

— Nu ştiu, nu mă pricep. M-am uitat în treacăt de altfel. Ceva în legătură cu vacanța. Urma să plece în curând. Îi dădea întâlnire cuiva într-o localitate despre care n-am mai auzit. Sau poate nu e localitate. Peştera Sihastrului. Promitea să fie acolo pe 19 iulie cu toată marfa.

Omul în gri îl privi lung.

„Peştera Sihastrului… Nu-i de mirare că a reținut. Iese din comun. Data însă…"

— Pe 19, zici?

— Precis.

— Ce te face să fii atât de sigur?

— E ziua mea de naştere. Fără să vreau am făcut legătura.

— Aha. Cui îi era adresată scrisoarea?

— Nu ştiu. Văzu lampa ridicată şi urlă: N-avea titlu, credeți-mă!

Omul în gri începu să se plimbe prin încăpere: „De la dobitocul ăsta nu mai pot scoate nimic. Peştera Sihastrului…

Pe unde o fi?“

— Cum arăta servieta?

— Neagră, din plastic. Se găsesc în oraş.

— Ce-ai făcut cu lucrurile?

— Le-am aruncat într-un coş de gunoi. N-aveam de unde să ştiu…

— Altminteri le-ai fi păstrat pentru mine.

Reflectă câteva clipe:

„Focul nu lasă urme.“

Adună un braţ de paie şi le aprinse. Ochii lui Pintilie îl urmăreau îngroziți.

— Nu!!

Curând, flăcările cuprinseră pereții de lemn. Omul în gri părăsi magazia.

Pe o rază de 8 kilometri nu locuia nimeni. Nici trecători nu existau. Şoseaua îşi croise alt drum, ocolind cariera de piatră, abandonată cu ani în urmă.

Locul era cu desăvârşire pustiu.

Minerva împinse uşa. Prin fumul gros zări silueta lui Pintilie răstignit de stâlp. Scoase briceagul şi-i tăie legăturile.

Capitolul VII

SPIONAJ ŞI CONTRASPIONAJ

Se aflau în Cişmigiu pe o bancă în apropiere de pavilionul porumbeilor. Grădina era plină de lume. Bătrâni, copii gălăgioşi, solitari privind placid forfota trecătorilor. O fetiță în rochie galbenă încerca să ademenească cu pietricele un porumbel. În dreapta, ospătarii de la „Buturugă“ plimbau deasupra meselor câte zece halbe o dată. Privindu-i, ți se făcea sete; ai fi muşcat din spuma albă.

Omul în gri aruncă țigara strivind-o sub picior. Rezidentul tuşi uşurel.

— Sunteți convins că Peştera Sihastrului reprezintă pista reală?

— Da, spuse Minerva. În privința asta nu mai încap îndoieli. Din conținutul scrisorii, aşa cum mi-a reprodus-o Pintilie, reiese clar că autorul ei deține secretul descoperirii şi că are de gând să-l comercializeze. În sensul ăsta, dă asigurări destinatarului că pe data de 19 se va prezenta la întâlnirea de la Peştera Sihastrului. Un lucru e cert. Ambele persoane, furnizor şi beneficiar, au interesul să-şi camufleze identitatea şi intențiile. Nu putem ajunge la ei decât pe căi ocolite.

— Cred că ai dreptate, oftă colonelul Ionaş. Pe unde vine Peştera Sihastrului?

— La vreo 70 kilometri de frontieră. E un fel de han sau de motel. În sfârşit, ceva nou... S-a făcut multă reclamă:

legendă, privelişti, lac etc.

Rezidentul tăcu câteva clipe. Trimise înapoi mingea care i se încurcase între picioare apoi adăugă:

— Urmează să decideți.

— Dumneavoastră ce părere aveți?

— Nu v-aş sfătui să vă duceți…

— De ce? Vă e teamă că am fost reperat?

— Nu-i exclus, zâmbi Ionaş. Am însă toată încrederea în aptitudinile tale de disimulare. Te-ai hotărât ce travesti alegi?

Minerva se răsuci în scaun.

— Mi-am bătut capul azi-noapte. N-o să-mi semene, vă asigur. De altfel, sunt convinsă că plecând de la aceleaşi raționamente vor trimite alt agent la Peştera Sihastrului. În nici un caz gâdele lui Pintilie. În consecință, riscul de a fi recunoscută scade simțitor.

— Îți dai seama ce te aşteaptă? Spionul care se camuflează de jure, inventatorul, fără să-l mai pun la socoteală pe omul care vine la întâlnire. Peste toate astea, grija constantă de a nu te deconspira.

Minerva îşi răsucea pe deget o şuviță de păr. Părea dusă pe gânduri.

— Individul care l-a torturat pe cartofor e un tip dur, o bestie. Omul de acțiune. La Peştera Sihastrului au nevoie de un tip inteligent şi abil. Mă întreb pe cine vor trimite.

— Avem un agent foarte bine camuflat şi care corespunde din toate punctele de vedere, spuse rezidentul.

Omul în gri aruncă țigara:

— E o idee… Am să mă gândesc.

Colonelul Ionaş îşi ridică sprâncenele.

— Cum ai de gând să-l foloseşti pe Dobrescu?

Minerva îşi aminti de trandafirii înveliți în celofan şi zâmbi: „Pezevenghiul, cu ce şmecherii umblă.“ Încă nu se văzuseră.

— El va ține legătura. Bănuiesc că o să aibă oleacă de treabă.

— Sunt convins, râse Ionaş. Ai tu grijă… Apropo, ce-i cu

elefantul alb?

Minerva se aplecă peste birou. Întrebă cu ochii brusc micşoraţi:

— Ce ştiţi despre chestia asta?

— Dobrescu se plângea ieri lui Macri de la cifru că te-ai fi supărat pe el din cauza unui elefant. Era foarte necăjit... Ălălalt nu înţelegea de ce numaidecât alb? Dacă ar fi fost portocaliu...

— Aha! Şi la ce concluzie au ajuns?

— Fireşte, la niciuna, dragă Minerva, surâse fin colonelul. În problemele astea, tu ai totdeauna ultimul cuvânt.

* * *

— Nu vând nici o butelie de aragaz!

Minerva trânti exasperată receptorul în furca. Era al 218-lea apel. 218 întrebări asemănătoare, 218 răspunsuri identice. Spiridon şi Keops ascultau nedumeriţi.

„M-a omorât. Clar! Când vrei să te răzbuni pe cineva e de ajuns să lipeşti în staţiile de autobuz sau tramvai etichete. La numărul cutare, de vânzare... Hm! Cine mi-o fi copt-o? Dobrescu?“

Telefonul sună.

— Da? Nu vând nici o butelie de aragaz!

„Bineînţeles că Dobrescu, cine altul? Pentru chestia cu elefantul... Ce ipocrit! Pe de o parte îmi trimite flori, pe de alta...“

— Nu vând nici o butelie de aragaz!

„Sigur că da. Chestia cu buchetul e cacialma. Ca să-mi îndepărteze bănuielile. Ce perfid!“

— Nu vând nici o butelie de aragaz!

La celălalt capăt al firului colonelul Ionaş se încruntă.

— Alo? Casa Tutovan. Bună seara. Ce-i cu aragazul, domnişoară?

Minerva deschise gura, gata să-i povestească farsa, dar se răzgândi.

— Nimic. Nu ştiu cine tot greşeşte numărul.

— Aha. Uite pentru ce te-am deranjat. În legătură cu Dobrescu. Nu-l mai fierbe, zău aşa. Te rog! L-am văzut adineaori în birou la Stamate. Ofta de ți se rupea inima.

— Sărăcuțul! Se hotărî brusc: Mai e pe acolo?

— Da.

— Bine, îl aştept.

Figura Minervei nu prevestea nimic bun.

— Bravo! Ştiam eu că eşti o fată bună. Când pleci?

— Mâine dimineață.

— Îți doresc succes.

Închise. Auzi un sfârâit prelung şi alergă în bucătărie. Cafeaua dăduse în foc.

— Tare-s tută!

Soneria de la intrare bâzâi încetişor.

— A! Junele Dobrescu! Mă găseşte într-o dispoziție excelentă.

Imprimă figurii zâmbetul de duminică şi deschise uşa. Locotenentul stătea în prag, spăşit, cu un buchet mare de trandafiri în mână. Deodată tresări. Papagalul Keops cârâia bătând din aripi.

— Ai feştelit-o, băiete! Nu vând nici o butelie de aragaz!

Minerva exclamă încântată.

— Vai, dragă Dobrescule, ce drăguț şi atent eşti tu. Intră, intră te rog.

Zărindu-i surâsul, locotenentul fu cât pe-aci s-o rupă la fugă. Îşi luă totuşi inima în dinți.

„Acum, ce-o fi o fi. Dumnezeu cu mila.“

Se şterse lung, conştiincios pe picioare, deşi preşul dispăruse de mult, apoi păşi înăuntru salutând politicos:

— Bună seara.

— Bună seara, bună seara, dragul meu.

Dobrescu întinse timid buchetul. Minerva îl luă şi cu o mişcare fulgerătoare îi prinse mâna la încheietură strigând:

— Stai! Să-ți văd degetele. Urme de pelicanol. Nu-i aşa?

— Pelicanol?!

— Câte anunțuri ai lipit, Dobrescu Vasile?

Locotenentul scutură din cap aiurit.

— Ce fel de anunțuri!?

— Nu ştii? Îl luă martor pe Spiridon: Zice că nu ştie!

Keops repeta întruna, fericit:

— Nu vând nici o butelie de aragaz!

— Ai auzit? Ridică receptorul şi răspunde.

Dobrescu bâlbâi ceva la telefon.

— Butelie? Care butelie? Care anunț?

— Închide! Ei?

— Vă dau cuvântul meu de onoare că habar n-am de nimic. Credeți-mă.

— Uită-te la mine! Se apropie şi-l privi lung. Ochi de prunc, mari, speriați, de o candoare dezarmantă. Minerva făcu un pas înapoi, îl cercetă încă o dată din cap până în picioare şi decretă: Te cred, băiete! Nu ştii să minți.

— Căpitanul Stamate să fie? Ce zici?

— Ştiu eu? Parcă nu-mi prea vine a crede.

— Macri de la cifru? Îi cam plac farsele.

— De când s-a însurat, i-a mai trecut. Pretinde că îl inhibă soacră-sa.

— Ionaş?

— Şefu'?! Vai de mine, cum vă puteți imagina aşa ceva?

— Câte am văzut eu în viața mea, băiete, n-am păr în cap! Deşi s-ar putea să ai dreptate. Acum nu-i arde de glume. Să fie cumva „persoana"?

Locotenentul încruntă nedumerit sprâncenele.

— Care persoană?

— Mă enervezi, Dobrescu Vasile. Persoana! Şmechera aia cu nasul câş, care se ocupă de biografiile noastre. Acum să fim sinceri: pe tine te-a nimerit! Blonduț, bleguț, uneori drăguț... În fine! Dar să mă compare pe mine cu un cocostârc? Cu un cuier! Accentuă: Pom!

— Asta n-am înțeles-o nici eu.

— Aha! Va să zică pe ailaltă cu cocostârcul ai înțeles-o. Mă rog... Nu cred totuşi că ea mi-a făcut-o. N-o prea duce capul. Asta-i chestie deşteaptă. Spune-mi te rog, amicul tău Diaconescu din a IX-a B unde lucrează?

— Pe un şantier în provincie.

— N-a fost cumva ieri prin Bucureşti?

— Ba da. Dar de ce mă întrebați?

Minerva se ridică trimufătoare.

— Acum ştiu cine mi-a copt-o. Diaconescu! Râse lung, dezvelindu-şi dinții mari: Auzi ce i-a trecut prin minte măgarului.

— Eu unul…

— Te rog să nu-i iei apărarea. În fond, nici măcar nu-i port pică, şi ştii de ce? Pentru că mi-a plăcut pontul. E foarte bun.

— Credeți?

— Excelent. Mi-a dat o idee de milioane! De când caut eu aşa ceva pentru ziua lui tanti Caliopi. Peste o lună împlineşte 65 de ani.

— Apropo, tot mai învață persana?

— Pe asta a terminat-o. Acum studiază limba malgaşă. Dialectele sudice. Hai să-ți fac o cafea, Dobrescule. Am o rețetă nemaipomenită.

Minerva stătea adunată în fotoliu într-o poziție chinuită cu picioarele dedesubt. Ținea ceaşca de cafea cu amândouă mâinile, ca un copil, sorbind abătută.

— Vezi tu, băiete – spuse fără să-l privească – personal n-am crezut niciodată în destin. Poate pentru că nu-mi convine să cred. Acceptându-l, s-a isprăvit cu orice: ideal, perseverență, luptă etc. Există însă ceva ce nu poți ignora: presimțirea. Totdeauna, dar absolut totdeauna când am avut necazuri am ştiut-o cu cel puțin câteva ceasuri înainte. Ei bine, de două zile sunt foarte neliniştită. Mi-e inima strânsă. Parcă sunt nişte gheare care mi-o țin. Oftă: Simt că e ultima mea anchetă.

— Ei asta…

— E ultima mea anchetă, Dobrescule. De acolo nu mă mai întorc!

O spuse pe un asemenea ton, încât locotenentul se înfioră.

Capitolul VIII

CIUDĂŢENIILE UNOR CĂLĂTORI

Bărbatul ieşi din apă şi se înfundă într-un tufiş. Câteva minute mai târziu, îmbrăcat în rasă de călugăr mergea agale pe şosea. Îl ajunse din urmă o căruţă cu loitrele zugrăvite în culori vii. Omul de pe capră îşi scoase căciula.

— Încotro, părinte?

— Spre Peştera Sihastrului.

— Aşa? Păi să te duc o bucată de drum. Urcă, sfinţia ta.

Călugărul se strecură sub coviltir. Ţăranul dădu bice cailor şi se întoarse încercând – aşa cum se obişnuieşte în asemenea împrejurări – să lege câteva vorbe. Monahul răspundea fără chef, privind şoseaua cu luare-aminte. Ciudată i se păru (mai târziu avea să povestească procurorului) şi grija acestuia pentru traista cu merinde.

Ajunşi la răscruce îi făcu semn să coboare. Călugărul mormăi o binecuvântare şi săltându-şi traista pe umăr se îndepărtă grăbit.

Din kilometru în kilometru, pancarte mari anunţau apropierea de motel. Drumul era anevoios, în pantă, iar anteriul negru atârna greu, călduros. Vru să se desfacă la guler, dar se răzgândi. Hanul Peştera Sihastrului răsărise după o cotitură. Ocoli clădirea şi se strecură printr-o spărtură a gardului.

* * *

Rudy Negreanu îşi bău siropul pe îndelete, aşteptă ca degetele ude cu inel de argint să-i dea restul şi părăsi peronul. Abia acum fetița care-i propusese o cameră îndrăzni să ridice ochii, cercetându-l amuzată din creştet până-n tălpi. Omul purta bocanci cu ținte noi nouțe, pantaloni bufanți în carouri, canadiană, rucsac şi alpenştoc. Se urcase într-o birjă, nu în spate ca toată lumea, ci pe capră, lângă vizitiu.

„O fi vreun neamț, păcatele, şi eu l-am luat pe româneşte. Sau inglez."

* * *

Plămădeală asculta atent bătaia motorului, apoi se lăsă pe spate mulțumit. Maşina torcea regulat.

Îşi aduse aminte că la plecare nu-şi îmbrățişase nevasta.

„Cel puțin aşa, de ochii lumii. Oricum era şi frate-meu. Râse: Mare figură şi ăsta! Auzi ce poate să-şi dorească de la Paris: o ilustrată sexy."

Clătină din cap şi apăsă pe accelerator. Soarele alunecase spre asfințit. În curmătura dealului se zărea o spărtură întunecată.

„Peştera Sihastrului. Am ajuns."

Bărbatul se strecură pe poarta hanului – doi stâlpi de lemn sculptați cu migală.

Hangiul – Ionică Panait – un om în vârstă, cu o figură distinsă, îmbrăcat într-un costum popular, îl întâmpină zâmbind amabil. În hol era răcoare, mirosea plăcut a brad proaspăt tăiat, a buruiană tânără.

— Aş dori o cameră pentru o noapte.

— Buletinul dumneavoastră.

Bărbatul întinse paşaportul. Preciză, scuzându-se parcă:

— Plec într-o excursie peste graniță.

— Sunteți un om fericit, domnule… Hangiul desfăcu documentul şi citi numele: Plămădeală. Nu pot decât să vă invidiez. Mergeți cu maşina…

— Cu maşina. Din păcate i s-a defectat cutia de viteze şi am lăsat-o la auto-service. Mi-au promis că o repară până dimineață.

Hangiul clipi şiret.

— Puteți fi sigur, mai ales dacă argumentul dumneavoastră era cumva de o sută. Aveți camera numărul 13. Sper că nu sunteți superstițios.

Bărbatul tresări:

— Poftim? A, nu…

Se îndepărtă. Ionică Panait îl privi lung.

„Dumnezeule! Ce ochi are! Ce ochi!“

* * *

Călugărul pătrunse fără zgomot în bucătărie. Pe camilafca neagră, decolorată, se vedeau urme de noroi. Lăsă desaga să-i alunece pe duşumea.

Bucătăreasa se răsuci țipând speriată.

— Aoleu, muică! Desluşi silueta neagră şi-şi scuipă în sân: Ptiu drace! Mă speriaşi, părințele!

— Domnul cu tine, zâmbi monahul.

Femeia – oacheşă şi slabă – arătă plita goală.

— Acuşcuşilea picai şi eu! Abia pusei şorțul. Vino şi dumneata mai târziu, auzi? Mai târziu. Un blid de ciorbă s-o găsi…

Călugărul oftă obosit. Pe fața unghiulară, nerasă, ochii adânciți în orbite ardeau.

— Stai mult p-acilea, stai mult?

— Cât o vrea Domnul.

— Vezi că până una alta trebuie să te registrezi la tovarăşi.

Omul o privi iute apoi îşi coborî pleoapele. Capul palid, ca de ceară, se înşuruba straniu între umerii atletici.

* * *

Frânele țipară. Inginerul Gogu Vasilescu coborî, privind

încântat în urmă. Intrase pe poarta hanului ca într-o mănuşă, fără să micşoreze viteza. Cercetă curios curtea. Din păcate nimeni nu-i remarcase performanța.

Era un bărbat înalt, cam la vreo 40 de ani. Pe nasul proeminent încălecau ochelari cu rame groase, negre. Părea să aibă o preferință specială pentru vestimentația de piele – haină, pantaloni, pălărie – şi deşi luate în parte articolele n-ar fi atras atenția, în ansamblu, te făceau să crezi că individul se echipase în vederea unei expediții speciale.

Fotografie hanul din mai multe unghiuri, apoi făcând transistorul să urle intră înăuntru. Începu să ciocănească expert pereții, după care studie tavanul ca şi când s-ar fi întrebat dacă poate suporta o bombă.

— Piloni falşi. Beton mascat cu lemn. Ca şi căpriorii.

Directorul, Ionică Panait, îşi ridică ochii din registru. Problema îl preocupase foarte puțin. Zâmbi totuşi amabil. Clienții sunt totdeauna cei mai deştepți şi au întotdeauna dreptate.

— Probabil…

Inginerul îşi repezi palma în față.

— Un moment!

Omul îl privea nedumerit. Vasilescu deschise aparatul foto şi cadră rapid.

— Mulțumesc! Ce spuneai? Probabil? Nu dom'le. Sigur! Înăuntru nu e beton. Nu e! Pricepi?

— Mă străduiesc.

— Pe mine vrei dumneata să mă aiureşti?! Tocmai pe mine care-s de meserie? Păi îți demonstrez imediat.

— Nu vă osteniți.

Dar inginerul Gogu Vasilescu începuse să pipăie din nou pereții, centimetru cu centimetru. Făcea câțiva paşi înapoi şi fixându-şi un punct în zid se repezea să-şi lipească urechea. În timpul ăsta cerea prin semne şi viu grai linişte deplină.

— Sst! Termină, domnule! Da… Bun! Până aici e bine. Aşa… Poftim! Nu spun eu? Fals!

Tot pipăind, ciocănind sau ascultând pereții dispăru pe scări. Nu i se auzea decât vocea.

— Bine! Bine! Nu, e fals! Fals!

Ionică Panait care văzuse multe la viața lui socoti că e totuşi momentul să-şi facă semnul crucii.

* * *

Ecaterina Stănescu îşi ridică nasul borcănat din revistă. O azvârli pe masă apoi părăsi odaia şi coborî în hol. Schimbase costumul de voiaj, culoarea zahărului ars, cu un altul, mai uşor de olandă. Era impecabilă, de la părul corect pieptănat până la unghiile îngrijite, nevopsite, hainele de excelentă calitate căzeau fără cută, machiajul discret, atât cât să învioreze obrazul lipsit de strălucire, fusese aplicat aproape imperceptibil. Şi totuşi ceva deranja. Era o ostentație în această evidentă lipsă de ostentație, un „uite ce cucoană sunt, ştiu foarte bine cât de vulgare sunt persoanele care țin neapărat să atragă atenția“, un dispreț suveran pentru cei ce nu ştiau asta, şi în consecință nu apreciau.

Privind-o cum se apropie, un pas sigur, autoritar cumva, directorul îşi zise că Ecaterina Stănescu are ceva înfricoşător. O femeie în prezența căreia instinctiv nu te simți la îndemână, ți-ar place să o ştii cât mai repede plecată. O intuia uscată, neîngăduitoare şi antipatică, aşa cum sunt în general oamenii care fac prea mult caz de principii.

— Ați dorit ceva, doamnă?

Ecaterina Stănescu îşi apăsă pe rădăcina nasului ochelarii cu ramă metalică.

— O cafea.

— La dispoziția dumneavoastră. Am să v-o prepar eu. Zâmbi: Nu suntem încă rodați. Azi s-a schimbat personalul… Văzu schima de plictiseală a femeii şi se interesă cu amabilitatea care se învață la şcolile de specialitate: Cum vă simțiți la noi? Priveliştea, orice s-ar spune, e admirabilă…

Ecaterina Stănescu îl privi sec:

— Cafeaua să-mi fie trimisă în cameră.

Întoarse spatele traversând la fel de măsurat holul.

Panait avu impresia că cineva i-a răsturnat în creştet o găleată cu apă rece.

„Ce oameni! Dumnezeule… Ce oameni!“

* * *

Alain Mathieu se desprinse de fereastră. Se uită prin odaie: „Drăguț…“

Atinse husa veselă de creton, mângâie lemnul alb al noptierei, apoi ochii îi alunecară spre oglindă. Se consultă critic din diverse poziții. Un chip conservat, fără vârstă, despre care femeile în general afirmă cu o strălucire singulară în priviri: „Vai de nevastă-sa!“

Din gulerul alb răsfrânt ieşea un fular bleu. Dădea o notă proaspătă, uşor frivolă ținutei ascunzând în acelaşi timp ravagiile vârstei imprimate pe gât. Desfăcu valiza şi începu să-şi aranjeze lucrurile în dulap. O făcea într-un mod caracteristic, cu grija pe care o pun de obicei femeile în astfel de îndeletniciri. Aşeză pe noptieră ceasul de voiaj îmbrăcat în piele roşie. Din interiorul capacului zâmbea chipul unei femei.

„Lulu. Peste două săptămâni…“

Îşi muşcă mustăcioara retezată scurt. Se simțea sâcâit. O senzație de nelinişte. O senzație pe care o mai încercase. Şi era fără greş. De fiecare dată se întâmplase după aceea ceva îngrozitor.

* * *

— Săru’ mâna, cucoană!

Țiganca îşi ținea fustele cu o mână, gata s-o ia la fugă. Rostogolea ochii prin bucătărie cercetând flămândă ungherele.

Marioara Țâmpoc îşi ridică nasul lung.

— Acuşcuşilea tu ce mai vrei?

— O coajă de pâine mâncați-aşi ochii. Acu ieşii din spital.

— Ha?!

— O coajă de pâine…

— Toți calicii la uşa mea! bombăni bucătăreasa privind cu înțeles spre monah.

Călugărul păru să n-audă. Curăța zarzavat pe un colț de masă.

Țiganca înaintă fluturându-şi fustele.

— Hai să-ți ghicesc, cocoană, săru' mâna! Sortitul, uite ți-l văz pe față... Da' ce ochi ai! Plânge unu după ei... E dă ghindă.

Bucătăreasa o măsură stupefiată.

— Cum le văzuşi astea, soro? Cum le văzuşi?

Țiganca prinse curaj.

— Văd eu mai multe... Gheorghiță îl cheamă, aşa-i?

— Vasile, bâlbâi Marioara Țâmpoc. Gheorghiță-i frate-său.

— Ei, ăla ți-i scris, cocoană. Gheorghiță! E cu credință mare şi inima la dumneata. Poate ai o treanță mai veche...

— Nu ispiti satana, oftă călugărul.

— Ce ziseşi? Vezi-ți de-ale dumitale, se burzului bucătăreasa. Dacă dă borşul în clocot să mă chemi.

O luă pe țigancă şi trecură alături. Şoaptele celor două femei se topiră în spatele uşii închise.

Monahul apucă un cuțit lung cu lama ca un brici şi-i încercă tăişul. Avea degete fine cu pielea moale.

* * *

Rudy Negreanu intră în han clipind mărunt. După soarele de afară întunericul răcoros al holului i se părea plin de volbură. Înaintă timid spre biroul de recepție.

— O cameră dacă s-ar putea, vă rog frumos.

Directorul Panait îşi cercetă registrul.

— Cu vederea spre peşteră sau spre şosea?

— Dumneata dacă ai fi în locul meu cum ai alege?

— Spre peşteră.

— Perfect, dă-mi spre şosea.

— Numele dumneavoastră.

— Rudy Negreanu.

Puse buletinul pe masă. Din întuneric țâşni silueta

inginerului Vasilescu.

— Rudy ați spus?

Omul zâmbi.

— Aşa mi se pare…

— Rudy cu i din i sau y?

— Din y.

— A, făcu decepționat inginerul, atunci nu sunteți ăla.

— Care, mă rog?

— Am avut un coleg de facultate. El semna însă cu i din i. Mă scuzați… Scoase actele şi se adresă directorului: Mie-mi dai spre peşteră. Şopti confidențial: E-n regulă toată aripa. Şi ieşi.

Panait făcu ochii mari:

„E nebun, dom'le! E de la balamuc!“

Se aplecă peste registru şi clătinând din cap începu să transcrie datele din buletin.

Negreanu îşi mângâia degetele scurte.

— De ce vă enervați? Bunică-mea, Dumnezeu s-o ierte, avea o vorbă: Ori că nu trebuie, ori că n-ajută.

— Cine? făcu hangiul complet buimăcit.

— Bunica mea. Poate ai cunoscut-o matale. Avea o afacere cu nasturi pe Griviței. Înaltă, voinică, purta şorț rou…

Hangiului i se încrucişară ochii de enervare. Reuşi greu să se stăpânească.

— Nu ştiu. Nu-mi amintesc. Şi-apoi nu văd legătura.

— Ce ți-am spus eu? Ori că nu trebuie, ori că n-ajută. De ce să te enervezi?

Luă cheia şi salută politicos.

Panait îşi prinse capul în mâini.

„Ce adunătură, domnule! Unul şi unul!“

* * *

Căpitanul Victor Atanasiu parcă în curtea hanului.

Directorul îşi reprimă tresărirea.

„Aha, tipul din gară.“

— Aş avea nevoie de o căldare cu apă, spuse Atanasiu. Mi

s-a încălzit motorul.

— Cu plăcere. V-o aduc chiar eu. Nu mi-au venit încă toți oamenii.

— Vă rămân obligat.

Hangiul zâmbi punând căldarea jos.

— Dimpotrivă. Eu am o datorie la dumneavoastră.

— Ei asta-i…

— Azi dimineață ne-am întâlnit la gară. V-am văzut fumând şi mi-am luat îndrăzneala să vă cer un foc.

— Nu-mi amintesc.

— Mi-ați dat cutia şi ați plecat mai departe. Scoase din chimirul lat un plic de chibrituri oferindu-i-l: Vă mulțumesc.

Căpitanul dădu din umeri zâmbind nervos.

* * *

Cei doi ospătari, Sasu şi Iliescu, ieşind din curte. Purtau costume din Țara Oaşului: opinci cu zurgălăi, cămaşă lungă, înflorată şi pene la pălărie.

Ionică Panait le făcu semn să se apropie. Îi cercetă din creştet până în tălpi clătinând din cap nemulțumit.

— Şi fluierele unde sunt? Puneți fluierele la chimir.

— Domnule director, îndrăzni Sasu, credeți că e neapărată nevoie de tot circul ăsta?

— Aşa-s instrucțiunile. Motel han cu specific popular. Se adresă lui Atanasiu: Ce rost are portul oşan pe meleagurile astea n-am prea înțeles, dar probabil că sunt subtilități care-mi scapă. Vi se pare că mie îmi şade mai bine cu traistă, tichie şi ițari?

Iliescu îşi ascunse zâmbetul:

— Oricum, şefule, dumneata ai o figură care impune…

Hangiul oftă amărât.

— Ce facultate urmezi, băiete?

— Arheologia. Clipi cu subînțeles: Adică sap!

— Şi dumneata?

Sasu lăsă ochii în jos.

— Farmacia.

— Ei, să vă văz la treabă!

Călătorii priveau scena de la ferestre.

— Bănuiesc, spuse Gogu Vasilescu, că ni se pregăteşte un mic program artistic…

Pe buzele lui Rudy Negreanu flutura un zâmbet enigmatic.

— Da! Se pregăteşte ceva…

Doisprezece oameni. Sunt eroii dramei ce se va declanşa peste câteva ceasuri la Peştera Sihastrului. Trei dintre ei îşi camuflează identitatea, sau numai preocupările: inventatorul regeneratului absolut, spionul şi maiorul de securitate Minerva Tutovan.

* * *

Ieşiră în cerdac. Ecaterina Stănescu, izolată ca şi în sala de mese, îşi sorbea cafeaua cu înghiţituri mici.

„Urâtă femeie“, gândi Alain Mathieu privindu-i nasul borcănat. Din profil era o adevărată pacoste: gros şi diform. „În schimb, trebuie să fie foarte deşteaptă. Există o compensaţie…“

Inginerul Vasilescu răsturnă zaţul în farfurioară.

— Vrei să-ţi ghiceşti? întrebă Rudy Negreanu. Ochii negri, sub pălălaia părului roşu, păreau tot timpul luminaţi a râs.

— Avem o ţigancă la bucătărie, sugeră Iliescu curăţindu-le masa.

Inginerul se entuziasmă brusc.

— De ce nu spui, domnule? Trimite-o urgent încoace. Apoi către Negreanu: Crezi în chestiile astea?

— Cumnatul meu, zise acesta zâmbind larg, a crezut toată viaţa că aşa un fler ca el nu mai are nimeni.

— Şi?

— Într-o zi, mergând pe stradă a văzut pe unul care vindea loz în plic.

— Şi?

— A cumpărat patru pungi.

— Şi?! repetă aiurit Vasilescu.

— Ce mai vrei matale? Asta este! Crezuse…

Vasilescu îşi răsuci gâtul cu o mişcare bruscă. Un tic nervos care te făcea să crezi că încearcă în van să-şi muşte urechea.

— Spune-mi, te rog, cu ce te ocupi?

— Vând textile într-un magazin pe Lipscani.

— Aha.

Plămădeală îl privi printre gene.

„Plicticos individ… Un încurcă-lume.“

— M-ai chemat, boiarule?

Ţiganca, fals intimidată, trecu iute în revistă asistenţa şi se lăsă jos, la picioarele inginerului. Amurgul colora obrazul femeii cu un roşu de aramă. Prinse ceaşca deslușind expert în arabescurile de zaţ.

— Apăi, frumosule, să nu te superi dacă-ți spun, dumneata eşti om mare…

Vasilescu făcu semnificativ cu ochiul spre Negreanu: „Fii atent, demagogie!“ În realitate, aştepta proorocirile ţigăncii cu maximum de interes.

„Da, da…, surâse unui gând Rudy Negreanu. Ne place să-i ascultăm pe alţii povestind despre noi. Nimic nu ne poate stimula mai mult curiozitatea decât propria imagine comentată de alţii. Ca şi când întreaga viaţă nu ne-ar ajunge ca să ne cunoaştem. Socrate, băiatul acela cumsecade, avea dreptate. Recomandarea lui însă conţine imposibilul: Ne privim în oglindă cu ochi orbi.“

— …unu care te pizmuieşte, boiarule. E numa’ miere! Uite aşa, ca un balaur…

— Hm, Pantazi de la tehnic, traduse cu satisfacţie inginerul.

— …ai să ai lacrimi şi supărare. Da’ să nu-ţi faci inimă rea…

Ecaterina Stănescu îl privi pe inginer cu dispreţ rece.

„Ce tâmpit!“

Apoi ochii îi alunecară spre Plămădeală. Se juca cu cheile de la maşină, azvârlindu-le în sus şi prinzându-le expert.

Îşi umezi buzele. Individul îi stârnea o indispoziţie fizică. Cândva, în copilărie, atinsese fără să vrea un şarpe. Se

cutremurase, îi fusese greață. Acum era la fel. Simțea că dacă ar atinge-o Plămădeală ar țipa. Şi nu-şi putea explica de ce… Îl opri pe hangiu cu un gest scurt:

— Încă o cafea.

— Imediat, doamnă.

Panait trecu pe lângă ghicitoare muşcându-şi buzele. În bucătărie explodă.

— Ce-i porcăria asta?

Sasu tresări gata să scape farfuria din mână. Pe fața suptă păreau să trăiască doar ochii. Ochi de jăratic.

„De ce țipă? Eu aud bine… Îi aud până şi gândurile… Ce dobitoc! Cred că am febră…“

— Ați înnebunit? Vreți să-mi pice miliția pe cap?

Iliescu interveni spiritual.

— Nu pică, şefule! Încă nu le-am făcut nota.

— De ce-ați lăsat-o pe-aia înăuntru? Voi n-ați văzut ce învârte? Poate-mi sperie linguriţele sau vreo față de masă şi le plătiți cu ochii închişi. Afară! Dați-o afară! Ei, beleaua dracului! Ce-i la mine? Azil?

Călugărul ridică fruntea. Avea ceva din resemnarea sfinților martiri. Ionică Panait îl măsură scurt.

— Şi dumneata la fel. Ia-ți trențele şi valea! N-am nevoie de mitinguri religioase.

— Ce ziseşi? Adicătelea cum vine vorba asta, şefule? Cum vine? Bucătăreasa îşi înfipsese agresivă mâinile în şolduri. Îmi cureți dumneata zarzavatul, cartofii şi alilante? Oi fi vreo proastă, ai? Oi fi vreo proastă! După regulament trebuie să mă ajute doi oameni.

— Până una alta ai să te ajuți singură!

— Aşa? Îşi desprinse şorțul şi i-l zvârli în brațe: N-ai decât să te speli pe cap cu el!

— Ce-i, femeie, ai căpiat?

— Mă cheamă Marioara Țâmpoc, auzişi? Cu mine să nu vorbeşti aşa, că eu nu ştiu multe. Acuşcuşilea pui mâna pe polonic.

Ionică Panait se pregătea să izbucnească. Îşi aduse însă aminte de recomandarea şefului de la trust.

„Vezi cum te porți cu ea, Panaite. Are unele ciudățenii, dar

în fond e fată bună… verişoara asta a mea.“

Făcu un gest de lehamite şi ieşi trântind violent uşa. Auzi vocea spartă a bucătăresei.

— Se învârte toată ziua ca un păun, cu tichia aia a lui, fir-ar al dracului de tichie, şi nu face nimic!

Hangiul traversă cerdacul. Țiganca boscorodea încântându-l pe inginer.

— Am cerut o cafea, declară rece Ecaterina Stănescu. E chiar atât de greu?

Panait îşi încleştă pumnii. O înjurătură ordinară i se urcase pe buze. Mormăi o scuză şi se întoarse spre bucătărie.

— Iar venişi? îl luă în primire bucătăreasa. Ce, eu mă bag la harțaloagele dumitale?

— O cafea.

„Nebuna e în stare să mă lase şi să se ducă unde o vedea cu ochii.“

— Jupânu-i furios rău, comentă Iliescu aprinzându-şi țigara.

Călugărul aruncă cartoful curățat în oală. Se îndreptă spre uşă.

— Duhul rău trece printre oameni. Seamănă vrajbă şi… Îi învălui într-o privire tulbure: Şi moarte.

Se aşternu liniştea.

* * *

Femeia continua să descifreze poruncile soartei.

— Şi oftează una, boiarule, frumosule după dumneata. Uite aşa se tânguie şi oftează!

— Una de cupă?

— Dă cupă. I-ai rupt inima, craiule!

— Nevastă-mea Maricica, identifică prompt inginerul.

În ochii lui Rudy Negreanu apăru un licăr malițios.

— Acu să nu te superi, mata, da’ eu mai cunosc pe cineva – o verişoară – care zilnic la trei şi jumătate oftează.

— De ce neapărat la trei şi jumătate?

— Pentru că atunci se întoarce bărbatu-său.

— Ei bine, află, domnule, că eu nu mă mai întorc. Am divorțat.

— Ce vorbeşti? Şi pentru ce mă rog frumos?

Gogu Vasilescu trase aer în piept:

— Pentru că s-a îngrăşat!

Țiganca chicoti ducându-şi repede mâna la gură. Ecaterina Stănescu îi aruncă pe sub sprâncene o privire acră. Hangiul clătină din cap. Nu mai avea nici un fel de dubii.

— E un motiv foarte serios, făcu Rudy Negreanu jucând admirabil compasiunea. Degeaba râdeți dumneavoastră.

— Eu i-am spus de la început: cucoană, nu-mi place grăsimea.

— Doamne fereşte! Dar ce, aveai de gând s-o găteşti? Făcu cu ochiul: Înțeleg, s-a pus pe traiul cel bun.

— De la 44 de kilograme cât trebuie să aibă o femeie…

— Exact. Poate şi mai puțin.

— Ajunsese la 80! Ziua şi suta de grame!

— Nu se poate.

— Dacă-ți spun! Cum veneam de la serviciu, repede o urcam pe cântar.

* * *

Iliescu răsturnă gheața în frapieră, apoi se rezemă de stâlp plimbându-şi privirea de la unul la celălalt.

Plămădeală îi făcu semn.

— Da, vă rog!

— O bere. Sau nu, dă-mi mai bine un gin. Mare.

Îl urmări cu interes până când ospătarul dispăru în bucătărie.

„Puştiul nu mă slăbeşte din ochi. Pot să jur că nu-i chelner de meserie. Să fi mirosit ceva? Nu cred, n-avea cum. Trebuie să mă stăpânesc! Ce dracu'!“

Îşi băgă mâinile în buzunare fluierând încetişor. Brusc, simți că cineva-i în spatele lui. Se întoarse fulgerător. Iliescu, ospătarul, puse tava pe masă.

— Ginul dumneavoastră. Doriți şi apă minerală?

— Da… Adică nu, nu, mulțumesc! Mi se pare că dumnealui, arătă spre masa lui Mathieu, a cerut o sticlă.

Francezul îşi smulse brusc fularul de la gât. Se sufoca.

Negreanu îl privi clipind nedumerit.

„Ce-i cu el? Parcă ar fi văzut ceva îngrozitor.“

Mathieu frământa cu degete transpirate brațul de trestie al fotoliului.

„Cine sunt oamenii ăştia?“

Dintr-o dată îl cuprinse teama. Nu mai era neliniştea aceea care-l însoțea întotdeauna, ci spaima, panica animalului avertizat de instinct, Exact ca atunci…

„Trebuie să fug! Acum, cât mai am timp, cât nu e prea târziu.“

Dar ştia că n-o va face. Niciodată n-o făcuse. Exista ceva mai puternic decât voința lui, ceva care îl reținuse totdeauna. De parcă providența şi-ar fi bătut joc de el avertizându-l şi legându-i strâns mâinile în acelaşi timp. Nici de astă dată nu va fugi. Ştia. Şi mai ştia ceva: acum era pentru ultima oară.

— M-ați chemat, monsieur? se interesă Iliescu într-o franceză fără cusur.

Alain Mathieu clătină din cap.

— Nu.

Ionică Panait îşi rezemă bărbia în pumni. Prin uşa larg deschisă vedea figura încremenită a Ecaterinei Stănescu, spatele francezului tresărind nervos ori de câte ori ospătarii treceau prin apropiere, surâsul lui Rudy Negreanu. În 40 de ani de meserie nu întâlnise atâția oameni ciudați adunați la un loc. Tresări.

„Dumnezeule, cum de nu m-am gândit?!“

Scoase registrul şi reciti numele înscrise, întârziind îndelung asupra fiecăruia.

* * *

Gogu Vasilescu nu mai asculta demult prezicerile țigăncii. Cu capul aplecat înainte urmărea mişcările călugărului. Când ultimele raze ale soarelui dispărură în spatele dealului,

monahul îşi făcu o cruce mare apoi se îndreptă spre bucătărie. Inginerul îi şopti lui Rudy Negreanu:

— Ăsta-i de la securitate!

— Fii serios!

— Vrei să-ți dovedesc?

Se strecură printre mese furişându-se în spatele unui stâlp. Îndată ce călugărul ajunse în dreptul lui, îi înfipse degetul arătător în coaste strigând din răsputeri:

— Sus mâinile!

Neavertizați, oamenii reacționară violent. Alain Mathieu scăpă paharul din mână. Marioara Țâmpoc, cei doi ospătari şi Ionică Panait apărură în pragul uşii.

Monahul se întoarse încet şi spuse calm:

— Domnul cu tine, fiule. Apoi îşi continuă drumul.

Se aşternuse liniştea. Gogu Vasilescu reveni lângă Negreanu dând asigurări din mers:

— Ți-am spus eu? Nici măcar n-a tresărit. Are nervi de oțel. Ăştia fac yoga, domnule…

— Eu nu mint, boiarule! Se lasă cu moarte, ducă-se pe pustii… Amurgul inundase cerul într-o baie de sânge.

Capitolul IX

ASASINAT SUB CLAR DE LUNĂ

Luna se odihnea în mijlocul lacului. Aruncând undița, Sasu râse încetişor. „Ce-ar fi s-o prind?“

Văzu pentru o clipă globul imens agățat în cârlig. Apoi rămase cu ochii la poteca de lumină strecurată în undele limpezi. La capătul ei e… Luna.

„Din nou Luna. Ce m-o fi apucat?“

Sasu îşi strânse haina în jurul gâtului. Dintr-o dată totul i se păru încremenit: apa, copacii şi… Luna. Avu o reprezentare stranie. El, Sasu, privind de undeva, dintr-un loc nedefinit în spațiu, ceea ce se întâmplă, ceea ce avea să se întâmple.

Vede trupul lui adunat, cu undița în mână, acolo pe marginea lacului. Alături pătura veche, plasa, cutia cu momeală. „Unde sunt acum? De fapt n-are importanță. Important e ce se petrece acolo, pe marginea apei.“

Cineva se apropie de silueta ghemuită. Foşnetele nopții îi vătuiesc paşii.

„Fii atent! Omul ăsta vrea…“

Dar nu se întoarce. Mâinile i-au înghețat pe vergeaua de bambus. Sasu ştie că se va întâmpla ceva îngrozitor. Vede un braț ridicat. Lama de oțel străluceşte. Apoi imaginile se contopesc într-o durere plină, covârşitoare. Scapă undița şi trupul cedează moale.

„Am văzut totul!“ şopteşte cu tâmpla culcată pe pământul reavăn.

Ochii sticloşi privesc orb o lună roşie.

* * *

Luna deşira umbra lungă a inginerului Gogu Vasilescu, culcând-o pe prundişul aleii. Din costumul de baie ud se scurgeau picături de apă.

Iliescu îl ajunse din urmă.

— Frumoasă noapte.

Inginerul răspunse în doi peri:

— Da.

— Aţi făcut baie? Îmi plac oamenii care înoată noaptea.

Vasilescu îşi răsuci gâtul cu mişcarea lui caracteristică şi o clipă, fulgerate de lumină, lentilele părură două cioburi de oglindă.

— Nu ştiu să înot, dar sper să învăţ.

Studentul îşi încruntă uşor sprâncenele. Duse două degete la şapcă şi se îndepărtă zâmbind.

* * *

Rudy Negreanu îşi privi ceasul: douăsprezece şi un sfert. Mergea alene luând în vârful bocancilor solizi pietricele pe care le proiecta spre lac. Auzi paşi în spate şi se întoarse răsucindu-şi tot trupul.

— Dumneata erai?

Călugărul mormăi ceva nedesluşit. Pe braţ ţinea o legătură de cârpă umplută cu buruieni.

Negreanu rupse o frunzuliţă strivind-o între degete.

— *Iarba ursului*. Iarba de viaţă lungă… Se spune că trebuie culeasă numai în nopţile cu lună.

— Vă pricepeţi? întrebă surprins călugărul. Ochii îi alergau în toate părţile.

— O mătuşă a mea era mare meşteră. Ajunsese doftoroaia cartierului. Surâse, scuzându-se parcă: Asta n-a împiedicat-o să dea faliment. Păcat.

Monahul clătină din cap.

— În van adunați comori. Focul le va mistui, hoții vi le vor prăda.

— Nu-ți fă matale nici o grijă! N-a avut ce să ardă. Când bolnavul murea, oamenii spuneau că leacul n-a fost bun. Şi nu dădeau nimic. Dacă se vindeca, apăi însemna că Domnul Dumnezeu s-a milostivit şi baba iar înghițea în sec.

— Faceți binele fără să aşteptați răsplata lui. Atunci, la judecata din veac, vom da rost de toate.

Ochii lui Negreanu sclipiră.

— Măcar de-ar fi primit acolo jumătate din ce i se cuvenea, şi tot nu mi-ar pare rău.

Amuți brusc. Rasa călugărului era sfâşiată. Pe piciorul gol se vedea o rană lungă.

* * *

Ionică Panait ciuli urechile. Printre tufişuri se auzeau zgomote de crengi rupte. Dintr-un salt se mistui în umbră, ascultând atent. Simți o mână pe umăr şi pentru o clipă avu senzația că inima i s-a oprit.

— *Ça va?*

Îmbrăcat în pantaloni bleumarin şi cămaşă galbenă cu buline, Alain Mathieu părea desprins din paginile colorate ale unui jurnal de modă.

— Ştiam… În sfârşit, credeam că v-ați culcat.

Francezul râse:

— De pe acum? N-am mai prins de mult o noapte atât de frumoasă. Am avut chef să mă plimb.

— Şi eu.

Mergeau unul lângă celălalt primind drept în față razele lunii.

* * *

Marioara Țâmpoc ieşi la drum. Abia atunci observă că are sandalele pline de noroi. Vru să şi le şteargă, dar se opri. Pe

urmele ei păşea repede, ferindu-şi fustele, ţiganca. Se priviră lung. În cele din urmă bucătăreasa izbucni:

— Ce te ţii după mine? Acuşcuşilea, nici la privată nu poci să ies de răul tău?

Cealaltă deschise gura să răspundă, dar nu mai avu timp.

— Ce păţişi, boiarule?

Iliescu fugea bezmetic, cu paşi împleticiţi, gata să cadă. Se opri abia în pragul hanului. Îl dădu la o parte pe Negreanu şi ţipă sufocat:

— Sasu! Cadavrul lui Sasu… Acolo, lângă lac…

* * *

„Ce ciudat! gândi Ionică Panait. E a treia oară când mă întâlnesc cu omul ăsta în mai puţin de 24 de ore.“

Căpitanul Victor Atanasiu de la miliţia judeţeană părea că nu-l recunoaşte, ori că nu-i acordă importanţă.

— Continuaţi.

— Păi ce să vă mai spun? Hangiul îşi desfăcu neputincios braţele: Sasu a venit abia ieri în unitate. Student… De obicei studenţii mai mult ne încurcă, dar el făcea treabă.

— A plecat cineva din oamenii care au înnoptat la han? Înţeleg prin aceasta şi personalul.

— N… nu… Sunt toţi. Vă aşteaptă în hol.

— Aţi ezitat înainte de a răspunde. Există vreo excepţie?

Avea un ton sec, inchizitorial, ţinând nu atâta de profesiune cât de o uscăciune congenitală. Îţi dădeai imediat seama că nu-i place să pună de două ori aceeaşi întrebare.

— Unul din turişti, o femeie, insistă să plece. Evident, m-am opus.

— Cum o cheamă?

— Ecaterina Stănescu.

* * *

La intrarea căpitanului comentariile încetară subit.

Atanasiu se simți asediat de priviri. Oamenii îl cercetau neliniştiți – îngrijorarea caracteristică generată multora de prezența unei autorități – circumspecți, sau numai curioşi. Luă loc degajat, de fapt numai indiferent, la biroul lui Panait, aranjându-şi meticulos conținutul servietei: un dosar, coli de hârtie, stilou şi creion roşu, câteva imprimate aparent inofensive, care aşteptau doar un nume şi o semnătură.

„Da, reflectă Alain Mathieu, bătând darabana în brațul fotoliului. Trebuia să plec imediat. Instinctul mă avertizase… Şi totuşi de fiecare dată mă încăpățânez. Greşesc la fel, îngrozitor de la fel. Sfidez… Pe cine sfidezi, *espèce de crétin*?“

Ar fi vrut să se dea cu capul de pereți. Neliniştea îi întuneca chipul. Păru dintr-o dată foarte obosit.

„Ce repede a îmbătrânit ăsta“, gândi Iliescu aprinzându-şi țigara. Îi venea să râdă gros de aerele juvenile, cuceritoare ale franțuzului, de fularele lui colorate, de toate trucurile care nu mai păcăleau pe nimeni. Un năvod cu ochiurile rupte unde cel mult se încurcă câteva muieri ajunse şi ele la vârsta când măcar o dată pe săptămână penseta caută firele de păr crescute sub bărbie.

Plămădeală îşi surprinse mâinile. Tremurau. Şi le duse la spate arborând un aer plictisit.

Atanasiu îi aruncă o privire scurtă.

„Un tip îndrăzneț cu ochi interesanți. Te face să ți-i pleci pe-ai tăi chiar dacă nu eşti prea slab de înger…“

Continuă să răsfoiască inutil printre hârtii. Un mic truc practicat chiar din primii ani de meserie. Cei cu nervii slabi rezistă greu aşteptării, încep să se foiască, devin neliniştiți. În felul acesta, oamenii se singularizează de la sine, oferind spontan distincții inițiale, totdeauna folositoare.

Ionică Panait îşi ținea pălăria rotundă pe genunchi, mângâindu-i absent penajul. Nu-şi putea desprinde ochii de la Atanasiu. Examina figura unghiulară, mâinile lungi cu articulații nobile, de crupier, costumul elegant, cravata perfect înnodată şi conchise:

„Individul e incoruptibil. Ar aresta-o şi pe maică-sa, atent eventual să nu-şi murdărească manşeta când semnează mandatul…“

În privirea lui Rudy Negreanu stăruia un zâmbet trist:

„Îi place să-şi dea importanță. Asta e. Aceleaşi, absolut aceleaşi lucruri se pot face cu discreție, cu infinit mai multă înțelegere. Şi gândul divagă: Poate pentru că trăim prea puțin, iar în antractul de cinci, şase sau şapte decenii, cât ne e dat să existăm, simțim nevoia să fim cineva, iar cei din jur s-o recunoască. S-o recunoască cu orice chip."

Inginerul Gogu Vasilescu, sprijinit de perete îşi schimbă greutatea pe celălalt picior. Ținea mâinile adunate pe pântec, iar capul orientat oblic, cu o ureche în sus, părea să capteze semnale necunoscute, sosite din eter.

„Îmi închipui că..."

— Domnule căpitan!

Vocea stridentă a Ecaterinei Stănescu îi întrerupse gândurile. Toți se răsuciră spre femeia uscată, dreaptă ca o vergea. Atanasiu o privi cu pleoapele pe jumătate coborâte.

„Tipul de intelectuală refulată. Doctorat, masă de lucru plină cu cărți, televizor deschis doar la concerte simfonice şi emisiuni ştiințifice..."

— Nu cunosc formalitățile în materie de asasinat, reluă răspicat Ecaterina Stănescu, dar dacă ele mă privesc şi pe mine, v-aş ruga să-mi acordați prioritate. Interese majore reclamă prezența mea în altă parte.

— Interese tot atât de majore reclamă prezența dumneavoastră aici.

— Punct! precizează Gogu Vasilescu.

Femeia îşi zvârli capul pe spate. Nu era obişnuită să fie contrazisă.

— Probabil n-am fost suficient de explicită. Trebuie să plec fără întârziere. Concediul meu s-a isprăvit aseară. Mâine am audiență la minister sau, mai, exact, sunt invitată pentru a-mi spune părerea într-o anumită chestiune.

Atanasiu netezi teancul de hârtie.

— Toate acestea le veți trece în declarația dumneavoastră.

— Perfect! O voi completa la Bucureşti.

— Aici, doamnă! Fără avizul meu nu puteți părăsi Peştera Sihastrului. Precizarea e valabilă pentru toată lumea.

— Vă asumați o mare răspundere, zâmbi Ecaterina

Stănescu. Un zâmbet urât din colțurile gurii accentuând răutatea expresiei: Sunt la mijloc interese de stat!

Căpitanul nu se mai osteni să o asculte. Își îndreptă privirea spre ceilalți considerând discuția închisă:

— Îmi veți comunica pe rând numele, vârsta, domiciliul şi profesiunea. Începem cu dumneavoastră!

— Teodor Iliescu, student, 23 de ani.

— Adresa.

— Bucureşti, str. Sergent major Dumitru Enache 86.

Ecaterina Stănescu se ridică enervată. Şuieră:

— Rețineți că v-am avertizat. Veți răspunde personal pentru o pierdere de câteva milioane de lei. Sunt inginer şef de secție într-o uzină de produse chimice şi…

— Deocamdată sunteți pasageră într-un motel în care s-a comis un asasinat, o întrerupse Atanasiu. În fața legii aveți exact aceleaşi obligații ca şi dumnealor. Funcția nu vă poate crea un regim de favoare.

— Nici nu vi l-am solicitat. Spuse rar: Dacă până mâine dimineață la orele 10 semnătura mea…

— Şi dacă până mâine dimineață la orele 10 s-ar întâmpla să muriți? întrebă brutal Atanasiu.

„Chiar!“ exultă Ionică Panait. Nu că s-ar fi dat în vânt după căpitan dar femeia asta îl făcea să-şi simtă stomacul. Pipăi instinctiv tubul cu pangastrin.

Călugărul ridică brusc capul. Gogu Vasilescu nu-l slăbea din ochi. Sub pretext că vrea să pună pe masă ceaşca de cafea trecu pe lângă monah întrebând în şoaptă:

— Secu? Secu?

Reveni la loc clătinând hotărât din cap:

„Hm, e ăsta popă cum sunt eu arhanghel!“

„Dacă ar fi murit… Plămădeală aruncă țigara în scrumiera de nichel cocoțată pe un picior înalt: câteva sute de salariați care ar respira uşurați.“

Ecaterina Stănescu îşi împinse înainte buza. Nările îi palpitau, dar în general reuşea să-şi păstreze stăpânirea:

— Nu obişnuiesc să discut eventualități absurde. Cu atât mai mult când sunt şi grosolane.

Panait zâmbi: „Nimic de zis. Individa are oleacă de

îndrăzneală…“

— Mătuşa mea din partea mamei era o femeie foarte fină. Nu-i plăcea grosolănia.

Rudy Negreanu îşi roti ochii timid prin încăpere. Căpitanul îl fulgeră.

— Cine sunteți dumneavoastră?

— Rudy Negreanu.

— Profesiunea.

— Medic dermatolog.

— Aha! exclamă plin de semnificație Gogu Vasilescu. Zi, măsori stambă în Lipscani… Umbli la centimetru…

Dădu scârbit din mână.

— Asta-i altceva. Pentru dumneata vând stambă, pentru dumnealui sunt medic. Dar acum nu era vorba de mine, ci de mătuşă-mea.

— Ce să mai discutăm… Inginerul se întoarse ofensat spre Alain Mathieu: Tăticu’ umblă cu tromboane…

Francezul clipi nedumerit şi Vasilescu amintindu-şi brusc că omul nu pricepe începu să-i zâmbească clătinând zbuciumat din cap.

— Ce doriți, domnule Negreanu? întrebă iritat Atanasiu.

— Eu, nimic. Mătuşă-mea… Aveam o mătuşă. Ajunsese, să nu-i fie de deochi, la 85 de ani şi era sănătoasă tun. Prietenele o întrebau: Ascultă Cleo – scuzați-mă, aşa o chema, Cleo – tu nu mai ai de gând să mori? Nu pot, zicea mătuşă-mea. Nu vreau să-l jignesc pe Dumnezeu. Cum să-l jigneşti tu pe Dumnezeu, Cleo? Uite aşa…

— Şi? întrebă Marioara Țâmpoc cu gura căscată.

Medicul ridică din umeri:

— Până la urmă l-a jignit…

Atanasiu îl țintui fără expresie. Colțurile gurii îi alunecaseră în jos.

— Asta a vrut, desigur, să fie o pildă. V-aş fi recunoscător dacă pe viitor m-ați scuti. Nu gust genul. În ceea ce vă priveşte pe dumneavoastră, doamnă, nu mă obligați să trec la altfel de măsuri. Persoane autorizate vor avertiza forul tutelar de care depindeți. Următorul!

— Vom mai discuta despre chestiunea asta, mârâi printre

dinți Ecaterina Stănescu.

Căpitanul bătu cu tocul în birou. Repetă ca şi cum n-ar fi auzit-o.

— Următorul!

— Nu înțelege… E francez, explică Ionică Panait. Alain Mathieu.

— Am să-i văd mai târziu paşaportul. Altcineva.

Plămădeală se ridică sprijinindu-se de zid. Ochii pătrunzători aveau un licăr de neliniște.

— Gheorghe Plămădeală, economist, Bucureşti, str. Puțul cu Tei 75.

Marioara Țâmpoc tresări. Îl privi intrigată.

— Ei, asta-i bună!

Fără să aştepte încuviințarea, Plămădeală se aşează. Surprinse privirea bucătăresei şi întoarse capul.

„Trebuie să joc până la capăt. E singura mea şansă."

— Următorul!

Țiganca îşi rostogoli ochii. Fustele creț de nailon înflorat aduceau o pată de culoare în holul întunecos.

— Zamfira, Zamfira lu' Mutu.

— Anul naşterii.

Țiganca se hlizi.

— Cam după Rusalii…

— Cum după Rusalii, femeie?

— Atunci m-am născut. Aşa-mi zise oamenii, că muica s-a prăpădit de tânără, săru' mâna.

Marioara Țâmpoc pufni în râs. Realiză brusc unde se află şi se bătu cu mâna peste gură.

Atanasiu o privi ca din depărtări.

„O privire ciudată, observă Iliescu. Niciodată vizând fața, ochii, ci orientată cumva peste creştetul capului. Ca şi cum ar vedea ceva în spatele tău."

— N-ai buletin?

— N-am, boiarule. Suntem rumâni nomazi… Aşa am apucat.

— Cum naiba nu-i strânge miliția pe ăştia? se indignă Gogu Vasilescu.

Rudy Negreanu surâse bonom.

— Adică de ce, mă rog, să-i strângă?

— Cu dumneata nu discut.

— Aşa-i, uitasem… Ştii, o vară de-a mea, Bety o cheamă… Întâlni privirea căpitanului şi îşi ridică braţele ca sub ameninţarea unui revolver. Mă scuzaţi… Am o familie numeroasă…

Atanasiu notă ceva. Pe mâna stângă atrăgea atenţia un inel discret cu piatră neagră.

„Da, reflectă Ecaterina Stănescu. E genul de bărbat care poate purta inel. Înalt, subţire, distins.“

Ţiganca îşi strânse broboada.

— Eu mă duc…

Căpitanul trase ostentativ două linii, subliniind ceva.

— Nu pleacă nimeni!

— M-aşteaptă al meu, săru’mâna!

— Dumneata nu auzi?

Femeia începu să plângă:

— N-am făcut nimic, boiarule! Pe ochii mei, uite…

— Următorul!

Hangiul îşi drese glasul:

— Ionică Panait. Preciză: Aşa sunt trecut în acte: Ionică. Directorul motelului, domiciliul Bucureşti, Calea Rahovei 109.

Mai rămăsese călugărul. Stătea în umbră şi din cauza straiului întunecat silueta îşi topise conturul dispărând pe zidul de bârne afumate. Făcu doi paşi înainte. Apariţia lui oarecum neaşteptată aduse o undă de tulburare şi oamenii se simţiră nelaîndemână. O senzaţie greu de identificat, căci misterul, indiferent dacă este legat de o persoană sau de un fenomen, acţionează asupra noastră generând o curiozitate crispată. Iar omul acesta era plin de mister. Haina monahală, capul frumos, liniştea pe care o emana, toate acestea stârneau fantezia. Gândul intuia spontan drame puternice, neobişnuite şi interesant – mai ales simptomatic – puţini din cei de faţă acceptau ipoteza vocaţiei sincere ori a vreunei intrigi sentimentale dezastruoase. Trebuia să se fi întâmplat cu totul altceva, cumplit, greu de imaginat, şi poate de aceea curiozitatea pipăia şi mai avid, dând grosolan târcoale

bărbatului nemişcat din mijlocul încăperii.

„Doar dacă…“

Pentru Gogu Vasilescu nu mai existau enigme. Privea pe fereastră şoptind, chipurile, absent…

— Secu… Secu…

Căpitanul Atanasiu aprinse încă o ţigară. Fuma *Dunhill* pe care le stingea neglijent la jumătate. În scrumieră se adunaseră vreo zece mucuri şi Panait, profesional, aduse alta.

„În ritmul ăsta, ajunge la două pachete pe zi. Şi calculă automat: 1200 de lei pe lună.“

— Cum vă numiţi?

— Fratele Serafim.

— Nu asta mă interesează. Numele… Căpitanul îşi căută cuvintele: Numele mirean.

— Simion Bratu.

Deşi vorbea aproape în şoaptă glasul păstra o rezonanţă cavernoasă.

Inginerul Vasilescu îşi scărpină ceafa. Şopti lui Plămădeală destul de tare ca să audă toţi:

— Asta aprinde mai mult ţigări decât tămâie…

— Domiciliul?

— Mănăstirea Strehaia.

Atanasiu închise dosarul apoi se adresă hangiului:

— Vreau să discut cu dumneata. Sunteţi amabil?

Ieşiră pe cerdac. Luna înflorise în spatele copacilor ca o fereastră luminată. Atanasiu trase adânc în piept aerul umed.

— Se poate ajunge la locul crimei şi altfel decât ocolind lacul pe lângă peşteră? Consider ca punct de plecare hanul.

— Astăzi am sosit, se scuză Panait. Încă nu cunosc bine, nu-i aşa, încă nu cunosc împrejurimile… Adăugă cu o umbră de zâmbet: Dacă nu mă înşel însă, cineva a făcut baie azi-noapte.

— Cine?

— Eu, domnule căpitan.

Atanasiu se întoarse surprins. Observă silueta inginerului camuflată în întuneric şi îşi ascunse iritarea. Vasilescu

trăsese cu urechea.

— Aţi mers mai departe, spre mijlocul lacului, să zicem?

— Nu ştiu să înot, răspunse inginerul apropiindu-se. În consecinţă, nu m-am depărtat de mal.

— E limpede.

Panait tuşi încetişor:

— Credeţi?

— Ce anume? se interesă căpitanul.

— Apa la mal depăşeşte înălţimea unui om. Dacă cineva – accentuă – cineva care nu ştie să înoate, comite imprudenţa să intre în lac are toate şansele să se înece. Adăugă sarcastic: Chiar lângă mal. Iar dumnealui văd că respiră.

Capitolul X

„SUNTEŢI NELINIŞTIT, DOMNULE ILIESCU?“

Locotenentul Dobrescu în halat de casă, cu o ţigară în colţul gurii şi ceaşca de cafea în mână îşi privea decepţionat chipul în oglindă. Ochii limpezi, obrazul adolescentin, nasul uşor cârn nu izbuteau de loc în ciuda grimaselor să capete aerul acela specific al tipului cu greutate.

„Ce-ar fi să-mi las mustaţă?“

Telefonul începu să sune. Se aşeză comod în fotoliu, puse un picior peste celălalt şi, ridicând receptorul, îşi aminti de o secvenţă similară dintr-un film cu Jean Gabin în comisarul Maigret. Vorbi domol, acordându-şi vocea groasă:

— Casa Basile Dobrescu. Ascult.

Se auzi un chicotit şi înţelese repede că a încurcat-o definitiv. La celălalt capăt al firului era Minerva.

— Ce vorbeşti, dragă Bazâlică? Ne franţuzirăm între timp?! Ptiu, bată-te norocul să te bată! Vasile nu-ţi mai place…

— Scuzaţi-mă, a fost o glumă.

— Dobrescule, Dobrescule! Cum te scap din ochi, cum o iei razna. Pariez că aveai şi o ţigară în colţul gurii.

— Da’ de unde! Ştiţi că nu fumez.

— Fumezi, Dobrescule! Nici măcar nu ştii să minţi. Şi te-am rugat să înveţi. În sfârşit, mai vorbim noi. Uite de ce te-am sunat. Raportează colonelului că cei doi, posesorul invenţiei şi spionul sunt aici. Din câte îmi dau seama agentul procedează prin excludere. A omorât deja un ospătar, băiat de vreo 20 de ani, student la farmacie. Nu se va da în lături

să-i ucidă pe toți, dacă va fi nevoie, până ajunge la omul care rezistă oricărei probe: revolver, cuțit sau otravă. Recte, până-l va descoperi pe inventator.

— Da, mormăi Dobrescu. Cum vă împăcați cu organele de cercetare?

— Hm! Minerva râse: Habar n-au că sunt aici.

— Cum aşa?!

— Foarte simplu. Păstrez camuflajul şi față de anchetator. Nu m-am deconspirat.

— De ce?

— În primul rând, dragă Dobrescule, eu sunt adepta unor metode variate de lucru. Molia nu este insecta mea preferată, dacă pricepi ce vreau să spun. Pe de altă parte, cred că doi oameni care caută acelaşi lucru e bine s-o facă parcurgând itinerarii distincte. În anumite situații, desigur. Cel puțin aşa greşeşte unul singur şi nu amândoi. În sfârşit, nu ştiu cât de abil ar disimula căpitanul Atanasiu faptul că îmi cunoaşte identitatea, că a fost informat cu cine are de-a face. Nu-i de ajuns să spui „bună dimineața, tovarăşe Poloboc în loc de Tutovan“. E chestie de reacție, priviri, nuanțe şi aşa mai departe.

— Situația, cântări locotenentul, prezintă şi dezavantaje.

— Numai că avantajele precumpănesc. Acum să trecem la altceva. Mă grăbesc la cină. Ți-am întocmit o listă completă cu numele şi adresa celor de aici – turişti şi personal. Îl iei de o aripă pe Macri, abandonați pentru moment chestia cu elefantul alb, şi-mi procurați relații concrete despre fiecare. Notează! Minerva făcu fiecăruia o succintă descriere. Şi nu-i uita pe Keops şi pe Spiridon, te rog. Trebuie să ştii ceva, băiete! Un cuvânt bun contează enorm în viață. Ce te-ar costa de pildă să-i spui: dragă Spiridon, azi arăți splendid. N-ai idee câtă plăcere i-ar face…

* * *

Marioara Țâmpoc porni îngândurată spre han. Vreascurile şi frunzele uscate foşneau sub paşi. Se gândi înfrigurată la

un foc zdravăn, duduind într-un cămin, o bucătărie veselă cu vase de aramă, şi o pendulă străveche unde gospodina rotofeie cu obrazul doar miere şi lapte stă aplecată deasupra ţesăturii. Colţurile răsucite ale bonetei desenează două urechi întunecate. Imagini tonice, de un idilism robust, dar fără calendar, căci dacă ar fi existat vreunul ar fi trebuit să se gândească la calorifer, maşină de spălat vase şi roboţel de bătut ouă. Aparate complicate nichelate şi strălucitoare sugerând o sală de operaţie.

Oamenii lui Atanasiu supravegheau hanul. Trebuia să fie atentă, să se strecoare neobservată înăuntru. Zâmbi: ştia ea un drum care…

Se opri brusc. Mai era cineva în pădure. Bucătăreasa se ascunse în umbra unui stejar, aşteptând cu răsuflarea tăiată. Paşii se auzeau tot mai limpede. Apoi văzu silueta şi îşi opri o exclamaţie de surpriză. Economistul! Încă unul care ignorase avertismentele căpitanului…

Plămădeală se aplecă deasupra unui bolovan uriaş, străduindu-se să-l salte. Zăbovi un pic, apoi îl puse la loc. Îşi curăţă mâinile de pământ şi se îndepărtă fluierând încetişor.

Marioara Ţâmpoc se desprinse de lângă copac. După câteva minute reuşi să dea la o parte blocul de piatră. Scotoci dedesubt şi scoase un obiect gros învelit în diftină. Ochii îi străluciră. Ţinea în mână un revolver Walter.

* * *

Iliescu apăru într-un costum uşor de tergal, semn că şi-a terminat orele de serviciu. Scoase un pachet de cărţi şi începu să le amestece cu o îndemânare care trăda mai mult decât exerciţiul: vocaţia. Părea să caute un partener. Rudy Negreanu, instalat confortabil într-un fotoliu, îl privea amuzat. Plămădeală fuma ţigară după ţigară. Atunci coborî Gogu Vasilescu. Ţinea un cuier pom la subţioară şi o mătură lungă cu coadă. Făcând abstracţie de toţi şi de toate, instală cuierul într-un colţ al holului şi mătura alături. Descoperi în buzunar o batistă mare cu care îmbrobodi mătura şi puse

pălăria de piele în vârful cuierului. Privi rezultatul din diferite unghiuri, aduse câteva retuşuri, apoi, mulțumit de rezultat, se instală pe canapea şi începu să scrie. Studentul se apropie intrigat.

— Asta ce-ar mai fi?

— Nu-ți dai seama? Inginerul părea că abia aşteptase întrebarea. Uită-te la ei! Dacă ştii să-i priveşti, să-i asculți, să-i întrebi, îți vor răspunde.

— Mătura şi cuierul?!

— Uită-te bine! Trebuie să-ți spună ceva. Făcu o mică pauză aşteptând cu sufletul la gură: Ei, ce-ți spun?

— Că dumneata eşti probabil într-o dispoziție specială.

— Ce prostie! Nu ştii să priveşti. Nu ştii să asculți. Cu puțină fantezie, cu foarte puțină fantezie, şi ea şi el, oricât de îmbufnați ar fi, pentru că sunt îmbufnați, trebuie să recunoşti, pot să devină ființe vii.

Iliescu se uită la Rudy Negreanu. Medicul clătină din cap surâzând.

— Dacă domnul inginer spune treaba asta, eu unul sunt convins că aşa e.

Gogu Vasilescu sări în picioare şi punând mâna pe un braț al cuierului strigă:

— Dați-mi voie să vi-l prezint pe Feri Baci. Idealul de erou pozitiv! Apoi ceva mai potolit: În piesa mea va avea partitura eternului îndrăgostit.

Rudy Negreanu îl cântări cu ochi profesional.

— A, matale scrii şi piese!

— E limpede, opină studentul.

— Singurul îndrăgostit autentic! Werther? Nesărat! O glumă a bătrânului Goethe pe care posteritatea a luat-o în serios. Romeo? Dulceag! Tartă cu cremă la cofetăria Scala. Armand Duval? Deprimant! Înclinații nesănătoase pentru bacilul Koch. Şi aşa mai departe. Lista se poate completa la nesfârşit. Împinse cuierul în față: Aşa trebuie să arate un îndrăgostit, un miner îndrăgostit.

Iliescu căzu repede de acord.

— Numai aşa!

— Dantură impecabilă, vocabular distins, 5000 de tone

minereu peste plan într-un singur schimb.

— Viteaz bărbat! aprecie medicul cu o seriozitate care îl făcu pe Iliescu să izbucnească în râs.

— Nu intră în mină dacă nu are salopeta curată şi călcată.

— Cred că în smoching era mai practic.

Gogu Vasilescu apucă mătura.

— Dumneaei e Anca. Preşedintă de CAP. Blondă, intransigentă şi tenace. N-a râs şi n-a iubit niciodată.

— Te pomeneşti că are jumate de normă la mănăstire, opină Iliescu.

— O să mă întrebaţi desigur de ce v-am spus toate astea. Ei bine, aflaţi că n-am fost în viaţa mea într-o mină sau într-o cooperativă. Concluzia?

— De obicei, zise Rudy Negreanu, asemenea cazuri se tratează cu multă circumspecţie.

— Concluzia e una singură şi se numeşte geniu. Tot ce s-a scris până acum poate fi lesne confruntat cu realitatea. Eu am adus o inovaţie. Scriu şi apoi confrunt.

— Eşti mare, domnule! declară studentul.

— De când spun că aşa un om ca matale n-am mai văzut de mult.

— Da! Inginerul prinse curaj: Trebuie sfărâmate canoanele! Distruse tiparele! Literatura, literatura autentică are nevoie de plămâni tineri!

— Neapărat. Medicul se întoarse spre Iliescu: Sper că eşti de acord…

— Bineînţeles. Şi ai verificat?

— Păi de unde crezi dumneata că vin? Cinci zile într-o mină, cinci zile la ţară.

— Sunt convins, declară Negreanu că personajele corespund.

— Fotografie! Bucăţică tăiată! Acum urmăresc eroul negativ: puşcăriaşul.

— Şi când te gândeşti, spuse medicul, că domnul căpitan se întreba ce caută dumnealui aici.

— Închipuiţi-vă, habar n-am cum arată un hoţ.

Studentul sugeră în şoaptă:

— Uită-te la Ionică Panait…

— Un hoț adevărat. Dacă aș putea să stau câtva timp într-un penitenciar ca Truman Capote…

— Ei, străduieşte-te şi dumneata, interveni Iliescu, fă un gest frumos.

— Părerea mea, domnule Vasilescu, spuse medicul e că ar trebui să te liniştești. Pentru treaba asta ai făcut deja suficiente eforturi. Poate prea multe…

* * *

Se priveau în luminile ochilor. Pe buzele ospătarului flutura un zâmbet parşiv.

„Obraznic şi infatuat, conchise Atanasiu desfăcând capacul stiloului. Genul de puşti teribilist, convins că i se cuvine totul numai pentru că e tânăr.“

— Bănuiți cumva, domnule Iliescu, de ce mi-am propus să discut în primul rând cu dumneavoastră?

— Ca s-o spui pe a dreaptă, nici măcar nu mi-am bătut capul. Când simt vreo curiozitate în organism, plătesc şi celălalt e obligat să pună cărțile pe masă.

— Cu mine cum aveți de gând să procedați? Plătiți sec sau relansați?

— Parolez. *Passe-parole*. Până mă prind dacă nu trageți cacialmale.

Atanasiu surâse.

— Vă place aşa de mult pocherul?

— Îmi plac toate jocurile de noroc. De la sucitul oaselor la loz în plic. Trebuie să recunoaşteți că e singura posibilitate de a trage şansa de coadă.

— Poate chiar nu singura. Tare mi-e teamă că ați ales-o pe cea mai riscantă.

— Cine nu riscă nu câştigă! De la papa Gogol citire…

— În sfârşit. Chestiune de optică. Respiră adânc: Domnule Iliescu, trebuie să vă mărturisesc că dintr-un bun început mi-ați inspirat încredere deplină.

Studentul îl privi iute pe sub sprâncene.

— Să zicem. Şi?

— M-ar interesa mult punctul dumneavoastră de vedere în privința evenimentelor din noaptea trecută. Aveți un remarcabil spirit de observație. V-am văzut servind. Mi-ați putea fi de real folos.

— Vă stau la dispoziție.

— Mulțumesc. Am să încep cu întrebarea clasică: cine credeți că a ucis?

— Cine a ucis? Hm, greu al naibii de presupus. Foarte greu pentru că aici s-a jucat cu chintă albă.

— Nu înțeleg.

— M-ați întrebat adineaori dacă-mi place pocherul. Dumneavoastră îl cunoaşteți?

— Atât cât să pot pierde câțiva poli pe lună.

— Înseamnă, iertați-mă, că nu cine ştie cât... Jocul ăsta, care şmecher l-o fi născocit, e făcut în aşa fel, încât să nu ştii niciodată cine are cartea cea mai mare. Şi asta numai din cauza păcătoasei de chinte albe. Şapte, opt, nouă, zece şi as. În anumite cercuri s-a renunțat la ea. În felul ăsta certitudinea e posibilă.

— Exclus.

— Regret, dar trebuie să remarc din nou ca nu ştiți jocul. Presupunem că vi s-a servit un as, un popă, o damă şi doi valeți. Opriți fanții şi cereți trei cărți. Vă mai intră doi valeți. Deci caré. E posibil?

— Fireşte.

— Perfect. În momentul ăsta, puteți miza pe toate comorile lumii. Nimeni nu poate avea carte mai mare.

— Ei asta-i! De ce n-ar prinde caré de dame, de popi sau de aşi.

— Ați fost servit cu câte una din fiecare şi ați decartat.

— Sau chintă royală.

— Fără valeți? E clar, nu? În jocul cu chintă albă însă intervine asul. Deci orice carte e posibilă.

— Cu alte cuvinte, dacă am înțeles bine oricine ar fi putut ucide.

— Exact. Avea cum. Azi-noapte, toți, dar absolut toți au părăsit motelul.

Atanasiu aprinse o țigară.

— Treaba asta îmi aminteşte de alt joc, desigur mult mai riscant, jocul cu justiția. Există două modalități concrete de a încerca să-l induci în eroare pe anchetator. Sugerându-i că nici unul din cei bănuiți n-ar fi în stare să comită infracțiunea, chestiune de bună-credință deci, care în general impresionează, sau dându-te peste cap să demonstrezi că toți ar fi putut-o comite.

Deschise carnetul şi îşi făcu câteva notații. Iliescu se ridică enervat.

— Când isprăviți de conspectat, mă puteți chema. Până atunci cu permisiunea dumneavoastră…

Se îndreptă spre ieşire.

— O clipă! Uite că am terminat. Sunteți puțin iritat. Sau mai degrabă neliniştit. Cred ca ăsta-i termenul: neliniştit.

— Dezamăgit!

— Nu s-ar zice. Aşadar, dumneavoastră ați descoperit cadavrul lui Sasu. Puteți să precizați ora?

— Douăsprezece. Câteva minute mai devreme sau mai târziu.

— Locul asasinatului se află la cealaltă extremitate a lacului. Cum ați ajuns acolo la miezul nopții?

— Ştiam că pescuieşte.

— Ştiați exact unde pescuieşte?

— Da. Eu i-am indicat curmătura. Pe bune!

Atanasiu îşi consultă agenda.

— Dumneavoastră ați sosit ieri către ora prânzului…

— Este a doua vacanță când lucrez la Peştera Sihastrului, îl întrerupse Iliescu. Am avut deci timp să mă familiarizez cu împrejurimile.

— Înțeleg. Ar mai rămâne să-mi explicați de ce l-ați trimis aşa departe, în punctul cel mai izolat. Putea să pescuiască undeva în apropierea motelului.

— Nu putea. Prin apropiere se aruncă reziduurile, iar puțin mai încolo s-a amenajat un ştrand. Mi-am dat cu presupusul că peştii s-au refugiat. De altfel, în cele mai liniştite bălți – şi dumneavoastră ştiți chestia asta foarte bine – nu prinzi oriunde arunci cârligul. Trebuie să cunoşti locurile. Altminteri stai de Gheorghe.

— Ce vă face să credeți că știu?

— Am zărit în portbagajul mașinii, ieri când ați cerut o căldare de apă, un set de pescuit.

— Iată, deci, că nu m-am înșelat. Aveți spirit de observație. Dar să nu uit. Nu mi-ați spus pentru ce îl căutați pe Sasu. Sunteți prieteni?

— Nu.

— Aveați ceva să-i comunicați? Bănuiesc că ceva foarte important, dacă v-ați deplasat până acolo la asemenea oră.

— Nu. Pur și simplu mă plictiseam. Oricum era singurul mai aproape de vârsta mea.

Căpitanul îl privi cu o neîncredere fățișă.

— Mda… Și-acum să revenim la ajutorul de care vorbeam. Ati reținut vreun amănunt interesant?

— În afară de faptul că inginerul Gogu Vasilescu tocmai ieșise din apă, absolut nimic. Eram prea înspăimântat ca să-mi ardă de investigații.

— Înainte de crimă însă erați mai liniștit. Ați văzut pe cineva sau ceva neobișnuit?

— Nu.

— Mai gândiți-vă. O siluetă, să zicem.

— N-am văzut nimic.

— La începutul discuției noastre afirmați că la ora la care s-a comis asasinatul toți au ieșit pe afară.

— Nu-mi amintesc.

— Ciudată amnezie. De fapt, chestiunea nu vă angajează cu nimic. Bucătăreasa a văzut același lucru.

— Nu port șorț de bucătăreasă, deci n-am obiceiul să spionez pe gaura cheii și nu pentru asta am venit aici.

— Dar pentru ce?

Iliescu îi aruncă o privire scurtă:

— V-am spus de două ori până acum că lucrez aici ca chelner.

— De ce?

— De ce lucrează unii studenți vara? Eu trebuie să vă explic treburile astea? Nu credeți că e mai corect să câștigi un ban prin muncă cinstită decât să freci menta prin cafenele cu doi poli ciupiți de la tata?

— Apropo de muncă cinstită, m-ați fi convins mai repede dacă preferați, să zicem, un şantier. Oftă: Spuneați că e al doilea sezon în care lucrați aici. Ce facultate urmați?

— Arheologia.

— Anul?

— Trei.

— Părinții?

— Tata inginer, mama economistă.

— Locuiți împreună?

— Nu. Puriii îs provinciali. Eu stau la gazdă.

— Ce v-a determinat să reveniți la Peştera Sihastrului?

Iliescu făcea eforturi să se stăpânească.

— Mi-au plăcut locurile. Aşa sunt eu, *naturel* şi simțitor.

— Şi i-ați sugerat lui Sasu să vină şi el, nu?

— E a doua chestiune la care văd că e nevoie să răspund de trei ori ca să mă fac înțeles. Pe Sasu l-am cunoscut aici.

— N-ați fost colegi, nici prieteni, e prima oară când lucrați împreună şi prima dată în viață când îl vedeți. Se aplecă peste masă întrebând răspicat: Doriți să mă convingeți că nu aveați nimic de împărțit?

Iliescu se ridică enervat.

— Refuz să răspund.

— Bine. Să trecem la altceva.

— Refuz să răspund la orice întrebare.

— De ce?

— Nu-mi place tonul şi, în general, felul în care abordați problema. Depun mărturie sau mă justific? Nu-mi place nici antipatia dumneavoastră fățişă. Dacă nu v-ar fi teamă de consecințe, sunt convins că m-ați lua la palme. Greşesc?

Căpitanul surâse trist.

— Exagerați, domnule Iliescu. Şi, în definitiv, presupunând că aşa stau lucrurile, trebuie oare să agreez pe toată lumea?

— Ştiți ceva? Iliescu făcu un pas înainte privindu-l în față: Când v-am văzut, mi-am pus exact aceeaşi întrebare. Numai că resentimentele mele nu vă afectează cu nimic. În schimb, pe mine da.

— Țineți aşa de mult să-mi deveniți simpatic?

— Tin să fiți obiectiv. Este prima obligație profesională a

dumneavoastră, dacă nu mă înşel.

— Mărturisesc că sunt foarte curios să ştiu ce înțelegeți prin obiectivitate.

— Printre altele, să mă bucur de acelaşi tratament ca şi ceilalți. Nu să fiu suspectat prin definiție pentru că am fost primul care a descoperit cadavrul.

Atanasiu se duse la fereastră. Vorbi privind undeva în noapte.

— Prin definiție… Din nefericire, nu prin definiție vă suspectez, domnule Iliescu, ci pe baza unor probe evidente. Scoase un carnet din buzunar: Puteți să-mi explicați cum au ajuns însemnările lui Sasu despre anumite experiențe făcute de el în valiza dumneavoastră?

Capitolul XI

ATENTATUL

Dobrescu îşi desprinse haina din cuier. O îmbrăcă în faţa oglinzii, culcând atent gulerul cămăşii sub revere. Cravata portocalie cu desene albastre ţipa pe buretul alb.

Căpitanul Macri îl examina printre gene:

„Se cunoaşte că Minerva e pe teren…“

— Unde te duci?

— Să văd ce-i cu Iliescu, spuse locotenentul, consultându-şi profilul.

— Mda… Macri se juca lovind cu stiloul în birou… În general… ăăă… eşti bine dispus azi?

Dobrescu se întoarse surprins.

— Excelent! De ce mă întrebi?

— Cred c-o să-ţi cam piară zâmbetul, oftă căpitanul. Nu mi-a plăcut niciodată să fiu eu ăla care aduce veşti proaste…

— Veşti proaste?!

Macri deschise mapa, scoase un plic şi i-l întinse.

— Ţi l-a lăsat maestra înainte de plecare.

Locotenentul îl învârti pe toate părţile.

— Îl suceşti de parcă te-ai aştepta în orice clipă să sari în aer, observă căpitanul Macri.

Dobrescu tăie plicul cu un coupe-papier. Într-adevăr, gesturile excesiv de lente sugereau precauţii infinite sau delectări speciale, presupunând şi o mică doză de perversitate. Mişcări încetinite prelungind plăcerea… Dar desigur cea de a doua variantă nu intra în discuţie.

— Poţi să iei loc, sugeră căpitanul împingându-i un scaun.

Eu zic că e mai bine să te aşezi *acum*.

Zâmbea blajin.

„Macri ăsta e un băiat cumsecade, spunea Minerva. Discret, inimos, compătimeşte la toate necazurile colegilor. Tipul incapabil să treacă pe lângă mizeria altora fără să întindă o mână de ajutor. Şi dacă n-are ce-ți face, se aşază lângă tine pe pragul casei şi plângeți împreună. Vocație filantropică…“

În liceu – se aflase de la foşti colegi – i se spunea *Moşul*. „Copiii, decretase Minerva, au un spirit de observație nemaipomenit. Ți-o spune un vechi dascăl şi poți să mă crezi. Nu le scapă nimic. E curios cum această însuşire se toceşte pe parcurs, dispare cu desăvârşire la cei mai mulți o dată cu maturitatea. Chiar dacă nu califică exact, dar de văzut au văzut. Lui Macri îi spuneau *Moşul*, adică moale şi domol, aşa cum avea să rămână toată viața. Pentru copii, bunătatea nu e atributul cel mai interesant. Cred că exagerați, opinase locotenentul. Acordați o importanță disproporționată unor fleacuri. Fleacuri! se zborşise Minerva. Tot aşa-ți imaginai, pentru că n-aveai curajul să mi-o spui, şi când îți ceream să faci deosebire între apotemă şi raza cercului…“

Cu aceasta discuția se încheiase. Macri continua să rămână cel mai cumsecade băiat din minister. Chiar şi în povestea cu elefantul alb. Îşi bătuse capul o săptămână încheiată încercând să găsească soluția pentru locotenentul Dobrescu. Iar omul le avea şi el pe ale lui. Copii, nevastă, o soacră cam originală.

Printre altele, bătrâna – deşi zdravănă tun – obsedată că în curând îşi va lua rămas bun de la cele pământeşti, achiziționase toate obiectele cerute de datină. Straiul în care voia să fie înmormântată, lumânări, şervetele şi cănile ce aveau să fie date de pomană, sicriul. „Îți dai seama, se plângea Macri colegilor. Stau cu coşciugul în vestibul. Nu-mi mai intră un om în casă. Când dau cu ochii de chestia asta înverzesc, îşi amintesc brusc de comisioane sau telefoane pe care le aşteaptă din provincie de circa o săptămână. Oamenii sunt mai superstițioşi decât îmi închipuiam. Unul care se

credea spiritual m-a întrebat ce face cadavrul dinăuntru. Auzise el că se poartă asta pe undeva. Dar a doua oară n-a mai venit."

„Bagă murăturile acolo şi pretinde că ar fi un bufet flamand din secolul XIV, sugerase Minerva. Or să te creadă pe cuvânt…"

Şi totuşi Macri era în stare să se gândească pentru el la un prezumtiv elefant alb, existent doar în fantezia Minervei. Oftă din adâncul sufletului şi începu să citească:

„Dragă Dobrescule, probabil e absolut inutil să-ți repet că înainte de a purcede la îndeplinirea programului pe ziua de azi, va trebui să rezolvi sarcina profesională imediată – relații bănuiesc, despre unul sau altul din suspecții de la Peştera Sihastrului. Cel puțin, aşa ar trebui să se întâmple. Mi se pare straniu să vorbesc despre ei, acum, aici în Bucureşti, înainte de a fi văzut măcar meleagurile. Trebuie să-ți spun că e noapte, liniște, Keops nu-i un causeur de felul lui, iar Spiridon are o uşoară indigestie: s-a ospătat prin vecini. În consecință tristețea îl copleşeşte.

Ştiu ce gândeşti, băiete! Noapte, târziu, ce naiba nu s-o fi culcat? Mă suspectezi de manie epistolară, de iezuitism, îmi impun prezența chiar dacă nu sunt la Bucureşti – vai de capul tău de copil – te torturez şi aşa mai departe. Bagă-ți mințile în cap, Dobrescu Vasile! De ce mă enervezi? Nu cred să existe vreunul din foştii mei elevi care să nu-mi dedice zilnic măcar un gând. Un gând bun, băiete, nu ce ți-a trecut ție în clipa asta prin minte. Sunt probabil într-o dispoziție sentimentală deosebită dacă am început să-ți fac confesiuni la modul lamentabil duios.

Cu acest preambul voi trece la sfaturile propriu-zise:

1. O oră gimnastică suedeză. Trebuie să ai o condiție fizică excelentă, băiete! Altfel, la 30 de ani treci de la operativ la scriptologie. Personal, nu cred în şmecherii care le ghicesc pe toate stând tolăniți în spatele unui birou. Dragă Doamne, chipurile coordonează… Să vezi cu ochii tăi! Asta să-ți fie principiul şi când vei ajunge general. Deşi mă întreb ce voi fi eu atunci. În fine, poate se inventează ceva.

2. Recapitulează geometria de a zecea. Nu vezi în spațiu,

Dobrescule, iar în meseria noastră a treia dimensiune e absolut esențială. N-am să fiu toată viața lângă tine să te țin de mână.

3. Patruzeci şi cinci de minute – exerciții de memorie. Poți apela în sensul ăsta la poezia modernă. N-are logică, băieţaşii aruncă cuvintele într-o oală, le amestecă bine, le hâțână şi pe urmă se uită la ce a ieşit. Corelațiile de idei sunt imposibile. În consecință, dacă în trei luni de toceală zdravănă reții patru strofe, eşti un as!

4. Spiritul de observație! Încearcă să-ți aminteşti ce fel de urechi are Yvonne. Formă, mărime, eventual găuri pentru cercei. Nu încap cacialmale! Am citit în „Sportul“ că abia poimâine se întorc din Turcia. Iar în unica fotografie pe care o ai de la ea – te crezi dibaci, Dobrescule! – ai lipit pe spate o reclamă Loto-Pronosport, şi deci când o scoți din portmoneu cam la jumătate de oră consulți, vezi Doamne, un calendar de buzunar – deci, în unica fotografie, are pletele pe umeri, Mai bine zis de-a lungul obrajilor.

5. Spuneam că e noapte, peste câteva ore va veni maşina să mă ia, mi-am pus la punct travestiul. Cel mai complet travesti la care m-am gândit vreodată. Este o experiență unică şi încerc emoții care-mi dau o idee palidă despre ceea ce simțeai tu înainte de teză. Mi-ar place să-ți văd mutra dând cu ochii de mine mâine, la Peştera Sihastrului. Asta îmi sugerează un exercițiu. Încearcă să-l induci în eroare pe Macri măsluindu-ți personalitatea. Mi-e egal ce personaj alegi, sex, vârstă, calitatea în care te prezinți. Totul e să nu te recunoască. Nu te holba! Asta ar reprezenta cu adevărat o performanță care m-ar putea face să uit multe…“

Locotenentul îşi şterse fruntea privindu-l reflex pe căpitan, apoi mâna urcă pe creştet, alunecându-i spre ceafă. Macri se interesă trăgând lung din țigară:

— Zice să stai în cap?

— Mai rău.

Dobrescu reluă lectura:

„Astea au fost desigur câteva coordonate mari. Îți promit, ştiu cât eşti de nerăbdător, că voi reveni cu sugestii suplimentare. Şi în sfârşit, enigma de fiecare zi:

Ne aflăm în Dobrogea, detaliu important! Doamna X, stând acasă, fără să i se comunice nimic (telefon, vecini, bilet etc.), ştie că bărbatu-său nu e la serviciu, mai bine zis nu lucrează deşi a plecat ca de obicei, de dimineață. M-ar indispune să-mi spui că individul are slujba vis-à-vis şi madam X îl vede sau nu-l vede pe fereastră. O astfel de probabilitate e naivă şi în consecință exclusă. Sâc, Dobrescu!“

— Sâc, Dobrescu! şopti fără să-şi dea seama locotenentul.

— Poftim?

Dobrescu îi întinse scrisoarea.

— E şi un P.S., remarcă Macri.

— Nu l-am observat.

— Era pe pagina ailaltă. De fapt mi-e adresat mie:

„Dragă Macri, nu toată lumea apreciază gentileţea care te caracterizează. Dobrescu mi s-a plâns în nenumărate rânduri că tentativele tale de a-i veni în ajutor îl jignesc profund. Mie una, nu-mi place să văd pe cineva că greşeşte fără să-i atrag atenția. A dumitale îndatorată, Minerva Tutovan.“

Locotenentul privi încă o dată notița din buzunar: Strada Serg. Major Dumitru Enache nr. 86.

Se înşelase Minerva – şi respinse ideea spontan, Minerva nu se înşela niciodată, ori era atât de dibace, încât nu-i lăsa nici pe alții să observe – sau imobilul pur şi simplu nu exista. Tăbliţa cu nr. 84 era fixată pe ultima casă după care urma un scuar. Iliescu dăduse o adresă falsă.

* * *

Rudy Negreanu se uită zâmbind la inginer. Îşi fixase în ureche difuzorul aparatului cu transistori, ascultând un concert simfonic. Părea foarte concentrat, total desprins de cele înconjurătoare, dar medicul îl surprinsese de câteva ori furându-l cu coada ochiului.

— Ce nenorocire! Oftă: O soră a bunicii mele…

Gogu Vasilescu izbucni. Atât de prompt încât aveai impresia că abia aşteptase.

— Ia mai lasă-mă, domnule, în pace cu neamurile dumitale! Nu mă interesează!

Se adânci în audierea concertului furat de deliciile muzicii. Pentru a fi mai convingător, bătea tactul pe masă.

Rudy Negreanu începu să râdă. Micul difuzor alunecase din urechea inginerului fără ca acesta să bage de seamă. Expresia feței era de un comic irezistibil. Omul căzut în transă artistică, mimând nuanțe, subtilități de interpretare, deşi practic nu auzea nimic. Vasilescu îl fulgeră cu privirea dar nu comentă.

„E supărat, îşi zise medicul. Nu-i nici o nenorocire, o să-i treacă…“

Inginerul era tipul incapabil să-şi păstreze impresiile pentru el. Unul dintre aceia care nu se eliberează altfel.

— Hm, totuşi sora bunică-mi avea dreptate. Nici nu poți să-ți închipui mata, câtă dreptate avea. Întrebă cu voce mică ferindu-şi ochii: E frumos concertul?

Vasilescu ezită câteva clipe înainte de a răspunde. În sfârşit, confirmă înclinând competent capul.

— Vezi, se înveseli Rudy Negreanu. Tot bătrânii, săracii! Parcă o aud…

— Ce mai auzi, domnule?

— Pe sora bunică-mi. Despre cine crezi că vorbeam?! Zice, Rudy – Rudy sunt eu – chiar dacă nu mănânci, fă-te că clempăni. Duşmanii o să crape…

Inginerul nu-l mai ascultă. Văzuse silueta călugărului furişându-se prin fața uşii deschise. Opri aparatul şi ieşi precipitat afară.

„Ce-o fi având cu bietul popă?!“

Un strigăt îi alungă surâsul. Alergă în curtea hanului. Din cauza întunericului, orbecăia. Se izbi de trupul Marioarei Țâmpoc prăbuşit lângă poarta de lemn. Încercă s-o ridice şi-şi simți degetele pline de sânge.

O întinseră pe canapeaua din hol. Rudy Negreanu luă mâna bucătăresei cercetându-i pulsul. Sângele continua să se prelingă pe lângă ureche.

— O să-şi revină. A avut noroc! Mare noroc! Câțiva

milimetri mai jos, şi-i zdrobea tâmpla. Acum trebuie oprită hemoragia şi bineînțeles evitată infecția. Am să-i fac o injecție.

— Credeți, se interesă Atanasiu, că s-a vizat vreun organ vital?

— De, surâse cu privire plecată medicul. Nu cunosc ceva mai vital decât capul.

— M-am exprimat greşit. Vreau să ştiu dacă e vorba despre o tentativă de crimă sau dacă lovitura trebuia doar să o neutralizeze.

Rudy Negreanu îşi desfăcu brațele.

— Eu nu sunt de specialitate. Intenția agresorului îmi scapă. Cert este că Marioara Țâmpoc a fost izbită cu un corp contondent şi că a lipsit foarte puțin ca să fie omorâtă.

Hangiul se apropie cu paşi de pisică. Mâinile îi tremurau iar chipul avea o culoare vânătă, aproape neagră.

„Hepatic“, diagnostică Negreanu.

— Ei, ce se aude?

Ionică Panait îşi umezi buzele.

— Domnule căpitan, călugărul a fugit.

Semnalmentele călugărului fuseseră expediate tuturor autorităților din împrejurimi, miliția şi evident, postul de grăniceri fuseseră avertizate. Grupe operative patrulau pe şosea, scotocind întunericul. Maşini cu emblemă pe pântec se încrucişau. Opreau în scrâşnet de frână, comunicau scurt, apoi plecau mai departe. Câini lupi adulmecau tufişurile, trăgând nervos de lesă, jeturi de lumină țâşneau pe neaşteptate, dezbrăcând impudic pădurea. Hanul continua să fie supravegheat zi şi noapte.

* * *

— Cafeaua asta o plăteşti dumneata! Am cerut să fie fără zahăr.

Ecaterina Stănescu împinse ceaşca pe colțul mesei. Iliescu încercă să se stăpânească.

— Bine, doamnă, ştiți ce s-a întâmplat cu bucătăreasa…

Se întoarse către ceilalți. Ionică Panait îi făcu semn să o lase în plata Domnului. Plămădeală rupea scobitori. Părea că nu-l interesează nimic.

Uşa se deschise pe neaşteptate şi Gogu Vasilescu se ivi în prag. Îi măsură lung pe fiecare, apoi îşi duse mâinile la spate şi începu să se plimbe prin încăpere extrem de agitat. Din când în când se oprea bătându-şi nasul cu degetul arătător. Un gest care voia să spună că posesorul are fler.

— Chestia cu călugărul e cacialma, ascultați-mă pe mine! Băiatul e de la Secu!

Nimeni nu comentă, nici măcar nu-l învrednici cu o privire. Inginerul îşi reluă plimbările într-un ritm care stârni zâmbetul medicului.

Deodată încremeni. Ascultă nişte zgomote, numai de el auzite, şi-o rupse la fugă trântind uşa.

Ionică Panait îi consultă pe ceilalți din priviri.

— Cum vi se pare?

Zamfira, ghemuită într-un ungher, clătină din cap arătându-şi dinții mari şi sănătoşi.

— Ăsta face pe nebunu' boiarule! Dar nu e…

* * *

Omul în gri parcă maşina în curtea motelului şi traversă terasa comandând din mers:

— O cafea.

Era încordat până la ultima fibră, dar nu lăsa să se vadă nimic. Aparent, un domn de vârstă mijlocie, în haine impecabile, care-şi permite câteva clipe de relaxare întrerupând un drum obositor…

Cântări dintr-un ochi ambianța. În curte, trei bărbați în civil râdeau. „Agenți", îi identifică expert Omul în gri. Nu-l înşelau manierele degajate, nici aspectul lor anonim, nici faptul că-i îngăduiseră să intre în han.

„Îi trădează ochii. Ochi învățați să vadă… Îşi ascunse

zâmbetul. Bancuri din astea nu se spun tare…“

Scoase bricheta şi un pachet de Kent. Țiganca se apropie.

— Săru’ mâna dom’ primare! Dă şi mie o țigară.

Omul în gri îi oferi una sugerându-i:

— Vezi să nu aprinzi la filtru.

— Dumneavoastră?

Atanasiu îl privea circumspect.

— Am cerut o cafea.

— Regret, dar unitatea este închisă.

— Observ totuşi că mai sunt clienți.

Arătă curtea şi terasa. Francezul fuma dus pe gânduri. Ecaterina Stănescu cumpărase de la toneta cu obiecte de artizanat un buchet de *nu-mă-uita* şi încerca să-l prindă pe reverul jachetei. Rudy Negreanu citea.

— Cu dumnealor e altă chestiune. Se adresă lui Iliescu: V-am rugat să închideți poarta şi să puneți un anunț.

— Tocmai îl scriam, domnule căpitan.

Omul în gri se ridică.

— În sfârşit, asta este.

Atanasiu îl privi cum se îndepărtează. Înainte de a urca în maşină îl opri ca urmare a unei hotărâri de ultim moment.

— O clipă. Actele dumneavoastră.

Celălalt îi întinse buletinul şi carnetul de conducere. Căpitanul le cercetă atent apoi i le restitui.

— Mulțumesc.

Turismul demară furtunos şi dispăru pe şosea. Omul în gri privi oglinda retrovizoare. Renault-ul albastru apărea constant în rama de nichel. „Mă urmăresc…“ Surâse şi apăsă pe accelerator.

* * *

Marioara Țâmpoc deschise ochii. Era întinsă pe pat cu un prosop ud înfăşurat în jurul capului. Se ridică pipăindu-şi ceafa. Descoperi un cucui mare cât o nucă şi abia atunci îşi aminti ce se întâmplase. Ochii îi alunecară spre valiza de carton presat, aşezată strategic lângă noptieră. Încuietoarea

era smulsă.

Capitolul XII

PATRU CITRONADE CU CIANURĂ

Până la sosirea starețului, locotenentul admiră ceaslovul cu pagini îngălbenite, legat în piele de Cordoba, icoane vechi unde sfinții seamănă toți între ei, obiecte cu destinație necunoscută, acum după câteva secole. Prin fereastra deschisă pătrundea un suflu proaspăt, ciripit de păsărele, zvonuri vagi.

Se întoarse brusc. Starețul îl privea.

— Nu v-am auzit, zâmbi locotenentul uşor deconcertat.

Era un bătrân înalt, noduros, la vreo 70 de ani. Capul masiv, cu trăsături viguroase, sugera o forță de esență specială, simbolică. Te gândeai la oameni puternici, Prometeu, Atlas, Moise al lui Michelangelo.

Se aşează în jilț cu mişcări domoale de o demnitate suverană.

— Te ascult, fiule.

Locotenentul, surprins de apelativ, îşi coborî pleoapele. Bătrânul zâmbi.

— Nu are importanță ce credem şi cui ne închinăm. Domnul cere să slujim binele. Astfel devenim oştenii săi.

— Sigur, evident… Mă interesează o anumită persoană. Un călugăr, Simion Bratu.

— Cine?

— Fratele Serafim, e numele lui. În fine, aici…

— Da… Da… Bătrânul clătină obosit din cap: Da, da…

— Adică? întrebă timid Dobrescu.

— Nu mai e fratele nostru. A plecat.

Locotenentul pipăi reflex pachetul de țigări, îşi aduse aminte unde se află şi se foi neliniştit.

— Fumează, fiule. Păcatul sălăşluieşte în noi ca o tulpină. Degeaba îi tăiem vârfurile, trebuie stârpită rădăcina. Ce vrei să ştii?

— Când a intrat Bratu în mănăstire şi ce l-a determinat să facă acest pas?

— Ce l-a determinat... Stareţul îşi aranjă poalele rasei zâmbind uşor: Mirenii se dau în vânt după astfel de istorii. Nu e vizitator care să nu profite de un moment prielnic pentru a pune aceeaşi întrebare unuia sau altuia dintre noi. Intuiesc poveşti senzaționale, sunt dezamăgiți atunci când înțeleg că la mijloc a fost doar credința. Oftă: Da, Bratu credea cu adevărat. Te naşti cu asta. Căința avea să-l împingă însă pe potecile Domnului, spre lumina cea adevărată.

— Ce vreți să spuneți? întrebă încet locotenentul.

Bătrânul râse încetişor.

— Cât e interes profesional şi cât e curiozitate lumească în întrebarea asta, fiule? Reluă, fără să-i aştepte răspunsul: Bratu a venit la noi în canon, pătimind din greu greşeli pentru care-şi primise pedeapsa de la oameni, iar noi cei de aici nu mai aveam dreptul să-l judecăm. Sunt vreo 8 sau 9 ani de-atunci. Îi plăcea să hălăduiască pe dealuri, prin pădure, căutând *iarba-leacului*.

— *Iarba-leacului*?

— Nici eu n-am auzit de ea, fiule. Într-o noapte, i s-a arătat chipul Domnului. I-a poruncit să caute buruiana pentru a da oamenilor înapoi ceea ce le luase. Tăcu multă vreme. De opt luni a părăsit mănăstirea şi nu mai ştim nimic despre el.

* * *

Țiganca urcă scările cu paşi de pisică şi ajunse în culoarul lung cu odăi dispuse de o parte şi de alta. Se opri trăgând cu urechea. Nimeni. Călătorii coborâseră în hol. Deschise uşor uşa lui Gogu Vasilescu şi se strecură înăuntru. Haina de

piele a inginerului stătea agățată pe un umeraş în cuierul din vestibul. Dinții femeii sclipiră. Îşi vârî mâinile în buzunare căutând febril. Brusc încremeni. În prag stătea căpitanul.

— Ce-ai căutat în camera lui Gogu Vasilescu?

— Ce să caut, boiarule?!

— Asta mă întreb şi eu.

— Păi dacă nu ştii matale care eşti om mare, dăştept, şucar…

Atanasiu o privi pe sub sprâncene şi țiganca amuți. Se ghemuise în fotoliu cu fustele adunate între picioare.

— Te sfătuiesc să renunți la eschive şi să răspunzi cinstit. E în interesul dumitale.

— Dacă e în enteresul meu, spui! Greşisem uşa.

— Adică?

— Adică, ce?

— Te-am surprins sau nu cotrobăindu-i prin lucruri?

— Pă mine?!

— Cum femeie, mă chiorăşti aşa, în față?

— Păi ce să fac? Spune matale, că eşti om cu carte, şi fac…

Atanasiu trânti stiloul pe masă. Întrebă enervat:

— Ce-ai căutat în camera inginerului?

— Aoleu! Nu striga, mâncați-aş ochii, că-s sărcinată. Acu' lepăd puradelu'!

— Deci nu vrei să răspunzi?

— Răspund, cum să nu răspund. Greşisem uşa.

— Cu alte cuvinte, intenționai să intri în altă parte.

— Vezi că ştii!

— Unde?

— La viceu.

— Există o toaletă jos, lângă bucătărie.

— O fi, da' aia e pentru slugi. Nu e dă mine.

Căpitanul îsi ascunse zâmbetul.

— Bun. Presupunem că ai greşit uşa…

— Să n-ajung ziua de mâine dacă mint!

— Dar în haina inginerului ce căutai?

— Eu? Ce să caut! Plecase mâna aşa… Căuta un reazim. Tocma' mă împiedicasem şî…

— Zamfira lu' Mutu, te joci cu focul şi nu e bine! A fost ucis un om iar situaţia dumitale e departe de a fi limpede.

— Păi s-o limpezim, boiarule, s-o limpezim!

— Te-am mai văzut cotrobăind şi prin geanta Marioarei Ţâmpoc.

— Şî dă ce nu mi-aţi spus? Poate mă îndreptam. Au! Ţi-oi fi închipuit cine ştie ce! Sunt fomeie cinstită, mâncaţi-aş gura matale. N-am şparlit în viaţa mea.

— Ai pretenţia să te cred?

— Dă ce să nu mă crezi? Crede-mă! Îşi lăsă ochii în jos. Altceva căutam…

— Ce?

— Acte, scrisori şi alte alea: hârţoage.

Căpitanul o privi surprins.

— Pentru ce-ţi trebuiau dumitale actele bucătăresei şi ale inginerului?

— Nu actile îmi trebuiau, boiarule, frumosule… Voiam să văz ce scrie.

— De ce?

— Aoleu! Greu pricepi mâncaţi-aş chenzina! Ca să-mi fac meseria. Să le poci ghici.

— Aşa, care va să zică…

— Păi cum vrei altfel? Ce, adică matale crezi în superstiţii d-alea burgheze, esploatatoare?

Atanasiu îşi aprinse amuzat o ţigară.

— O luaşi politic…

— Fac şi eu ce pot, recunoscu ţiganca zâmbind. Avea dinţi mari şi frumoşi. Văzând că Atanasiu e gata să pună pachetul în buzunar, întinse mâna: Dă şî mie o ţigară! Luă două, apoi după o scurtă ezitare o luă şi pe a treia. Dar foc nu-mi dai? Dă şî un foc. Trase câteva fumuri şi sprijinindu-se comod de spatele fotoliului adăugă: Acu' doi ani, lucram cu Lae în comperativă.

— Care Lae?

— Lae Cârnu, bărbatu-meu.

— Eşti căsătorită?

— Aşa şi aşa…

— Adică trăiţi în concubinaj.

— Aşi! În Dămăroaia, pe Sacagiului. Trăiam, că de două luni n-a mai dat p-acasă pârlitul. I-a sucit Gherghina minţile, sări-i-ar ochii din cap şi n-ar mai apuca ziua de mâine. Pui capu' jos, don' căpitan, că i-a făcut spurcăciunea farmece. Păi nu i-a zvârlit ea trei găini negre în cuptor, d-a'nebunitără Chivu? Pupa urma papucilor! Eu am văzut-o cum îşi fierbea fustele în busuioc…

— Ziceai că ai lucrat cu omul dumitale într-o cooperativă.

— Ei, aşa vine vorba. Adică lucram împreună.

— Unde?

— La Mare. El trăgea cu urechea pe plajă care-i numele boierilor şi p-ormă veneam eu cu ghiocul. Am ras toată Eforia! Ne umplusem de parale. Oftă: Acu's pe cont propiu.

— Cum ai nimerit aici, la celălalt capăt al ţării?

Zamfira lu' Mutu se ghemul şi mai mult.

— Cum să nemeresc? Bine! Te urci în tren şî te duce sângur.

— Aşa la întâmplare?

— Aşa. Adică ce, p-aci nu trăiesc oameni? Noi suntem rumâni nomazi. Începu să se tânguiască: Dacă ştiam peste ce nenorocire dau, nu mă mai coboram din tren. C-abia ieri am sositără.

Atanasiu îşi frecă îngândurat bărbia. Reciti însemnările făcute la sosire apoi întrebă:

— Câte clase ai?

— Niciuna. Numa' la şcoală nu-i ardea lu' ăl bătrân să mă dea.

— Spuneai că ştii să citeşti.

— O vorbă două, acolo. Cât am deprins şî eu pe lângă Paraschiv.

— Ăsta cine mai e?

— Bărbatu-meu.

— Paraschiv? Parcă-l chema Lae!

— Am zâs eu aşa ceva? N-am zâs, boiarule! Să mă bată Dumnezeu dacă am zâs.

— Probabil că m-am înşelat. Îşi deschise carnetul: Unde locuieşti?

— Comuna Găneasa, judeţul Ilfov.

— Minți, femeie!

— Boiarule…

— Am scris aici cu mâna mea: str. Sacagiului, cartierul Dămăroaia, undeva la periferia Bucureştiului.

— Să n-am parte, boiarule, dacă am fost v-o dată pe unde spui matale!

— N-ai fost? Şi pe omu' dumitale cum îl cheamă?

— Păi nu ți-am zis?

— Repetă!

— Fane Ştirbu!

Atanasiu se ridică în picioare.

— Îți bați joc de mine?!

— Au! Nu spune vorba asta, boiarule.

Atanasiu începu să se plimbe agitat prin odaie.

„Nu pot scoate nimic de la ea. Mitomană? Escroacă? Sau pur şi simplu țicnită? Nu i-e frică de nimic. Pentru ăştia, puşcăria înseamnă pensiune: patul şi ciorba asigurate…"

Un gând răzleț îi aduse zâmbetul pe buze. Pe când îşi făcea ucenicia, anchetase o crimă într-un sat de țigani. Se amuzase copios asistând la interogatoriile luate de procurorul raional – atunci – un om în vârstă, hârşit prin tot felul de dandanale cu localnicii. Oamenii se perindau pe rând, minținд sfruntat, rostogolindu-şi ochii mari, invocând cerul în jurăminte cutremurătoare. Anchetatorul asculta până la sfârşit, apoi schița un gest magic: cu unghia degetului gros trăgea pocnind de incisivi.

Anchetații se înspăimântau în mod inexplicabil, un soi de groază punea stăpânire pe ei şi retractau totul oferind spontan datele reale.

Procurorul îi explicase ulterior că țiganii pentru nimic în lume nu jură strâmb pe dinte.

Atanasiu se întoarse spre femeie şi prinzându-i privirea îşi duse unghia la dinții centrali.

— Jură!

— Ău!

— Jură că tot ce-ai spus e adevărat!

Zamfira lu' Mutu se zbârli înfricoşată:

— Păi de ce n-ai zâs, boiarule, că eşti de-al nostru?!

— Juri?

— Nu! Pă dinte nu jur!

— Cine eşti dumneata?

Țiganca îl privi țintă. Îşi strânse buzele într-un surâs amar şi refuză să răspundă.

* * *

Omul în gri intră în Arad. Parcă pe o stradă liniştită, coborî din maşină şi se ascunse într-un gang. Fumă două țigări supraveghind discret împrejurimile.

Renault-ul albastru nu apăru.

Mai aşteptă zece minute apoi plecă. Traversă bulevardul şi luă un tramvai spre marginea oraşului.

* * *

— Ce obraznici sunt ăştia, dom'le, e fantastic! izbucni Plămădeală după ce plecă hangiul.

— Ei, oftă medicul, ce să facă şi ei…

— Le dă mâna! Au bani şi te privesc de sus. Parcă ți-ar da de pomană când îți destupă sticla cu bere. Bucătăreasa cel puțin se uită la mine ca la dracu'…

Ecaterina Stănescu încruntă uşor sprâncenele. Individul avea chef de conversație. Comentând un fapt care o privea, formula în fond o invitație. Plămădeală, îşi zise, trăia o stare de surescitare şi supapele nu mai rezistau.

Se uită la Negreanu. Avea liniştea blândă a celor ce supraviețuiesc fizic şi moral unei drame puternice, care le-a însemnat întreaga existență. Cândva, cineva sau ceva i-a lovit îngrozitor. Iar acuma, totul îi e indiferent. Amabil indiferent, căci te ascultă politicos, dar practic nu-l mai afectează nimic. „Aceasta înseamnă probabil înțelepciune. Dar cu ce preț…"

Gogu Vasilescu îşi fabrica cu briceagul un fluier. Lucra atât de concentrat, încât ai fi zis că întreaga lui existență

depinde de rezultat.

Plămădeală îşi privi ceasul.

„Idiot! Mă uit din cinci în cinci minute! Medicul a observat! Categoric a observat!“

Încercă să zâmbească, întinzându-se în fotoliu într-o poziție relaxată.

— Doamna a acaparat discuția. De două ore numai dumneaei vorbeşte.

Ecaterina Stănescu strâmbă plictisită din nas.

— Oamenii au să-şi spună atâtea, suspină medicul. Din păcate, n-au niciodată destul timp.

— Crezi?

Negreanu surâse unui gând.

— Unchiul meu, Dumnezeu să-l ierte, a fost totdeauna foarte grăbit. Grăbit şi secretos. N-avea timp nici să mănânce, nici să doarmă. Când nu era la afacere, era la Vaslui. Când nu era la Vaslui era la Constanța. Copiii şi nevasta nu-l vedeau cu săptămânile. Iar când venea, tăcea. Aşa un om a fost el. A murit de inimă tocmai la Făget. Îl însoțea tovarăşul lui de afaceri. După înmormântare, mătuşă-mea l-a întrebat: „Ascultă, nu ți-a spus bărbatu-meu ceva despre nişte bijuterii?“ „Ce să-mi spună? Abia a avut timp să moară. La opt fără cinci i s-a făcut rău, la opt a murit.“ „Cum aşa?“ „Dacă-ți zic?! Poți să mă crezi mata. Ce nevoie am să mint? La opt fără cinci i s-a făcut rău, la opt a murit.“ „Eşti un prost! Niciodată n-ai să faci avere!“ „Pot să ştiu de ce?“ „Zevzecule, a strigat mătuşă-mea. Nu puteai să dai ceasul înapoi cu un sfert de oră?“ De, oftă Negreanu, mă gândesc de atunci că oamenii vor totdeauna să dea ceasul înapoi.

Brusc, încăperea fu inundată de un fluierat lung şi ascuțit. Gogu Vasilescu îşi proba instrumentul. Ecaterina Stănescu îi aruncă o privire de gheață. Plămădeală sări din fotoliu:

— Dumneata eşti nebun?! Du-te, neică, şi te caută!

Inginerul îl ignoră total. Puse fluierul la gură şi emise al doilea sunet şi mai înfricoşător. De astă dată efectul fu desăvârşit. Uşile se trântiră de perete şi apărură şase capete îngrozite. Căpitanul îl măsură rece.

— Domnule Vasilescu, v-aş sugera să vă petreceți timpul ceva mai util pentru amândoi: mie, îngăduindu-mi să continui ancheta, dumneavoastră meditând asupra ciudatei plimbări de azi-noapte. Va trebui să dați unele explicații.

Se retrase. Ionică Panait înregistră aşchiile de lemn împrăştiate peste tot, dar nu comentă.

Gogu Vasilescu, calm, sculpta pe fluier cu vârful briceagului inițialele G.V.

— Dacă poți face matale figura încă o dată, propuse medicul amuzat, dau o sticlă de şampanie. Nu de alta, dar mi-a plăcut expresia domnului căpitan.

Inginerul fu imediat de acord:

— Gata, domnule! Batem palma?

Iliescu intră în hol aducând patru pahare aburite.

— Citronadele!

Negreanu făcu ochii mari.

— Ați cerut dumneavoastră aşa ceva?

Ceilalți clătinară nedumeriți capul. Studentul îi privea derutat cu paiele în mână.

— Poate altcineva, opină Plămădeală.

Gogu Vasilescu întinse mâna.

— Lasă-le aici. Oricum, sunt bine venite. Când o face dumnealui pariu pe o sticlă de şampanie să ştiți că se apropie sfârşitul lumii…

Iliescu distribui paharele. Neîndemânatic, vărsă câteva picături pe rochia Ecaterinei Stănescu. Medicul dusese paharul la gură.

„Acu' să vezi tărăboi…“

Sări în picioare strigând:

— Nu beți! E cianură.

* * *

— Eu n-am nici o vină! spuse bucătăreasa, rostogolindu-şi înspăimântată ochii. Veni băiatu' şi zise: coană Mărioară, patru citronade. Aşa-mi ceru, aşa făcui.

Îşi prinse brațele înfrigurată şi se uită la Iliescu

solicitându-i confirmarea. Studentul înclină capul.

Atanasiu trase nervos din țigară. Tânărul îl irita. Avea ceva disprețuitor în priviri; simțeai instinctiv că în fața lui nu contezi. Şi mai simțeai că este vorba despre o certitudine depăşind poza ieftină. Întrebă:

— Cine a făcut comanda?

Iliescu îşi duse mâinile la spate într-o poziție degajată care nu suporta ierarhizări apriorice…

„Şi culmea, aprecie căpitanul, nu-i poți reproşa nimic. Face totul în limitele decenței, fără insolență, fără ostentație.“

— Domnul Panait. M-a oprit pe coridor şi mi-a spus să duc patru citronade în hol.

— Ați asistat la prepararea lor?

— Nu. Am ieşit câteva minute până afară.

Țiganca se desprinse din ungherul ei.

— Eu am văzut, boiarule.

— Ei, făcu bucătăreasa, spune dumneatale!

— Ce să spui?! Zamfira dădu din umeri, apoi arătă cu degetul: Dă colo a luat zahăr, dă dincolo lămâie, a turnat apă minerală şi gata.

Atanasiu mirosi prudent conținutul sticlei. „O să trebuiască să le trimit la analiză…“

— Când m-am întors, interveni Iliescu, erau gata preparate.

— În drum spre hol v-ați întâlnit cu cineva?

— Nu.

Tânărul ezitase imperceptibil înainte de a răspunde, sau i se păruse doar? Enervat, căpitanul strivi la întâmplare țigara pe marginea unei farfurii. Studentul nu-i plăcea. O antipatie spontană, nemotivată, pe care încerca să şi-o reprime. Insistă:

— Sigur?

— Nu m-am întâlnit cu nimeni. În schimb s-a întâmplat altceva.

— Ce anume?

— Aproximativ zece minute, tava cu paharele a rămas pe terasă.

— Pe terasă? Cum a ajuns acolo?

— Am lăsat-o eu.

— De ce?

— M-a surprins discuția cu noul venit. Instinctiv, am pus tava pe una din mese şi m-am repezit să văd ce se întâmplă.

— Instinctiv… Spuneți-mi vă rog, ați cunoscut mulți ospătari care părăsesc comanda şi aleargă să vadă scandalul din local? Nu vi se pare că instinctiv cel mult trebuia să grăbiți pasul?

Iliescu îşi strânse pleoapele.

— Eu nu sunt ospătar de meserie, ci student. Parcă v-am mai spus.

— Mda… Continuați.

— După ce lucrurile s-au lămurit, m-am dus la bucătărie şi am aprins o țigară. Mi-am amintit de paharele uitate pe terasă, văzând sticla de borviz şi lămâile. Cam asta ar fi totul.

— Nu! declară apăsat Atanasiu. Nu e totul, domnule Iliescu. Mai trebuie să născociți o explicație şi faptului că ați preferat să ocoliți terasa pentru a ajunge în hol.

* * *

Stăteau în fotolii. Plămădeală afişa indiferență, într-o poziție neglijentă. Muşchii încordați, tremurul neîncetat al mâinilor, ochii, două bile rotunde negre în continuă rostogolire, contrastau însă evident cu atitudinea de repaus şi nepăsare arborată de economist.

Alain Mathieu îşi rodea unghiile urmărind fără interes îndeletnicirile inginerului. Gogu Vasilescu cu mâinile împreunate pe pântece rotea degetele groase unul după altul într-o nesfârşită morişcă privind absent tavanul. Cum treaba asta nu enerva pe nimeni, împinse mult buzele în afară emițând câteva mugete joase.

Ecaterina Stănescu pufni întorcându-şi capul. Rudy Negreanu zâmbea subțire.

— În accepțiunea dumneavoastră, domnule Vasilescu, întrebă căpitanul, cum s-ar numi treaba asta?

— O *sole mio*. Cantonetă.

Zamfira lu' Mutu ridică fruntea.

— Fugi d-acilea! Astea-s geamparalele!

— Cine a văzut pe terasă sondele cu citronadă?

Nimeni nu răspunse. Atanasiu se adresă inginerului:

— Unde vă aflați acum jumătate de oră?

— La mine în odaie. Țineam foarte mult să ştiu dacă tot răscolindu-mi prin valiză, amicul Plămădeală nu s-a îndrăgostit subit şi de briceagul meu.

Economistul se apropie agresiv.

— Ce-ai spus?! Cum îți permiți?

— Liniştește-te, domnule Plămădeală, interveni împăciuitor Rudy Negreanu. Sunt sigur că dumnealui a glumit. Ce-ți mai trebuia briceag, când abia ai făcut rost de-aşa un cuțit bun de bucătărie.

Marioara Țâmpoc tresări.

— Şi eu îl căutai de-mi veni rău! Se întoarse spre țigancă: Ce păzişi, toanto?!

— Țin să vă asigur, făcu economistul, că asemenea calomnii nu vor rămâne fără consecințe. Ne mai întâlnim noi.

Căpitanul tuşi sâcâit:

— Vă rog! Notă ceva, apoi se întoarse la Gogu Vasilescu: Deci ați făcut inventarul valizei. După aceea?

— Am rupt o creangă de soc ca să-mi meşteresc un fluier.

— Creşte aşa ceva în camera dumneavoastră?

— Ei, bravo! În curte, vezi bine!

— Cu alte cuvinte, ați coborât. Pentru a ieşi în curte, în mod obligatoriu trebuia să traversați terasa.

— Exact.

— Şi ați văzut sondele cu citronade?

Gogu Vasilescu ezită.

— Nu.

— Dacă ospătarul a spus adevărul, ele erau deja pe masă.

— Dacă a spus adevărul!

— Îmi permiteți? interveni Rudy Negreanu. Cred că domnul Vasilescu, fără nici o intenție firește, a uitat un lucru. Traversând terasa, domnia sa şi-a dat seama că i s-a deznodat un şiret la pantofi. A pus piciorul pe unul din scaune şi l-a legat. În timpul acestei operații, a lovit cu cotul

şi era cât pe ce să răstoarne una din sondele cu citronadă. M-am convins atunci încă o dată ce reflexe minunate are. A prins-o din zbor…

— E adevărat?

Gogu Vasilescu ridică din umeri.

— Habar n-am. Nu-mi amintesc.

— Nevastă-mea, Clara…

— Aoleu! Inginerul dădu ochii peste cap. Iar a luat-o cu neamurile!

— Nevastă-mea, Clara, reluă impasibil medicul, are o vorbă. De câte ori îi spun că nu-mi amintesc să fi spart vreo ceaşcă, zice: „Rudy, aşa un pezevenghi ca tine n-am pomenit! Tu vrei să vreau să cred că n-ai vrut…“

Căpitanul îşi deschise din nou carnetul:

— Deci şi dumneavoastră aţi părăsit holul.

— Fireşte. Nu mă întrebaţi de ce să vă spun. Se fumase prea mult şi mă durea capul. Aşa că am ieşit nițel pe terasă. Domnul Vasilescu nu m-a văzut pentru că eram la cealaltă extremitate. Surâse: Nu m-a văzut sau n-a vrut să mă vadă…

— E adevărat?

— Că ne-a înnebunit cu pildele şi că eu unul evit să-l întâlnesc pe dumnealui este cât se poate de adevărat.

— Stau şi mă întreb, oare din cauza pildelor mele îi eviţi şi pe ceilalţi? Mi-aduc aminte cum te furişai azi-noapte pe culoar. Vorba nepoatei mele…

Atanasiu îl opri cu un gest scurt.

— Cât aţi rămas pe terasă?

— Aproximativ 5 minute.

— Timp suficient ca să măsluiţi limonadele.

Intervenise Ecaterina Stănescu. Ceilalţi se întoarseră surprinşi. Rudy Negreanu continua să zâmbească.

— Crezi mata că mai era nevoie? Ieşiseşi doar înaintea mea…

— Vă rog să notaţi, domnule căpitan, că n-am rămas o singură clipă pe terasă. Dumnealui, şi-l indică pe Plămădeală, poate să confirme.

— Dar poate? se interesă încet medicul.

Atanasiu îi privi iritat. Economistul se ridică.

— Eu unul n-am văzut nimic! Absolut nimic!

— Uite că nu poate…

— Cum, domnule Plămădeală?! Ecaterina Stănescu da semne de sufocare: Erai doar afară, rezemat de stâlp. Nu mi-ai spus dumneata când am coborât treptele că nu e bine să mă îndepărtez, că orice pas poate da naştere la interpretări?

— Am spus eu aşa ceva?

— În general, observă Gogu Vasilescu, doamna are obiceiul să improvizeze.

— Ce să facă? se interesă ţiganca.

Marioara Ţâmpoc îi explică în şoaptă:

— Adicătelea să mintă.

— Asta-i dreptu', are năravu' ăsta. Şâ-i păcat, boiarule, că-i fomeie bătrână.

Ecaterina Stănescu îi aruncă o privire otrăvită, apoi se întoarse indignată. Atanasiu se apropie.

— Pentru ce aţi părăsit holul?

— Mă plictiseau de moarte observaţiile „inteligente" ale doctorului. Am preferat să iau puţin aer. Desigur, Plămădeală are motive serioase să susţină că nu m-a văzut.

Economistul îşi căuta nervos locul în fotoliu. Preciză:

— Domnul Plămădeală!

— Confirmând, trebuie să justifice de ce şi-a ales ca sprijin tocmai coloana de lângă masa pe care erau citronadele.

Atanasiu clătină din cap.

— Observaţia este cât se poate de adevărată. Se adresă economistului: Ce aveţi de spus?

— Dintr-un cavalerism pe care sunt convins că doamna n-o să-l înţeleagă niciodată, zâmbi Plămădeală, am încercat să omit unele amănunte ce-ar putea-o dezavantaja. Într-adevăr, am fost pe terasă şi am văzut-o ieşind. Eram rezemat de un stâlp însă în apropierea uşii care dă în bucătărie şi nu lângă masa cu citronadele uitate de ospătar. Pe această masă şi-a pus doamna Ecaterina Stănescu poşeta în timp ce căuta ceva în ea.

— Impertinenţă! Masa pe care am pus poşeta era absolut goală. Omul ăsta minte îngrozitor! Minte sau mă confundă.

— Cu cine? Căpitanul se întoarse spre Alain Mathieu: Dumneavoastră ați văzut-o cumva pe doamna în timp ce traversa terasa?

Francezul clătină din cap.

— Nu.

— Ce zice? se interesă țiganca trăgându-l de mânecă pe Rudy Negreanu.

Medicul îi traduse amuzat,

— Unde vă aflați acum o jumătate de oră?

— Ce zice? Ce zice?

— Îl întreabă unde se afla.

— Lângă maşină. Cercetam cauciucurile.

— Ce zice? Ce zice?

Gogu Vasilescu izbucni:

— Mai taci dracului din gură, că ne-ai înnebunit!

— Şi n-ați observat nimic în legătură cu citronadele?

— Ba da. Alain Mathieu zâmbi: Doamna, şi arătă spre țigancă, s-a apropiat de masă şi a mirosit paharele.

— Ce zice?

— Mi-e tare frică, făcu Rudy Negreanu zâmbind, că ce zice, zice rău. Cică te-a văzut mirosind citronadele.

— Pe mine?! Ptiu!

Alanasiu o privi lung. Duse degetul la gură trăgând cu unghia de incisiv. Zamfira lu' Mutu se domoli subit.

— E adevărat?

— Adică ce să fie adevărat, boiarule?

— E adevărat ce spune dumnealui că ai mirosit paharele?

— Adică de ce să le miros?

— Ştiu şi eu? Ți s-o fi părut ceva ciudat.

— Adică ce să mi se pară ciudat? Pentru că a trecut franțuzu' pa lângă ele şî nu ştiu ce a vrăjit din deşte dasupra mesei?

— Când a trecut? Înainte sau după ce le-ai mirosit?

— Înainte. Dar nu le-am mirosit…

— Dar ce-ai făcut?

— Le-am gustat. Am gustat din fiştecare câte-o gură. Aşa, ca să văz ce inimă are coana Marioara…

* * *

Medicul se ciocni cu Gogu Vasilescu în capul scării.

— Scuză-mă.

Inginerul îl examină din cap până în picioare.

— Ce-ți veni, domnule, să mă bănuieşti tocmai pe mine?

— Tocmai pe dumneata? Iartă-mă, dar ai înțeles greşit. Pe mata n-am să te bănuiesc niciodată. Şi ştii de ce?

— De ce?

— Eşti grozav de simpatic!

Gogu Vasilescu îl privi neîncrezător.

— Mă gândesc care o fi imbecilul? Izbucni: Este inadmisibil! O clipă de neatenție şi-mi scriați la post-restant pe lumea ailaltă.

— Într-adevăr, a fost o mare şansă.

— Şansă?! Lasă-mă, domnule, în pace! Va să zică de o şansă atârnă viața mea?

— Ştii bine că da, spuse blând medicul. Nu ne place s-o recunoaştem, totul devine prea fragil, prea… fără mâine, dar asta e realitatea.

— De ce să nu te arunci atunci cu capul în baltă? Vorba aia, cu puțin noroc…

— Mai devreme sau mai târziu tot o facem.

— Vacs! Dacă trebuie să mă înec, dă-mi voie cel puțin să-mi aleg eu momentul.

— Părerea mea e că mata n-ai să te îneci niciodată. Nici la propriu, nici la figurat.

Inginerul se strâmbă:

— Adică?

— În noaptea aceea, ştii care, te-am văzut din întâmplare făcând baie în lac.

— Şi?

— Chiar mă gândeam să te felicit pentru felul minunat în care înoți. Adăugă după o mică pauză: Dar m-am răzgândit.

— De ce?

— Dacă aşa un bărbat inteligent ca matale spune domnului căpitan că nu ştie să înoate, înseamnă că eu n-am

văzut bine…

— Mă interesează foarte puțin flirtul ăsta de idei, spuse inginerul ridicându-şi bărbia.

— Nu ştiu cum se întâmplă, dar îmi aminteşti de-o verişoară a tatălui meu. Obişnuia să ia câte un ceai de tei în fiecare seară…

Gogu Vasilescu îl întrerupse:

— Verişoara dumitale mă interesează şi mai puțin! Făcu o pauză măsurându-l din creştet până în tălpi: Vreau să-ți dau un sfat.

— De, oftă medicul. S-ar putea ca nici eu să nu fiu din cale-afară de curios.

— Mă simt totuşi dator să-ți atrag atenția că oricine în locul dumitale ar distruge alpenştocul sau cel puțin i-ar curăța bine partea metalică. Poartă urme de sânge.

Capitolul XIII

IONICĂ PANAIT MĂRTURISEŞTE

Renunțase la pălăria aceea caraghioasă din Țara Oaşului şi, descoperit, craniul pleşuv al hangiului aducea cu o minge pe cale să se dezumfle.

„Cu cine seamănă, cu cine seamănă?“ se întreba Atanasiu izbit de chipul nou al lui Panait.

Fără pălărie, era altcineva, aşa cum o persoană pe care ne-am obişnuit s-o vedem cu ochelari, scoțându-i, devine alta.

— Bănuiți probabil de ce v-am chemat, începu căpitanul notând nişte cifre pe coala albă.

— Nu-i greu... Povestea cu citronadele.

— Cine a făcut comanda?

Ridică brusc privirea înghețată. Panait îşi înfipsese unghiile în carne.

„Vrea să mă dea gata cu ifose ieftine de jandarm comunal. Se uită strâmb, şi Ionică a şi căzut pe spate!“

— Vă simțiți rău?

— Nu, suflă hangiul roşu la față. Sufăr de astm. Mi se întâmplă să pierd respirația.

— Să deschid geamul?

Panait clătină din cap.

— Mulțumesc. Aşadar, tot despre comanda aceea blestemată este vorba. Respiră adânc: Nu ştiu cine a făcut-o.

— Mai reflectați.

— Dumneavoastră ce vă imaginați că fac de două ceasuri? Eram gata să intru în bucătărie când cineva mi-a strigat din

spate: „Patru citronade!“

— V-ați întors desigur să vedeți cine e. Gestul mi se pare reflex.

— M-am întors, dar n-am văzut pe nimeni.

— Vocea în schimb i-ați recunoscut-o. Oamenii ăştia sunt de două zile aici.

— Închipuiți-vă că nu. Probabil că nu sunt un observator prea atent.

— Nu s-ar zice, dacă ne gândim la meseria şi experiența dumneavoastră. Vă puneți deliberat într-o situație imposibilă.

— Nu chiar! În calitate de organ de cercetare, aveți ca sarcină principală apărarea legalității şi nu cred că există altceva care să reprezinte mai bine acest deziderat decât evitarea unei erori judiciare. Sunt inocent, şi, în consecință, nu mă simt deloc îngrijorat. Surâse fin: Ştiu că veți lupta din răsputeri pentru a-mi dovedi nevinovăția. Mă înşel?

Atanasiu îşi dădu seama dintr-o dată. Panait îi amintea de medalioanele cu chipul lui Edgar Wallace fixate în subsolul coperților negre. Zâmbetul enigmatic, capul chel ca un ou, eterna pipă. Titluri uitate țâşniră ca nişte blitz-uri: *Omul sinistru*, *Uşa cu şapte broaşte*, *Asociația secretă Broscoiul*. Se revăzu licean…

Fără să-şi dea seama, alungă gândul cu mâna ca pe ceva concret: o muscă, scrum de țigară, firicele de praf. Zâmbi:

— Aveți replici avocățeşti, domnule Panait. Din nefericire, rămân simple replici. Oferiți-mi o explicație logică în legătură cu citronadele şi sunt gata să vă iau apărarea mergând până în pânzele albe.

— Ce pot să vă spun în plus? Am auzit comanda, m-am întors şi n-am văzut pe nimeni. La urma urmelor, costa câțiva lei acolo. Dacă mi se cerea un *Cordon Rouge*, poate aş fi fost mai scrupulos încercând să-l reperez pe client înainte de a deschide sticla. Spun poate, căci suntem într-un hotel-restaurant şi nimic nu e mai firesc decât să se comande băuturi.

— Acceptând ipoteza, unde putea totuşi să dispară clientul necunoscut?

— Nu cred nici o clipă că a dispărut. Probabil, a comandat limonadele dintr-un unghi care nu intra în raza mea vizuală. Stând, să zicem, în capul scării. Şi mai e ceva: vorbeaţi despre un necunoscut. S-ar putea însă foarte bine să fi fost o necunoscută.

— Domnule Panait! Pot accepta eventual povestea cu clientul camuflat, mă străduiesc şi încerc să înghit lipsa dumneavoastră totală de curiozitate, fac eforturi substanţiale şi înţeleg că n-aţi identificat glasul, dar să nu sesizezi de la o distanţă de 20 de metri cine anume a vorbit – bărbat ori femeie – mi se pare prea mult!

Hangiul ridică din umeri:

— Sunt la Peştera doar trei femei. Ţiganca şi doamna Stănescu au voci masculine, bănuiesc că aţi remarcat. Bucătăreasa e întâmplător răcită şi vorbeşte răguşit ca un plutonier major.

— Pe ea o excludem oricum. Doar aţi găsit-o în bucătărie.

— Foarte adevărat, deşi un suspicios ar putea raţiona şi altfel.

— Cum?

— Prezumtivului client din capul scării îi era foarte uşor să treacă în bucătărie prin WC-ul de serviciu.

— Cred totuşi că n-ar fi avut timp s-o facă. După propria dumneavoastră afirmaţie, aţi auzit comanda fiind deja cu mâna pe clanţă.

— Exact. Dar când am pătruns înăuntru, Marioara Ţâmpoc tocmai intra şi ea dinspre toaletă.

— Înţeleg. Să depăşim deocamdată momentul comenzii propriu-zise.

— Din nefericire, după acest moment eu nu vă mai pot fi de folos.

— De ce?

— Pentru că imediat am părăsit bucătăria. Dacă nu ştiu cine a cerut citronadele, ştiu şi mai puţin cum s-a putut strecura cianura. Căci desigur, acesta e momentul imediat următor care vă interesează.

— Unde v-aţi dus?

— Am ieşit afară. Nu mă simţeam prea bine.

— V-a văzut cineva'?

— Nu cred. Zâmbi: *Sic erat infatis*.

Atanasiu îl privi surprins. Omul ăsta se exprima în general folosind un limbaj peste condiția lui.

— Ce studii aveți?

— Facultatea de drept.

— Aşa va să zică… Interesant. Deci pe undeva colegi. Ați profesat?

— Înainte de război. Avocatură. Vă spun lucrurile astea pentru că tot le veți afla.

— Şi cum se explică această… reprofilare?

— În '48 am fost radiat din barou. Exista pe atunci o rubrică: „Antidemocrat". Ulterior, nu mi s-au mai oferit decât posturi de jurisconsult.

— Şi?

Hangiul rânji:

— Nu m-au tentat. Salariu fix, concediu limitat etc.

— Apreciez sinceritatea dumneavoastră, deşi, recunosc, mă derutează. Sunt amănunte care vă pun într-o lumină puțin favorabilă.

— Nu există nici un text de lege care să le sancționeze. Cine mă poate obliga să perseverez într-o profesiune care a încetat să mă intereseze, şi ca să împingem sinceritatea până la capăt, care a încetat să existe. Iar din punct de vedere psihologic, poate că în acest exces de adevăr ar trebui să vedeți încă o dovadă a inocenței mele. Vinovat fiind, aş fi omis orice amănunt de natură să mă dezavantajeze.

— În locul dumneavoastră, mi-aş fi lăsat interlocutorul s-o gândească singur.

Hangiul îşi strânse buzele.

— Acum, continuă Atanasiu, îmi vine greu să alung ideea unei sinceități premeditate. În sfârşit… Cum de ați naufragiat tocmai în această breaslă?

— Este prima mea meserie. Tata, Ilie Panait, a fost proprietarul restaurantului „Dolly", de pe Brătianu, mă rog, actualmente Bălcescu. Am crescut în atmosfera asta. Eram elev de liceu şi încă serveam la bar. Deci o profesiune mult mai la îndemână decât oricare alta. Puteți să mă credeți,

reîntoarcerea îşi are parfumul ei. Am retrăit într-un fel copilăria, adolescența… Anii ’30-’30 şi ceva… *Shimmy – Fox – Charleston*. Mantourile cu vulpi în jurul gâtului gol, pometii fardați, bretoane, şi *accrochecoeur*-uri linse, chefuri romantice în birje lăcuite. De, nostalgii de om bătrân…

Atanasiu îl asculta zâmbind:

„Bate câmpii! Ce urmăreşte?“

Întrebă indiferent, fără legătură, mai mult ca să schimbe firul discuției:

— Familia n-a avut nimic împotriva acestei reîntoarceri?

Panait arboră o poză ultragiată. Enunță demagogic:

— Ce să fi avut împotrivă? Nici o muncă nu e ruşinoasă.

— Nu mă gândeam la munca în sine, ci la intențiile care au generat-o.

— Intenții! Hangiul râse. Ai mei nu sunt atât de subtili şi-n orice caz le lipsesc înclinațiile analitice. Nevastă-mea n-are nimic de obiectat când frigiderul este plin, iar băieții sunt încântați, ca toți copiii de altfel, că nu le cerem nimic. Ba îi şi mai ajutăm din când în când.

— Băieții?

— Unul e inginer, celălalt agronom. Au şi ei copii.

Dar sensul era altul şi Atanasiu îl pricepu: „Sunt om în etate, bunic, de prostii – chiar dacă am făcut cândva – nu-mi mai arde.“

Prostii… Tocmai prostiile acelea de demult îl interesau. Trebuia să ştie totul despre oamenii din han. Avea nevoie de o radiografie limpede a existenței lor şi abia atunci i-ar fi putut judeca în contextul dramatic de la Peştera Sihastrului. În legătură cu Panait, Atanasiu nu vedea nimic precis. Fişa lui biografică, din ceea ce lăsa acesta să se înțeleagă era a unui învârtit de duzină. Individul care a ştiut să se descurce indiferent de împrejurări, să cadă în picioare, cum se spune, puțin şmecher, puțin şnapan, cu un instinct sigur al situației. De aci, adevărate lovituri de maestru, revirimente spectaculoase năucindu-i pe cei din jur.

Atanasiu ştia ce trebuie să fi însemnat acum 20 şi ceva de ani renunțarea la o firmă intelectuală în favoarea negustoriei. Într-o anumită societate, chiar cunoscând originea de tejghea

a hangiului, aceasta se numea declasare. Şi-ți trebuia oleacă de curaj pentru a înfrunta senin calificativul.

Continua să-l pipăie, orbecăind în labirintul plin de capcane al unei existențe necunoscute, dând glas principiului care îl călăuzea din primii ani de profesiune: „Orice om ascunde ceva în trecutul lui. Ceva foarte grav – chiar dacă aprecierea ține de o conştiință prea scrupuloasă – sau ceva de care îi e îngrozitor de ruşine."

Luptase întotdeauna, din răsputeri, pentru detectarea acestui „ceva", convins fiind că e unicul criteriu ce poate oferi întreaga măsură a unui individ.

— Când ați intrat în comerț?

— În 1953.

— '53, repetă pe gânduri căpitanul. Din '48, data la care ați fost radiat din barou, până în '53 sunt cinci ani. Cum ați asigurat existența familiei dumneavoastră în acest răstimp?

— La fel ca şi alții, vânzând obiectele de preț din casă.

— Trebuie să fi posedat un întreg magazin ca să rezistați.

Panait ridică din umeri.

— Am fost oameni foarte bogați, dar fără îndoială că mai recurgeam uneori la mici expediente.

— De exemplu?

— Ştiu eu? Incursiuni în satele din jur, poate chiar mai departe, cumpărând alimente. Pentru un sac de mălai obținut la Postăvari mi se oferea întreit.

— Deci, speculă?

— Exact. Zâmbi: Între timp, s-a prescris.

— Specula, accentuă Atanasiu, s-a prescris într-adevăr.

— Sesizez nuanța. Ar mai fi deci şi altele.

— Dumneavoastră ascundeți ceva, domnule Panait.

— Ascund mai multe, bravă hangiul. Depinde ce vă interesează.

— O existență ca a dumneavoastră scapă rareori rigorilor justiției. N-ați suferit nici o condamnare?

Ochii lui Panait străluciră: „Ce ştie? Cât ştie?" Aruncă nonşalant:

— Într-adevăr, a fost ceva, O bagatelă... Nişte neplăceri în gestiune.

— Cât?

— Cinci.

— Sunteți jurist, domnule Panait…

— Am fost! rectifică hangiul ridicând un deget.

— …în consecință, ştiți că în urma unei astfel de condamnări postul pe care îl dețineți vă era interzis prin lege.

Hangiul începu să râdă:

— Aveți toate motivele să fiți fericit. Ați descoperit o mică ilegalitate.

Atanasiu strânse stiloul între degete:

— Este singurul lucru pe care îl ascundeți? Ştiți, nu e greu să dau un telefon la Bucureşti. Avem arhive splendid puse la punct. O mărturisire spontană m-ar scuti de eforturi şi v-ar asigura recunoştința mea.

Panait îl privi fix:

— A mai fost ceva, foarte de mult… O mică colaborare cu Gestapoul.

Capitolul XIV

SUSPICIUNI

— Tovarăşe! exclamă Ecaterina Stănescu scoțându-şi ochelarii.

Ca de obicei, ținea o revistă deschisă pe genunchi. Plămădeală şi Negreanu îşi ridicară ochii.

Hangiul se înclină profesional:

— Poftiți!

— Nu am cine ştie ce pretenții, dar în unitatea dumitale toate merg anapoda: ferestrele trag, duşul e defect, uşile nu se închid bine.

Femeia inventariase uscat, păstrând calmul unei constatări oarecare.

— Îmi pare rău, se scuză cu fălcile încleştate Ionică Panait. Nu este vina noastră, dar desigur vom încerca să remediem, nu-i aşa…

— Ca să nu mai discut de serviciu, îl întrerupse Ecaterina Stănescu. Azvârli cuvântul ca pe o bilă de plumb în plexul hangiului: Execrabil! Personal insuficient şi necompetent! Ieri a trebuit să aştept timp de 45 de minute o cafea. Astăzi, am probleme pentru un simplu ceai. Cât despre mese, adevărată calamitate. Pe plăcinta cu mere, în loc de zahăr, s-a presărat sare. E posibil?

Hangiul îşi duse pumnii strânşi la spate.

— Facem tot ce putem, doamnă. Atât cât ne țin puterile. Unul dintre noi a murit, a murit sub ochii noştri, bucătăreasa a fost la un pas de aceeaşi soartă, iar dumneavoastră vreți să fiți servită ca la Capşa? Cred că

exagerați. Suntem oameni, ce Dumnezeu!

— Nu mă interesează comentariile dumitale. Vei fi reclamat acolo unde trebuie şi voiam să ştii de ce.

Panait se răsuci pe călcâie şi ieşi repede. Singurele vorbe turceşti pe care le cunoştea i se buluceau la gură.

— Nu-i a bună, coană Marioară!

— Ce ziseşi?

Bucătăreasa urmărea concentrată manevrele țigăncii. Avea capul bandajat iar ochii negri, foarte vii, păreau arşi de febră.

Zamfira lu' Mutu aduna cu unghia bobii în sită, îi împărțea câte patru-cinci, iar îi grămădea, desluşind în jocul lor semnificații magice.

Pe plită sfârâiau bucăți de carne, umplând bucătăria cu un miros gras. Ibricul de cafea scotea aburi.

— Mai dulce, domnişorico! specifică țiganca.

Marioară Țâmpoc căscă:

— Adicătelea?

— Cafeaua, mâncați-aş ochii.

— Las' că ştiu eu! Nu-s două să ți-o potrivească din zahăr ca mine. Când fu banchetu' cu toarăşul vice de la trust, beură oamenii şi zațu'! Şi zațu' beură, auzi! Şi zațu'! Să-ți pui un deşt de rom?

Țigăncii îi sclipiră ochii.

— Ştiu şi eu? Cum crezi dumneata. Da' dacă tot pui, pune două deşte.

— Hm! Minunăție. Nu bei din asta în fiştecare zi.

Umplu o ceaşcă mare şi i-o puse alături. Zamfira lu' Mutu sorbi lacom şi reluă bobii cu chef.

— Ascultă la mine, coană Marioară, să mă bată Dumnezeu de-o ieşi altfel! Pune mâna pă părintele!

— Cine, soro?

— Meliția. Uite, văd acilea.

— Unde?

Țiganca arătă cu degetul grămada de cinci bobi.

— Estraordinar! se minună Marioara Țâmpoc. Să mă tai şi nu pricep! Nu pricep nimic, auzi? Nimic! Cum văzuşi 'mneatale acilea că-l prinde? Doar mă uitai şi eu, nu, mă uitai şi eu! Boabe…

— Îl prinde! insistă Zamfira. Legat îl aduce!

— Adicătelea vezi şi legăturile?

— Văz!

— Dar cine mă pocni pă mine nu s-arată?

Țiganca adoptă un aer de adâncă suferință.

— Ăsta-i secretu', mâncați-aş ochii matale. Nu poci să-l cetesc aşa, pă inima goală…

— Păi de ce nu ziseşi soro, de ce nu ziseşi? Să-ți fac un şnițel?

— Şi nițel mai mare.

Zece minute mai târziu, Zamfira îşi ştergea degetele de fuste.

— Fu bun?

— Bun. Dar parcă cere beutură.

— Ce să-ți dau? se interesă Marioara Țâmpoc arătând sticlele înşirate pe bar. O bere?

— Am eu obraz dă bere?

— Un şpriț?

— Hău! Mufatlari? Dă-mi din sticla aia cu calu'!

— Wischi?!

— D-ăla…

Bucătăreasa o măsură surprinsă şi îi turnă în pahar.

— Ne deterăm dracului! Na! Şi-acu zi-i!

— Da gheață nu-i pui? Pune-i şî gheață. Parcă aşa beură boiarii.

— Ăia-s boieri, fa!

— Ce, faci ură dă rasă?! Mai pune, nu-ți tremure mâna… Aşa! Stai colea să-ți spui.

Măcină bobii pe fundul sitei, lăsându-i în neorânduială.

— Iote-l.

— Unde-i?!

— Iote-l colea! Iote ochelarii, iote haina dă pele.

— Gogu Vasilescu!

— Vezi că vezi? Să-mi sară mie ochii, coană Marioară, dacă nu te-a dilit el.

— De ce, soră, de ce?

— E, o fi fost pretin cu răposatu' Sasu şi-a vrut să se răzbune.

Bucătăreasa tresări.

— Ce ziseşi?!

— Nu eu, păcatele mele, bobii. S-arată ăla tânăru pă mal şî matale în spate cu satâru, gata să-l miruieşti…

Marioară Ţâmpoc puse mâna pe polonic.

— Ieşi fire-aia dracului! Afară!

— Haoleu! Ţiganca ocoli grătarul în fugă fluturându-şi fustele: Săriţi! Mă omoooară!

* * *

Atanasiu făcu câteva mişcări de relaxare în faţa ferestrei deschise. Din interiorul hainei emana, ajungându-i la nări, o undă delicată de ambră, aroma reconfortantă dându-i o senzaţie olfactivă de bunăstare fizică, de prosperitate.

Soarele se căţărase spre miezul zilei, retezând crestele dealurilor albăstrii. Plopii nemişcaţi îşi asvârleau frunzele de argint în undele Lacului.

„O dimineaţă superbă…“

Scoase din buzunar briceagul cu întrebuinţări multiple şi începu să-şi pilească unghiile. Pe fruntea înaltă apărură riduri adânci.

„Deci doi suspecţi. Până acum, evident. Puştiul care a găsit cadavrul şi femeia. Femeia… Teribil de dezagreabilă! Am s-o fac să-şi piardă puţin răbdarea…“

Zâmbi.

Plămădeală îl cercetă curios din pragul uşii. Surâsul schimba complet chipul căpitanului.

„Cât pe-ăci să crezi că ai de-a face cu altcineva… Trebuie să mă stăpânesc!“

— Mi-a spus hangiul că m-aţi chemat.

Atanasiu confirmă şi îi întinse un scaun.

— Luaţi loc.

Panait îi pusese la dispoziţie pentru anchetă una din odăile de la parter. Pe masă se afla o ulcică cu flori de câmp: maci delicaţi, margarete, albăstrele, atât de albastre, încât atingându-le, parcă te mirai că nu ţi-a rămas cerneală pe

degete, câteva spice de grâu.

„Un buchet optimist, gândi automat Atanasiu. Lipsesc rama şi semnătura."

Economistul scoase pachetul de ţigări. Întrebă, încercând din răsputeri să pară degajat:

— Faptul că m-aţi chemat primul – mă refer la pasageri – denotă cumva o preferinţă specială?

Căpitanul îl măsură pe îndelete. Da, fără îndoială, reţineau atenţia ochii. Răi, pătrunzători, lipsiţi de căldură.

„Făcea carieră la Hollywood ca gangster. Dacă nu cumva preferă clişeele autentice…"

Plămădeală îşi duse mâinile la spate strângând speteaza scaunului. Repetă poate pentru a suta oară în gând: „Trebuie să mă stăpânesc!"

Purta un pulovăr bleu şi dangarezi. Mâinile foarte mari, bine modelate, dădeau impresia de forţă. Un om în general puternic. Şi te gândeai din nou la ochi, nu la muşchi.

— Nu obişnuiesc să mă justific, declară Atanasiu cu grimasa lui caracteristică. Parcă strângea cuvintele în colţurile gurii. Deşi nu dumneavoastră sunteţi acela, cineva trebuia să fie primul.

— Aşa cum cineva trebuia să moară primul.

— Este o maximă?

— Ce-i drept, poate avea şi un caracter general, râse economistul. Dar nu la aspectul ăsta m-am referit.

Căpitanul îşi încruntă sprâncenele.

— Vreţi să spuneţi că aici, într-un interval de timp relativ determinat, trebuia să moară cineva?

— Da.

— Interesant. Cum aţi ajuns la această concluzie?

— Îmi îngădui o rectificare. Nu este o concluzie ci o impresie generată de unele detalii. O societate ciudată…

— Calificativul nu mi se pare suficient pentru a desemna o ambianţă criminală.

— Probabil că eu împing fantezia prea departe, dar trebuie să recunoaşteţi că nu întâlneşti în fiecare zi tipuri atât de diverse adunate la un loc. Şi nu atât diversitatea m-a şocat…

— Un moment! îl întrerupse Atanasiu. V-a şocat înainte de

crimă sau după?

Economistul schiță un gest vag:

— Aş putea spune că o senzație nedesluşită inițial a prins conținut ulterior.

— Un soi de presimțire…

— Nu chiar. Repet, nu diversitatea ca atare m-a izbit, ci – râse – calitatea prototipurilor. Încerc să fiu mai clar: un călugăr nu reprezintă nimic deosebit, deşi fie vorba între noi, tinerețea şi felul în care arată abdică puțin de la imaginea clasică. Vorba lui Vasilescu: „Ăsta aprinde mai mult țigări decât tămâie!“ Inginerul pune mâna în foc că-i de la securitate… Şi țigănci întâlneşti pe toate drumurile încercând să-ți stoarcă cu ghiocul câțiva lei. Desigur, nici străini – francezi, sau cetățeni ai republicii Malta – nu mai constituie o faună rară… Dar când oamenii aceştia se însoțesc, însoțiți la rândul lor de alte figuri – hai să le zicem originale – climatul devine straniu.

Atanasiu îşi ridică privirea. Omul nu era deloc prost. Încerca senzația nesigură că economistul îl atrage sistematic, prin manevre învăluitoare, pe un anumit teren.

— Ce înțelegeți prin climat straniu?

— Adică un climat de premeditare. Oamenii nu par adunați întâmplător aici.

Atanasiu zâmbi condescendent:

— Uitați că ne aflăm într-un han? Pe vremuri, i-am fi spus la drumul mare. În consecință, cel mai propice loc de întâlnire al unor călători proveniți din mediile cele mai diferite.

— Poate că aveți dreptate. Plămădeală ridică din umeri. Dar pe mine, exact elementul de întâmplător nu mă convinge în toată povestea. Nu reuşesc să scap de impresia că indivizii aceştia poate cu una sau două excepții, zic poate, nu sunt simpli turişti.

— Lăsându-i la o parte pe călugăr, pe țigancă şi pe francez care, în sfârşit, v-ar putea stimula suspiciunile datorită unei tuşe de exotism, ce găsiți neobişnuit la ceilalți?

Economistul îşi aprinse o țigară, dar realizând că nu-şi poate stăpâni tremurul mâinilor o azvârli pe fereastra

deschisă. Tăcu un timp. Căpitanul se juca absent foiletând topul de hârtie.

— Aşa cum vă spuneam, m-a izbit nota excesivă de originalitate. Gogu Vasilescu, de pildă, mi se pare prea curios. Curiozitate inabil disimulată de o zăpăceală grosolană, de gafe construite care trebuie să atragă atenția şi în ultimă analiză să pecetluiască. Un tip obositor şi indiscret. Însuşi faptul că a verificat adâncimea lacului cu o prăjină îl găsesc semnificativ. Poate pentru că mie nu mi-ar fi trecut niciodată prin minte să o fac.

— Există oameni pe care-i interesează totul, opină căpitanul. O partidă de şah, cum se construieşte o barcă cu zbaturi, sau ce fac vecinii. Inginerul s-ar putea să fie din această specie.

— Posibil. E însă ceva care mă împiedică să-l cred. Aşa cum sunt incapabil s-o cred pe Ecaterina Stănescu. Ce caută femeia asta aici?

— Am reținut că e în trecere.

Plămădeală clătină lung din cap. Chipul i se adumbrise şi dintr-o dată păru departe, foarte departe, ca şi cum chestiunea din motive necunoscute încetase brusc să-l mai intereseze. Îngână distrat:

— Desigur, în trecere… Toți suntem în trecere. Există oare unul singur dintre noi care intenționează să rămână pentru totdeauna aici? Oare Sasu a vrut-o?

„Nu e bine aşa. Dacă nu e prost, şi nu e, o să mă simtă. Altfel trebuia să-l iau.“

— Huâm…

Atanasiu tuşi nervos. Divagația individului îl plictisea. Nu-i înțelegea nici starea de spirit. Un reviriment nemotivat. Făcuse impresia unui interlocutor inteligent, agil şi plin de intuiție. Se antrenase în discuție şi era lesne de închipuit că în general conversează cu plăcere.

„Cred că e o manevră menită să-mi abată atenția. Luându-i în reflector pe ceilalți, răsfirându-le păcatele şi ciudățeniile, el însuşi rămâne în umbră.“

Căpitanul îşi consultă mecanic ceasul. Nu-l interesa ora, dar simțea nevoia să se mişte, să facă ceva. Îl deconcerta

apatia bruscă a celuilalt. Plămădeală se uita pe fereastră. Ochii nemişcaţi păreau orbi, de statuie.

„Oare cât timp poate rezista cineva fără apă?“

— Huâm… Atanasiu tuşi a doua oară: Mi-aţi sugerat o întrebare. Cu ce ocazie vă aflaţi la Peştera Sihastrului?

Economistul tresări: „Oare cât timp…“

Alungă gândul.

— Fac un voiaj în străinătate. Îşi pipăi buzunarele căutând paşaportul. Ungaria, Iugoslavia, Italia şi Franţa. Mi s-a defectat cutia de viteze la maşină şi am lăsat-o la auto-service-ul de pe şosea. Abia azi-dimineaţă mi-au adus-o.

Căpitanul cercetă documentul.

— Din nefericire, Atanasiu strivi ţigara, bănuiesc că ancheta o să vă reţină. Ce aţi făcut azi-noapte domnule Plămădeală?

— Ceea ce face orice conducător auto care se opreşte la un motel. Evident, m-am culcat.

— La ce oră?

— Zece, zece şi un sfert

— Şi aţi adormit imediat?

— Fireşte.

— Trebuie să înţeleg că ambianţa ciudată, despre care mi-aţi spus că v-a atras atenţia la sosire, nu v-a neliniştit prea mult.

— Nu. Când stai o zi întreagă la volan, nu mai faci mofturi seara.

— Vă felicit. Aveţi nervi buni. Nici măcar febra dinaintea plecării nu v-a alungat somnul…

— Bine, dar eu plecasem demult.

— Aşa e.

Tăcu, examinându-l cu interes.

— Îmi făcusem iluzii, că m-aţi putea ajuta.

— În ce sens?

— Dacă nu adormeaţi imediat, probabil că aţi fi ieşit puţin pe afară ca să vedeţi ce-i cu maşina. Dacă nu v-au adus-o, eventual… V-aţi fi culcat după aceea liniştit, şi astăzi îmi puteaţi spune dacă aţi zărit pe cineva furişându-se afară din

han. Sunteți sigur că nu ați făcut totuşi o mică plimbare?

Economistul scrâşni din dinți:

— Mai mult decât sigur!

Îşi surprinse chipul în oglinda agățată pe perete. Era palid, cu trăsăturile crispate.

— Ce maşină aveți, domnule Plămădeală?

— Fiat 1500.

— Şi cauciucurile?

Economistul ezită imperceptibil.

— Originale.

— Originale… Atanasiu îl ținti în luminile ochilor: Nu, domnule Plămădeală, nu sunt originale! Fiat-ul dumneavoastră are cauciucuri Danubiana. Vreți să mă convingeți că ați plecat într-o excursie în străinătate cu maşina, fără să ştiți ce cauciucuri aveți?

Capitolul XV

SPARGERE LA FAMILIA PLĂMĂDEALĂ

Dobrescu primi scrisoarea Minervei cu poşta de dimineaţă. Despături nervos foaia smulsă dintr-un caiet de matematică. Pătrăţelele îl crispară.

„Dragă Dobrescule! În primul rând, fii te rog amabil şi comunică-i lui Macri că nu e cazul să te compătimească. Pariez că se uită acum la tine cu ochi de cloşcă duioasă. Aştept!“

Locotenentul îşi ridică privirea.

— Auzi! Cică să nu mă compătimeşti.

Căpitanul tresări:

— Ce?! A, da... E clar! Mă întreb ce m-aş fi făcut eu cu o nevastă... În fine!

Dobrescu reluă lectura:

„Comentariile pe temă nu mă interesează. Şi acum, atenţie!

1. Rezolvi problema de ordin profesional pe care ţi-o voi comunica telefonic. Fii operativ şi în primul rând prudent. Băieţaşul în gri e un mic animal pervers. Am certitudinea că a rămas la Bucureşti. Probabil veţi adulmeca aceleaşi urme.

2. La cursul de jiu-jitsu şi karate insistă pe figura Ushiro-géri. Chestia cu meniscul zăpăcit la fotbal în liceu e trombon. N-ai lovit în viaţa ta o minge. L-am avertizat de altfel pe profesor aşa că inventează altceva.

3. Ţi-am văzut notele la engleză. Slăbuţe! Îţi sugerez o metodă: povesteşte-i lui Macri cinci bancuri în engleză, mâine şase, şi aşa mai departe. Sunt convinsă că-mi va fi

recunoscător. Ai grijă doar să nu moară de râs.

4. Dacă ai rendez-vous diseară cu Yvonne, dă-i un telefon lui Spiridon. (Rima e întâmplătoare). Suni cam trei minute în şir. E destul! Va alarma în aşa hal blocul, încât portăreasa o să-i arunce mâncare prin oberlichtul de la bucătărie.

4 bis. Apropo! E recomandabil să nu-i spui lui Yvonne „te iubesc“ din cinci în cinci minute. Ar putea conchide că e vorba despre un tic nervos. Dacă o duci la cârciumă, nu-i sugera că berea e mai sănătoasă decât whisky-ul. La vârsta ei, are un ficat pentru care diferența între 4,50 lei şi 28 suta de grame e pur aritmetică.

5. Keops mănâncă cu poftă doar dacă-i spui o poezie. Te-am auzit pe vremuri recitând „Regina ostrogoților“. Erai destul de convingător…

6. Dacă tanti Caliopi are nevoie de bani, găseşti ceva în baie. Mi se pare că pe o savonieră, dar nu sunt sigură. Poate în ghiveciul cactusului sau lângă telefon.

7. Înainte de culcare, rezolvă următorul exercițiu de perspicacitate:

La ce materie poate copia un elev după altul – mă refer la tema pentru acasă. Cei doi locuiesc la o distanță de cel puțin 500 de metri şi nu comunică telefonic. Indiciu ajutător: ne aflăm în luna mai (copiatul este o operație similară cu aceea de acum opt ani când ai luat 2 în teză pentru că Popovici n-a ştiut să-şi ferească lucrarea).

8. Soluția problemei din scrisoarea precedentă: Soțul individei lucrează pe un elicopter care pulverizează insecticid. Nevăzând aparatul zburând, d-na X conchide că bărbatu-său nu este la serviciu.

P.S. Macri e un băiat gentil. Aş prefera însă să nu-ți „sufle“. Nu uit chestia cu elefantul alb! A rămas nerezolvată! Dacă insistă însă, am şi pentru el câte ceva…“

Dobrescu împături scrisoarea buimac. Căpitanul îl privi lung:

— Hm, în general eu nu mă amestec. Dar în locul tău, m-aş duce întâi să beau o țuică.

Locotenentul Dobrescu zăbovi exact douăzeci de minute în biroul comandantului, studiind dosarul lui Plămădeală:

cererea pentru paşaport, relaţiile de la întreprindere, fotografiile…

Părăsi tulburat imobilul din Nicolae lorga şi luă un taxi. Peste jumătate de oră, suna la uşa familiei Plămădeală.

„5 e ora cea mai indicată, băiete, dacă vrei să afli câte ceva, îl dăscălise Minerva cu alte ocazii. S-a întors de la serviciu, a luat masa, a avut timp să-şi spele vasele. Pe femei le enervează teribil gândul că le aşteaptă în bucătărie o chiuvetă plină cu oale murdare. Stau ca pe ace."

Doamna Plămădeală, măruntă, cu o expresie de veşnică suferinţă, nu manifestă nici un fel de surpriză în faţa legitimaţiei locotenentului. Aveai impresia că se aşteaptă la orice. Un gen de resemnare apriorică care-l deruta pe Dobrescu.

Îşi netezi rochia de stofă cenuşie, apoi părul necoafat cu gestul acela reflex care nu adaugă nimic, se scuză doar pentru ţinuta neîngrijită.

Interiorul era bizar. Un amestec de mobile vechi, urâte – eterna sufragerie cubistă dintre cele două războaie, moştenită probabil ori cumpărată de ocazie – şi câteva piese moderne. Pe pereţi, naturi moarte: peşti, felii de harbuz şi vase de flori cu tradiţionalul trandafir sau mac căzut graţios alături.

Dobrescu, fără să fie expert în materie, simţi nedesluşit în ciuda ordinei şi curăţeniei, indiferenţa, lipsa totală de interes a gazdei pentru tot ce o înconjoară. Şi din nou îşi aminti vorbele Minervei:

„Femeile ţin la obrazul lor, la cârpe şi la casă. Un interior bine amenajat reprezintă nu atât un cămin agreabil, ci, în primul rând, reuşita. Încearcă delicii nebănuite când flutură prietenelor, care verzi la faţa aruncă complimente perfide, valuri de pânză, lenjerie suficientă pentru un orfelinat, ultimul tip de frigider, covorul lucrat manual, cristalul de 700 etc. Când pierd interesul pentru astea, înseamnă că au fost lovite greu, adânc. Însăşi rădăcina e atinsă…"

Dintr-un fotoliu cu paiul sfâşiat, se ridică un bărbat gros. Pe faţa rotundă, de petrecăreţ notoriu, se citea o surpriză domoală.

„Mutră de Carul cu bere“, diagnostică locotenentul.

— De la miliție, în legătură cu Gigi, îl informă femeia frângându-şi degetele. Adăugă stins: Dânsul e fratele soțului meu.

— O fi făcut vreo boacănă, nefericitul!

Locotenentul zâmbi larg.

— Nu vă neliniştiți. Sunt de la serviciul paşapoarte. Avem o cerere înregistrată pe numele de Gheorghe Plămădeală.

— O aveți cam de mult…

— Mitică! suflă femeia şi amuți cu ochii la Dobrescu.

— Există anumite formalități. Printre altele, o vizită la domiciliul solicitantului…

Grăsanul se uită contrariat:

„Ce vrea ăsta, dom'le?“ Apoi păru să se dumirească:

— Stai că aici e o chestie! Adică ați venit să luați relații.

— Exact!

— Urmând ca după aceea să-i eliberați paşaportul…

Dobrescu confirmă ascunzându-şi zâmbetul. Plămădeală făcu ochii mari, apoi începu să râdă. Râdea în hohote, cutremurat, săltându-şi pântecul.

— Asta-i formidabil, domnule! Formidabil!

— Mitică, şopti cumnată-sa. Te rog! Nu-ți dai seama! E penibil!

— Penibil, madam?! Ha! Ha! E monumental!

Locotenentul mimă surpriza.

— N-ați vrea să fiți mai explicit? Nu de alta, dar mi-ar place să mă amuz şi eu.

— Soțul meu a primit paşaportul de o lună. A plecat din țară alaltăieri.

— Clar? Acum se tocmeşte cu fetițele din Pigalle!

— Mitică!

Grăsanul se sufoca de râs.

— Țopăie, joacă şotron, sau s-a cățărat pe drăcia aia cum îi zice, a lu' Eiffel şi scuipă în capul ălora de jos! Ce chestie!!!

Dobrescu scoase o notiță.

— Probabil că la mijloc e o confuzie.

— Ce confuzie, domnule?! E cel mai tare banc pe care l-am auzit în viața mea.

— Mitică! interveni femeia categoric. Încetează!

— Gheorghe Plămădeală, economist, la TAPL, citi locotenentul.

— Da, e soțul meu.

— 38 de ani…

— Dă-i şi semnalmentele! sughiță grăsanul. Are un ochi de sticlă şi păr în urechi.

— Domnul glumeşte, desigur, observă locotenentul. Deşi ideea cu semnalmentele nu e rea.

Femeia îl cercetă câteva clipe.

— Nu ştiu ce să cred… George a plecat cu toate actele în regulă…

— Desigur, doamnă. Probabil, o similitudine de nume…

— Mie-mi spui? Grăsanul se distra grozav: Ce mi-e Ionescu, ce mi-e Plămădeală!

Femeia ridică din umeri şi aduse o fotografie care stătea în bibliotecă sprijinită de un vas.

— El e soțul meu.

Locotenentul clătină din cap. Aceeaşi fotografie din dosarul de la „paşapoarte“. Făcuse câteva în plus probabil. O privi lung, încercând zadarnic să desluşească pe chipul jovial semnalmentele comunicate de Minerva.

Gheorghe Plămădeală, cel de la Peştera Sihastrului, era altul. Un impostor…

* * *

Dobrescu o asigură pe doamna Plămădeală că totul e în regulă, apoi părăsi apartamentul. Pe culoar, scoase o țigară.

Brusc, o uşă se deschise şi apăru mâna unei femei care-i făcu semn să se apropie. Locotenentul ezită o clipă, apoi pătrunse într-un vestibul întunecat, sufocat de mobile. Voi să întrebe cu ce i-ar putea fi de folos doamnei, dar aceeaşi mână îi astupă gura.

Situația era cât se poate de ciudată, şi pe undeva ilară. Prin minte îi defilau romanticele personaje din literatura lui Dumas, Michel Zévaco şi Eugène Sue, întâmplări

misterioase, citite cu sufletul la gură sub bancă, în timp ce Minerva umplea tabla de cifre. Istorii de demult, cu cetăți sumbre, pierdute în ceața Westfaliei, cu zidurile reci ale turnului Nesle, cu scăpărări de spadă prin subteranele Parisului. *Ea*, eterna, enigmatica *Ea* își așteaptă amantul în umbra donjonului.

Locotenentul fu împins ușor din spate într-o încăpere care îndeplinea oficiul de bucătărie, dormitor și salon. Se întoarse curios să-și cunoască răpitoarea. Era o bătrână cu părul alb și fața plină de riduri. Ochii se mișcau neliniștiți în orbite. Șopti:

— Vă rog să mă iertați, domnule, dar n-am putut proceda altfel. Ar fi simțit imediat.

— Cine?

— Doamna Plămădeală sau cumnatu-său. În special, cumnatu-său. Omul ăsta e de o curiozitate bolnavă. Îl examină bănuitoare: Dacă am înțeles bine, dumneavoastră sunteți de la miliție.

— Cum „ați înțeles“?

Fără să vrea, Dobrescu îi împrumutase tonul.

— Peretele e din placaj. Se aude tot. Absolut tot. Surâse trist: Apartamentul a fost cândva al meu. Cei de la ILL au socotit că, la 70 de ani, câțiva metri din hol îmi sunt suficienți. Poate că într-un fel au dreptate. Curând va fi prea mare pentru mine… Ezită, căutându-și cuvintele. Vreți să-mi arătați actele dumneavoastră?

— De ce?

— Trebuie să știu dacă nu cumva ați împrumutat o identitate falsă. Adăugă: Se întâmplă lucruri foarte ciudate cu vecinii mei.

Intrigat, Dobrescu se legitimă.

— Mulțumesc, și încă o dată vă rog să mă iertați.

— Nu face nimic. Spuneți, doamnă!

Bătrâna ciuli urechile apoi răsuflă ușurată.

— În sfârșit, au plecat. Acum putem discuta liniștiți. Aș dori foarte mult să mă credeți că, deși peretele care mă desparte de familia Plămădeală e mai mult simbolic, n-am manifestat niciodată interes pentru ceea ce se întâmplă

dincolo.

— Sunt convins.

— N-aş putea spune acelaşi lucru şi despre dânşii. Fratele domnului Plămădeală a făcut chiar o gaură în placaj, şi ori de câte ori mă vizitează vreo prietenă, se uită…

— Penibil.

— Mă rog, chestiune de educaţie. Oftă: Bănuiţi, desigur, că nu pentru ca să vă spun lucrurile astea v-am oprit. Îşi trase scaunul mai aproape adăugând conspirativ: Azi-dimineaţă, cineva le-a forţat yala şi a pătruns în apartament. Tocmai mă dusesem la crematoriu să arunc gunoiul când s-a apropiat de uşă. Opera atât de dezinvolt, încât vă spun sincer, iniţial am crezut că e din familie, că a primit cheia şi desigur autorizaţia să deschidă. Înainte de a păşi pragul, însă, s-a asigurat dacă nu-l vede cineva.

— Foarte interesant.

— Vă imaginaţi cât de înspăimântată m-am simţit. Îşi lăsă fruntea în jos întrebând încet: Dumneavoastră cum aţi fi procedat în locul meu?

Dobrescu sesiză jena bătrânei:

— Ştiind că există un vizor în perete aş fi urmărit ce intenţii are necunoscutul. Nu, doamnă, în asemenea situaţii gestul nu e ruşinos. Dimpotrivă.

— Îmi pare bine că m-aţi înţeles. Da, m-am uitat.

— Şi?

— Am surprins cel mai straniu spectacol din viaţa mea. Închipuiţi-vă, după ce i-a răscolit hârtiile de pe masa de lucru a scos un aparat mic de fotografiat, un aparat cum n-am văzut decât prin filme şi a luat câteva clişee cu portretul domnului Plămădeală. De fapt, i-a fotografiat fotografia…

— Straniu, într-adevăr. După aceea?

— După aceea a plecat.

Locotenentul îşi ciupi obrazul pe gânduri.

„Concurenţa!“

— I-aţi povestit vecinei întâmplarea?

— Nu. Mi-a fost teamă să nu-şi imagineze cumva că am obiceiul să o spionez în mod constant.

— Cum arăta necunoscutul? Încercați, vă rog, să nu omiteți nici un amănunt. E foarte important pentru noi…

— Desigur, desigur. Un bărbat de vârstă mijlocie. Înalt, cu o carură impresionantă, fața smeadă şi… da, cred că asta l-ar putea caracteriza, purta un complet începând de la pălărie şi până la pantofi de culoare gri.

— Omul în gri, şopti locotenentul, amintindu-şi depoziția lui Pintilie.

— Într-adevăr! Omul în gri. Aş adăuga omul cu un remarcabil bun gust. Nuanțele variau imperceptibil, dar suficient ca să dea strălucire. Purta mănuşi din piele de căprioară tot gri şi un ceas masiv, cred că aur, la încheietură.

— Părul?

— Negru, uşor albit la tâmple. Asta îi dădea o notă de distincție. Nu şi manierele… Bătrâna îşi încruntă sprâncenele. Continuă nesigură: Cred că l-am mai întâlnit. De două ceasuri îmi sparg capul să-mi amintesc unde şi nu izbutesc.

— Să procedăm prin eliminare, doamnă. Figurile întâlnite pe stradă ni se întipăresc foarte rar în memorie şi, de obicei, numai atunci când le asociem cu persoane cunoscute sau când şochează. Din câte am înțeles, necunoscutul nu avea trăsături neobişnuite.

— Nu, hotărât că nu.

— Nici grija pentru îmbrăcăminte nu atrage atenția decât în măsura în care omul recurge la excentricități.

— Nu e cazul.

— Un funcționar poate să rămână mult timp în memorie printr-o comportare ieşită din comun: extrem de amabil, sau pus pe şicane.

— Sunt ani de când n-am deschis uşa unei instituții.

— Pentru cei obişnuiți să facă cumpărăturile la magazinele din cartier figurile vânzătorilor devin extrem de familiare.

— Pe ăştia de la aprozar, cel puțin, îi visez şi noaptea. Fireşte, când am coşmaruri…

— Ce-ar mai rămâne? O cunoştință întâmplătoare sau…

— A! Mi-am amintit! Acum mi-am amintit! Omul ăsta locuieşte într-un bloc pe Bulevardul Ana Ipătescu. Am acolo

o prietenă, Felicia, pe care o vizitez din când în când. Uşa la lift se deschide cu cheia sau cu o monedă de 15 bani. N-aveam mărunt, aşa că am aşteptat să mai urce cineva. Am urcat cu el. Cele câteva secunde cât am rămas singuri în ascensor mi s-au părut un veac. S-a uitat în treacăt la mine şi nu ştiu de ce m-a cuprins panica. Abia când a coborât am răsuflat uşurată.

— La ce etaj?

— La trei.

— Poate că şi el mergea undeva în vizită.

— Exclus. Îşi pregătise cheile de la intrare. M-a mirat chiar că s-a căutat prin buzunare fără să-şi scoată mănuşile. Aceleaşi mănuşi de piele gri.

* * *

Pintilie tremura, implorându-l pe Dobrescu să pornească maşina. Se aflau într-o Volgă parcată în apropierea blocului indicat de vecina familiei Plămădeală.

— Bine, dar nu-ți dai seama că e o prostie? Pentru ce să-ți fie frică? N-are cum să te vadă, şi admițând prin absurd că te vede, eşti cu mine.

— Ei şi? Omul ăsta e un diavol!

— Ți se pare.

— Un monstru! Ascultați ce vă spun! Saliva de plăcere în timp ce mă ardea cu lampa de benzină. Dacă simte că-i dau târcoale, a doua oară nu mai scap.

Pungaşul îi făcea greață. Spuse aparent fără nici o intenție:

— Ei asta! La urma urmei, dumneata eşti nemuritor.

— Mă jupoaie de viu!

— Ştii ce înseamnă echitate, domnule Pintilie?

— Ştiu ce înseamnă să fii prăjit!

— Cineva ți-a salvat viața. Nu amintim asemenea lucruri decât atunci când oamenii se arată ingrați. Te-am rugat să-mi indici care din locatarii acestui bloc e călăul dumitale. Atât. Ți se pare foarte mult?

— Nu ştiu. Nu-mi amintesc cine e.

— Asemenea chipuri nu se pot uita. N-ai să-l uiți toată viața.

Deodată, ochii i se holbară îngroziți. Un bărbat într-un costum impecabil gri ieşise în stradă.

— Asta e, dragul meu, nu-i aşa?

Pintilie abia articulă:

— Da! Ăsta e.

* * *

— Şi aşa, ai? Suntem care va să zică neamuri şi te făcuşi că plouă!

Bucătăreasa zâmbea cu tâlc. Economistul o măsură disprețuitor, apoi se uită la Rudy Negreanu ridicând din umeri.

— Ce vrea persoana?

— Adicătelea, nu ziseşi matale că te cheamă Ghiță Plămădeală?

— Sunt mii de Plămădeală în țara românească iar eu mă numesc Gheorghe.

— Parcă nu-i tot un drac! Stai pe Puțu cu Tei 85, nu?

— Să admitem.

— Păi atunci eşti însurat cu Tanța felceriței.

— Şi ce-i cu asta?

— Eu şi cu Tănțica suntem verişoare bune.

— Da? Mă bucur!

Îi întoarse spatele:

„Trebuia să fug! Acum e prea târziu!“

Țigara i se rupse între degete.

Marioara Țâmpoc ocoli măsuța şi ajungând în fața economistului se aşează pe marginea fotoliului cu mâinile în poală.

— Ce face cuscra?

— Bine.

— Cuscru?

— Bine şi el.

— Cum vine vorba asta, nea Ghiță?! Nu se prăpădi săracu’

acu' un an?

Plămădeală tuşi enervat:

— Vroiam să spun că poate-i mai bine aşa decât să se chinuiască…

— Păi muri de moarte bună, nu? De moarte bună! Aşa-mi zise Tanța…

— Tanța spune multe.

— O fi… Dar ce-ai slăbit, nea Ghiță?! Ce-ai slăbit? De nu-i spuneai lui don' căpitan cine eşti, să mă bată ăl de sus dacă te recunoşteam!

— Se mai întâmplă.

— Şi ochii…

Economistul se ridică.

— În sfârşit! Dacă tot ne-am descoperit rude, fă-mi te rog o cafea bună. Fără zahăr. Să mi-o aducă cineva în cameră.

Urcă. Marioara Țâmpoc îl urmări cu privirea clătinând din cap:

— Ăsta nu e bărbatu' lui Tănțica, nu e!

Capitolul XVI

„C'ÉTAIT LA DERNIÈRE VALSE…“

— Chestie de ore, opină Plămădeală.

Medicul se întoarse amabil.

— Poftim?

— Spuneam că e chestiune de ore până-l prinde pe nefericitul ăla.

— Care nefericit, mă rog frumos?

— Călugărul.

— A! S-ar putea să ai dreptate.

— Dumneata ce crezi?

— Da' matale ce ți-ar conveni să cred?

Ionică Panait ridică ochii din registru. Economistul îşi răsfrânse disprețuitor buza.

— Practic, n-are unde să se ascundă. Nu există acum metru pătrat pe care să nu mişune poliția. În ochi i se aprinse o lumină: Să admitem că s-a ascuns într-o văgăună. Cât poate să reziste? Apropo domnule doctor, cât poate să reziste un om fără hrană şi mai ales fără apă?

Rudy Negreanu zâmbi, însăilând acelaşi joc:

— Matale cât ți-ar conveni să reziste?

Economistul încercă să râdă.

— Ai haz, doctore. Doar dacă n-o avea neamuri pe aici…

— Hm, neamuri! zâmbi neîncrezător Negreanu. Vară-mea Marcela are o vorbă: „Soțul, soția şi buzunarul. Ăştia sunt neamurile!“

— Sunteți o familie plină de înțelepți, din câte bag de seamă.

— Ce să-i faci?! Cu ceva tot te pricopseşte Dumnezeu.

Dacă nu cu bani, măcar cu un junghi…

Plămădeală îi atinse brațul. Atanasiu deschisese uşa cercetând holul. Îi zări pe cei trei şi schiță un salut vag.

— Aş vrea să discut cu domnul Mathieu.

— E la el în odaie, spuse Ionică Panait.

— Chemați-l, vă rog.

Hangiul urcă. Înainte să închidă uşa, Atanasiu adăugă:

— Precizez încă o dată, că nimeni nu poate părăsi hanul fără autorizația noastră.

— Mda, se strâmbă economistul. Asta-i pentru mine. Scrâşni: Cel mai încăpățânat individ din câți mi-a fost dat să cunosc. Nu crezi?

Medicul îl privi iute.

— Parcă pot să ştiu ce fel de indivizi cunoşti matale?

— Am să-ți spun eu. În general, evit să am de-a face cu oameni plicticoşi. Pur şi simplu îi radiez din agenda mea.

— Se pare că doamna Țâmpoc nu-ți este prea agreabilă.

— Ce vrei să insinuezi?

Negreanu surâse larg.

— Bunicul meu, domnule dragă, avea o vorbă: „Rudy, nu te băga! Decât să plângă maică-ta, mai bine să plângă maică-sa! Să aibă bucuria asta ei cu toată familia…“ Aşa că nu-mi permit să insinuez nimic. N-aş putea spune însă acelaşi lucru şi despre domnul căpitan…

— Şi el ce a insinuat?

— Nimic deocamdată, dar are timp să o facă.

— Adică?

— Imaginează-ți că vede la poartă, acolo unde madam Țâmpoc a fost atacată, ce am văzut eu.

— Şi ce ai văzut dumneata?

— De ce te enervezi? Crezi că am vrut să văd? Dar săreau în ochi…

— Ce?

— Aşa, nişte urme curioase de pantofi…

Instinctiv, economistul îşi retrase picioarele sub fotoliu.

* * *

Tăunul zbârnâia ca un avion cu reacție. Înconjură de câteva ori odaia, izbindu-se bezmetic de pereți, apoi dispăru pe fereastra deschisă.

Mathieu îi urmări traiectoria şi suspină uşor:

„Ăsta e liber… Ce absurd! Să te compari cu o muscă! Mai mult decât absurd, idiot! Probabil că totuşi e ultima partidă. Am îmbătrânit…“

Atanasiu îşi încrucişă mâinile pe masă. Alcătuiau un vis-à-vis straniu. Căpitanul subțire, numai fibră, de-o eleganță uscată, stăpân pe gesturi şi reacții, francezul frumos cândva, dar acum bătrân, iremediabil bătrân, cu privirea tulbure. Iar fularul acela galben, prea tineresc, certifica jalnic vârsta făcând din obrazul consumat o zdreanță.

— Vom începe prin epuizarea unor formalități inevitabile, enunță cam prețios Atanasiu, zâmbind de circumstanță.

Vorbea, nu prea fluent, o franceză corectă, învățată după manual.

— Deci numele, naționalitatea, domiciliul, profesiunea.

— Alain Mathieu, francez. Îşi îndreptă spatele: „Apa a ajuns la gură. Nu-mi rămâne decât să înot.“ Sunt proprietarul unui bar pe Coasta de Azur. Dumneavoastră, românii, iubiți Franța…

Căpitanul avu un gest evaziv.

— Da, evident. Cu ce ocazie vă aflați în România?

Mathieu ridică palma.

— Apropo de formalități. Nu cunosc legislația țarii. Aş vrea sa ştiu dacă pot solicita asistența unui avocat.

— Deocamdată, sunteți audiat în calitate de martor. Legea noastră asigură serviciile apărătorului – în faza anchetei – numai pentru ipostaza de învinuit.

— Deocamdată, râse francezul. Precizarea îmi place. E optimistă…

— Deci cu ce prilej vă aflați în România?

— Îmi petrec vacanța. În Franța vă bucurați de o presă colosală. Se vorbeşte foarte mult despre litoral şi deltă. Cei care v-au vizitat afirmă că reclama nu exagerează. Adăugă cu

o umbră de sarcasm: Sper să mă conving personal.

— Când ați intrat în țară?

— Ieri. Un adevărat tur de forță. Nisa, Milano, Triest, Belgrad în 22 de ore. Am sosit aici epuizat. De aceea m-am şi decis să înnoptez la han.

— Într-adevăr, un veritabil tur de forță. O performanță, chiar! Înseamnă că trebuia să ajungeți în România la o anumită dată.

— Da' de unde! Îmi place să gonesc. Râse: E singurul meu păcat.

Căpitanul îi aruncă o privire iute.

— Sper. Vreți să-mi mai arătați o dată paşaportul?

— Desigur.

Atanasiu cercetă vizele şi i-l restitui.

— Mulțumesc. Aşadar, intenționați să vizitați litoralul?

— Litoralul, delta şi bineînțeles Bucureştiul.

— Ați trecut prin punctul de frontieră Stamora Moravița…

— Exact. Drumul cel mai scurt. Belgrad, Vârşeț, Moravița.

— Apoi v-ați depărtat de la itinerarul dumneavoastră cu peste 200 de kilometri pentru a înnopta la Peştera Sihastrului. Nu vi se pare curios, domnule Mathieu?

— M-am depărtat?

— Vă aflați la poalele munților Zarand, undeva prin părțile Ardealului.

— Îmi permiteți? Scoase o agendă din buzunar: S-ar putea să mă fi înşelat. Încă nu m-am familiarizat cu denumirile… Dar ştiți că aveți dreptate?!

— Ştiu.

Căpitanul aprinse o țigară. Îl privea pe francez în ochi, ignorând flacăra.

— O să vă ardeți, spuse alb Mathieu.

Atanasiu aruncă peste umăr chibritul, continuând să-l fixeze.

— Domnule Mathieu! Mă simt obligat să vă atrag atenția asupra situației de fapt. Deosebit de neplăcută. Anchetăm o crimă şi mi s-a părut că nu cer prea mult reclamând seriozitate în tratarea problemei.

— Aş putea şti întrucât am lezat sobrietatea pe care o

pretindeți? Deşi la urma urmelor, e o chestiune de temperament. Poate că moartea, spectacolul ei mă înveseleşte.

„Ce se întâmplă cu mine? Nu, nu e bine aşa. Alunec... Nu mai am de ce să mă agăț...“

Atanasiu trase adânc din țigară.

„Vrea să mă şocheze, să mă irite. N-are un spate destul de tare pentru jocul ăsta. E o simplă mască.“

Îşi supse buzele. Gura rămăsese o cicatrice crudă.

— Dacă vă înveseleşte, n-am nimic împotrivă.

— Atunci?

— Inexactitățile mă deranjează.

Francezul îşi zvârli şuvița briantinată de pe frunte.

— În fond, de ce nu mi-aş fi îngăduit o abatere de la itinerarul inițial? Sunt în vacanță.

— Mi-ați fi comunicat-o de la început. Între timp v-ați consultat şi agenda în care e notat, bănuiesc, programul excursiei.

„Nu trebuia să vin! Am simțit-o de la început.“

...Revăzu clişeul cu o limpezime cutremurătoare. Dino, italianul beat răsturnat peste tonomatul care urla: *C'était la dernière valse...* Lulu intrase în bar. O rochie verde, cu panglică îndrăzneață, albastră. „*Mon petit*“, îi spusese odată. „Eşti singurul bărbat care observă astfel de amănunte.“ Adăugase cochet: „Singurul din câți cunosc...“ Îi căutase ochii. Era neliniştită. „Ce faci? Pleci?“ Înclinase capul. „Totuşi?“ Totuşi! Apoi scosese un țipăt mic. Îi arătase mâna: „Am pierdut piatra.“ Inelul căsca o gură ştirbă. I-l dăduse abia de câteva luni. „E un semn! şoptise femeia înfricoşată. *C'était la dernière valse...*“

Da, fusese un semn. I se făcu brusc cald. Îşi smulse fularul de la gât şi declară răguşit:

— N-aveam de unde să ştiu, reluă, că va trebui să justific fiecare pas.

— Sau poate că harta pe care ați consultat-o era greşită, sugeră Atanasiu.

Glasul rămăsese sec şi Mathieu găsi ironia sinistră, ca de fapt tot ce spunea omul ăsta. Îşi drese vocea:

— Vă cramponați de o istorie idioată, inutil. Există o mie de ipoteze verosimile care să explice ocolul. Printre altele, puteam foarte bine să mă rătăcesc.

— Ați fi recunoscut de la început. Dar, apropo de ipoteze! Nu le discutăm pe cele verosimile. De fapt, nici nu discutăm ipoteze, ci realități. Pe dumneavoastră însă ceva vă împiedică să abordați lucrurile din acest punct de vedere. Dintr-o cauză sau alta, camuflați motivul pentru care ați înnoptat la Peştera Sihastrului. Îmi oferiți în schimb, cu generozitate, aş zice, improvizații. Nesinceritatea vă poate atrage, în contextul dramatic al crimei, neplăceri. E un detaliu pe care îl omiteți.

— În cel mai rău caz, râse Mathieu, s-ar putea conchide că am venit aici special pentru a-l omorî pe acel *pauvre diable*...

— Şi aveți impresia că vă avantajează?

— De acord, nu mă avantajează. Dar nu vă gândiți că în această eventualitate aş fi fost ceva mai atent la tăblițele indicatoare de pe şosea? Când premeditezi un asasinat, nu te laşi prins cu fleacuri. În ultimă analiză, e o chestiune de geografie.

— Atunci când ai timp să premeditezi. Asasinarea lui Sasu poate fi o hotărâre de ultim moment.

— Dumnezeule! Hotărâre de ultim moment? Abia ieri am intrat în România. Ați văzut paşaportul. Sper că aveți încredere în grănicerii dumneavoastră. Când să-l fi cunoscut pe individ, ce să-mi fi făcut într-un răstimp atât de scurt, încât să-i vreau moartea ş.a.m.d?

— Domnule Mathieu, absolut toți călătorii ca şi... Atanasiu îşi caută cuvintele: Ca şi, în sfârşit, personalul care deserveşte hanul au sosit abia ieri. Dacă tot sunteți dispus să forfecăm ipoteze, vă pot oferi nenumărate. De pildă, o întâlnire neprevăzută cu Sasu pe şosea. Dintr-un motiv care-mi scapă studentul trebuia lichidat. Ați tras la Peştera Sihastrului şi ați aşteptat momentul propice. Aflându-vă într-o țară necunoscută, atent doar să nu vă scape victima, n-ați înregistrat şi deci reținut localitățile pe lângă care ați trecut. V-ați aventurat, pur şi simplu, pe un teren necunoscut. E o ipoteză?

— Plină de imaginație, recunosc, dar falsă.

— Daţi-mi dumneavoastră o explicaţie logică: cum de nu ştiţi unde vă aflaţi şi eu mă declar satisfăcut.

— Regret, dar nu pot să o fac.

— Nu vreţi?

— Nu sunt în stare. Nu ne cronometrăm intenţiile, gesturile, fanteziile decât atunci când ştim că avem de dat socoteală. Asta ar trebui să vă fie de ajuns.

— Pentru moment. Căci nu mă veţi convinge niciodată că un turist venit pentru prima oară într-o ţară străină poate pluti atât de... atât de absent, poate da dovadă de atâta superficialitate. Închipuiţi-vă că un poliţist francez m-ar opri la Lyon, iar eu i-aş explica, mă rog, că de fapt căutam Pirineii. E ridicol! Volanul presupune totuşi un minimum de alfabetizare. Ca să nu mai vorbim de faptul că nu pleci niciodată la drum în necunoştinţă de cauză. Chiar şi o excursie organizată presupune o doză de informaţii prealabile. Când o faci pe cont propriu, însă, ştii până şi hotelul unde ai să opreşti, restaurantele convenabile, pensiunile ieftine etc.

Mathieu îl măsură ironic:

— Din fericire, situaţia financiară îmi îngăduie să ignor astfel de amănunte.

— Poate! Dar în afară de faptul că nu mi-aţi făcut impresia unui miliardar, cunosc îndeajuns de bine „concepţia economică“ despre viaţă a francezului. Aveţi o foarte lucidă noţiune a banului. Nimic rău în asta, desigur, dar n-o să mă convingeţi niciodată că veţi descinde la cel mai elegant restaurant din Bucureşti când la „boata“ de după colţ vă puteţi îndestula cu a zecea parte din preţ. Mai ales că aici nu vă vede şi nu vă ştie nimeni din cei care contează pentru dumneavoastră.

— Şi dacă m-aş considera jignit?

— Ar fi o eroare. Şi în acelaşi timp, pentru mine o dezamăgire. Ştiţi ceva, domnule Mathieu? Convingerea mea e că sunteţi gata să acceptaţi orice presupunere în afară de una singură. Nu aţi înnoptat la Peştera Sihastrului întâmplător, rătăcind eventual drumul, ci v-aţi grăbit să ajungeţi aici. Vreau să spun că acesta era punctul terminus

al excursiei dumneavoastră. Dar să abandonăm deocamdată problema. Se pare că nu ajungem la nici un rezultat. Ce ați făcut aseară?

Mathieu ridică din umeri.

— Aseară... Aseară... A, da, am băut un gin, am mâncat ceva, pe urmă m-am plimbat.

— Poate aveți amabilitatea să-mi spuneți unde.

— Prin jurul hanului. La un moment dat, m-am întâlnit cu domnul... cu domnul acela, îmi scapă numele. Proprietarul motelului...

— Nu el e proprietarul, dar asta n-are nici un fel de importanță. Ionică Panait.

— Aşa-i. O parte din drum, la întoarcere, l-am făcut împreună. Zâmbi: Un conviv nu prea vesel. Conversația nu-i partea lui cea mai tare.

— De unde venea?

— Cred că din pădure. Nu l-am întrebat. Noi, francezii, suntem oameni discreți.

— Am observat. La ce oră v-ați întâlnit?

Pe fereastră pătrundea răcoarea nopții. O noapte magnifică.

„...Ce-o fi făcând Lulu?“ O vedea în micul ei apartament din St. Denis trebăluind vioaie ca un cintezoi. Apoi în dormitorul bleu... „Toată viața mi-am dorit un dormitor bleu, dragul meu. N-am crezut niciodată că voi izbuti într-o bună zi. Gândeşte-te că la 8 ani plimbam cățelul doamnei Grédien pentru 3 franci. Asta mi-asigura un adevărat festin: două înghețate cu cremă şi fistic. Cum puteam să-mi închipui... Un dormitor înduioşător, unde fiecare *petit chose* este aşezat de zece, de douăzeci de ori, privit din toate unghiurile până îşi găseşte locul. Dormitorul unde Lulu citeşte, îşi depilează picioarele lungi, face pasențe, îl aşteaptă...

„C'était la dernière valse... Ce obsedantă e melodia asta. *Cétait la dernière...* ultima...“

O mică înțepătură în inimă. Cum de nu înțelesese până acum? Ultima sau ultimul. După aceasta nu mai urmează nimic. Şi totuşi e liniştit. O linişte nouă. Poate însemna fericire, poate însemna dezastru.

Glasul căpitanului îl trezi.

— Am întrebat la ce oră ați ieşit la plimbare.

— Unsprezece, unsprezece jumătate.

Atanasiu îşi încruntă sprâncenele.

— Asta numiți dumneavoastră seară?!

— Evident. Zâmbi: La noi, noaptea începe mult mai târziu.

— Mă rog. Pe urmă?

— Pe urmă m-am culcat.

— Şi v-ați trezit la cinci dimineața'?

— Cu oarecare aproximație.

— Destul de ciudat. După turul de forță făcut cu maşina, în mod firesc trebuia să picați de oboseală.

— Chestiune de rezistență…

— În orice caz, nu mai încăpeau plimbările de la miezul nopții.

— Uitați că sunt proprietarul unui bar?

— N-am uitat. Profesiunea presupune ore matinale de culcare. În consecință, trebuia să vă treziți spre prânz, nu la cinci dimineața.

— De ce n-aş face o excepție? Sunt totuşi în vacanță.

— Aici e chestiune de obişnuință. Mai ales că în conformitate cu propria dumneavoastră afirmație, ați tras la Peştera Sihastrului răpus de oboseală.

— M-a trezit cântecul păsărelelor. Aceasta ar fi o explicație romantică. Sunteți mulțumit?

— Nu păsărelele v-au alungat somnul, domnule Mathieu!

— Poate-mi spuneți dumneavoastră ce anume.

— Am să vă spun. Făcu o pauză: Teama!

De afară se auzea zvon de glasuri. Recunoscu vocea hangiului. După ton – mai puțin convențional – Atanasiu înțelese că se adresa cuiva din personal.

— Şi-a pierdut unul cheile de la maşină! Vezi să le arăți la cină.

Le făcu să zăngăne.

Francezul duse reflex mâna la buzunar, pipăindu-l.

Căpitanul tresări. Un sentiment ciudat, de parcă ar fi fost surprins dezbrăcat: Mathieu înțelesese. Cunoştea limba română. Celălalt fredona pe gânduri: *C'était la dernière*

valse…

Capitolul XVII

ORHIDEE DE LA NISA PENTRU MINERVA

— La Nisa? Dobrescu se agăță de draperie. „Imposibil… Încă o figură de-a Minervei…“

— Nu, băiete! îi auzi în receptor glasul piţigăiat. Nu e un banc. Pleci urgent la Nisa. Colonelul Ionaş a luat legătura cu Interpolul. Băieţaşii i-au sugerat să trimitem un om de-al nostru. Ne-am gândit la tine. Dibaci şi ţunţurliu! Documentele ai să le primeşti de la Biroul nostru de Interpol. Cum îți spuneam, Nisa, un orăşel pe Coasta de Azur. Dacă la matematici ai încurcat-o definitiv în liceu, cel puțin din geografie sper să fi reținut atâta lucru. Notează-ți numele: Alain Mathieu, cu h. Tipul e român.

— P… Poftiți?

— Alain Mathieu, Dobrescu Basile! Parcă aşa te recomandai la telefon. Ți-a luat Dumnezeu mințile?

— Încă nu, răspunse locotenentul fâstâcit.

— Aş paria că da, şi încă de mult! Ia spune, te şi vezi acolo, la colcăială – cazino, palmieri, maimuțe, miss bikini 73, miss bărbie cârnă… Aşa e?

— Vai de mine!

— Lasă că ştiu eu ce aiureli îți funcționează prin cap!

— N-aveți nici o grijă…

— Aia e că am! În locul tău nici nu mi-aş lua costumul de baie.

— Bineînțeles!

— Ai să-l iei, Dobrescule, ai să-l iei! În clipa asta te

gândeşti la culoare. Probabil albastru. Se asortează cu ochii şi cu Mediterana! Şi tot în clipa asta raționezi că n-am să mă prind pentru că ai făcut plajă la Mamaia şi eşti gata bronzat. Nu umbla năuc, băiete! Te duci la treabă, nu la un *garden-party*. Vezi să n-o feşteleşti !

— Am să mă ostenesc.

— Aflu eu… Primul lucru, cum ajungi, îl cauți pe colonelul Yves Daladin. Găseşti adresa în agenda mea. Când e în concediu, se ascunde până şi de Girardin, şeful lui. În ceea ce te priveşte, nu te sfătuiesc să încerci vreodată fenta asta.

— Credeți că…

— Ce să cred?

— Că o să mă servească?

— Pentru mine face tumbe, băiete! Iar te gândeşti la tâmpenii. Sunt o persoană onorabilă şi distinsă. Cel puțin în privința asta e de acord şi cunoştința noastră comună care chipurile scrie… Pe Daladin l-am ajutat cândva, n-o să mă refuze.

— În regulă!

— Ți-a revenit piuitul? Acum câteva sfaturi de ordin practic: zâmbeşte cât mai tont, fă pe copilul naiv… Cunoşti partitura, mi-o serveşti mie ori de câte ori ai încurcat-o. Pe mulți îi dezarmează, iar franțujii se dau în vânt acum după „natural“. Se poartă! Dar nu încerca să pari isteț. Rămâi în elementul tău. Altă chestie! Ăştia din Midi sunt cam bătuți în cap de soare. În consecință, repeți de două ori ce ai de spus. Ce-ar mai fi… Da, nu intra în cazino. A făcut-o pe vremuri tanti Caliopi şi a venit pe jos de la Sinaia… De capitolul femei nu mai pomenesc. Ai să-i juri lui Yvonne pe temă vreo trei ceasuri jumate. Inutil, cunosc marfa, băiete! În general, fii foarte atent. Ne-am înțeles?

— Da. Zâmbi: Ce să vă aduc deacolo?

— Nu e cazul, dar dacă tot vrei să te deranjezi, mi-ar trebui o căciuliță pentru Spiridon. L-a tras curentul anul trecut şi a rămas sensibil cu urechile. E un magazin special chiar lângă Fântâna Soarelui, în centru. Mai ai ceva de întrebat?

— Nu.

— Atunci umblă sănătos, băiete!

Dobrescu ieşi din apă cu picioarele zdrelite.

Călca dureros pe pietrele mari, plaja n-avea nisip şi, spre surpriza lui, ceilalți păreau să nu se sinchisească. Îşi scoase pieptenul din chiloții albaştri de baie, aranjându-şi părul cu gesturi exagerat de largi, care trebuiau să-i scoată în evidență linia triunghiulară a torsului. „Degeaba te fandoseşti“, îi spusese odată Minerva pe plajă la Mamaia. „Arăți ca o umbrelă după sezonul ploios.“ Şi îşi cârmise nasul într-o parte. Se întinse pe salteaua închiriată la vestiar, privind forfota din jur. Cer foarte albastru, mare foarte albastră, nici un pic de vânt. Atunci înțelese. I se păruse curios de cum coborâse în gara Nisa. Nu exista briză. Aerul fără adieri, bloc compact cădea pe trup, îl simțeai concret, ca pe o haină vătuită.

„Mde“, reflectă locotenentul, „minus pietroaiele, vegetația tropicală şi absența femeilor grase – cam una sau nici atât pe kilometru pătrat – te-ai putea crede la Constanța.“

Îşi puse ochelarii de soare şi se apucă să completeze un teanc de ilustrate. Toate începeau invariabil cu „După prima baie în Mediterana…“ indicând obligatoriu Coasta de Azur. Suna parcă altfel decât simplu: Nisa. Cea adresată amicului Diaconescu i-ar fi ridicat părul măciucă Minervei.

Le aruncă la prima cutie, se schimbă, apoi o luă pe promenadă. Admiră cafenelele, cazinoul alb – mângâind instinctiv monedele din buzunar – hotelul Negresco. „Nu-ți fă iluzii, băiete! îl avertizase Minerva. Nu-i cumnat cu Negrescu de la secretariat. Străbunică-sa e probabil ultima persoană din familie care a călcat pe Calea Victoriei.“

Se pierdu printre străduțele din oraşul vechi, nimeri într-un bulevard superb numai vile şi clădiri – Victor Hugo – detectă Place Massena. Undeva în apropiere de Fântâna Soarelui descoperi magazinul canin. Vânzătoarea, numai zâmbete, ambală căiciulița cu ciucuri destinată lui Spiridon.

„Abia aştept să-l văd cu Minerva pe stradă.“

Primi după o oră răspunsul lui Daladin. Colonelul îi formula o invitație cordială pentru ora 5 după-amiază, pe

vasul *Clotilde*. Avea să-l aştepte în micul port al Yacht-clubului de lângă Palais de la Méditeranée. Timp de o jumătate de oră Dobrescu îşi zdrobi creierii căutând o variantă vestimentară potrivită. Costum? Blue-jeans, cămaşă cu mâneci scurte? Îl derutau ora, ambianța, locul de întâlnire. Gândul unei ținute deplasate îl crispa. Ochii gazdei, surprinşi, trecând eroic şi bine crescut peste stupefacția generală: „Ce bine-mi pare că te văd, dragul meu…“

Minervei nu-i păsa. Ar fi fost capabilă să apară în costum de baie şi monoclu, zâmbind la fel de dezinvolt, simțindu-se, ca întotdeauna, admirabil.

Cu o strângere de inimă locotenentul se decise în cele din urmă pentru costumul gri deschis. Urmări atent expresia hotelierului când lăsă cheia. Dar omul le avea pe ale lui, nu-şi ridică nici măcar ochii mormăind absent ceva care se termina cu *m'sieur*…

Daladin îl primi într-un salonaş-bar alb. Fotolii şi canapea de piele albă, covor alb, bar alb şi o tânără cu părul alb.

— Iartă-mă, dragul meu, că nu ți-am ieşit în întâmpinare. Sunt incognito! Mă feresc de Girardin ai auzit de el, nu? De nevastă-mea, de creditori, de taxe şi abonamente. Măcar în vacanță…

Colonelul râdea afabil. Era un bărbat subțire, toate caracteristicile tipului celtic, brun, vioi, foarte bronzat. Purta o cămaşă albastră de mătase cu mânecile suflecate şi, brusc, Dobrescu regretă că a venit în costum. Se simțea scorțos, prea convențional, începuse să transpire.

Daladin îl cerceta cu o curiozitate nedisimulată:

— Vorbeşte-mi despre doamna Minerva. Ce mai face? Tot aşa…?

Dobrescu se grăbi să încline de câteva ori capul:

— Da, da. Tot aşa…

— Ce om formidabil! exclamă încântat colonelul. Ochii îi străluceau: În viața mea n-am întâlnit o femeie ca ea.

Locotenentul îl credea pe cuvânt.

— Te invidiez că ai şansa să lucrați împreună.

— Da, în general sunt un tip norocos…

— Mi-ar place s-o revăd, reluă tot mai ambalat Daladin. Mă gândesc mereu…

Tânăra cu părul alb îl privi peste umăr. Bărbatul o mângâie în treacăt, posesiv.

— Oh, nu, Clotilde! Asta-i cu totul altceva.

— Totdeauna e cu totul altceva…

Era foarte tânără şi buclele de argint îi dădeau un aer straniu. Dobrescu o privea cu gura căscată uitând toate avertismentele Minervei pe temă.

Colonelul zâmbi:

— Bei ceva? Am reținut coctailul preferat al doamnei Minerva. Probabil o băutură națională. Dumneavoastră, românii aveți gusturi originale. Îşi duse degetul la frunte. Deci, lichior indian, suc de roşii, trei lămâi, piper şi încă ceva… Ştii, vreau să te simți ca la dumneata acasă. Clotilde, crezi că ai putea…

Locotenentul se sperie. Combinația reprezenta coctail Minerva II. Era ceva cu totul peste posibilitățile unui ins normal.

— Lăsați… nu vă deranjați. Poate un whisky…

— Dar de ce? Dă-mi voie să fiu o gazdă perfectă. Avem totul la îndemână. Nu-i aşa, Clotilde?

Tânăra îşi strâmbă gura frumoasă:

— Bea el chestia asta?

Dobrescu depuse eforturi substanțiale pentru a-l determina să renunțe. Colonelul părea dezamăgit. Flecăriră un timp, apoi fata ieşi.

— Domnişoara e proprietara iahtului? se interesă locotenentul.

— Ce idee! Înțelese brusc şi începu să râdă: O, da! Văd! Ai făcut corelația între numele ei şi al vasului. Tot Clotilde.

Dobrescu dădu din cap.

— Dumnezeule, ce tânăr eşti! Asta le flatează. De câte ori, în sfârşit, începe o astfel de poveste… N-ai să mă spui doamnei Minerva, nu-i aşa?

„Ehei!“ conchise locotenentul, „dacă l-a speriat şi pe ăsta, Samuraiul e cineva!“

— Deci, reluă colonelul, de câte ori începe *une petite*

histoire d'amour schimb numele iaht-ului. Anul trecut se numea Odette, înainte de asta Mireille. Pe femei nu le impresionează nimic mai mult decât sacrificiul financiar. Un mic truc… Şi-acum spune despre ce este vorba.

Dobrescu relată în câteva cuvinte. Chipul colonelului îşi păstră expresia dar ochii nu mai zâmbeau.

— Alain Mathieu, spui? Îl ştiu! E român de-al dumneavoastră. Destul de curios… De obicei, procentul mare de escroci ni-l dau italienii. Fugit din țară, mi se pare… Învârte tot felul de afaceri laşe.

— Faptul că-l cunoaşteți mă determină să cred că nu-i un *cambrioleur* oarecare.

— Adevărat. Nu-i un oarecare fără a fi un as. Traficant de stupefiante. Înainte lucra în Marsilia. Port, sursă de beneficii substanțiale, dar şi alte riscuri. Ca să vezi, credeam că se liniştise. Încerc să ghicesc ce caută în România. Trebuie să fie ceva foarte important pentru el. Nu rişti degeaba la 60 de ani. Surâse trist: Din păcate, i-am pierdut urma. Prima grijă a traficanților e să-şi asigure patru-cinci adrese la care, fii convins, nu-i vei găsi niciodată.

— Pretinde că are un bar pe Coasta de Azur.

— Dacă e adevărat, atunci îl reperăm în mai puțin de o oră.

Întinse mâna spre telefonul alb.

— Mathieu n-a mințit, declară Daladin. Are într-adevăr un local pe Rue Gounod. Se numeşte Gri-Gri.

— Ce propuneți?

— O să mergem împreună. Surâse: Nu pot s-o refuz pe doamna Minerva. Voi încerca o mică deghizare. Sper să nu dau peste cunoştințe. Îşi privi ceasul: E trei! La trei şi jumătate, să zicem, vin să te iau de la hotel. Ce zici?

Tânăra îşi băgă nasul pe uşă.

— Ei! Tot mai vorbiți despre fecioara voastră?

— Care fecioară? întrebă neatent colonelul.

Fata luă o poză de statuie. Rigidă, cu o mână pe piept, cealaltă întinsă de parcă ar fi ținut un felinar.

— *La sage, la belle, la formidable Minerve!*

— Ah, da! repetă Daladin. Bine spus… *La formidable!*

Daladin îl aştepta în faţa hotelului. Stătea sprijinit de un copac privind în gol cu mâinile în buzunare. Părea absent şi fără treabă şi „compoziţia“ sugeră locotenentului peisaje siciliene, colecţionate din filme. Pieţe inundate de soare cu ziduri netede, fără umbră, cu inerentul grup de figuri jerpelite, acei *desoccupati* care-şi rumegă plictiseala, poate lipsa de nădejdi, contemplând pustiul străzilor unde nu se întâmplă nimic.

Dobrescu îl cercetă cu un zâmbet ascuns. Daladin se deghizase apelând la elemente simple: un tricou ponosit cu Rolling-Stones, un tatuaj relativ discret pe antrebraţ. („Cu creion chimic se pot realiza capodopere, băiete“, afirma Minerva. „Elementul convingător e în funcţie de cine-l arborează.“) O cicatrice lungă, urâtă îi încreţea obrazul de la colţul ochiului până spre lobul urechii.

Daladin îi surprinse privirea şi explică scurt:

— Substanţă astringentă. Totul e să nu râzi…

Barul era circular şi, aprecie locotenentul, destul de mare. Consumatorii stăteau risipiţi la mese sau în picioare, o lume pestriţă în care Dobrescu nu se descurca. Trei chelneri asigurau deservirea cărând neîncetat pahare înalte cu bere, tonomatul urla aceeaşi melodie – preferinţa unui client care bea lângă aparat zăngănind un pumn de monede.

— Cum ţi se pare? întrebă colonelul înmuindu-şi buzele în pahar.

Locotenentul clătină vag capul:

— Curios… De fapt nu ştiu ce să vă spun. Totul e foarte nou pentru mine.

— Îmi imaginez.

— Mi-e greu să calific, să diferenţiez.

— Eşti şi foarte tânăr. Atât de tânăr – zâmbi – încât nici măcar nu-ţi place să ţi se amintească lucrul acesta. Localul e o boată ordinară. Cea mai mare parte a clienţilor sunt escroci de duzină, trepăduşi ori chilipirgii. N-au nimic de-a face cu gangsterii pe care ţi-ai închipuit că ai să-i întâlneşti. Restul, turişti modeşti, studenţi veniţi cu patul în spinare. Nu-şi

permit să intre în restaurantele de pe Promenadă. Mai există, desigur, şi un procent infim de aiuriți, de regulă turişti americani, care caută exoticul, vor povesti acasă variante extravagante despre lumea interlopă din Nisa. Mi-aduc aminte că pe vremuri am făcut acelaşi lucru în Soho. A, uite-o pe Lulu! Ca să vezi! N-aş fi crezut că am s-o mai întâlnesc vreodată.

Îi indică o masă lângă bar. Femeia stătea singură cu capul sprijinit în palmă. Se juca distrată cu un chibrit, desenând arabescuri pe masa neacoperită. Țigara ardea pe marginea scrumierei.

— Cine e? întrebă Dobrescu.

Putea să aibă între 35 şi 40 de ani. O față obosită de blondă încă frumoasă, imperceptibil atinsă de vârstă. Locotenentului i se păru distinsă, o distincție care țipa în ambianța barului. Femeia nu încerca să atragă atenția. Totul era discret, machiajul, gesturile, rochia simplă neagră.

„Ah! exclamase cândva Minerva. Faimoasa *petite robe noire*. Franțuzoaicele sunt zgârcite, Dobrescule! Nimic nu poate fi mai uşor de transformat şi mai greu de recunoscut decât o rochița neagră. Adaugi un guler, aplici sau scoți un buzunar şi ai ceva nou. Gândeşte-te la o haină în carouri! Ai îmbrăcat-o de două ori şi te ştie tot târgul…“

Dar tot de la ea aflase – şi era curios cum Minerva, veşnic în taior şi ghete, atât de puțin preocupată de „cârpe“, intuieşte astfel de lucruri – că simplicitatea în sensul ei major se plăteşte scump. „Linia, băiețaş, şi nu zorzoanele costă! Linia pe care nu ți-o poate da micuța croitoreasă de cartier…“

Iar rochia lui Lulu avea linie, sesiză Dobrescu. Şi mai sesiză că inelul de pe degetul mic, singura podoabă, reprezenta o piesă.

— Metresa lui Mathieu, şopti colonelul. O poveste care durează. Se pare că-l iubeşte…

— O diferență de peste 20 de ani! constată surprins Dobrescu.

Daladin zâmbi.

— Inima are rațiunile ei… Presupun că a ştiut cum s-o ia. Femeile obosesc la un moment dat. De fapt, toți obosim. Nu,

n-a făcut trotuarul. Pur şi simplu o ghinionistă. Crezi în zodie?

— Nu… Locotenentul surâse încurcat.

— Dumneavoastră sunteți materialişti, fireşte! La noi e o adevărată furie. Când întâlneşti însă existențe ca a lui Lulu, începi să crezi… Se ridică cu paharul în mână: Apropo de asta, hai să ne încercăm norocul. Vorbeşte cât mai puțin! Te trădează accentul balcanic. R-ul dur, şi celelalte. Mi-e teamă să nu facă corelații.

Se îndreptară spre masa femeii. Colonelul schiță un salut cu degetul la cozorocul şepcii şi trase scaunul spre el.

Barmanul ripostă prompt:

— Ocupat! Există locuri…

Lulu le aruncă o privire scurtă.

— Lasă-i, Gilbert!

Barmanul ridică surprins din umeri.

Femeia îi examină deschis. Avea ochi căprui, adânc implântați în orbite. Locotenentul încercă un sentiment de stinghereală. Se simțea ca un obiect într-o vitrină.

— Şi aşa…, exclamă răguşit Daladin cu o expresie obtuză.

Lulu se interesă calm:

— Cum adică?

— Deocamdată, aşa şi aşa! Amestecate… Până stăm de vorbă cu patronul.

— Nu sunt eu patronul.

— Vezi bine… *Monsieur* Mathieu.

— Atunci?

— Mă gândeam că ai putea să-i dai un semn.

— Vă aşteaptă azi?

Daladin săltă umerii sâcâit.

— La naiba, azi! Când pică! Şi a picat. Îl lovi cu cotul pe Dobrescu. Iugoslav.

— Ei şi?

Lulu continuă să-i cerceteze impasibilă. Colonelul făcu cu ochiul şi-şi țocăi degetele:

— *Un tuyau*… Apoi către locotenent: *Hein*?

Dobrescu repetă.

— *Oui, un tuyau*…

Femeia îşi aprinse indiferentă ţigara.

— Mai căutaţi-l!

Colonelul păru încurcat. Îl consultă din priviri pe Dobrescu, apoi clătină hotărât capul.

— Aşteptăm. Dacă nu se face azi…

Avu un gest semnificativ pe care locotenentul l-ar fi tradus aleluia!

— Aşteptaţi, spuse Lulu trecându-şi mâna prin păr. O aromă de parfum fin adie vag.

— Întârzie mult? întrebă Daladin.

— Nu ştiu.

— O afacere interesantă, ar fi păcat…

— Sunt convinsă.

Colonelul îşi privi ceasul oftând:

— De… Poate n-o fi dus departe.

— Nu ştiu, repetă Lulu.

— Atunci, eu zic să aşteptăm.

Femeia respiră adânc. Declară fără expresie:

— Nu crezi, colonele Daladin, că o poţi face la altă masă?

— Uite ce am găsit în apartamentul lui Mathieu.

Daladin îi întinse locotenentului un carton pe care fusese prins în pioneze un fragment de hartă la o scară extrem de mare.

— Un sector din judeţul Arad, spuse Dobrescu pe gânduri. Extremitatea vestică a munţilor Zarand.

Erau trecute cu minuţiozitate toate cotele de teren. Câteva săgeţi trase cu creion roşu se îndreptau spre un spaţiu încercuit între localităţile Pâncota şi Ghioroc.

„Deci Peştera Sihastrului, conchise locotenentul.“

Daladin îl privea zâmbind.

— Cred că te interesează şi asta.

Ţinea în mână un dosar. Acte, documente compromiţătoare, tăieturi din ziare. Cu 30 de ani în urmă, Alain Mathieu – de fapt Alecu Matei – fusese un legionar notoriu. Şef de cuib.

— Chiar pleci astăzi?

Daladin îl privea neîncrezător.

— Trebuie, oftă Dobrescu. Sunt aşteptat.

— Dacă i-ai spune şefei dumitale că nu m-ai găsit? O mică minciună…

— N-o cunoaşteți?!

— Chestie de o zi, la urma urmelor. E păcat să pleci fără să vezi Monte-Carlo, Saint-Tropez.

Locotenentul dădu bosumflat din cap.

— Mai gândeşte-te! Clotilde te invită la o croazieră.

— Cu altă ocazie, zâmbi Dobrescu.

Colonelul îşi desfăcu brațele neputincios.

— Am impresia că ți-e puțin teamă de doamna Minerva.

„Hm!“ ricană în gând Dobrescu. „De chestia asta poți să fii sigur!“

— Da' de unde! Se poartă cu mine atât de duios încât… Sunteți foarte amabil, dar într-adevăr nu se poate. Nu ştiu cum să vă mulțumesc pentru…

— A, fleacuri, îl întrerupse Daladin. Mi-a făcut plăcere. Transmite-i doamnei salutările mele cele mai cordiale. Țin neapărat s-o revăd. Poate că veniți amândoi în concediu. Când spui că pleci?

— La 6 am avion.

— Perfect. O să reziste!

Îl trase într-o florărie din apropierea hotelului „*Negresco*“şi alese un coşuleț cu orhidee.

— Pentru doamna Minerva. Şi încă ceva: Îl prinse brusc în brațe sărutându-l pe amândoi obrajii. Asta în orice caz să n-o uiți! Primul lucru pe care-l transmiți din partea mea.

„Dumnezeule! se cutremură locotenentul. O să creadă că am căpiat amândoi. Eu şi franțuzul.“

Dobrescu mută receptorul în mâna cealaltă. Totul i se părea neverosimil: biroul îmbrăcat în postav verde, maşina de scris, figura placidă a căpitanului Macri. Imagini familiare şi totuşi nelaîndemână parcă după peisajul Nisei.

Palmierii de pe *Promenade des Anglais*, hotelul *Negresco* ca un tort de frişca supraetajat, italianul care vindea oranjadă, acolo la poalele turnului, Daladin, Clotilde, Lulu erau atât de aproape. Îi venea să se uite pe fereastră.

— Ce faci, dormi?! țipă Minerva la celălalt capăt al firului.

Locotenentul tresări puternic. Imaginile se contopiră într-una singură: Minerva lungă, deşirată, proțăpită în fața lui.

— Eşti fantastic! urmă glasul. Cum primeşti un *binişor*, cum o iei razna. Aşadar, băiețaşul e legionar… Alecu Matei! Trebuie văzut ce caută aici. Apropo, te dor picioarele?

— Sunt destul de obosit. Dar n-are importanță.

— Sunt obosit! se rățoi Minerva. Zii că ți le-ai zăpăcit zbenguindu-te pe plajă la Nisa!

Dobrescu îşi şterse fruntea asudată. Macri ridică ochii, întrebă în şoaptă:

— Vrei un pahar cu apă?

Locotenentul făcu un semn cu mâna.

— …Ce-a fost în capul tău?! Ia să le demonstrez ăstora ce va sa zică un pui de dâmbovițean! Trebuie să fi arătat foarte grațios țopăind ca o barză pe bolovanii ăia.

— Vă înşelați. Toată istoria asta, cu drum cu tot, a durat doar 36 de ore. Nici n-am avut timp…

— Niciodată, Dobrescu. Cel puțin în ceea ce te priveşte. N-ai băgat încă de seamă? În fine, ce mai zicea Daladin?

— V-a invitat, mă rog, ne-a invitat în concediu… Are un iaht…

— Dar un tramvai n-are? Tot candid ai rămas, drăguță! Crucişătorul nu-i al lui! Impresionează maimuțele! Nu, Dobrescu, Doamne fereşte. Tu nu eşti maimuță! Te maimuțăreşti doar din când în când. Altceva!

— V-a trimis un coşuleț cu orhidee.

Minerva chicoti:

— Al naibii franțuzu'! Cu ce chestii umblă!

— Şi încă ceva. Locotenentul ezita vizibil: M-a rugat să… În fine… din partea lui, ştiți, în semn de simpatie deosebită, numai şi numai simpatie, nu trebuie să interpretați greşit…

— De ajuns, Dobrescu! îl întrerupse sec Minerva. Te rog să fii decent!

— Nu eu, bâlbâi locotenentul. El a insistat. Sunt doar un mesager…

— Am reținut. Daladin ăsta e un tip cumsecade, însă are o

fantezie lubrică. Dacă ar fi pe mâna mea…

„Ehei“, gândi nostalgic Dobrescu. „Unii au noroc…“

— Oftezi, Dobrescu? De ce oftezi?

— Vi s-a părut. Încercă să deturneze discuția: I-am adus căciulița lui Spiridon.

— Merci, eşti drăguț! Ce-a zis? Era încântat?

— Mde, nu chiar din cale-afară. Are impresia că roşu nu-l aranjează. Până la urmă a acceptat-o…

— Şi-a pierdut manierele în lipsa mea. Oftă: Ascultă! Acum, te urci urgent în primul tren, maşină sau avion şi vii la Peştera Sihastrului. Încearcă să iei legătura cu mine fără ca ceilalți să observe. Făcu o mică pauză apoi adăugă: cred că în noaptea asta, se va juca ultimul act.

Capitolul XVIII

O EVADARE RATATĂ

— Ecaterina Stănescu, anunță uscat Atanasiu şi închise uşa.

Femeia se ridică îndreptându-se liniştită spre odaia căpitanului. Era impecabilă, într-un deux-pièces gălbui cu o eşarfă discretă, verde.

Medicul observă că nu mai are ochelari, apoi zâmbi unui gând neaşteptat.

„Aş da mult să fiu de față…“

— Luați loc, spuse Atanasiu fără să-şi ridice privirea din hârtii.

Continuă să le consulte făcând abstracție de prezența ei. Ecaterina Stănescu se aşeză. Figura n-avea expresie, părea o mască de gheață. Îşi împleti degetele în poală:

„Vrea să mă enerveze.“

Căpitanul puse stiloul jos.

„În sfârşit!“ îşi zise Ecaterina Stănescu. Ştia că pe fața ei nu se citeşte nimic, rezistase şi se felicita pentru asta.

— N-a sosit încă nici un elicopter, observă fără nuanțe Atanasiu. După cât se vede, prezența dumneavoastră la minister nu este indispensabilă.

Femeia avu impresia că tot sângele îi năvăleşte în cap, dar se stăpâni. Celălalt o observa atent. Provocarea era gratuită şi dintr-o dată se simți superioară omului acesta cu maxilarele de piatră. Ea ar fi procedat altfel. Şi-ar fi pregătit lovitura. Zâmbi răutăcios:

— De fapt, prezența mea devine indispensabilă abia de

mâine. Concluzia dumneavoastră mi se pare pripită.

— Aha, varianta numărul doi! Dacă nu mă înşel, până adineaori, reclamați vehement plecarea,

— Exces de conştiinciozitate. Azi e ultima mea zi de concediu.

— Deci o minciună servită deliberat chiar de la început.

Ecaterina Stănescu respiră adânc înainte de a izbi:

— Calificativul mă lasă rece. Mi-e absolut egal, ce credeți?

— Aşa... Sper să vă păstrați superba indiferență până la urmă.

— Nu sperați deloc. Toată atitudinea dumneavoastră are un singur țel: să mă scoată din sărite. Nu veți izbuti! Cât despre amenințări, îmi stârnesc zâmbetul.

— S-ar putea ca interpretările şi comentariile dumneavoastră să nu mă intereseze. În concluzie, vă rog să vă limitați la răspunsuri, fără divagații. Cu ce ocazie vă aflați la Peştera Sihastrului?

— Simplă haltă. Mi-am petrecut concediul la Arad.

— La Arad? Nu era mai indicată o stațiune?

— Din punctul meu de vedere, nu. E o chestiune în care mi se pare că am dreptul să decid singură.

Căpitanul înşurubă ostentativ capacul stiloului:

— Regret, în aceste condiții nu putem discuta.

— Nu am nimic împotrivă! Se ridică.

Atanasiu o măsură din cap până în picioare. Un zâmbet crispat îi strâmba linia gurii.

— Stimată doamnă, vă atrag pentru ultima oară atenția că vă aflați în fața autorităților. Funcția dumneavoastră nu impresionează pe nimeni. În treacăt fie spus, s-au mai văzut chiar şi directori destituiți.

— Şi ofițeri, îl întrerupse femeia.

— Personal, vă sfătuiesc deci să vă revizuiți atitudinea. Nu mă obligați să trec la altfel de măsuri.

— Adică să mă arestați, râse Ecaterina Stănescu. Sunt curioasă ce motiv „legal“ ați inventa.

— Nu e nevoie să-l inventez. Mi l-ați oferit singură: obstrucție! Împiedicați desfăşurarea normală a anchetei.

— Dumneavoastră mi-ați impus atitudinea. Îmi datorați

reverență dacă nu pentru funcția pe care o am, atunci ca femeie şi ca martor inocent. Nu sunt aici, cel puțin n-am fost informată în calitate de învinuită sau inculpată. Nu cunosc exact termenul…

— Ipostaza o stabilesc eu. Repet întrebarea: de ce v-ați petrecut concediul la Arad?

— Am rude. Ne vedem extrem de rar. Ultimele două zile am hotărât să le petrec la motel ca schimbare de decor. Nu mai aveam timp pentru litoral sau Valea Prahovei.

— Numele şi adresa neamurilor din Arad, gradul de rudenie.

— Mda… făcu femeia sugându-şi colțurile gurii: Ioana Gheorghieş, strada Republicii nr. 9. Vară primară.

— Mulțumesc. Mai departe!

— Nu ştiu ce vă interesează. De altfel, mi-ați trasat de la început limitele în care am dreptul să discut. Răspunsuri stricte la întrebările dumneavoastră.

Atanasiu îşi muşcă buzele.

— Îmi pare bine că vă conformați. Când ați sosit la motel?

— Vineri dimineață. Am prins autobuzul de ora 10.

— Relatați-mi cum v-ați petrecut timpul până în momentul asasinării lui Sasu.

— Nu cunosc ora la care a fost asasinat.

— Cu aproximație, între 24 şi 1 dimineața.

— Până la prânz am rămas în motel. Am băut o cafea, apoi mi-am despachetat strictul necesar. După-amiază m-am odihnit. Spre seară, am colindat puțin împrejurimile. A urmat cina. Cred că la 9 jumătate, poate 10, eram în pat.

— N-ați omis nimic?

Îi privea nasul umflat, aproape o infirmitate. Ecaterina Stănescu simți intens nevoia să-l pipăie. Îşi înfipse unghiile în genunchi pentru ca mâna să nu plece reflex, singură. Atanasiu intuise desigur în apendicele acela diform, drame ascunse, şi specula sadic un punct nevralgic.

— Nu cred.

— Ce părere aveți despre inginerul Vasilescu?

— Mi-ați atras atenția că opinia mea nu vă interesează.

— De astă dată, da. E legată de anchetă.

— N-am nici un fel de păreri.

— V-a făcut cumva curte?

Strecurase în întrebare kilograme de surpriză. Surpriză groasă, profund jignitoare. „S-a găsit un fraier care…“

— Mi se mai întâmplă, replică uscat Ecaterina Stănescu, în ciuda nasului meu, să atrag atenția unui bărbat. Apropo de nas, să ştiți că dacă m-ar fi deranjat, l-aş fi operat de mult.

Căpitanul râse.

— Cred că sunteți o complexată. Aşadar, sesizând anumite intenții în conduita inginerului, l-ați pus, cum se spune, la punct.

— Exact.

— Acum înțeleg de ce Vasilescu mi-a înşirat verzi şi uscate despre dumneavoastră. Printre altele, pretinde că în noaptea morții lui Sasu nu a fost singurul care a făcut baie.

— Nu, nu a fost singurul. Am intrat şi eu în lac.

— Mda… Nu vi se pare ciudat, totuşi, acest apetit pentru scăldat la miezul nopții? Ați avut toată ziua la dispoziție, soare, cald…

Ecaterina Stănescu îşi încrucişă brațele pe piept.

— Poate că nu arăt formidabil în costum de baie.

— Excelentă replică, aprecie Atanasiu, dar pe mine nu mă convinge… Nu trebuia să aşteptați ora 12 noaptea. La 9 e întuneric.

— Uitați că ceilalți nu se culcaseră. Abia atunci aş fi atras atenția.

— Neplăcut este că pe malul celălalt, la aproximativ aceeaşi oră, Sasu murea.

— Există o serie de alte evenimente care coincid cu moartea lui Sasu.

— De pildă!

— Toți erau, o spun din informații ulterioare, pe afară. Nu uitați că Vasilescu şi Plămădeală au maşini. În câteva minute ocoleau lacul.

— Iar ei îmi spun: Ecaterina Stănescu şi inginerul îl puteau traversa înot în maximum un sfert de oră. Acestea nu sunt argumente?

Femeia ridică din umeri:

— Dovediți că eu l-am asasinat şi sunt gata să suport consecințele.

— Am să mă străduiesc. Apropo, de ce ați ascuns costumul de baie în containerul de gunoi?

* * *

— Dă şî mie un bănuțu'!

Inginerul mesteca chewing-gum. Se întoarse spre Zamfira lu' Mutu şi îi puse în palmă hârtia de ambalaj.

— Roiu'!

— Hai, dă şî mie un bănuțu'!

— Mă, tu n-auzi?!

— Hai, dă şî mie un bănuțu'! Cu fiecare refuz cererea țigăncii creştea în intensitate. Să-ți trăiască franțuzoaica!

Gogu Vasilescu i-l arătă pe Mathieu care sta singur la o masă cu un pahar de coniac în față.

— Demagogia asta bag-o la dumnealui.

Recomandarea rămase fără efect. Femeia repetă refrenul cu patimă:

— Hai, dă şî mie un bănuțu'!

— Formidabil!

Ecaterina Stănescu cu difuzorul tranzistorului în ureche, ostentativ izolată, le arunca o privire disprețuitoare.

— Hai, dă şî mie…

— Lasă că-ți dau eu, se oferi Rudy Negreanu deschizându-şi portmoneul.

Țiganca schimbă repede teatrul de operații.

— Barosanule, frumosule! Săru' mâna! Întoarse pe toate părțile moneda oferită de medic: 25 dă bani? Hău! Calic mai eşti, mânca-ți-aş nasu!

Gogu Vasilescu izbucni în râs. Se ținea de pântece şi râdea de unul singur. Ceilalți îl priveau liniştiți. Când se mai potoli, Ecaterina Stănescu bătu cu inelul în masă până apăru hangiul.

— Plata! Un ceai, unt şi două felii de pâine.

— Nota v-o face ospătarul care v-a servit.

— Ospătarul dumitale stă mai mult pe-afară decât în unitate, replică femeia, smulgându-şi difuzorul din ureche. Cât trebuie să mai aştept?!

— Puteți rezolva problema mai târziu sau mâine.

— Acum! Peste o jumătate de oră plec.

— Nu plecați nicăieri, doamnă, spuse răspicat Atanasiu ivit în pragul uşii. Fără învoirea mea nu pleacă nimeni.

Ecaterina Stănescu îl măsură nehotărâtă apoi urcă treptele furioasă şi dispăru în odaia ei.

Medicul clipi amuzat.

— Mie în locul ei, la aşa un refuz, îmi dădeau lacrimile, dar se vede treaba că femeia asta n-a plâns niciodată. Trebuie să fie îngrozitor să nu poți plânge. Verişoara mea Sonia, de pildă, spunea…

— Sunt convins, domnule Negreanu, că verişoara Sonia face unele observații extrem de inteligente. Mai rămâne de văzut cum priviți personal evenimentele din ultimele zile. Noapte bună!

Părăsi holul. Doctorul continuă să surâdă.

Gogu Vasilescu îşi opri un căscat la modul ostentativ şi se îndreptă spre scară. Îl urmă Alain Mathieu, apoi Marioara Țâmpoc.

Hangiul stinse candelabrul, formulând o invitație mută. Doctorul se ridică întrebându-l pe Plămădeală:

— Mai rămâi?

— Nu. Am să ies puțin. Vreau să iau aer.

— Noapte bună.

— Noapte bună.

Zece minute mai târziu holul era pustiu.

* * *

Plămădeală scrută întunericul. Detectă Fiat-ul la locul de parcare şi se apropie furiş. Deschise portiera. Cineva îl apucă de braț.

Economistul întoarse capul fulgerător. Sergentul major

Păiş îl privea zâmbind.

— Încotro?

— Nicăieri… Am vrut să văd dacă… dacă funcționează motorul.

— Încercați, vă rog, mâine dimineață. Acum e târziu. Toată lumea s-a culcat. De acord?

— Desigur, desigur…

Se îndreptă spre motel.

„Colivia s-a închis! Ce tâmpit sunt!“

* * *

„Nu e isteric, deşi oricine ar paria zece contra unu că are de-a face cu un nevropat. E doar încordat peste măsură, toată ființa mobilizată, în stare de alarmă. Parcă ar aştepta startul. Dar ce start… Şi încotro?“

Economistul stătea pe scaun suportând greu privirile căpitanului.

„Mă enervează. Ochii lui mă găuresc. Dar poate că asta şi vrea. Să mă enerveze. Rânji fără să-şi dea seama. „N-o să-l las prea mult să aştepte.“

— Mi se pare că vă amuzați, şopti Atanasiu.

— Exact. Mă amuz.

Continuă în gând: „Nu mă întrebi şi de ce?“

Căpitanul clătină încetişor capul.

— Am admirat totdeauna îndrăzneala. Oamenii curajoşi care ştiu să întâmpine cu zâmbetul pe buze rafala plutonului de execuție. Evident, imaginea e simbolică, şi oarecum livrescă. Din fericire, trăim ani când mulți se pot lăuda că în toată viața lor au văzut doar un revolver la şoldul sectoristului.

— Hm, ricană Plămădeală, se pare că Peştera Sihastrului face excepție. Dacă ar fi să ținem seamă doar de ultimele evenimente.

— Excepțiile nu contează.

— Statistic! În orice caz, sunt încântat că mă bucur de admirația dumneavoastră.

Atanasiu păru surprins.

— Admirație?!

— Apropo de curaj, de oameni îndrăzneți, zâmbet pe buze etc.

— Ați înțeles greşit. Nu mă gândeam la cineva anume. Vorbeam în general despre curajul adevărat, nu de fanfaronadă. Deşi, poate şi ăsta e un act de bravură. Să-ți ascunzi teama. Îşi trecu mâna prin păr. Vă e tare frică, domnule Plămădeală! Se cutremură având parcă plastic imaginea stării de spirit a celuilalt: Îngrozitor de frică! Mă întreb cum rezistați.

Economistul trase de gulerul înalt al pulovărului:

— Vă credeți un psiholog grozav, nu-i aşa?

Atanasiu surâse. Răspunse cu o sinceritate deconcertantă:

— Da.

— Nostim de tot. Aş putea să mă lansez într-o disertație despre îngâmfare, dar ideea mă plictiseşte. Totuşi n-am să vă refuz o satisfacție. Ați ghicit. Mi-e frică!

— De ce?

Plămădeală râse disprețuitor. Un colț al ochiului îi zvâcnea nervos.

— Ce-i drept, e foarte greu de intuit. Nu mă simt în siguranță!

Gândi: „Şi zău dacă sunt prea departe de adevăr…“

Reluă:

— Ne aflăm literalmente la dispoziția unui descreierat. Cred că e singurul cuvânt de bun simț pe care l-a spus în viața lui caraghiosul ăla bătrân… Hangiul.

— Deci împărtăşiți întru totul ideea unor acțiuni fără mobil. Simple acte de demență…

— Categoric! Iar faptele au dovedit-o. Rândul trecut am scăpat. Cine-mi garantează că rândul viitor o să fie la fel? Vi se pare straniu ca în aceste condiții să fiu circumspect? Se enerva: Să-mi fie frică?! Să crap de frică?!

— Nu, admise Atanasiu, nu e straniu.

— Atunci?

— Straniu este că dumneavoastră ați sosit la han în această stare de spirit. Cineva a caracterizat-o panică.

— Plin de deştepți pe aici! Economistul se frământă în scaun: O adunătură de neghiobi cărora le acordați în mod nejustificat credit. Ce anume i-a şocat? Ce-am făcut atât de extraordinar?

— Nu trebuia să faceți. Lucrurile astea se simt. Şi apoi, nu contest că şi ceilalți încearcă anumite temeri – firește – dar ceea ce simțiți dumneavoastră iese din comun. Probabil că nu vă vedeți sau nu vă mai puteți controla.

— Admirabil! Continuați!

Căpitanul dădu din umeri obosit şi îşi aprinse o țigară.

Plămădeală miji ochii.

„Da, reflectă Atanasiu. Mă obsedează ochii lui. Două fiare mici, neliniştite, pe un obraz oarecare. E absurd, dacă aş citi aşa ceva n-aş crede niciodată, dar ochii ăştia pot ucide. Nu ştiu cum, nu mă întreba cum“, se adresă în gând justificându-se parcă altcuiva.

Economistul îşi împinse bărbia înainte.

— V-a trecut oare prin minte că ar putea fi o chestiune de temperament, de nervi?

— Şi asta! şopti abia auzit căpitanul.

— Şi mai ce?

— Elementul concret: ce ascunde ori are de ascuns fiecare.

— Eu ce am de ascuns? îl înfruntă Plămădeală cu priviri scăpărătoare.

— Multe, foarte multe, toate concurând şi fiind în funcție de – pocni din degete – cad din nou în livresc, fiind în funcție de misterul fundamental. Pe el nu l-am intuit.

— Vă urez noroc! făcu economistul ridicându-se brusc şi trântind scaunul de masă.

Atanasiu îl măsură liniştit:

— Încă o ieşire necontrolată.

— Toată aiureala asta mă plictiseşte. Înțelegeți? Îmi face greață!

— Vă cred. Luați loc.

— Sunt obligat?

— Nu, dacă vreți puteți rămâne în picioare.

Plămădeală îşi înfipse unghiile în carne.

— Psiholog, deştept şi spiritual!

— În legătură cu ultimele două calificative nu emit pretenții. Luați loc! N-aveți unde să vă duceți. De altfel ați mai încercat…

— Prostii! Vroiam pur şi simplu să verific motorul.

Atanasiu se lăsă pe spate cu mâinile în buzunare. Îl scrută zâmbind:

— Ce copil sunteți, domnule Plămădeală! Cum puteți nădăjdui că asemenea declarații m-ar putea convinge?

— Nu vreau să vă conving.

— Atunci ce faceți? Glumiți? Slavă Domnului, v-ați aşezat. Mă simțeam prost. Deci verificați motorul, luând toate măsurile să nu vă vadă nimeni.

— Trebuia să convoc un miting? Veniți fraților, calul lui Plămădeală scoate flăcări pe nas?! Ei, drăcia dracului!

— Acum nu sunteți enervat, constată calm căpitanul. Simulați doar. V-ați furişat la maşină şi ați încercat s-o ştergeți. Ştiți foarte bine.

— Nu ştiu nimic! țipă economistul. E maşina mea. Am voie s-o controlez sau nu?

— Ciudată grijă față de un obiect pentru care în alte ocazii ați dovedit o neglijență surprinzătoare. Dacă-mi amintesc bine, la prima noastră discuție habar n-aveați ce fel de cauciucuri are.

Plămădeală îşi înfipse unghiile în genunchi.

„Ştie prea multe! Nu eram pregătit. Cum mi-aş fi putut imagina… Trebuie să plec! Cu orice preț! Trebuie…“

Luă un aer indiferent:

— Sunt economist. N-am nici un fel de tangențe cu tehnica. Aşa mi s-a vândut maşina, aşa am cumpărat-o. Nici prin gând nu mi-a trecut să mă uit la cauciucuri. La marca lor.

Atanasiu strivi țigara în scrumiera plină.

— Şi mai naiv, domnule Plămădeală! Din ce în ce mai naiv. Tocmai pentru că sunteți în afara branşei n-ați fi încheiat actul înainte de a lua avizul unui expert. Cel puțin unul. E o chestiune de zeci de mii, nu un fleac.

— Tranzacția s-a făcut în pripă. Trebuia să plec.

— Formalitățile de înregistrare a maşinii pe numele

dumneavoastră consumau oricum câteva zile. Primul amic inginer…

— Vânzătorul era la fel de grăbit. Nu-mi puteam îngădui să ratez ocazia. Din toate punctele de vedere! Timpul care mă presa, prețul şi celelalte.

Atanasiu vru să spună ceva dar se răzgândi. Începu să râdă:

— În regulă! Ați cumpărat-o deci cu ochii închişi. La urma urmelor, e o excentricitate ca oricare alta.

Plămădeală îl privi pieziş.

„Nu crede o iotă. N-are importanță. Totul e să câştig timp. Câteva ore…“

Întâlni ochii căpitanului. Îl examina cu interes nedisimulat.

„Da, da…“ Atanasiu dădu instinctiv din cap. „Omul ăsta a căzut într-o plasă. O plasă la care nu s-a gândit. Se aştepta la altceva. Cred că încep…“

Se ridică apropiindu-se de fereastră. Privi un timp noaptea, voal străveziu şi umed, apoi se întoarse rămânând sprijinit de pervaz.

— Să trecem la declarații mai concrete. Bucătăreasa…

— O psihopată, respinse precipitat economistul. I se năzare!

— Poate, dar nu într-atâta, încât să nu-şi recunoască neamurile.

— E dilia familiei! Îşi frângea degetele: Nimeni n-o ia în serios. Dar indiferent ce v-aş spune, n-o să mă credeți.

— Sunt dispus să înghit tot ce e verosimil, domnule Plămădeală. Pot fi de acord că Marioara Țâmpoc nu este o bucătăreasă eminentă, că nu-i din cale-afară de isteață sau că are ieşiri cam originale. Dar sunt gata să-i acord toată încrederea în problema relațiilor de familie. Cu cât oamenii au mai puține preocupări, cu atât sunt mai interesați de ce face cuscrul, mătuşa, ce învârte naşul sau vărul Costache. Micul test la care v-a supus – şi din nefericire nu i-ați făcut față, n-am văzut în viața mea ceva mai lamentabil – demonstrează acest adevăr.

Plămădeală îşi trecu mâna peste obrajii neraşi. Tremura

uşor.

— Inventează! Înadins mă pune în încurcătură.

— De ce ar face-o?

— Nu ştiu. E ţicnită! Poate că-mi plăteşte o poliţă. Am avut probleme cu nevastă-mea. Era vorba să ne despărţim. O aventură…

— Ţţţţ! Mult prea abil! Nu aşa s-ar fi răzbunat o Marioara Ţâmpoc. Şi apoi, femeile dintr-un anumit mediu încearcă o tradiţională înţelegere pentru astfel de poveşti, mai ales după ce au trecut. „Ai văzut, tot la ea s-a întors…“

— Teorii!

— Hm! Aş zice mai degrabă axiome.

— Bun! Şi ce vreţi să-mi dovediţi cu asta?

Atanasiu se ridică şi făcu câţiva paşi prin încăpere. Individul era fără îndoială un impostor. Marioara Ţâmpoc nu se înşelase şi în orice caz nu se puteau înşela cei de la „Paşapoarte“.

Îi făcu semn că se poate retrage, întrebându-se îngrijorat ce s-o fi întâmplat cu autenticul Plămădeală.

„Dacă îl arestez acum, n-am s-o aflu probabil niciodată. Aşa, mai avem o şansă…“

Se aplecă peste fereastră şi îl chemă pe Păiş care privea, ferindu-şi ochii de lumină, în lungul şoselei.

De pe terasă se auzi un geamăt. Atanasiu coborî repede treptele şi deschise uşa.

Economistul Gheorghe Plămădeală zăcea într-un lac de sânge.

Capitolul XIX

TOTUL SE PLĂTEŞTE

— De ce nu dormi? întrebă Rudy Negreanu. Ai nevoie de odihnă.

Plămădeală nu-i răspunse. Din capul bandajat se vedeau doar ochii cercetând înspăimântaţi încăperea.

— N-ai nici o grijă. Cât sunt eu aici, nu ţi se poate întâmpla nimic.

— De unde ştiu, murmură economistul, că nu eşti chiar dumneata criminalul?

— Foarte simplu. Când ai fost lovit eram în cameră.

— Ei şi? Cărămida putea să cadă de sus. Dacă nu chiar aşa s-a şi întâmplat.

— Da, ai dreptate. Atunci, nu dormi.

Îşi încrucişă tacticos mâinile pe pântece şi închise ochii.

— Ascultă! De ce i-ai spus lui Vasilescu că vinzi stofă pe Lipscani?

Medicul oftă:

— Pentru că m-am săturat să tot dau consultaţii gratuite. Pe unde mă duc, numai asta aud: „Doctore, ce zici, am VSH-ul aşa şi pe dincolo, sau mi s-a recomandat Progesteron, nu crezi că…“ La urma urmei, sunt un biet dermatolog. Ţi-o spun ca să te culci liniştit.

— Apropo, crezi că lovitura ar putea avea vreo consecinţă asupra creierului? Un coleg de-al meu a suferit de meningită. Acum croşetează fulare în dungi. Zice că treaba asta îl linişteşte… Ştii, eu am şi o colită spastică. Înainte de concediu…

Rudy Negreanu se îndreptă spre uşă:

„Imbecilul! Imbecil şi ipohondru. Parcă nu era de ajuns sau una, sau alta…“

* * *

Mathieu stătea întins pe pat şi privea lampa. O lampă obişnuită, trei capsule de sticlă verde amintind potirul lăcrămioarelor. În mâinile încrucişate pe piept i se strecurase o înțepeneală ciudată, o lene încleştată. Era bine, ar fi putut rămâne ceasuri întregi la fel.

„Aşa am să stau în mormânt…“ Superstițios, încercă să-şi desprindă degetele. Dar articulațiile nu cedară sau poate că nici nu încercase. Şi gândul alunecă…

Cândva locuise lângă un cimitir. Se mutase după câteva luni. Nevastă-sa, prima lui nevastă, nu suporta privelişte a, „Înțelegi, deschid dimineața fereastra şi în loc să-mi zâmbească vecina de vis-à-vis, văd o armată de schelete care întind brațele spre mine, mă cheamă…“

Şi-o aminteşte ca prin vis, fotografie decolorată de soare uitată pe un pian la care nu căută nimeni.

„Pe unde o fi nefericita?“

Ar fi aprins o țigară. Nu se mişcă. Era greu, trebuia să-şi deznoade degetele.

„Stau bine aşa. O poziție simbolică.“

Pe-atunci, Doamne câți ani au trecut, aproape 40, pe-atunci îi plăcea să se plimbe singur pe aleile pustii. Trecea pe lângă Georgeşti şi Vasileşti decedați în 1832 sau 1932 şi de fiecare dată încerca acelaşi sentiment tulburător: acolo, în fundul gropii, nu zăceau oase şi cranii ci însăşi viața, o viață limitată între două date calendaristice precise. Omul ia totul în mormânt. Ambiții, insomniile provocate de eterna femeie frumoasă, banchetul examenului de licență, bucuria costumului gri-deschis, arborat într-o dimineață superbă de mai, cărți preferate – câte generații n-au plâns peste „Mătăniile“ sau n-au iubit-o pe Scarlett O’Hara?

„Da, oftă Mathieu, luăm tot ce ține de substanța noastră

cea mai intimă, bucurii, erori, secrete îngrozitoare, grele… Toate acestea mor o dată cu noi. E bine aşa… Mai bine… Totul e să se termine repede, să nu suferi. Deci nu actul suprem – salt în gol, secunda concentrata – ci drumul până acolo e greu."

Cineva ciocăni în uşă. Discret, din vârful degetelor. „Aşa bate doar…"

— Intră, Lulu, şopti. Intră…

Medicul se strecură înăuntru ca o umbră.

— Aşteptai pe altcineva? Sau mi s-a părut?…

Mathieu îl privi gol:

„Ce mai vrea şi ăsta? N-am nevoie de el, n-am nevoie de nimeni."

Bâlbâi ceva incoerent, ridicându-se anevoie în capul oaselor.

Rudy Negreanu se apropie. Luă un scaun, îl puse lângă pat şi se aşeză. Avea gesturi calme, precise, parcă dinainte calculate.

— Doresc să discut cu dumneata.

Vorbea în română, fără să-l slăbească pe celălalt din priviri.

— Nu înțeleg, se eschivă Mathieu. Îşi trecu obosit mâna prin păr: Aveți o limbă foarte frumoasă, dar…

— Înțelegi perfect! Spuse rar: Chiar dacă n-aş şti nimic despre dumneata şi tot mi-aş fi dat seama că ai reacții necontrolate. Când intri într-un joc ca acesta, înveți să te stăpâneşti mai bine.

Mathieu zâmbi imprecis dând dezolat din mâini.

— Regret, domnule… domnule Negreanu, parcă.

„Au înțeles, deci! În fond de ce lupt? Ce sens are… Ăsta sau celălalt, polițistul nu mai are importanță. Sfârşitul…"

Avu imaginea unui ecran tulbure pe care țâşneau litere mari: END. Viața lui ajunsese aici. Fusese frumos, nu totdeauna, zile zbuciumate, altele senine, cu soare mult, fierbinte, soarele de-acolo, dar acum s-a terminat. 61 de ani… Anticii o considerau vârstă fatidică, vârsta peste care nu se trece. Augustus sau cine se bucura că depăşise…

Repetă fără să-şi dea seama.

— Regret…

Medicul se aplecă înainte:

— Regreți? Ce anume regreți?

Mathieu îşi aprinse o țigară:

— În fond, ce doriți de la mine?

— Evident, oftă Rudy Negreanu, putem discuta şi în franceză. Credeam însă că după atâția ani ți-e dor de limba maternă. Te-ai trădat copilăreşte. A fost suficientă o remarcă cu glas tare a inginerului Vasilescu despre franțuz ca să ciuleşti urechile şi să te întorci din drum. Au fost şi altele… Dar pe mine nu m-au interesat pentru că – respiră adânc – pentru că te-am recunoscut, domnule Matei. Alecu Matei!

Mathieu se crispă.

„Deci asta era. Fireşte, trebuia să ajung aici…“

— Te-am recunoscut din prima clipă, pentru că nu te-am uitat niciodată. Glasul medicului calm, fără tonuri ridicate mocnea surd. O patimă venită din adâncuri, zăgăzuită la suprafață: Nici dacă mi-ar fi fost dat să trăiesc cinci existențe nu te-aş fi putut uita. Păru să-şi piardă şirul. Şopti: Deci vine o zi! Vine totuşi o zi. Nu mai speram…

Mathieu stătea nemişcat. Țigara îi ardea degetele, dar nu simțea nimic.

„…Alecu Matei. Cămăşile verzi… Marşuri pe străzile curate ale Aradului. Matei zis Oțel. Jos cu… Ce spune ăsta? Da…“

— …nici dacă aş fi trăit cinci existențe. Chipul dumitale m-a urmărit toată viața. Cine nu te ştia în oraş? Magazine devastate, case arse, oameni ucişi, sau trimişi în trenurile morții. Ți-ai pus vreodată întrebarea, domnule Matei, câți oameni ai omorât? Curiozitate legitimă a unei nopți de insomnie sau poate bilanț eroic. Câți, domnule Matei? Sute? Mii? Gâfâia: Zeci de mii?

Mathieu lăsă țigara să-i cadă. Întrebă răguşit, româneşte de astă dată:

— Cine eşti dumneata?

Medicul îşi şterse tâmplele asudate.

— Nu are importanță cine sunt eu. Am să-ți spun cine eşti dumneata! Asasinul părinților mei: Béatrice şi Harry Negreanu. Dacă trăiau, astăzi n-ar fi avut mai mult de 70 de

ani.

„Tineri“, gândi Matei. „Nici 30 de ani… Atunci.“

Imaginile i se învălmăşeau în minte. Cortegiile acelea nesfârşite. Bătrâni care psalmodiau într-o limbă ciudată, rabini cu plete şi pălării negre, rotunde, cu ochii aţintiţi fanatic spre altă lume, femei strângând la piept copii şi boccele amărâte: un şal gros, câteva piese de argint disparate, o zaharniţă, două linguriţe, ceasul de la bunicul… era cantor. Straniu, abia azi le aude ţipetele, vaietele sfâşietoare. Vlad, Vlad, băiatul cu ochi căprui n-a rezistat. L-au găsit spânzurat. Se sinucisese. Au scuipat pe groapa lui. Vlad auzise plânsul acela jalnic.

— Ai intrat în casă cu încă patru. Tata stătea la masă. A lăsat lingura în farfurie şi s-a ridicat. Eu îmi făceam lecţiile. Văd şi astăzi caietul de botanică. Laleaua… Izbutisem o floare foarte frumoasă. Creioane Castell… Rudy Negreanu îşi stăpânea greu lacrimile: Tata i-a pus mamei paltonul pe umeri. „Hai, bea!“ Bagajul era pregătit de mult. O valiză mică din carton cu colţurile îmbrăcate în metal. O valiză de oameni săraci. Am ieşit toţi trei din casă. Când a răsucit cheia în broască, mama a izbucnit în plâns şi s-a agăţat de uşă. Cu unghiile, cu tot trupul. Părea că nimeni nu va putea s-o desprindă de acolo. Şi aşa a fost. Ai apucat-o de păr şi ai cârpit-o cu sete. De ce? Ce-ţi făcuse mama?

Mathieu îl privea hipnotizat fără să-l vadă. Femeia avea un tip semit pronunţat. O brună tânără cu păr mult, sârmos şi buze groase. O vede tulbure, ca într-o plasă înconjurată de nori… Ea sau poate alta. Nu-şi dă seama. Au fost atâtea… Clara, sau Roza sau Rachel… Toate semănau…

— A ţipat, continuă medicul cu glas înecat. Tata a sărit. S-a pus între voi doi. Ai rânjit şi ai scos revolverul. Ai tras în burtă ca să nu moară imediat, ca să se chinuie în dureri înfiorătoare. „Şi turturica!“ ţipau oamenii tăi excitaţi. Mama a murit agăţată de uşă. Cu ochii larg deschişi. Da, atunci m-ai ucis şi pe mine. M-au luat oamenii dumitale şi m-au băgat în rând. Coadă spre trenul morţii. Săptămâni în şir am fost inconştient. Asta m-a salvat de nebunie. După război ţi se pierduse urma… Într-adevăr, nu mai speram.

— Şi acum ce vrei de la mine? întrebă Mathtieu şi avu senzaţia că vorbeşte altcineva. Ce pot să mai fac?

Glasul medicului se auzi spart. Căzu ca o bilă pe o suprafaţă netedă de piatră:

— Să plăteşti!

Căpitanul se întoarse. Francezul năvălise în cameră fără să bată în uşă.

Atanasiu era un tip formalist şi respectarea riguroasă a convenienţelor o considera în primul rând ca pe o chestiune de bun simţ. Iar bunul simţ – conchisese de mult – reprezenta calitatea esenţială a unui individ, „temelia“.

Îl măsură scurt şi îşi reprimă iritarea. Alain Mathieu arăta îngrozitor. Fruntea de obicei senină i se chircise, privirea rătăcea sălbatic, scormonind odaia. Părea incapabil să-şi stăpânească tremurul mâinilor, iar cămaşa aceea portocalie, prea tinerească – fals stindard pe umeri încovoiaţi de vârstă – accentua aerul dezolant de epavă.

Atanasiu făcu câţiva paşi în întâmpinare.

— Ce se întâmplă cu dumneavoastră?

Omul se lăsă pe scaun alunecând de-a lungul spătarului şi şopti sfârşit:

— E cineva care mă ameninţă. Nu ştiu ce vrea de la mine.

Vorbise româneşte şi căpitanul zâmbi uşor.

— Ce sens a avut tot teatrul ăsta, domnule Mathieu?

— Care teatru? bolborosi celălalt. Îşi aminti: A, cu limba… Fleacuri, daţi importanţă unor fleacuri.

— Credeţi?

— N-am vrut să complic lucrurile. Pe urmă am înţeles că e o prostie. Aşa se întâmplă totdeauna: îţi dai seama prea târziu şi perseverezi. Dar acum, mă ameninţă. Vrea…

— Ajungem şi aici, îl întrerupse Atanasiu. Ce înţelegeţi prin „n-am vrut să complic lucrurile?“

Mathieu îşi umezi buzele uscate. Pentru câteva clipe i se văzu limba albă, umflată.

— Anchetaţi o crimă. În astfel de împrejurări orice situaţie ieşită din comun atrage atenţia. Înţelegeţi ce vreau să spun…

— Nu.

— Putea să vi se pară suspect. Român, cu cetățenie franceză… În sfârşit, o prostie, v-am mai spus, dar aşa am crezut că e bine.

— Detest aluziile neplăcute, domnule Mathieu, însă la vârsta dumneavoastră consider că prostiile au nevoie de o justificare mai serioasă. Privilegiul de a fi sută la sută francez în contextul unei crime mă va exonera de răspundere.

— N-am alt argument, râse chinuit Mathieu.

— În afară de cel care ilustrează adevărul. Dar pe acesta nu vă convine să mi-l oferiți. De altfel, naționalitatea v-ați ascuns-o, înainte chiar de a se comite crima.

— Nu vă puteți închipui ce nostim e să auzi în spate comentarii despre care se presupune că nu le înțelegi. Mă gândeam la o mică farsă. Să le trântesc, la urmă o replică usturătoare, ştiți, pronunțată neaoş.

Râse fals, dogit. Căpitanul îşi subție nemulțumit buzele.

— Când ați plecat din țară?

— Demult. Înainte de război.

Răspunsul venise prea repede. O promptitudine care izbea prin ton. Ureche, nu secunde cronometrate.

— Care a fost motivul emigrării?

Mathieu îşi săltă umerii:

— Era o modă, mai ales prin Ardeal. Plecau toți în America. Îi tenta aurul din California.

— Aur în California! surâse disprețuitor Atanasiu. Când? În ’30, ’30 şi ceva?

— *Gold rush*-ul a încetat ce-i drept în 1903, dar febra a continuat. Aiureli! Însă asta o văd acum… la 60 de ani. Ezitase imperceptibil. Ezitarea caracteristică oamenilor cărora nu le place să-şi spună vârsta. Ne împingea sărăcia din urmă. De fapt eu am ancorat în Franța. Încercă să zâmbească. California am văzut-o grație agenției *Cook*. Reluă ca pe un refren sacadat: Sunt amenințat, domnule căpitan! În orice clipă…

Atanasiu avu un gest de plictiseală.

— Cât timp sunteți aici, cu mine, nu vă paşte nici un pericol. Vizita dumneavoastră o datorăm, desigur, dorului de țară. Nostalgiei plaiurilor natale…

— E ceva rău în asta? Trăim cu toții, acolo, un sentiment de depeizare. Chiar dacă îți merge foarte bine, ți-e dor de locuri, de oameni, de…

Se opri brusc, înghițând în sec.

— De limbă, completă zâmbind Atanasiu. De ce nu continuați? Recunosc că v-ați stăpânit eroic nerăbdarea punând la cale acea mică farsă.

Mathieu se agăță cu unghiile de marginea mesei.

— Mă ironizați, ştiu. Am observat de la prima noastră discuție. Mi-e indiferent ce credeți. Omul acela o să mă omoare! E un nebun…

Căpitanul îl privi lung:

„Ce secătură! Totul, gelatină. Spinarea, conştiința, obrajii întinşi fără riduri. Individul, desigur se masează, iar la bărbați amănuntul repugnă ca şi părul cănit, ca şi manichiura. Genunchi bătrâni, libidinoşi, căutând sub măsuța de nichel pe cei ai fetei care – roşie până-n albul ochilor – manevrează nervos pila şi forfecuța.“

— N-auziți? țipă isteric Mathieu zgâlțâind masa. O să mă omoare!

Atanasiu îşi trecu mâna peste pleoape alungând ceața:

— Cine?

— Doctorul Negreanu. E nebun!

— Doctorul?! Ce are cu dumneavoastră?

— Pretinde că i-am omorât părinții.

Căpitanul încruntă sprâncenele.

— Mă confundă, reluă precipitat celălalt. În timpul războiului nici nu eram în țară. Pot dovedi. O aberație…

— Liniştiți-vă. Nu înțeleg nimic. În primul rând, cu cine vă confundă?

— I-a intrat în cap că eu sunt Alecu Matei! N-am auzit în viața mea de el! Alt descreierat, dacă o fi existat vreodată.

Atanasiu deveni atent. Alecu Matei! Asta era cu adevărat formidabil. O pistă neaşteptată pe care omul din fața lui nu i-ar fi oferit-o niciodată dacă nu i-ar fi fost teamă de învinuirile medicului sau de un act necugetat din partea acestuia.

— Un moment! Cum vă numeați înainte de naturalizare?

— Evident, sări Mathieu, eram sigur c-o să cădeți în capcana asta!

Se simțea din nou puternic, viguros, ca în zilele acelea de demult, dornic de luptă. Nu, nu va abandona oricum. O şansă înseamnă o şansă! Nu trebuie să te gândeşti nici o clipă că pierzi. Asta îți taie cu adevărat orice posibilitate. Un gând ca o flacără îi fulgeră creierii înfierbântați: „E cântecul lebedei!“ Ştia că va pierde, aşa cum ştiuse totdeauna înainte, aşa cum a ştiut-o de când a poposit în hanul ăsta blestemat. Amurgul plin de sânge… Prostii, va forța încă o dată destinul, poate că ultima oară… „Sfântă fecioară!“ invocă în gând. Madona avea chipul lui Lulu, dar nu-şi dădu seama. Spuse precipitat împrăştiind stropi mici de salivă:

— Corelația e simplă: Alain Mathieu – Alecu Matei! Credeți că eram atât de idiot? Puteam să aleg altceva.

— Nu ştiu cât era de idiot, declară rece Atanasiu, în orice caz procedeul de a traduce e frecvent. Cum vă numeați înainte de a părăsi țara?

Mathieu avu sentimentul că se aruncă în gol.

— Ion Dinică.

— Locul naşterii.

— Comuna Perşeşti, Năsăud.

— Hm, tuşi uşurel Atanasiu. Sper să nu vă faceți iluzii. Se poate controla în câteva ore.

— N-aveți decât. În fond, n-am nici un fel de neamuri. Tata a murit în 1943. Ultimul membru al familiei. Completă: Aici, în România.

— O mai fi existând cineva prin sat care să vă recunoască sau care să-şi amintească de dumneavoastră.

— Martori ca Negreanu, nu-i aşa?

Atanasiu îşi țuguie gura, ştergând masa cu dosul palmei.

— Ca să fiu absolut sincer, doctorul nu mi-a făcut impresia unui dezaxat. Dar desigur, o chestiune atât de gravă necesită mărturii suplimentare.

Mathieu sări în picioare.

— Sunt cetățean francez! Voi cere protecția ambasadei. Nu aveți dreptul!

— Ce drept! Alecu Matei este criminal de război,

condamnat în contumacie. Notați că discut deocamdată la modul impersonal. Faptele… Râse amar: Faptele!… Ororile! Au fost comise pe teritoriul țării noastre la data când persoana era cetățean român, deci dreptul de jurisdicție ne aparține cu desăvârşire. Cu atât mai mult cu cât este vorba de executarea unei pedepse. Îl examină printre gene: Ar fi interesant totuşi de ştiut ce ar putea căuta Alecu Matei după atâția ani în România. Lupul îşi părăseşte vizuina doar dacă este încolțit…

— Deci credeți în această fantasmagorie.

Vocea era frântă, nesigură. Un clopot îi izbea timpanele.

„Am pierdut… pierdut… pierdut…!“

Văzu mâinile crupierului manevrând grebla, pe postavul verde. Jucase totul pe un singur număr: 9. Cu încăpățânare, mereu, 9. Ieşise 6. Era curățat. Americanca îl privise curioasă şi-i făcuse un semn mic. Ieşiseră împreună. După două săptămâni îi lăsase un cec şi un drapel american, o broşă din email cu 42 de briliante. Acum nu-i mai face nimeni semn. E bătrân, obosit… A pierdut, a pierdut în mod iremediabil.

Atanasiu se aplecă peste masă:

— Ce căutați în România, domnule Matei?

— E inutil, şopti sfârşit. Încerca să reziste, fără convingere: Plecați de la o idee preconcepută.

Atanasiu se încăpățână.

— Ce vă putea determina să veniți aici, expunându-vă deliberat unor riscuri fantastice?

— Absurd!

— Logic. Un interes mare, foarte mare. Dar ce anume?

— Refuz să discut înainte de a mă pune sub protecția ambasadei franceze.

Schiță o mişcare vagă de a se ridica. Nu se putea hotărî să plece. Gândurile lui, acolo, în odăița de han, pradă îndoielilor şi coşmarurilor erau cu mult mai înspăimântătoare decât omul acesta. Prefera să-şi vadă adversarul, prezența fizică imediată îl făcea mai puțin înfricoşător.

Rămas pe gânduri, Atanasiu bătea nervos cu unghiile în masă.

„Ce caută? Agent? Greu de presupus la vârsta lui. Au oameni mai buni, mai tineri, pe care nu-i cunoaşte nimeni. Şi-apoi, nu-l trimiteau în regiunea asta în care l-ar fi putut recunoaşte oricine. A venit singur, din proprie inițiativă. Cred că nu mă înşel. Dor de țară? Baliverne! Ăştia n-au țară. Ceva care să merite riscul… Bani? De la cine?“

Îl străfulgera o idee.

— Am observat în portbagajul dumneavoastră o cazma. Destul de bizar ca accesoriu de voiaj.

Mathieu tresări puternic.

— Poftiți? Cazma… Ei şi?

— Să vii cu o cazma din Franța nu mi se pare normal. Nu văd deloc, dar absolut deloc ce necesitate prevedeați.

— Se poate întâmpla orice. Gropi, hârtoape…

— Aveați intenția să o luați pe câmp?

— E un spirit?

— O întrebare legitimă. Atanasiu clipi nedumerit: Ați plecat de aici la o vârstă suficient de matură pentru a vă aminti că nu veniți în junglă. Mi se pare absurd să cari o cazma mii de kilometri.

— Considerați-o un capriciu.

Căpitanul începu să râdă cu capul dat mult pe spate.

— Să fim serioşi, domnuie Matei! Capriciu… Cred că ar trebui plecat de la utilitatea uneltei. La ce poate servi o cazma? Să scobească, să sape, să dezgroape…

Îşi aminti de jocul din copilărie: foc… apă… foc… foc… Dar Mathieu n-avea de gând să-l ajute. Îl urmărea cu ochi stinşi.

— Ceva ascuns în pământ, continuă să reflecteze cu glas tare Atanasiu. Înainte de a fugi din țară, dat fiind timpul care presa, panica, şi mijloacele precare de transport, controlul strict, legionarii au îngropat în locuri precis determinate ceea ce nu puteau lua cu ei, gândind că odată, cândva, îşi vor recupera materialul. De obicei, documente, arhive întregi sau bani – autentice comori: valută, lingouri, bijuterii capturate de la victime. Dumneavoastră ce căutați, domnule Matei, hârtii sau… aur?

Omul se frânse. Primise ultima lovitură. O simți acolo, în capul pieptului.

Capitolul XX

ASASINAT ÎN UMBRA TROIȚEI

Rudy Negreanu intră în cameră şi aprinse veioza. Umbra deşirată a medicului țâşni pe perete, alunecă spre fereastra deschisă.

Adia un vânt uşor, culegând din pădure miresme sălbatice. Mirosea a brad; simțeai catifeaua udă a muşchiului, răşina cicatrizată cleios pe scoarța copacilor.

Medicul respiră adânc cu ochii pierduți în întunericul transparent. Stinse lumina şi se întinse pe pat. Nu simțea oboseala. Gândurile îi alergau bezmetic rătăcind într-un labirint de imagini. Chipuri, zâmbete, cuvinte răzlețe răsărite pentru fracțiuni de secundă, se dizolvau lăsând loc altora, apoi…

Inima începu să-i bată. Cineva umbla la fereastră. Întoarse capul uşor, abia simțit. Recunoscu mănuşa inginerului strecurându-se înăuntru. Mâna sigură nu bâjbâia. Degetele poposiră o clipă deasupra paharului cu apă pus pe noptieră şi se topiră în noapte.

Rudy Negreanu se repezi la fereastră. Nu văzu pe nimeni. Mirosi conținutul paharului şi îl vărsă la chiuvetă.

„Cianură. Istoria se repetă…“

Rămase un timp pe gânduri, apoi părăsi odaia. Mergea împleticit, cu mâinile încleştate pe pântec. În hol, Ionică Panait scria ceva într-un registru. Ridică ochii surprins şi întrebă de complezență:

— Nu v-ați culcat?

— Mi-e rău, gemu medicul. Am dureri îngrozitoare…

— Cum Dumnezeu?! Totul era proaspăt preparat astă-seară.

— Nu ştiu… M-a apucat brusc. Am băut un pahar cu apă şi…

— Am nişte picături de Davilla… Să vă aduc.

Nu mai aşteptă răspunsul lui Negreanu şi se năpusti pe scări.

Medicul, ghemuit în fotoliu, ținea pleoapele strânse. Auzi şoapta şuierată a țigăncii:

— Boiarule! Pst, boiarule!

Întoarse greu o față crispată. Zamfira lu' Mutu făcu din ochi, sticlindu-şi dinții superbi:

— Te prefaci, boiarule! Aşa să am eu sănătate dacă nu te prefaci! Clătină din cap, făcând să zăngăne monedele de argint împletite în părul cârlionțat: N-ai beut paharul! Repetă cu o satisfacție ciudată: N-ai beut!

— De unde ştii?

Țiganca râse:

— Păi eram în odaie la dumneatale.

* * *

Ecaterina Stănescu puse pe noptieră cutia de *cold-cream*. Se privi în oglindă pipăindu-şi obrajii scobiți, apoi sprâncenele, nările umflate şi suspină.

Afară era linişte. O boare rece se agățase de perdelele subțiri umezindu-le. Noaptea de vară cădelnița miresme dulci.

Îşi aruncă pe umeri un capot alb. Natura, natura nudă aşa cum o simțea aici la Peştera Sihastrului o deprima în mod inexplicabil. „Prea multă linişte."

Acasă, în Bucureşti, din micul apartament de la etajul 8, auzea tramvaiele de noapte. Zgomot familiar, pulsul oraşului care n-a murit. Îl simțea ca pe un zâmbet sau ca pe o mână întinsă şi nu mai era singură. Singură cu noaptea…

„N-aş putea trăi aici", conchise împingând uşor fereastra. Ridică ochii spre tavan. Paşi regulați traversau camera de

deasupra. Dus şi întors… Dus şi întors. „Mathieu! N-are somn.“

Scoase din sacul de voiaj trei fiole de cofeină şi le sparse într-un pahar cu apă.

„Noaptea asta nu trebuie să dorm!“

* * *

Ionică Panait fixa tavanul cu mâinile încrucişate sub cap.

„Cine naiba m-a pus să mărturisesc?! M-am speriat ca o muiere. Îmbătrânesc, ăsta e adevărul…“

Auzi un ciocănit uşor în geam şi sări ca ars. Stinse lampa şi se apropie tiptil de fereastră prelingându-se pe lângă zid. Nu văzu pe nimeni.

„O cursă… Sunt un idiot!“

„De ce? De ce?“

* * *

Alain Mathieu îşi lipi fruntea de perete clătinând capul în stânga şi în dreapta. Şopti:

„Lulu…“

Lulu pe care probabil n-avea s-o mai vadă. Lulu în rochie de seară sau în costum de baie alb cu eşarfă de voal roşie, electrizând o plajă întreagă, Lulu ieşită din baie cu părul ud strâns în turban, Lulu zâmbind între lumânări aprinse – „Hai să fim romantici! Şi apoi, dragul meu, nimic nu avantajează mai mult o femeie decât flacăra şi catifeaua, cu condiţia să nu fie prea urâtă“ – mâna ei sprijinită pe balustrada de plus roşu a lojei, gura lacomă, braţul bronzat ieşit din portieră, Lulu în sute de ipostaze ori doar fragmente din Lulu îi umplură ochii.

„De fapt e un destin. N-am decât să mă las condus. Ştiam că o să mă recunoască cineva şi totuşi…“

Simţi în mâna încleiată de o sudoare rece o alta mai mică, moale… Mai mult o mângâiere… Îl trăgea afară.

Pe coridor, tălpile de cauciuc nu făceau zgomot.

* * *

Plămădeală se uită prin odaie. Avea un aspect dezolant. Bagajele răvăşite, salteaua şi căptuşeala hainelor desfăcute.

„Dobitocul! Nu-i de meserie. Nu ştie să caute!“

Simți o senzație acută de vomă şi zvârli țigara abia începută.

Nu, ochii aceia n-avea să-i uite niciodată. Ochi de copil gata să plângă. Surpriză dureroasă, neputință, revelația implacabilului, apoi…

„Nu, nu, nu! Aşa am să înnebunesc. Totdeauna am izbutit, totdeauna…“

Apăsă pe clanță şi ieşi continuând să şoptească:

„Totdeauna, totdeauna!”

* * *

Călugărul cobora povârnişul. Drumul spre grotă era barat. Se vedea de aici, de departe, brâul de faruri încingând pădurea.

Păşea elastic, umbră neagră, ferindu-se de ochiul holbat al lunii.

* * *

Iliescu, sprijinit cu coatele de pervaz, îşi prinse obrazul în palme.

„Dumnezeule… Mă doare capul. Mă doare înfiorător… N-am voie să dau înapoi. Trebuie! Cu orice preț!“

Din cauza durerii, ochii lăcrimau singuri. Nu observă când se stinse lumina. Vedea doar luna oglindindu-se în undele lacului, măr de aur aşezat pe o tipsie imensă. Se desprinse de fereastră.

„Trebuie!“

* * *

Atanasiu ieşi pe coridor. Prin faţă îi ţâşni silueta înaltă a francezului topindu-se în beznă. Începu să alerge. Brusc, umbra se opri singură şi căpitanul, descumpănit, se lipi de zid. Pentru celălalt, obişnuit cu întunericul, devenise o ţintă sigură. Înaintă prudent. Umbra continua să-l aştepte.

Simţi o lovitură în moalele capului.

„Cineva, pe la spate...“, fu ultimul gând şi îşi pierdu cunoştinţa.

* * *

Marioara Ţâmpoc îşi puse o compresă udă pe figura tumefiată.

„Numai de mi-ar trece până mâine.“

* * *

— Domnule Plămădeală! strigă medicul. Domnule Plămădeală!

Nu-i răspunse nimeni. Pipăi noptiera reuşind să dea peste cutia de chibrituri. Aprinse un băţ. Flacăra galbenă ţâşni din beznă orbindu-l.

Patul era gol.

* * *

Pe fruntea economistului apărură broboane de sudoare. În apropierea hanului i se păru că zăreşte câteva siluete. Se furişau parcă...

Ridică piatra căutând febril. Cineva umblase la

ascunzătoare. Revolverul dispăruse.

* * *

Alain Mathieu închise portbagajul. Ținea în mână un pachet lung în formă de sul. Auzi în spate o tuse uşoară şi tresări.

* * *

Călugărul feri în căuşul palmei mucul de lumânare. Picături de apă se scurgeau de-a lungul pereților scofâlciti. Se întoarse brusc cu impresia că acolo, în întunericul peşterii, îl pândeşte cineva. Stinse lumânarea şi ieşi.

* * *

Ecaterina Stănescu lăsă cartea din mână ascultând atentă. Cineva gemea afară.

Rămase pe gânduri câteva clipe apoi părăsi odaia.

* * *

Marioara Țâmpoc zvârli cârpa udă de pe frunte şi sări din pat. „Am să încerc!“

* * *

Iliescu privi împrejurimile de parcă ar fi vrut sa şi le întipărească în minte pentru totdeauna. În jurul lui, pământul, pădurea, luna dansau. Mai ales luna. O minge incandescentă azvârlită dement dintr-o parte în alta a cerului. Se lasă moale în genunchi sfârşit de puteri.

„Doamne, nu-ți bate joc de mine!“

Gândul se răzvrăti: „Doamne!“ Iliescu scuipă spre boțul care scăpăra sus. Nu credea în nimic.

* * *

Inginerul Vasilescu urca scările gâfâind. Pijamaua se lipea de trupul asudat. Îi era cald.

* * *

Căpitanul Atanasiu se ridică ameţit, sprijinindu-se de zidul coridorului. Încleştă dinţii. Fiecare pas îl durea ca un şoc electric descărcat între tâmplele înfierbântate.

Deschise din mers uşile trântându-le cu furie de perete. Toate camerele, la parter şi etaj, erau goale.

* * *

Alain Mathieu se opri lângă troița de la marginea pădurii. Zâmbi:

„Aici. Exact ca atunci… Şi când te gândeşti, au trecut 30 de ani.“

Ascultă câteva clipe foşnetul copacilor. Izbutise să-l deruteze pe sergent, strecurându-i-se printre degete. Şi totuşi se simțea supravegheat. Un sentiment nedesluşit…

Numără şase paşi în stânga, apoi alți zece perpendiculari pe umbra brațului de lemn. Îi fusese teamă. Ani de zile depănase acelaşi coşmar. Troița nu mai există, sau pur şi simplu altcineva…

Parcă trăia un vis. Ochii i se umplură de lacrimi.

În întuneric o siluetă albă pluteşte, se apropie… Lulu! Poartă o rochie de argint. Îşi simte gâtul încolăcit de braţe moi, parfumate. Fericirea… Fericirea poartă o rochie de argint, îmbrățişează cu patimă.

— Lulu! Nu…, horcăi Mathieu şi se prăbuşi. Trupul „francezului“, neînsufleţit, zăcea răstignit în umbra crucii cu un cuţit înfipt între omoplaţi.

* * *

Coborâră alarmaţi de strigătul studentului.

— Alain Mathieu a fost ucis!

Atanasiu se uită jur împrejur. Plămădeală simula cu destulă aplicaţie trezirea bruscă. Ecaterina Stănescu în halat cu un şal aruncat în grabă pe umeri părea boieroaica Morozova copiată din tabloul lui Surikov. Rudy Negreanu şi Iliescu vorbeau ceva în şoaptă. Marioara Ţâmpoc plângea încetişor, iar ţiganca îşi făcea cruci dese scuipând în sân. Lipseau inginerul şi Panait.

— Constat, declară rece Atanasiu, că dumneavoastră v-aţi luat obiceiul să anunţaţi din când în când o crimă…

Studentul îşi stăpâni respiraţia precipitată.

— Mă uitam pe fereastră… La mine. Sus… Se vede până la troiţă.

„De ce minte? gândi Negreanu. Acum câteva minute era în curte.“

Capitolul XXI

CĂPITANUL ATANASIU NU CREDE ÎN SUPERSTIŢII

Dintr-o dată, lumina se stinse în întreg hanul. Noaptea, o noapte groasă pogorî asupra oamenilor. Se îngroziră: simțeau răsuflări calde umezindu-le obrajii, auzeau paşi în spate, în față, peste tot, umbre negre care le pândeau inima şi grumazul, acolo unde viața pulsa înspăimântată.

* * *

Ecaterina Stănescu îşi strânse nervoasă haina în jurul gâtului şi întrebă:

— Ce s-a întâmplat?

Glasul cu accente tremurate rămăsese autoritar. I se păru că recunoaşte vocea lui Plămădeală. Nefiresc de aproape.

— Un sadic! Întâi Sasu, acum Mathieu… Ne ia la rând pe toți.

— Lumina! țipă Marioara Țâmpoc.

Apoi totul se învălmăşi. Strigau bezmetic, se interpelau în întunericul orb, simțeau nevoia să-şi audă vocile, pe-ale lor şi pe-ale celorlalți, ca şi cum zgomotul i-ar fi ferit de primejdie, ar fi îndepărtat-o.

„Ce simplu poți ucide acum“, medită Iliescu.

Atanasiu aprinse bricheta. Flacăra mică, albastră îi îngroşa trăsăturile. Părea o caricatură. Întinse gâtul încercând să identifice siluetele celor din jur.

— Unde e Panait?

— Aici.

Gogu Vasilescu tresări. Glasul țâşnise din spatele lui. Pipăi peretele şi se sprijini de el. Aşa se simțea în siguranță.

— Ai lumânări?

— Am ceva, pentru mese festive. Scrută întunericul căutând-o pe Marioara Țâmpoc: Vezi că sunt la dumneata în magazie. Du-te şi le ia!

— Nu mă duc! Nu mă duc!

— Vă rog să vă păstrați calmul, interveni Atanasiu. Zări silueta lui Gogu Vasilescu în capul scării: Domnule inginer, vedeți ce se poate face la tablou. Dumneavoastră, ceilalți, rămâneți pe loc.

— Ne ia ca din oală, se tângui țiganca. Mi-e ursit să mor în adunare… Singură, dar în adunare, aşa zicea muica-mare.

Se auzi uşa scârțâind. Reflex, Atanasiu ridică bricheta. Silueta călugărului se contura înfricoşătoare în prag. Vorbi cavernos, ca din altă lume:

— Nu eşti singură, femeie. Domnul e cu tine!

* * *

La flacăra lumânărilor, chipurile oamenilor căpătaseră culori spectrale. Stăteau rigizi în fotolii. Nimeni prăvălit comod, pe spate, ci arc, cu genunchii strânşi şi trupul adunat în față gata să sară, gata să se apere. Pe fețele livide trăiau doar ochii.

„Le e frică, gândi Atanasiu. Sentiment adânc uman. Sau nu, mai degrabă primar. Şi animalelor le e frică. Ține de instinct.“

Îi trecu pe toți în revistă. Semănau foarte puțin cu ei înşişi.

„Mulți, n-or să mai suporte lumânările până la capătul zilelor…“

Călugărul rămăsese în prag sprijinit vag de uşor.

„Da, trebuie văzut ce-i cu ăsta“, oftă Atanasiu. Apucă un sfeşnic şi se ridică.

— Vreau să discut cu dumneata, domnule Bratu!

Omul se desprinse de uşă şi-l urmă calm… Avea mişcări stăpânite, de o grație elastică.

„O statuie! Parcă-i o statuie“, îşi spuse Ecaterina Stănescu.

Prin fața ochilor i se perindară imagini însorite, săli de muzeu unde rămânea minute lungi, cu ochii ațintiți pe o pânză sau trupuri de marmură splendid dăltuite. În urmă, ghidul, nelipsitul ghid. Urmăreşte conştiincios explicațiile, aşa cum e obişnuită să facă totul. Totdeauna.

Căpitanul se întoarse în dreptul uşii:

— Rămâneți pe loc. E de la sine înțeles că atâta timp cât sunteți împreună nu vi se poate întâmpla nimic. Cel puțin până se repară lumina.

Păru că vrea să mai adauge ceva, dar se răzgândi şi părăsi încăperea urmat de monah.

* * *

Panait desprinde de pe lumânare ciorchinele greu de ceară şi-o fixă mai bine în sfeşnic. Ceilalți îi urmăreau gesturile, fals captivați, aşa cum se întâmplă întotdeauna într-un grup care aşteaptă şi doar unul singur se mişcă. Constituiau o adunare ciudată. Şapte oameni imobili, înconjurați de făclii.

Rudy Negreanu îşi lărgi gulerul cămăşii.

— Treaba asta îmi aminteşte…

— Slăbeşte-ne cu pildele şi cu neamurile scrâşni Plămădeală. Nu ne arde de ele!

Iliescu îl privi iute:

„Şi-a pierdut busola. Dacă ălălalt continuă să-l enerveze, e în stare de orice…“

Îl durea capul îngrozitor: „Ce ghinion! Tocmai acum, când trebuie să fiu mai atent ca oricând“

Medicul păru ofensat. Declară din vârful buzelor:

— Nici o bunică sau verişoară de-a mea n-a trecut prin astfel de situații. Sunt persoane onorabile! Aşa că n-am intenționat să dau o pildă, cum spui mata. Vroiam să spun doar că asta – şi făcu un gest circular – îmi sugerează ceva, ca o societate secretă. O şedința francmasonică, de exemplu.

— E spiritual dumnealui, observă hangiul.

Pierduse condescendența profesională.

— Găsesc foarte ciudat calculul dumitale.

Vorbise Ecaterina Stănescu. Ceilalți o priviră mirați. Nu obişnuia să intervină.

— Foarte, foarte ciudat, domnule Negreanu. De fapt, termenul e impropriu. Aş zice, buna dumitale dispoziție.

— O să-mi permiți să-ți amintesc – medicul îşi netezea genunchii – că eu nu sunt subalternul matale şi în consecință mi-e indiferent cum apreciezi starea mea de spirit.

— E totuşi o chestiune de decență, declară rece femeia şi îşi întoarse capul. Nu-s nici zece minute de când a murit un om…

— Poate chiar el l-a aranjat, sugeră Plămădeală.

Rudy Negreanu ridică din umeri.

— Totul e posibil pe lumea asta.

— Mai ales atunci când există şi motive, nu-i aşa, domnule doctor? Hangiul înaintă surâzând: Motive temeinice…

— Bineînțeles.

— Dumitale, de pildă, nu-ți era prea agreabil Mathieu.

— Deloc.

— Nutreai, dacă nu mă înşel, chiar unele resentimente.

— Să mă ierte Dumnezeu, dar…

Ionică Panait avu un gest de lehamite.

— Până la judecata de apoi există o justiție terestră. Nimănui nu-i este îngăduit să-şi facă singur dreptate.

— Cred că încep să înțeleg unde bați matale…

Hangiul se întoarse spre ceilalți:

— Acum aproximativ o jumătate de oră omul ăsta l-a amenințat pe franțuz cu moartea.

— Exagerezi puțin, precizează medicul, dar n-are importanță. Un singur lucru te-aş ruga, domnule Panait: păstrează celelalte amănunte pentru dumneata.

Ecaterina Stănescu se ridică.

— Adică să tacă?!

— Domnul doctor, reluă hangiul potrivindu-şi cu grijă cuvintele, a recunoscut în Mathieu…

— Încetează!

Oamenii tresăriră. Vocea lui Rudy Negreanu căpătase rezonanțe noi.

— E o chestiune care mă priveşte numai pe mine... Dacă socoteşti necesar, poți să-i comunici căpitanului, dar nu dumnealor.

— Dimpotrivă! se încăpățână hangiul. În primul rând dumnealor! S-ar părea să mai existe unele vendete... Adăugă răspicat: Rudy Negreanu a recunoscut în Mathieu pe legionarul Alecu Matei care i-a omorât părinții.

Se aşternu liniştea. Marioara Țâmpoc îşi astupă gura cu mâna. Plămădeală clipea des, mutându-şi privirea de la Panait la medic. Ultimul îşi prinsese capul în mâini. Părea o stană de piatră.

Pe buzele Ecaterinei Stănescu flutură un zâmbet rău:

— Dar în Sasu pe cine a mai recunoscut? Lui ce vendetă îi mai jurase? După primul asasinat, i-am văzut alpenştocul plin de sânge. Partea metalică.

— O clipă! Iliescu îşi trase fotoliul mai aproape. S-o luăm cum scrie la carte. De unde ştii povestea cu legionarul?

— Mi-a mărturisit-o Mathieu, declară hangiul.

— Cu ce ocazie?

— A venit la mine. Spunea că doctorul l-a amenințat, că nu se simte în siguranță, că...

— Şi te-a ales confident pe dumneata? zâmbi sceptic Iliescu. Tocmai pe dumneata? Tare proşti ne mai crezi, papa!

— Eşti obraznic!

Marioara Țâmpoc îl trase de mânecă pe Plămădeală.

— Ce zise?

— Puşti insolent! completă hangiul. Cum îți permiți?

— Deocamdată, am făcut o simplă remarcă. Nu trebuie să joci supărarea de pe acum, tăticu'! Păstrează un crescendo verosimil pentru cele ce vor urma.

Negreanu ridică privirea.

— Chestiunea e simplă. Domnul Panait a tras cu urechea. E un obicei pe care dumnealui l-a deprins de mult. Încă de pe vremea când făcea mici servicii Gestapoului.

Hangiul deschise gura, dar nu izbuti să articuleze nici un cuvânt.

— Pentru un asemenea prilej ți-am recomandat să-ți păstrezi izbucnirile, preciza Iliescu. De ce nu te superi, papa?

— Sunt tare curios, spuse acesta țintindu-l fără să clipească, ce atitudine o să adopți dumneata în curând. Eram de față când i s-a comunicat lui Atanasiu că adresa pe care i-ai dat-o e falsă.

Studentul zâmbea.

— Erai de față, sau ai recurs la vechile obiceiuri?

— Adresa e falsă! Inexistentă! Dacă nu locuieşti cumva pe maidan… Şi gândindu-mă la comportarea dumitale, încep să cred că da. Pentru că la numărul 86 e un maidan.

— Te îmbeți cu apă rece, săltă din umeri Iliescu. Ascultă-mă pe mine! Stai cu ghioale în mână şi relansezi ca să mă faci să cred că ți-a intrat culoare. Faptul că am uitat să-mi aranjez mutația şi probabil că vechiul domiciliu s-a demolat, nu înseamnă nimic.

— La urma urmei unde stai, domnule? se interesă Marioara Țâmpoc.

— Fundătura Ancuței 31. Cunoşti cumva cartierul?

— Eu îl cunosc, spuse Rudy Negreanu. Îl cunosc foarte bine. Aveam acolo o gazdă pe vremea studenției. Zâmbi: Numai că Fundătura Ancuței are doar 18 sau 20 de imobile.

— Poate că între timp s-a mai construit ceva. Nu credeți, domnule doctor?

— De ce să nu cred? Eu cred tot. Şi pe doamna Țâmpoc o cred…

Femeia făcu ochii mari.

— Adicătelea?

— Cred că mata eşti bucătăreasă de profesie. O excelentă bucătăreasă! Dacă se mai întâmplă să pui în mâncare în loc de sare bicarbonat, treaba se datorează, desigur, stării de tensiune de aici. În definitiv, găteşti aşa cum scrie la carte. Am şi văzut-o: „Mica gospodină“, o lucrare pentru copii. În ceea ce mă priveşte, poți să n-ai nici o grijă. Cred. N-am înțeles în schimb de ce domnul căpitan punea la telefon aşa o întrebare ciudată: „Cercetați cu ce s-a ocupat înainte.“

Marioara Țâmpoc lăsă ochii în jos.

— Am fost debarasoare.

— Şi n-ai atestat?

— Nu.

— Nefericito! exclamă Ionică Panait. Te-ai apucat să mă aiureşti cu premiile de la trei expoziţii culinare!

Plămădeală puse o nouă lumânare în sfeşnic şi se interesă:

— Cine e femeia asta şi cum a ajuns aici?

— Cu pile, oftă Marioara Ţâmpoc.

— Da' matale cine eşti, boiarule? întrebă ţiganca apropiindu-se de economist. Ia zi, coană Marioara, ce ştii?

Bucătăreasa se retrase într-un ungher, ferindu-se de privirile celorlalţi.

— Taci tu…

— N-are coraj, da' a văzut ceva, explică Zamfira lu' Mutu.

Ionică Panait îşi drese glasul:

— Ce-ai văzut? Vorbeşte, femeie!

— Nu! Marioara Ţâmpoc se făcuse mică. Şopti: Îmi mai dă una şi mă achită! Mă achită…

— Atunci vă spun eu. Ţiganca îşi azvârli pletele pe spate: L-a văzut pe don' Plămădeală cum ascundea un rivolver. Colea, în pădure.

Economistul încercă să râdă:

— Halucinaţii de isterică!

— Ba pardon! se zborşi Marioara Ţâmpoc. Te văzui cu ochii mei din cămară. Vrui să-l arăt şi lui don' căpitan, dar îl luaşi, vezi bine, îl luaşi!

Medicul surâse:

— Încep să cred că mi l-ai împrumutat mie, domnu' Plămădeală. Un om aşa drăguţ, serviabil…

Marioara Ţâmpoc prinse curaj.

— Acuşcuşilea, pui mâna în foc dacă ăsta-i bărbatu vară-mi! Mâna în foc o pui, auzi?! Mâna în foc!

Economistul vru să replice usturător, dar fu întrerupt de apariţia impetuoasă a inginerului Vasilescu. Ţinea sfeşnicul ridicat mult, luminându-şi toată faţa.

— Nu se poate face nimic, declară gâfâind. Am desfăcut tot contorul. Chestia e în perete, bănuiesc.

— Uite hal de inginer! comentă hangiul.

Vasilescu se enervă.

— Dacă eşti aşa deştept, n-ai decât s-o repari singur! Ei, fir-ar al dracului!

— Nu trebuie să te superi, domnule Vasilescu spuse împăciuitor Rudy Negreanu. Dumnealui nu spune că mata n-ai talent. Crede doar că n-ai bunăvoinţă. Aşa o prostie... Se vede doar după cum ai alergat.

Inginerul îl privi derutat. Ca să fie mai sigur îl repezi:

— Ia lasă-mă, domnule, în pace!

— În definitiv, spuse Iliescu, nu-i obligatoriu să fii inginer şi nici să te cheme Vasilescu.

— Asta ce-ar mai vrea să însemne?

— Acum şapte ani, urmai şcoala de marină cu fratele meu. Veneam foarte des pe la el.

— Sănătate şi spor în ramură!

— Ei bine, pe atunci nu te numeai Gogu Vasilescu...

Inginerul deveni dintr-o dată obiectul atenţiei generale. Iliescu urmă:

— Te ţin bine minte. Câştigaseşi un concurs de lucru manual. Vapoare şi alte aiureli din placaj.

— Imaginează-ţi că între timp m-am reprofilat.

— Exact. Anul trecut, te-am ascultat cântând la catedrala catolică. Te-a recunoscut fratele meu... Şi iată, apari într-un loc unde se comit două asasinate, sub alt nume şi altă profesie. Ce concluzie se poate trage?

Gogu Vasilescu îi cântări pe fiecare clătinând compătimitor din cap:

— Că sunteţi înspăimântător de proşti!

— În consecinţă, interveni hangiul, te-ai hotărât să nu ne mai vezi în faţa ochilor. Scoase din buzunar o sârmă groasă şi-o arătă celorlalţi: Iată ce-a băgat dumnealui în tablou, provocând scurtcircuitul imediat după crimă.

* * *

— Aştept.

Căpitanul împinse sfeşnicul spre colţul mesei. Chipul călugărului părea de ceară. Ochii negri priveau pieziş.

— Erai sau nu în hol când am dat dispoziție să nu plece nimeni?

— Eram.

— De ce ai plecat?

Bratu mişcă buzele fără să articuleze un cuvânt.

— Mai tare, te rog.

— Aşa a vrut Domnul.

— Adică?

— Trebuia să-mi urmez calea. Calea cea adevărată.

Atanasiu tuşi sâcâit:

— Uite ce este, te rog să cauți explicații ceva mai pământeşti. S-au comis două crime, iar dumneata eşti obligat să răspunzi anchetei noastre cu toată seriozitatea. Îşi deschise carnetul: Obişnuieşti să înnoptezi prin hoteluri?

— Unde dă Domnul. Am tras aici şi anul trecut. Erau alți oameni care din milă creştinească mi-au oferit adăpost şi hrană.

— Mi s-a spus că ai sosit în timpul prânzului. Fără să te grăbeşti, puteai ajunge la mănăstire înainte de căderea nopții.

— Locul meu e aici!

— La han?

Călugărul făcu un gest vag desenând împrejurimile.

— Nu înțeleg.

— Aici am poruncă să caut.

Atanasiu ar fi fost tentat să-l întrebe cine i-a poruncit, dar îşi aminti că Bratu răspunde invariabil Domnul.

— Ce să cauți?

— Izbăvirea.

— Ți-ai propus să reiterezi povestea sihastrului? Adică să duci o viață de pustnic în peşteră?

— Voi face şi asta. După ce îi voi izbăvi pe oameni…

— Până una alta observ că nu disprețuieşti civilizația.

Călugărul îşi îngustă privirea.

— Aştept ziua când Atotputernicul îmi va da tăria să înfrunt frigul, foamea şi fiarele pădurii. Iar ziua ceea nu e departe.

— Mă bate gândul că în curând s-ar putea să înfrunți alte

necazuri.

— Suntem în voia Domnului.

— Deci ai sosit la hotel crezând că vei întâlni oamenii care îl deserveau anul trecut.

— Da.

— Între timp însă s-au schimbat. Nu mai sunt aceiaşi. Ezită: Cu excepția bucătăresei desigur.

— Nici ea. Doar unul din băieții care servesc.

— Care din ei?

— Nu-i ştiu numele. E şi acum…

— Continuă. Ce s-a întâmplat după sosirea dumitale?

Ochii monahului se aprinseră. Vorbi rar, apăsat:

— S-a întâmplat ce trebuia să se întâmple. Unul din ei a părăsit nimicnicia pentru alte tărâmuri. Şade acum în dreapta tatălui! Acolo unde nu este nici durere, nici întristare, nici suspin, ci viață fără de sfârşit!

— Amin! Îmi reciți slujba mai târziu. Deocamdată, explică-mi de ce trebuia să se întâmple ce s-a întâmplat.

Simion Bratu se strânse în scaun. Semăna cu o fiară mare, neagră, cu ochi de jăratic.

— Duhul morții sălăşluia pe chipurile oamenilor. Ştiam că se vor ucide între ei.

— Ştiai?

— Domnul mi-a dat urechi să aud, ochi că să văd şi gură ca să vorbesc.

— Şi totuşi ai tăcut.

— Nu sunt eu acela şi nu e nimeni care poate sta de-a curmezişul voinței Lui.

Atanasiu se ridică enervat. Umbra proiectată pe perete căpătase dimensiuni ciudate.

— Vrei să mă convingi că moartea celor doi a fost opera nu ştiu cărei divinități?

— Fără sămânța răului, numai binele ar însoți faptele noastre. De aceea există răul în noi: ca să-l înfrângem. Voința celui de sus este ca oamenii să cugete şi să aleagă. Aşa cum dumneata în locul blândeții ai ales asprimea, deşi le ai pe amândouă deopotrivă la îndemână.

— Chestiunea asta mă priveşte numai pe mine. Spuneai că

ai văzut sau ai auzit anumite lucruri care ți-au dat de bănuit.

Bratu privea intens flacăra lumânării. Şopti:

— M-am născut şi mi-am trăit viața de mirean pe povârnişurile muntelui. În singurătatea lui, am deprins să citesc taina stelelor, să desluşesc ruga firului de iarbă şi porunca vântului. Când norii cei grei se prăvăleau peste crestele Zarandului, ştiam că se vor dezlănțui stihiile în sufletele sătenilor din împrejurimi. Şi-aşa se întâmpla! Ştiam că nalba răsucită spre asfințit, când luna stă suliță deasupra capului, însemna moartea mioarelor. Şi mioarele o mâncau şi-şi găseau sfârşitul. Ştiam că hribii răsăriți la vreme de secetă prevestesc vătămarea trupului. Şi lunecam atunci şi-mi frângeam osul. Oftă: În ziua în care omul acela a fost ucis am văzut apusul soarelui. Parcă clocotea. O rază s-a strecurat peste chipurile celor din curtea hanului. O rază roşie ca o dâră de sânge. Ştiam că vesteşte moarte şi mi-am făcut semnul crucii…

Căpitanul nu-l slăbea din ochi. Se aplecă în față întrebând:

— Vestea sau îți poruncea?

Călugărul clătină din cap.

— Fiule, eu am primit poruncă să ajut oamenii.

— De asta ai ieşit în noaptea crimei? Ca să-l ajuți pe Sasu?

— Pe Sasu, pe dumneata.

— Pe mine?!

— Va veni o zi când vei înțelege şi-mi vei mulțămi, deşi nu pentru multămita voastră ostenesc. Răsplata străduințelor mele o voi găsi atunci când mă va chema Domnul.

— Mă rog… Deci ai mers pe urmele lui Sasu până la curmătură.

— Nu după el m-am dus. Şi cu toate astea am văzut…

— Ce?

— Umbra răufăcătorului.

— Cine? se foi Atanasiu în scaun. Cine era?

— N-am de unde să ştiu. L-a lovit şi s-a mistuit repede în întuneric.

— Gândeşte-te puțin! Oamenii au staturi diferite. E uşor de ghicit cui aparține umbra, dacă era bărbat sau femeie.

— Satana poate împrumuta chipul oricui, numai chipul

Domnului nu.

— Presupun că l-ai urmărit, insistă sâcâit căpitanul.

Călugărul îşi făcu de câteva ori semnul crucii.

— Cum îți închipui una ca asta, fiule?

— În fine… Atanasiu răsucea febril stiloul între degete: De ce n-ai venit să anunți? Era vorba de o crimă?

— La ce bun? Oricum, se afla. Nu există faptă fără răsplată.

— Te-ai întâlnit cu cineva prin împrejurimi?

— În noaptea aceea, toți cei din han se aflau pe aproape, dar numai doctorul s-a apropiat de mine. Am făcut împreună calea întoarsă.

— Lui i-ai spus?

— Nu.

Atanasiu încruntă sprâncenele.

„Să fie oare atât de detaşat? Sau e mai şiret decât îmi închipui şi îşi bate joc de mine."

— Ai considerat că întâmplarea petrecută sub ochii dumitale nu merita să fie comentată?

— Nu avea rost. Doctorul ştia.

— Te-ai întrebat, bănuiesc, ce căuta pe-acolo. În asemenea ocazii, este prima întrebare care-ți vine în minte.

Călugărul surâse pentru prima oară arătându-şi dantura intactă.

— Ce căutau ceilalți?

— Mda… Atanasiu îşi aprinse o țigară de la flacăra lumânării. Apoi?

— A doua zi ai venit dumneata iar eu mi-am urmat calea.

— Deşi avertizasem că nimeni nu are voie să plece!

— Mi-a îngăduit-o Domnul.

Atanasiu îşi pierdu cumpătul:

— Uite ce e, domnule Bratu: De un ceas fac efortul să mă stăpânesc, să-ți ascult balivernele. Ai încercat să pui crimele de la motel pe seama unor duhuri, oşteni de-ai lui Scaraoțchi sau naiba ştie cine, făcând exces de culoare locală, mi-ai explicat ciudatele dumitale dispariții în momentele-cheie printr-o dispoziție divină pe care chipurile ai primit-o, ucigaşul lui Sasu era Satana, şi în consecință ai întors

privirea şi aşa mai departe! Orice răbdare îşi are limitele ei. Trânti furios carnetul pe birou: Unde-ai plecat a doua zi după crimă? Îți atrag atenția că refuzul de a răspunde este în defavoarea dumitale. Există martori care te-au văzut fugind, după atentatul asupra bucătăresei. Ce ai de spus? Te întreb, Simion Bratu? Când s-a comis a doua crimă, tocmai apăruseşi la motel, deci practic aveai timpul să-l ucizi pe Alain Mathieu. Este? Sau şi de astă dată ți-a poruncit Domnul să veghezi asupra lui?

Se opri înspăimântat. Călugărul începuse să tremure din toate încheieturile. La colțurile gurii se iviră două şuvițe de spumă. Se răsturnă peste scaun, tăvălindu-se pe jos. Bolborosea cuvinte înjumătățite printre gemete lungi, sfâşietoare.

Capitolul XXII

LA FLACĂRA LUMÂNĂRILOR

Norii grei, înghesuiți, cădeau peste Peştera Sihastrului. Apoi ploaia se dezlanțui. Rafale de apă, găleți pline deşertate de sus. Streşinile începură să geamă, fulgere crăpau sângeriu bolta cerului.

„Interesant, reflectă medicul tamburinând pe brațul fotoliului. De obicei, nenorocirea îi adună pe oameni. Instinctiv, fac corp comun, micile disensiuni se diluează, dispar, se topesc în temerea generală. Ăştia…“

Se răspândiseră în tot holul. Flăcările aruncau pete de lumină surprinzând un profil, o gură amară, crispată, priviri goale, întoarse înăuntru.

„Le e frică, frică în sensul cel mai propriu. Se suspectează unul pe altul, nu ştiu din ce parte vine primejdia.“

Îşi trase fotoliul mai aproape de inginer. Duşumeaua scârțâi şi oamenii tresăriră. Reacție colectivă. Nimeni nu vorbi.

Inginerul îşi răsuci capul. Întrebă răguşit:

— Ce vrei?

— Să ştii că eu unul nu cred o iotă din ce spun dumnealor, şopti Rudy Negreanu.

— Imbecili! scrâşni Vasilescu. Imbecili şi mizerabili.

— Poate. Dacă îmi permiți, vreau să-ți dau un sfat. De fapt e o părere. Bunica mea avea o vorbă: sfaturi şi strângeri de mână, asta nu costă nimic, dar nici dobândă nu iese… Inginerul avu un gest de plictiseală. Ai răbdare! Parcă ai vreo treabă acum? Părerea mea e că trebuie să fii atent. Tare

atent!

— De ce?

— Matale ştii, dar îți place să repet. Ai văzut sau ai auzit ce nu trebuie. Păzeşte-te!

— Prostii! se strâmbă inginerul.

— Ascultă-l pe Rudy Negreanu. Poate o să ne întâlnim într-o zi pe Calea Victoriei. Ai să-mi mulțumeşti. Dar tare mi-e teamă că n-o să ne întâlnim…

— N-am văzut şi n-am auzit nimic!

— În locul matale, aş spune-o mai tare. Şi aş ruga frumos pe unul din ei – ştii cine – să mă creadă.

* * *

La capătul celălalt al holului, Panait azvârli pe parchet țigara aprinsă. Automat, Iliescu o strivi sub talpă. Hangiul râse încetişor. Studentul îl privi lung, dar nu spuse nimic.

— Ştii de ce râd?

— Nu mă interesează.

— Îți pasă cumva dacă ia foc hardughia asta?

— Dumitale ar trebui să-ți pese în primul rând.

Panait țuguie buzele emițând un zgomot ireproductibil.

— Ție-ți pasă, flăcăule! Crăpăm toți deodată şi combinația nu mai e distractivă. Nu mai are savoare!

— Ascultă, tăticu', sunt momente când începi să uiți respectul cuvenit puriilor. Nu mă obliga să…

— Zicea bine fecioara nebună – îşi roti ochii căutând-o pe Ecaterina Stanescu – nebună, dar nu tâmpită. Avem de-a face cu un descreierat, sadic. Şopti sacadat: Tu eşti ăla!

— Scleroză!

— Aşa-i zici la cianură?

Studentul îl privi nedumerit.

— Care cianură?

— Fiolele acelea verzi, băiete, pe care le ții în buzunar.

— E cofeină.

— Cofeină o fi, admise Panait râzând mai departe. Am găsit cioburile pe terasă, după ce-ai ieşit cu citronadele…

Iliescu îşi încleştă pumnii.

— Isprăveşte cu râsul ăsta idiot!

Hangiul nu se lăsă întrerupt.

— Citronadele cu cianură pe care nu le-a comandat nimeni.

* * *

— Degeaba! făcu Marioara Ţâmpoc ridicându-şi agresiv bărbia. Nu eşti ăla!

Plămădeală încercă să-şi stăpânească furia.

— Vezi-ţi de treabă, femeie!

Bucătăreasa o ţinea una şi bună:

— Nu-i el! Fusei doar la nunta lor. Nu, nu! Ăsta nu-i bărbatul Tănţichii!

Ionică Panait împinse sfeşnicul. Ceara picura acum pe duşumea. Renunţase definitiv la politeţea subtilă a oberchelnerului din marile restaurante şi o privea pe Ecaterina Stănescu cu ochi parşivi. Continua să-şi aleagă cuvintele, numai că de astă-dată răscolea vocabularul pungaşilor.

— Eşti a dracului de simpatică!

Femeia se crispă. Declară uscat:

— Mă întrebam unde am mai întâlnit oameni de speţa dumitale. Acum ştiu. Cândva, conduceam lucrările pe un şantier din provincie la care munceau şi deţinuţi…

— Faci tu ce faci, ş-o aduci la şefie. Hai să fim serioşi! Nu-i nimic de capul tău!

Ecaterina Stănescu tresări. Vorbele hangiului îi cădeau ca nişte palme grele pe obraji.

„Tu!“ Erau mulţi, foarte mulţi ani de când cineva îndrăznise să i se adreseze astfel.

— Deci nu m-am înşelat. Probabil tot acolo te vei întoarce! De fapt, sunt convinsă că aşa se va întâmpla.

— Chestia asta m-aruncă în cea mai neagră disperare! Şopti având grijă să nu-l audă nimeni: Eşti slută! Nici dracu’ nu se apropie de tine…

Femeia simți un nod dureros în gât. Se depărtă cu dinți încleştați încercând din răsputeri să se stăpânească.

* * *

Medicul ascultă un timp zgomotul picăturilor de ploaie apoi tuşi uşurel.

— Îndreaptă lumânarea, dragul meu. Îți curge ceară pe haine.

Iliescu tresări. Încercă să zâmbească:

— Aş vrea să vă întreb ceva, domnule doctor. Evident, dacă-mi permiteți.

— De ce nu? Când eram tare mititel, mătuşă-mea…

Studentul îl întrerupse:

— Am ajuns să vă cunosc toate neamurile. Mătuşă, bunic, părinți, cuscru, verişoară, soacră.

Rudy Negreanu care contabilizase ridicând câte un deget completă:

— Ai uitat-o pe bunica. Ți-am spus matale. Avea o afacere de nasturi pe Grivița. Ea era cea mai deşteaptă din familie. Mă rog, ce voiai să mă întrebi?

— Da… Oare aceste veşnice trimiteri la neamuri, aceste nesfârşite divagații nu ascund altceva, domnule Negreanu?

— Ba da. Ascund. Nu-mi place să vorbesc despre mine.

— În contextul de aici?

— În general. Folosirea excesivă a persoanei întâi în discuții e penibilă. Eu am făcut, eu am spus, eu cred etc.

— Considerați probabil foarte inteligente observațiile dumneavoastră de vreme ce – modest – le atribuiți altora.

Medicul surâse.

— Aşa e. Bunică-mea, scuză-mă, a devenit a doua natură, avea o vorbă: Rudy, dacă tu te crezi deştept, pentru tine e ca şi cum te-ar crede toată lumea. Dacă ar fi fost mai instruită, fraza suna desigur altfel. Universul nostru e în noi.

— În concluzie, disimulați excelenta opinie pe care o aveți despre dumneavoastră.

— Singur ai observat că sunt un om modest.

— Aha! făcu Iliescu pe tonul unei revelații capitale. Desigur, tot din modestie vă disimulați şi ocupația. Apropo de negustoria din Lipscani.

— Înțeleg unde bați. Am afirmat într-adevăr că vând stofă, dar asta numai ca să scap de consultații în concediu. Mi-ajung 11 luni pe an, nu credeți?

— Într-adevăr, trebuie să fie cumplit. Probabil tot de aceea n-ați vrut să se ştie că inițial ați studiat farmacia.

Medicul clipi şiret.

— Era aşa de greu să observ că toți care au avut de-a face cu sectorul medicamente şi, lărgind câmpul, substanțe chimice, au intrat în obiectivul criminalului? Am făcut doar doi ani de farmacie. În trei m-am transferat. E destul de mult de-atunci.

Studentul râse.

— Văd că vă cramponați de ideea asta. Țineți să asigurați pe toată lumea… În sfârşit! Ați ales deci ca specialitate dermatologia.

— De, oftă medicul, nu-i cine ştie ce de capul ei, dar are un avantaj: în materie de boli de piele nu moare nimeni, dar nici nu se vindecă. Există vreo trei mii de maladii, se cunosc cam trei sute, se tratează vreo treizeci şi scapă trei. Din ultimii trei, doi au urticare.

— Pentru un profesionist, nu sună prea optimist.

— Sunt un lucid. O altă mătuşă a mea avea un picior equin. Bărbatul ei o iubea grozav. Într-o zi a vrut să-i facă un cadou şi i-a comandat o pereche de pantofi. Desigur, unul din ei era cu zece centimetri mai înalt.

Iliescu îl privi nedumerit.

— Şi?!

— Păi e simplu! O iubea grozav, asta nu înseamnă însă că nu vedea că e şchioapă. Chiar azi-noapte mă gândeam…

— Apropo! Suferiți de insomnie?

— Pun rămăşag că pentru dumneata n-are nici o importanță dacă răspund da sau nu.

— De astă dată vă înşelați, domnule Negreanu. Are mare importanță. Toți de pe-aici par vârâți până peste cap în povestea celor două asasinate. Or eu îmi doresc din toată

inima ca cel puțin dumneavoastră să nu fiți amestecat.

— De ce?

— În primul rând simt nevoia unui teren tare, Mi-ați inspirat încredere şi totuşi... Îşi aprinse neglijent țigara. În noaptea când Sasu a fost ucis, dumneavoastră va plimbați prin apropiere cu... alpenştocul. Ciudate ore, trebuie să recunoaştem, pentru ascensiuni montane.

— Asta-i grozavă! Medicul bătu din palme. Dacă aş fi ținut în mână un drapel însemna că mă duceam la defilare? Obiectele nu corespund întotdeauna intenției. Adevărat, am ieşit cu alpenştocul. Ce mi-am zis? De vreme ce tot m-am cărat cu ciomagul de la Bucureşti, baremi să nu fie degeaba. Sora bunicii mele are o rochie de bal...

— Ecaterina Stănescu, interveni grăbit studentul, afirmă că după asasinarea lui Sasu, alpenştocul avea urme de sânge.

— Ecaterina Stănescu, oftă medicul, este o doamnă foarte importantă, pentru care eu nutresc toată considerația. Asta n-o împiedică însă ca din când în când să tragă câte-o minciunică. Să fie deformație profesională? Îți spun sincer, nu-mi dau seama, n-am avut directori în familie.

— Unde-i alpenştocul?

— N-ai să mă crezi, dar habar n-am.

Studentul îşi masă tâmplele apoi zise:

— Hm, ciudat! După toate aparențele, dețineți arma din prima crimă şi aveți toate motivele să ucideți în a doua.

Rudy Negreanu nu părea deloc îngrijorat. Poate puțin trist.

— Într-adevăr, Sasu putea fi ucis cu orice obiect contondent. În ce-l priveşte pe Mathieu, i-am dorit fără discuție moartea, dar...

— Dar?

— Presupunând că aş fi în stare să iau viața cuiva, nu l-aş fi omorât dintr-un motiv foarte bine definit. Ar fi fost prea simplu pentru el. O lovitură oarecare la ceafă, în inimă sau moalele capului, un spasm şi gata! Neantul. Adăugă pătimaş: Pentru el drumul până acolo trebuia să fie lung şi greu. Să se chinuiască, să străbată fiecare etapă având, clipă de clipă, conştient, reprezentarea perfectă a sfârşitului. Să suporte

supliciul cercetărilor şi al procesului, să aştepte crispat dimineaţa cenuşie când plutonul de execuţie îşi va îndrepta armele spre pieptul lui. Luni de zile în care s-ar fi chinuit ştiind că n-are nici o şansă. Mai rău decât un bolnav incurabil. Căci boala, durerile îţi macină nervii şi voinţa, ajungi să-ţi doreşti moartea. Pentru Mathieu, sănătos, încă puternic, cu toate celulele răzvrătite împotriva ideii de moarte, ar fi fost cumplit. Abia atunci mi-aş fi considerat părinţii răzbunaţi, domnule Iliescu.

— Da, înţeleg. Rămâne straniu totuşi cât de multe date suspecte gravitează în jurul dumneavoastră. De exemplu cărămida cu care inginerul făcea gimnastică a dispărut Vă mărturisesc din capul locului că v-am văzut când aţi luat-o. Aţi învelit-o într-un jurnal şi aţi plecat cu ea.

Rudy Negreanu zâmbi încurcat.

— E adevărat. Sufăr de lombago. Poate matale îţi pare caraghios din partea unui medic să recurgă la leacuri băbeşti, totuşi n-ai idee ce balsam reprezintă o piatră fierbinte pentru o spinare bolnavă. Numai la gândul unor infiltraţii cu novocaină mi se zbârleşte pielea.

— Cărămidă fierbinte… Mă rog! Şi unde o încălziţi acum, vara?

Medicul îşi plecă privirea.

— N-am pretenţia să mă crezi. O pun rece. E chestie de autosugestie. Uneori, din lipsă sau chiar în interesul pacientului, se fac injecţii cu ser fiziologic. Bolnavul crede că e morfină, e de ajuns să vadă seringa şi să simtă înţepătura, că-i trece… Are impresia că-i trece.

Iliescu îşi ţuguie buzele.

— Era vorba de cărămida care putea să-l ucidă pe Plămădeală, domnule doctor. În sensul ăsta explicaţia mi se pare cam ilară. În fine! Am constatat că luaţi la ore regulate doze de sare. Tot autosugestie?

— Nu! Prudenţă. E un antidot excelent. Dacă-ţi aminteşti, Rasputin proceda la fel. Până să moară, s-a eschivat de la multe tentative.

— Vă e teamă să nu fiţi otrăvit?

— După povestea cu citronadele mi se pare destul de

firesc. Aş adăuga că, personal, mă bucur de simpatia asasinului. Aseară, a încercat a doua oară să mă lichideze, punându-mi cianură în paharul de pe noptieră.

— Hm, s-ar putea crede că ați inventat istorioara. Atentându-se la viața dumneavoastră, implicit vă debarasați de ipostaza unui eventual criminal.

— Scuză-mă, domnule Iliescu, dar mata n-ai dreptul să crezi asta.

— De ce? Presupun că-mi veți oferi din nou o pildă. Cu sora, vărul sau cumnatul dumneavoastră.

Medicul surâse trist.

— Eşti obsedat de ideea că eu sunt criminalul. Din păcate, nu te pot convinge decât post-mortem. Adică după ce voi muri, veți exclama în cor: „Săracu' Negreanu, ca să vezi, nu era el…" Speram că vei fi sincer cu mine şi ți-am răspuns cu toată sinceritatea. Or dumneata urmăreşti altceva. Mi-ai luat un mic interogatoriu fără să mă avertizezi măcar, şi nu-i leal.

— Adevărat, ricană Iliescu. Leale au fost subterfugiile dumneavoastră, pretextele şi explicațiiie ridicole. Leală a fost şi minciuna sistematică în care ați evoluat, inducerea mea în eroare, cu tot soiul de eschive şi cimilituri. Leală a fost mai ales povestea cu cărămida. Se ridică: Avem reprezentări deosebite despre lealitate, domnule doctor.

Țiganca se apropie de Rudy Negreanu cu paşi furişați. Se lăsă la picioarele scaunului şi-şi ridică fața neagră cu riduri puține, adânci.

— Dă şi mie o țâgară, boiarule!

— De ce? Medicul clipi amuzat.

Femeia păru deconcertată. Îşi feri gura cu palma, să n-o audă ceilalți.

— Ăştia e calici rău. Hai, boiarule, dă şî mie o țâgară!

— De ce? repetă medicul continuând să zâmbească.

— Ei şî dumneata! Să fumez…

— A! S-o fumezi. Asta-i altceva.

Deschise tabachera veche de argint şi i-o întinse. Zamfira lu' Mutu apucă două țigări, ezită apoi conform obiceiului o luă şi pe a treia.

— Sănătate, boiarule…

— Dar pe cealaltă de ce n-ai fumat-o?

— Care ailantă?!

— Ai agățat zilele astea un călător. Unu îmbrăcat în gri pe care căpitanul l-a invitat sa plece. I-ai cerut şi lui o țigară, dar n-ai aprins-o.

Femeia râse.

— Zâceam s-o am mai pe urmă.

— Țț!

— Dacă-ți zâc!

— Nu zi, că minți. Te-am văzut când ai rupt-o. Medicul se răsuci căutându-i ochii: Ce era înăuntru?

* * *

Zorile începuseră să pâlpâie pe crestele dealurilor. Plămădeală îşi privi ceasul.

— E aproape patru.

Ecaterina Stănescu porni prima, netezindu-şi rochia din mers. Medicul o luă pe urmele ei.

„Mă întreb dacă pe femeia asta a surprins-o cineva în intimitate. Nefardată, cu bigudiuri şi cremă pe față… Dacă s-a lăsat surprinsă…“

Se ridicară şi ceilalți ca şi cum tivul de lumină răsărit dincolo de dealuri i-ar fi eliberat. Întunericul îşi destrămase chingile alungând primejdia. Aşa simțeau. Păşeau greoi, ca după o noapte nedormită, petrecută incomod într-un compartiment de tren, cu ochii larg deschişi… O noapte sau mai multe. Erau goi pe dinăuntru, secătuiți; în oase, în membrele grele li se strecurase plumb, iar pe figurile descompuse, oboseala adăugase o culoare bolnavă, de pământ.

Zamfira lu’ Mutu o luă de-a lungul coridorului. Călca moale, neauzit, o umbră alunecând pe lângă pereți. Când ajunse la capăt, se opri uitându-se în urmă. Nu era nimeni. Deschise debaraua din zid, vârându-şi mâna până la subțioară. Se dădu brusc înapoi scoțând un urlet.

Se auziră paşi precipitați pe scară, uşi trântite. Oamenii se

iviră îngroziți, cu privirile rătăcite.

Hangiul ridică lumânarea:

— Ce s-a întâmplat?

Țiganca, mută, indică debaraua.

— Vorbeşte, femeie! Ce e?

— Acolo… Un mort! I-am atins piciorul.

Şi se cutremură.

Uşa scârțâi. Ceva parcă se mişca. Nu mai reacționau. Priveau încremeniți, hipnotizați spre gaura din zid. Apoi apăru o mână, un umăr…

Țiganca îşi astupă gura. Inginerul Vasilescu ieşi din debara. Părea surprins:

— Ce-ați pățit?!

— Imbecil! scrâşni cu gura strânsă Panait.

— De ce, dom'le? De ce mă faci imbecil?

Inginerul înaintă agresiv.

Atanasiu interveni oportun, abia stăpânindu-şi enervarea.

— Veniți cu mine, domnule Vasilescu. Aveți să-mi dați unele explicații.

Panait le făcu loc să treacă. Bolborosi:

— E nebun, domnule! Am spus-o din prima clipă. Nebun de legat!

* * *

„Ce-i cu ăsta?!"

Căpitanul îi privea intens nasul mare, umflat la rădăcină, ochii inexpresivi, ascunşi de lentile, figura uscățivă, sensibil asimetrică, încercând să înțeleagă.

„Fiecare om e un mister, fiecare viață e o enigmă."

Un slogan vechi, tocit, deprins – poate doar ingerat – pe vremea când începuse profesiunea. Şeful era bătrân, aproape de pensie, îl iubea pe La Rochefoucauld, îi plăceau generalizările formulate în termeni şi ton de sentință. „Cea mai banală existență ascunde ceva, poate deveni în ultimă analiză un roman. Lipsesc doar condeiul şi farul care să scotocească cotloanele sufletului. Nu se naşte un scriitor de

fiecare individ.“ Râdea, şi proteza modestă se deplasa. Încleşta fălcile, punând-o la loc. Subalternii îşi întorceau privirile.

Trăieşte şi acum într-o casă care miroase a bătrâneţe, colecţionând maxime şi mâzgălind adnotări pe codul lui Justinian. „Ce l-o mai fi interesând Justinian?!“

Îşi pipăi ochii fierbinţi. Era târziu, era obosit, în faţa lui se afla un om, o enigmă, sau o existenţă oarecare.

— Ce-a fost povestea asta?

Glasul suna încă nesigur. Inginerul îl privea deschis. O privire fixă, lipsită de aroganţă, caracteristică miopilor. Îşi răsuci gâtul.

— Chestia cu debaraua? Fleacuri! şi ridică din umeri.

— Vi se pare – accentuă – normală, gluma?

Vasilescu făcu ochii mari, sincer surprins.

— Glumă?! Nici prin cap nu mi-a trecut să fac o glumă.

— Oferiţi-mi atunci alt calificativ.

„Act de demenţă în cel mai bun caz“, îşi răspunse singur, dar trebuia să se stăpânească.

Inginerul se foi neliniştit:

— Nu ştiu cum o s-o luaţi: întâi, mi s-a părut că debaraua ar fi cel mai sigur loc de odihnă. N-ar fi dat peste mine nici dracu’. E unul aici care are mania – făcu un gest semnificativ cu degetul încârligat îndreptat spre căpitan – poc! poc! Tocmai adormisem când m-a găsit ţiganca. Cred că vroia să şparlească ceva. În general, sunt un om prevăzător.

— Original în orice caz, aprecie sec Atanasiu. Şi al doilea motiv?

— Obişnuinţă, domnule căpitan. M-am născut într-o familie numeroasă, iar tata nu era un nabab. Vara, sunt din Constanţa, ai mei închiriau toată casa. Ei dormeau în bucătărie, şi noi, copiii, în rafturi.

— În rafturi?!

— Îhî. Aveam un dulap înalt cu rafturile suprapuse. Încăpeam vreo cinci, unul peste altul.

— Şi aţi simţit dintr-o dată nevoia să vă amintiţi de copilărie?

— Păi fac treaba asta frecvent. Şi acasă. Prima mea

nevastă nu înțelegea deloc. În general nu era prea inteligentă. A doua s-a obişnuit întreba seara: „Dormi în pat sau la raft?“ Am făcut vreo trei schimburi de locuință până să găsesc o debara care să-mi convină.

Atanasiu simți că-şi pierde firea.

„Îşi bate joc de mine. Şi încă la modul grosolan.“

Reuşi să spună pe un ton calm:

— Ce înseamnă „întreba“? Apropo de cea de-a doua soție. Nu mai întreabă?

— Poate pe altul. Abia am transcris divorțul luna trecută.

— Tot pe chestiunea rafturilor?

— Nu! Îşi trase scaunul mai aproape şi începu să vorbească pe tonul specific, descătuşat al celor care se cred neînțeleşi. Gesticula cu cotul înfipt în genunchi: Eu, domnule, am avut toată viața un ideal. Femeia să fie femeie! Gingaşă, delicată, s-o iei în brațe. Insistă privindu-l țintă şi căutând parcă să descifreze dacă celălalt pricepe: Să poți s-o iei în brațe. Respinse aerul cu dispreț: Nu elefant, domnule! Nu mastodont!

— Vreți să spuneți, s-o poți ridica la modul cel mai concret.

Inginerul se pocni zdravăn pe coapsă:

— Asta e! exclamă plin de satisfacție. Ce mare lucru?! Dar sunt încăpățânate, rele, au idei fixe şi proaste pe deasupra! Numai o femeie tâmpită poate ignora sugestia, riscând să piardă un bărbat ca mine! Când m-am însurat, era ca fulgul. O nuia! Am adorat-o, domnule, am divinizat-o! Îi aduceam cafeaua la pat, îi făceam pantofii, până şi oala de noapte! După vreo doi ani a început să pună pe ea. Azi, un kil, mâine un kil. Am avertizat-o de față cu soacră-mea, în consiliu de familie: „Dacă te îngraşi, divorțez! Ți-o spun la modul cel mai serios!“ Soacră-mea altă tembelă: „Eşti țicnit, băiete! Tratează-te!“ Nu m-au crezut şi… Dădu din mâini neputincios.

Căpitanul trase din țigară privindu-l printre gene:

— Ați divorțat.

Vasilescu se holbă:

— Urgent! Am avertizat-o doar! Zece kile în trei ani. E

posibil?! Nu suport, domnule, grăsimea! Şi-n mâncare când o văd, mi se întoarce stomacul. Probabil ceva hepatic, conchise pipăindu-şi ficatul. Acum caut o hipertiroidiană.

— Cred că e cea mai bună soluție… Şi prima soție?

— Nu ne înțelegeam pe chestii de muzică. Eu puneam la picup Şaliapin şi ea vroia sârbe. Cică o indispuneau răgetele. Auzi, răgete! Şaliapin rage! Blasfemie! Sunt un meloman. Zece ani am studiat canto. Fredonă brusc spre stupefacția căpitanului un fragment de arie, tare şi cu interpretare: Bas-bariton! Conchise nefericit: N-am avut noroc.

Atanasiu continuă să-l fixeze. Pronunță abia descleştându-şi fălcile.

— Un neînțeles, probabil.

— Un mare neînțeles! Ce pretenții să am de la nevastă când mama, domnule, propria mea mamă nu m-a priceput. Făceam acasă vocalize: „Ce tot behăi, măi băiete! Aista-i cântec?! Ia'n să-l auzi pe dascălu' de la Sfânta Vineri. Apăi când ți-a trage ăla un «La umbra nucului bătrân» zici că-i Grozuță!"

— Mda… Atanasiu îşi schimbă în sfârşit poziția, mişcându-se în scaun. Cineva afirma că v-ar fi văzut cântând şi prin biserici.

Vasilescu înclină trist capul.

— E adevărat. La Sf. Iosif. Vocație sufocată. Acum am renunțat. Am aproape 40 de ani. În artă, asta înseamnă bătrân. În orice caz ca să te lansezi.

— În limbaj comun, domnule Vasilescu, sunteți ceea ce se numeşte un original.

— V-am înțeles, îl întrerupse inginerul. Adică țicnit. Mi s-a atribuit prea des calificativul pentru a începea dubii. Aici e drama mea, de fapt drama oamenilor deosebiți. Când ai aspirații, când faci altceva în timpul liber decât să joci table, să mergi la cârciumă sau să repari gardul, eşti nebun.

— Nu acesta e aspectul pe care intenționam să-l discut. Mi-e absolut indiferent ce faceți acasă în timpul liber. În circumstanțele date însă, o personalitate atât de… atât de neaşteptată, atrage fatal toate suspiciunile. Datele pe care le dețin întâmplător, converg spre aceeaşi concluzie: falsă

identitate. Sunteți inginer şi cântați imnuri religioase la catedrală, o situație pe care nu o întâlneşti în fiecare zi, trebuie să recunoaşteți…

— Dar v-am explicat!

Atanasiu gesticulă vag:

— Poate fi o explicație. Vă numiți Vasilescu, dar se pare că în şcoală aveați alt nume. Sunteți constructor, deşi ați fost student la navală… Pocni din degete: Multe, prea multe!

Vasilescu îşi îndreptă mecanic ochelarii. Neîncrederea căpitanului nu părea să-l deranjeze.

— Puteți controla tot ce spun. Aveam un nume tâmpit: Bulică. Până am terminat facultatea a trebuit să suport cele mai idioate glume. De obicei în rimă. Când m-am însurat prima oară, am luat numele neveste-mi. Credeți că ați fi procedat altfel?

— Nu-mi dau seama. Şi specialitatea?

Inginerul netezi masa, ezitând uşor.

— Începusem facultatea la Galați. În patru, am rămas repetent. O prostie! Sunt un tip pătimaş. Jucam pocher la cămin de dimineață până seara ca nişte nebuni. Rămăsesem cu o restanță pentru toamnă. Partida a început seara, în ajunul examenului. S-a continuat toată noaptea şi dimineața. Din când în când mă uitam la ceas: „Încă o jumate de oră! Tănase – profesorul de rezistență freacă mult, mai merge o mână.“ Nu mă puteam, domnule, dezlipi de masă! Câştiga unul singur. Ştiam că trişează, şi mă încăpățânasem să prind şmecheria. Am uitat de examen şi de tot. Când m-am dus însfârşit la facultate, pe la 2, Tănase isprăvise examinările şi plecase acasă.

Atanasiu respiră adânc:

— Aveți pretenția să cred istoria asta?

Vasilescu râse:

— Nu m-a crezut nici mama. Mama mea, domnule! Şi totuşi e purul adevăr. Am martori, un cămin întreg. Deşi pentru dumneavoastră treaba nu prezintă, bănuiesc, nici un fel de importanță. Chestia făcuse vâlvă: „Auzi, ăla cică n-a avut timp să se ducă la examen. Era ocupat!“ Pe urmă m-am transferat la construcții, în Bucureşti. Mi-a fost penibil să

repet anul la Galați. Dar tot m-am ales cu ceva: n-am mai pus mâna pe cărți de atunci.

„Cred că nu minte, îşi zise Atanasiu. Poveştile sunt prea fantastice pentru a fi inventate. Căci ăsta e păcatul minciunii premeditate: exagerat de verosimilă, de banală. Cotidian, în sensul de neînsemnat, când viața în fond nu e aşa, chiar aşa. Îşi muşcă unghia degetului gros: Rămâne de văzut."

— Ar mai fi câteva probleme. Bucătăreasa…

— Țâmpoaca! precizează Vasilescu.

Căpitanul îşi ridică surprins sprâncenele apoi continuă.

— Bucătăreasa afirmă că şi dumneavoastră v-ați fi certat cu Mathieu în ajunul morții.

— Bate câmpii! respinse cu dispreț inginerul. Ce să împart eu cu franțuzul?

— Dar ce are ea cu dumneavoastră? De ce să fi inventat?

Vasilescu îşi flutură degetele pe lângă tâmplă.

— Femeile sunt nebune! Eu o ştiu din experiență. Le căşunează din senin, au presimțiri, tot soiul de aiureli. Îşi trase scaunul mai aproape: Ştiți care e convingerea mea? Cam 97 la sută din indivizi sunt sonați. Nu furioşi, dar au ceva la finală. Le filează lampa finală.

— Dumneavoastră în care procent vă situați? Vă întreb din pură curiozitate.

Vasilescu nu se sesiză. Exclamă sincer:

— Păi eu sunt normal, domnule! Eminamente normal. Mă compar cu… Luați-i chiar pe-ăştia de aicil Stăneasca – fecioară refulată, Panait – vede doar nebuni în jur… Se corectă brusc: în fine, plin de obsesii, călugărul are un fix: stă de vorbă cu Dumnezeu! La micul dejun şi seara la orele 17:30. Mai încap comparații! Dovadă şi cu Țâmpoc! O fi visat urât şi i s-a năzărit că m-am certat cu Mathieu.

— Tot dânsa susține că atunci când a fost lovită, dumneavoastră eraţi prin apropiere, de fapt foarte aproape.

— Ei, ce v-am zis? Nebună! Şi primul simptom al demenței – v-o spun pentru că am studiat problema, nevestele mele… mă rog, nu e cazul să discutăm – primul simptom este incapacitatea de diferențiere a fenomenelor înconjurătoare. Când am auzit că țipă, am sărit în ajutorul ei. Fac judo şi box

din copilărie. Îşi arătă bicepşii: Puneți mâna aici! Nu, nu, serios, puneți mâna! Fier! Am jucat la Spartacus. Din toamnă, mă înscriu la yoga, iar în concediu scriu piese de teatru. Omul nu trebuie să vegeteze. Părerea mea…

— N-ați vrea să revenim la alte opinii! Ale bucătăresei de pildă.

— Păi asta e! Nefericita, în loc să sesizeze bunele mele intenții, m-a confundat cu agresorul.

— Un şir de confuzii şi coincidențe care planează asupra dumneavoastră…

— O coaliție infamă, domnule căpitan! Inginerul îşi răsfrânse buzele: Sunt obişnuit. De când mă ştiu, sunt lucrat.

— Coaliție?! În ce scop?

Vasilescu făcu cu ochiul şoptind.

— Cred că am mirosit eu ceva. La mijloc e mâna lui Rădoi! O manevră de-a lui. Pun capul jos!

— Rădoi? întrebă aiurit Atanasiu. Cine e Rădoi? Şi se apucă să-şi consulte lista.

— Țț! făcu Vasilescu. Nu-i aici. Rădoi, directorul adjunct. Bandit mare! Nu era fraier să-şi descopere jocul. Şi-a trimis oameni.

— Cum adică?

— Ministerul vrea să mă salte, dar Rădoi se opune. N-are motive şi atunci încearcă să mă discrediteze. Pun pariu că Țâmpoaca e agenta lui. Agent e şi călugărul. Şopti cu palma la gură: Securitate!

— De unde ştiți?

Inginerul îşi prinse nasul între degete.

— Am fler! Adică pe cine vor să păcălească? Gogeamite găligan intrat în Oastea Domnului… De ce nu în fabrică, domnule? De ce nu în mină? Păi cu muşchii ăia dărâmă munți, saltă un tramvai!

— De ce să salte tramvaiul?!

— Uite aşa, de-al dracului!

— Credeți, aşadar, că Rădoi a mobilizat Securitatea pe urmele dumneavoastră pentru a vă împiedica să avansați?

— Are relații mari.

— E ridicol! O ipoteză absurdă şi ilară.

Inginerul dădu din mână:. „Om trăi şi-om vedea…“

— Cred mai degrabă, domnule Vasilescu, că dumneavoastră însăilați un joc riscant. La adăpostul unei tente de originalitate, urmăriți țeluri precise.

— Adică ce fac, domnule? Ce-am făcut? Vă luați după aiuriții ăştia?

— Exceptând declarația Măriei Țâmpoc, există încă un martor care a auzit când i-ați fixat o întâlnire lui Sasu, prima victimă la Peşteră. Adăugă, apăsând pe silabe: Acolo unde Sasu şi-a găsit moartea.

— Pretindea că o să-mi arate un loc de pescuit.

— Ați plecat deci împreună.

— Da, pe drum însă ne-am despărțit. Înainte de a ajunge la peşteră.

— De ce?

— M-am răzgândit. În definitiv, în concediu am dreptul să fac ce vreau cu timpul meu.

— Dar şi obligația unor declarații care să corespundă realității.

— N-am mai avut chef de peşte.

— Vi se pare un motiv serios?

— Asta-i situația! Ce pot să fac mai mult?

— Sunt curios ce explicație îmi veți da în legătură cu citronadele.

Vasilescu clipi nedumerit.

— Care citronade?

— Citronadele otrăvite. Pentru ca Panait să nu-l poată vedea pe cel care vorbeşte, comanda trebuia făcută de sus, din capul scărilor. Deci, lângă uşa odăii dumneavoastră unde…

Inginerul îl opri ridicând palma.

— Chestia cu citronadele o recunosc! A fost o glumă. Chicoti zgâlțâindu-şi umerii: Vroiam să văd cum reacționează şmecherii ăia din hol. Un mic test psihologic. Am şi d-astea…

— Glumă deci, ricană Atanasiu.

— Sigur că da!

— Tot din glumă ați provocat şi scurtcircuitul.

— Eu?!

— Şi-n vederea altor glume v-aţi procurat o cărămidă. Până aseară o ţineaţi sub pat. Apropo, unde aţi pus-o?

— Mi-au furat-o! sări de pe scaun inginerul. Fac gimnastică în fiecare dimineaţă. Am uitat halterele acasă. Le ridic de 214 ori!

Întinse braţele apoi le săltă din cot arătând mişcarea.

Atanasiu simţi că-şi pierde cumpătul:

— Deci haltere, judo, box, vapoare, psalmi la Sf. Iosif, pocher, piese de teatru, Saliapin, yoga, nevastă grasă, glume spirituale!

— Cred că e o fişă destul de completă, zâmbi măgulit inginerul. Am omis să vă spun că de trei ori pe săptămână merg la universitatea populară. Învăţ japoneza.

— Aţi omis altceva, domnule Vasilescu. Să-mi vorbiţi despre lovitura magistrală – profesionistă aş zice – pe care mi-aţi aplicat-o mie. De astă dată nu încap halucinaţii căci v-am văzut personal. Aş vrea să-mi indicaţi rubrica: glumă sau… tentativă de crimă?

* * *

Ploaia încetase. Nori mobili, destrămaţi, împăienjeneau luna. O voaletă diafană peste faţa astrului. Se auzea foşnetul tulburător al pădurii înghiţită de neguri. Undeva, lătra un câine. Hanul, siluetă sulfuroasă, părea aruncat la marginea lumii.

* * *

Inginerul Vasilescu reglă sonorul transistorului. Fredona, dirijând în acelaşi timp cu gesturi dezlănţuite concertul orchestrei din Salzburg. Atrăgea atenţia harpistei, împungea violent spre violoncel, marcându-i intrarea. Stătea cu spatele spre uşă. Nu auzi când se deschise.

Vasilescu se răsuci buimac. Văzu silueta cu arma în mână, îndreptată spre el şi se lipi instinctiv de tăblia patului. Bolborosi:

— Ştiam. Am bănuit că dumneata eşti.

— Au bănuit şi alţii. Asta le-a adus sfârşitul.

Ochii inginerului fixau înnebuniţi degetul îndoit pe trăgaci.

Împuşcătura zgudui hanul. Liniştea se fărâmiţă. Un vas de sticlă izbit cu putere.

Oamenii priveau îngroziţi. Rămăseseră în pragul uşii, nu îndrăzneau să intre înăuntru.

Căpitanul Atanasiu, în genunchi lângă Vasilescu îi lua pulsul. Şopti:

— Chemaţi Salvarea!

— E înfiorător, îngână Ecaterina Stănescu. Părea să vorbească singură.

— Ai spus ceva? se interesă Rudy Negreanu.

Femeia îi aruncă o privire rătăcită.

— Poftim? Nimic…

Plămădeală bolborosea cu pumnii încleştaţi la gură:

— Care e bestia! Care?

Iliescu se rezemase de zid. Avea buzele încleştate. Îi privea pe fiecare în parte, minute lungi, insuportabile, scormonindu-i cu ochii.

Marioara Ţâmpoc scâncea.

— Mamă…

— Taci! şuieră hangiul. Văicărelile bucătăresei îi zgâriau urechile. Repetă ca pe un refren: Un dement, domnule, un alienat! Un pericol public! Trebuie chemată armata, miliţia, ce-o fi, să ne apere, domnule!

Studentul îşi schimbă poziţia:

— Ştii bine că nu e un dement. Dumneata, ştii foarte bine!

Panait îi aruncă o privire otrăvită.

Ţiganca, cu picioarele încrucişate sub ea, se uita în gol. Faţa şi trupul nemişcat păreau de lemn. Un idol orb şi surd.

Călugărul îngenunchease cu degetele împreunate… Mişca mut buzele adresând cuiva rugăciuni fierbinţi. Pe chipul tras, o mână genială desenase o expresie cutremurătoare.

Căpitanul traversă încăperea cu paşi nesiguri. Avea o culoare lividă, degetele care țineau țigara tremurau. Se aşează la biroul lui Panait. Îşi prinse capul în palme. Nu se simțea bine. Un gust amar, o amorțeală ciudată.

— Da, şopti. Da…

Îşi scutură umerii încercând să-şi revină.

Hangiul vru să iasă, dar Atanasiu îl opri cu un gest.

— La această tentativă de crimă, aproape că am asistat cu toții. Fiecare din dumneavoastră are obligația să relateze exact unde se afla în momentul când a auzit împuşcătura. Pe parcurs, glasul îşi recăpătase tonalitățile ferme. Se uită la Panait: Ați vrut să spuneți ceva?

— Părerea mea v-am mai comunicat-o! Hangiul gesticulă larg: Printre noi s-a strecurat un alienat mintal. Cea mai bună metodă de identificare ar fi să vă informați ce evadări s-au înregistrat la spitalele de nebuni. Cu un telefon rezolvați totul în maximum o oră.

Iliescu fu cuprins de un râs isteric.

„Dumnezeule! Ce tâmpit! Iremediabil tâmpit!“

— Auzi, evadări de la balamuc! Ce poate să-i treacă prin minte!

Se îneca de râs.

— Oi fi tu vreun deştept! Celălalt continua să râdă şi hangiului îi tremurau fălcile de furie: Ai să zbori de-aici, băiete, şi încă urgent! M-am săturat de aerele tale.

— Ca şi cum, Dumnezeule!… Reuşi să pronunțe printre hohote: Ca şi cum aş avea de gând să mai rămân cinci minute în dugheana asta împuțită! Auzi, a fugit ăla de la balamuc! Fenomenal!

Atanasiu bătu cu palma în masă.

— Stăpâniți-vă! N-ați ales momentul cel mai potrivit pentru o criză de ilaritate. Mai aveți ceva de adăugat, domnule Panait?

Hangiul scutură din cap.

— Unde erați când s-a auzit împuşcătura?

— În magazie.

— În magazie, repetă căpitanul. Asta înseamnă celălalt capăt al hanului.

Iliescu, încă roşu de râs, completă ironic:

— Şi cel mai îndepărtat punct față de odaia inginerului.

— Ați parcurs foarte repede distanța, constată Atanasiu. Mi-amintesc că v-am zărit o dată cu ceilalți în pragul uşii.

— Dar că eu am fost cel care a sosit ultimul, ați observat? Declară ritos: În momentul crimei, mă aflam în magazie. Bucătăreasa poate să confirme. M-a văzut când am luat cheile.

Marioara Țâmpoc îşi smiorcăi nasul lung.

— Eu una nu văzui nimic. Nu văzui nimic, auzi, nimic.

— Cum femeia lui Dumnezeu? Nu erai lângă mine când am scos cheile din sertar?

— Ce ştiu eu ce chei era alea? Şi p-ormă, ca s-o spui pe a dreaptă, le luaşi mai devreme. După cină.

— Fantastic!

— Ce-ați făcut la ora asta în magazie?

— Găsesc foarte ciudată întrebarea dumneavoastră, domnule căpitan. Până una alta sunt responsabilul acestei unități. Am aranjat, am cântărit, am numărat. Pică mâine un control pe capul meu şi ce fac? Credeți că dacă le povestesc ălora că aici mor oamenii ca muştele mă bat pe umăr şi vin data viitoare?

— Ați ales o oră ciudată, totuşi.

— Când am timp.

— Cunosc problema. Ținând seama însă de activitatea redusă a hanului în ultimele zile, puteați inventaria marfa oricând.

— M-au apucat gândurile negre, ripostă hangiul. Atmosfera e destul de propice…

Atanasiu se adresă tuturor.

— E cineva care ar putea confirma declarația domnului Panait?

Se aşternu liniştea. Hangiul îşi roti privirile apoi izbucni:

— Ăştia chiar dacă m-ar fi văzut şi tot n-ar recunoaşte-o.

— De ce?

— Dintr-un remarcabil spirit de echitate. Zâmbi: Au grijă de pielea lor. Cine să recunoască? Asasinul? Cel mult o să mă înfunde. Evident, dacă poate.

— Eu l-am văzut, interveni Iliescu. Deşi am reținut că ucigaşul se va desemna ipso facto printr-o declarație ce nu-l va avantaja pe domnul Panait. La ora patru şi un sfert şi-a isprăvit treburile. La ora patru şi douăzeci, stingea lumina şi închidea uşa magaziei. La patru şi jumătate inginerul a fost împuşcat. Concluzia trageți-o dumneavoastră.

— Ce infamie!! şuieră hangiul sufocat.

— Minte şi ăsta! sări Marioara Țâmpoc. Îşi şterse nasul în podul palmei: La patru şi un sfert, Iliescu fu pe afară. Îl zării pe geam. Fluiera capiu la lună. Nu putea să-l vază pe şeful.

Panait îşi înfipse mâinile în şolduri.

— Cred, domnule căpitan, că sunteți edificat!

— Te-ai aranjat, rânji Iliescu.

— Fusei cu ochii pe el. Cu vreo cinci minute înainte să auz împuşcătura, intră în han.

Studentul ridică din umeri.

— M-am plimbat, într-adevăr. Asta nu înseamnă însă că la patru şi douăzeci jupânul nu părăsea magazia. Apropo de observațiile doamnei Țâmpoc, împuşcătura am auzit-o când eram încă afară. Asta m-a şi alarmat. Se încurcă, desigur neintenționat, cronologia evenimentelor.

— Nu puteați auzi împuşcătura de-afară.

— Să probăm! Să probăm! propuse belicos hangiul.

Ochii îi străluceau de satisfacție.

Iliescu râse:

— Dacă ne împrumuți dumneata pistolul, n-am nimic împotrivă.

— Insinuări perfide!

— Eu sunt femeie proastă… Toți se răsuciră spre Zamfira lu' Mutu. Țiganca îşi legă mai strâns basmaua la spate. Câțiva cârlionți îi săltau în jurul obrajilor: Mă socotesc şi eu… Cum a putut coana Marioara să vadă când a intrat tânăru' dacă ea era colea, la uşa inginerului. Îl spiona pe broască.

Marioara Țâmpoc sări ca opărită:

— Aşa pățeşti când bagi lingura în mâna calicului. Asta e în loc de bogdaproste! Cafea şi wischi, ha?

Panait îşi puse mâinile în cap:

— Va să zică ăsta e misterul cu whisky-ul! Ridică pumnul: Cu *White Horse* ți-ai găsit să faci pomană, nenorocito? 32 suta?

— Inimă bleagă, oftă bucătăreasa. Mă greşi mama…

Ecaterina Stănescu îşi duse mâna la frunte:

— E îngrozitor. Aşa nu ajungem nicăieri…

Hangiul se uită la ea. O privire lungă, urâtă. Şopti:

— Pupăză!

Femeia se cambră. Panait continuă cu voce tare:

— Ce-ai căutat în odaia lui Vasilescu?

Ecaterina Stănescu îşi plimbă ochii peste creştetul lui.

— Parcă şi mata i-ai făcut o vizită, domnu' Plămădeală! interveni blând Rudy Negreanu.

— Unde erai când m-ai văzut? îl fulgeră economistul.

— Eu nu te-am văzut. Te-am auzit. Odaia mea e alături, perete în perete cu a inginerului. Mata țipai la el.

— Şi pe scorpia asta n-ai auzit-o?

Medicul clătină capul.

— Dumneaei poate că vorbea în şoaptă. Eu nu ştiu…

— Ne apropiem din ce în ce mai mult, observă studentul. Am ajuns şi în camera răposatului.

Atanasiu îşi apăsă degetele pe ochii împăienjeniți.

„Ce-i cu ăştia? Ce vor?…"

Glasurile parcă veneau din altă încăpere:

— Eu n-am nimic cu nimeni. Ce să am…

— L-ai amenințat de două ori!

— Mie mi-a spus, domnule! Ține minte, ăsta îmi face felul!

— Unde ascunseşi revolverul?

— Ai fost la el în odaie şi după aia…

— Minți!

— Şi pe Mathieu, parcă nu ştiu?

— Am deschis uşa, nu erai în cameră.

— Ucigaşule!

Vocile alunecau pe lângă el, se încălecau, se învârteau, repede, tot mai repede. Un carusel nebun, amețitor.

„Nu mai rezist… Imposibil…"

Atanasiu încercă să se ridice. Se clătină. Apucă strâns marginile mesei.

— Scuzați-mă. Nu mă simt bine. Vom continua mai târziu.

În clipa aceea se produse accidentul. Căpitanul ieşi trântind uşa. Rudy Negreanu sprijinit de canat scoase un urlet înfiorător. Îi prinsese mâna. Din degetele sfărâmate, curgea sânge. Scoase o batistă înfăşurându-le strâns.

— Ce s-a întâmplat? Pentru numele lui Dumnezeu, ce s-a mai întâmplat?

Atanasiu privea înspăimântat mâna medicului. Ionică Panait se desprinse de grup.

— I-ați zdrobit degetele, domnule căpitan.

— Eu?

— Fireşte. Aveți o manieră de a duce ancheta... Ironii, vociferări, uşi trântite...

Atanasiu se apropie de medic bâlbâind încurcat.

— Iertați-mă, vă dați seama... fără nici o intenție...

— Oare? făcu Ionică Panait privindu-i complice pe ceilalți.

Plămădeală îşi drese glasul.

— Dumneavoastră nu iubiți oamenii.

— Nu iubiți pe nimeni, se asocie Ecaterina Stănescu.

Lucrurile luaseră o întorsătură penibilă. Atanasiu îşi plimba înmărmurit privirea de la unul la celălalt. Rudy Negreanu cu fața crispată de durere, îi puse mâna validă pe braț.

— Dumnealor glumesc. Sau sunt foarte nervoşi şi nu-şi dau seama ce spun...

Bucătăreasa apăru în fugă cu un pachet de vată şi spirt.

— Ia să vedem!

— N-am nimic, madam Țâmpoc. Asta nu înseamnă că nu apreciez delicatețea matale.

Căpitanul îşi suflecă mânecile cămăşii.

— Dați-mi mâna, vă rog!

— Nu-i nevoie, se eschivă medicul. Mă duc la mine în odaie şi mă doctoricesc singur. Râse chinuit: Dacă n-am făcut mare brânză tratându-i pe alții, cel puțin pe mine... Ştiți, tata avea o vorbă...

— Dați-mi mâna! insistă Atanasiu. Se adresă țigănicii: Adă o oală cu apă.

— Asta-i bună! Dacă vă spun...

Ecaterina Stănescu se ridică:

— Cu voia sau fără voia dumitale, trebuie să vedem ce-ai pățit. Nu te putem lăsa să suferi ca un câine.

— Cine v-a spus că sufăr? De altfel, din clipă în clipă trebuie să pice Salvarea. Mai bine vedeți ce-i cu domnul Vasilescu. El, într-adevăr, are nevoie de ajutor.

Făcu câțiva paşi spre scară. Picioarele i se muiară şi se prăbuşi. Oamenii schițară un gest de apropiere.

— Rămâneți pe loc! dispuse Atanasiu.

Se aplecă deasupra medicului şi desfăcu batista. Rămase încremenit. Ceilalți, adunați în grup, surprinseră pe fața lui Atanasiu o stupefacție fără margini. Buzele abia reuşiră să articuleze:

— Fantastic! De necrezut! Țesutul se regenerează singur.

Un tunet prelung zgudui hanul din temelii. Atanasiu tresări şi se îndoi ca şi cum ar fi primit o lovitură neaşteptată. Uşa de la intrare se deschise.

Toți îşi întoarseră privirile terifiați.

Sergentul Păiş, ajutat de locotenentul Dobrescu, în haine de voiaj, duceau un bărbat întins pe o brancardă improvizată. Omul arăta îngrozitor. Neras, gaben, cu obrajii scofâlciți. Prin hainele zdrențuite se vedea pielea însângerată pe alocuri.

— Dumnezeule! bolborosi Atanasiu.

Cei doi aşezară atent targa pe jos. Păiş îşi şterse fruntea asudată.

— L-am găsit legat fedeleş în peştera cea mică. Dumnealui – arătă spre Dobrescu – m-a ajutat să-l aduc. Era pe şosea cu un Fiat.

Căpitanul se apropie de targă. Atinse mâna bolnavului şi întrebă înspăimântat:

— Cine eşti dumneata?

Celălalt abia îşi mişcă buzele pleznite.

— Gheorghe Plămădeală... Şopti sfârşit: Apă..., apoi îşi pierdu cunoştința

Un zgomot de sticlă spartă îi făcu să se întoarcă speriați. Celălalt Plămădeală, turistul de la Peştera Sihastrului, sărise pe geam dispărând în noapte.

Capitolul XXIII

UN HOŢ SENTIMENTAL

Iliescu văzu cheia de contact la bordul maşinii. Fără să mai stea pe gânduri se aşează la volan. Tâşni ca o săgeată pe poarta hanului şi ieşind la şosea apăsă acceleratorul la maximum. Locotenentul Dobrescu clătină din cap. Îşi puse centura de siguranță apoi demară furtunos.

* * *

Omul în gri pătrunse în hol. Cu excepția medicului prăbuşit în apropierea scării nu mai era nimeni. Îl ridică în spinare şi aruncând o privire spre poarta hanului părăsi încăperea.

* * *

Ecaterina Stănescu coborî în fugă scările. Uşa de la camera căpitanului era întredeschisă. Zări întins pe o canapea trupul adevăratului Plămădeală. Pe mesele din hol rămăseseră câteva cioturi de lumânări, mărturie a ultimei nopți.

„Da, a fost o noapte…“

Privi încăperea surâzând, apoi ieşi în grabă.

* * *

Maşina Salvării pătrunse în curte. Atanasiu se întoarse

spre Ionică Panait.

— Unde-i Rudy Negreanu?

Hangiul îşi rostogoli ochii nedumerit.

— A dispărut.

— Cum a dispărut? L-aţi căutat în cameră?

— Nu e nicăieri, domnule căpitan. Nici el, nici Ecaterina Stănescu, nici studentul.

Atanasiu îşi frecă îngândurat bărbia.

— Ciudat! Foarte ciudat!

* * *

Intrase în Arad. Iliescu văzu în oglinda retrovizoare Fiatul apropiindu-se. Coti pe câteva străduţe înguste, fără să reducă din viteză, apoi opri brusc, şi, abandonând maşina, dispăru în curtea unui depozit de lăzi şi butoaie. Stivele înalte se ridicau ca nişte baricade.

Dobrescu parcă alături şi se luă după el.

Sfâşiind aerul, un glonţ se înfipse în lemnul unui butoi. Se întoarse automat. Al doilea glonţ porni găurindu-i mâneca. Îl văzu în sfârşit pe Iliescu care trăgea ascuns după un şir de lăzi. Se retrase în spatele unei stive. Printr-un tir insistent, studentul îl obliga să rămână pe loc.

Dobrescu ocoli lăzile într-o mişcare de învăluire, atent să nu facă zgomot. Ajunse la cealaltă extremitate a depozitului, în spatele lui Iliescu. Scoase arma şi strigă:

— Sus mâinile!

Cu o mişcare fulgerătoare, studentul rostogoli un butoi în direcţia locotenentului, întorcându-se în acelaşi timp. Descărcă revolverul fără să-l nimerească. Apăsă încă o dată pe trăgaci, dar arma ţăcăni în gol. Nu mai avea gloanţe. Se aruncă peste stiva înaltă. Muntele de lăzi se clătină, apoi se prăbuşi cu zgomot. Drumul era liber. Coti printr-un labirint de butoaie supraetajate, sări gardul şi ieşind în stradă opri un taxi. Înainte de a urca, îl văzu pe Dobrescu recuperându-şi maşina.

Ochii locotenentului clipiră mărunt. Gonea cu peste o sută de kilometri pe oră şi totuşi getaxul începuse să câştige

teren.

Urmărirea continua tot mai anevoioasă. Taximetrul cotea brusc cu inițiative neașteptate, efectuând virajuri periculoase în scrâșnet prelung de frâne.

„Ăsta a condus ceva la viața lui.“

Parcurgeau în viteză strada îngustă. Trecătorii întorceau capul uimiți. Taxiul o tăie prin fața unui autobuz pornit din stație. Șoferul, stupefiat, scoase capul pe geam urlând:

— Boule! Criminalule! Cine ți-a pus volanul în mână?

Își șterse cu mâneca sudoarea comentând incidentul cu pasagerii revoltați.

Dobrescu scrâșni:

— Scapă!

Autobuzul se îndepărtă încet. Zări getaxul care câștigase avans, gonind cu toată viteza spre periferia orașului.

— Șoferul ăsta e nebun! exclamă locotenentul.

Într-adevăr, taxiul, depășind viteza reglementară, alerga ignorând semnele de circulație ca și somațiile agenților.

„Nu, nu-i nebun. Acolo se petrece o dramă...“

* * *

Omul de la volan își urmărea clientul cu coada ochiului. Fața palidă, trasă, ochii aprinși de febră.

„Nu-i a bună cu ăsta!“

— La stânga! dispuse scurt Iliescu. Și mai repede!

— Nu pot, taică, n-avem voie.

— Fă ce-ți spun !

Vocea era tulbure, răgușită. Își pironise privirea în oglinda retrovizoare. Șoferul se uită și el. Văzu Fiat-ul și înțelese.

Intraseră pe o stradă îngustă, pustie.

— La dreapta!

— E sens interzis!

— La dreapta!

Mașina coti brusc, gata să doboare o bătrână care traversa. După câteva secunde Fiatul se arătă iar în oglindă.

— Înainte! scrâșni Iliescu. Și mână, nu te juca!

— Degeaba! Se ține scai de noi. N-am ce face. Mai bine te

dai jos undeva şi o tuleşti. Am înțeles… Eşti la ananghie. Nu-ți cer bani. Să fie paguba mea.

Studentul băgă mâna în buzunar.

— Opreşte!

— Aşa, taică, răsuflă şoferul uşurat. Văzu revolverul în mâna celuilalt şi țipă îngrozit: Nu mă nenoroci, domnule! Ce…

Primi o lovitură puternică în tâmplă şi fu aruncat jos din maşină.

Iliescu apăsă pe accelerator. Cu un salt, getaxul porni din nou.

* * *

Se uită la Plămădeală. Avea hainele rupte, ghetele pline de noroi, pe braț îi sângera o zgârietură adâncă. Cu o mişcare nervoasă îşi alungă părul care-i cădea în şuvițe lungi pe frunte.

— Scoate-i cătuşele!

Sergentul Păiş îl privi nedumerit, dar Atanasiu tăcea cu ochii pierduți pe fereastră. Auzi oftatul de destindere al celuilalt, îşi frecă încheieturile. Fără să-l privească, căpitanul îi întinse pachetul de țigări apoi se adresă lui Păiş.

— Rămâi te rog. S-ar putea să am nevoie de dumneata.

— N-o să fie nevoie, râse dogit Plămădeală. Ați pus mâna pe mine, meciul s-a terminat. Oricum, vă sunt recunoscător pentru…

Îşi arătă mâinile osoase.

Atanasiu ridică vag din umeri. Nu suporta ideea de sechestrare, sechestrare fizică. Omul în lanțuri, bun sau rău, n-avea importanță, îşi pierdea condiția umană, devenea ceva jalnic, animal captiv între gratiile unei cuşti. Îşi netezi mecanic carnetul apoi consultă penița stiloului încercând să scoată fără să se murdărească o scamă agățată între limbile de iridium.

Se simțea sleit şi îl îngrijora mai ales soarta celorlalți dispăruți: Iliescu, medicul, femeia aceea oribilă – Ecaterina Stănescu. Fără îndoială, unul dintre ei… Oftă.

Plămădeală trăgea avid din țigară inhalând fumul cu obraji supți până în adâncul plămânilor. Atanasiu încercă să-i sesizeze starea de spirit fără să înțeleagă mare lucru. Omul părea calm, puțin obosit şi destul de curios, cam distrat.

— Am pierdut, şopti, făcând abstracție de prezența căpitanului.

— Da, cred că da.

Vorbise neaşteptat de blând şi falsul economist îl scrută surprins.

— Trebuie să vă fac o destăinuire, reluă Atanasiu pe acelaşi ton. Am discutat de două ori cu dumneavoastră şi de fiecare dată, chiar înainte de a deschide gura, am încercat acelaşi sentiment. Că nu am voie să vă cred.

— Ochii mei avertizează. Nu-i o noutate.

— Ochii dumneavoastră, poate intuiția. În orice caz, acum, acelaşi ceva mă îndeamnă să vă cred. Ştiu că veți fi sincer.

Atanasiu îi ocoli privirea. Era un truc vechi, desigur nu totdeauna eficace, recomandabil într-un anumit stadiu al anchetei, care flata adversarul şi-l dezarma. Oricum, merita încercat. Se simțea prea istovit pentru întrebări învăluitoare, hărțuiala aceea care macină nervii şi răbdarea amândurora, anchetator şi învinuit.

— Am certitudinea că veți fi sincer.

— Pentru că sunt la capătul puterilor. Nu vă înşelați. Îmi pare bine că nu mi-ați servit basmul cu recompensa pentru o atitudine leală în fața autorităților. Prea ar fi fost ieftin.

— Vă ascult.

— Vreau să înțelegeți de la început un lucru. Am să mă explic nu din loialitate şi nici dumneavoastră nu vă faceți iluzii. Atunci când comiți o infracțiune premeditată, cel puțin în sinea ta ai întors spatele societății. Deci nu cred în remuşcări, reeducare, conştiință şi alte baliverne. Frica, da, asta-i altceva! Fără ea n-ar exista nici reținerea. Nu fur, nu ucid, pentru că mi-e frică.

— E un punct de vedere. S-ar putea ca termenul conştiință să lipsească din dicționarul dumneavoastră. Doriți deci să vă explicați. De ce?

— Nu-mi place să-mi ard degetele la un foc pe care nu eu

l-am aprins. Ceea ce am făcut este mult mai puțin grav decât faptele comise la han. Crime, atentate etc.

„Şi asta, gândi Atanasiu, dar dacă nu l-am fi găsit pe autenticul Plămădeală, altfel discutai acum."

Se mulțumi să clatine din cap.

— Vreau să vă asigur că, cel puțin aici, mi-am văzut de treabă. N-am absolut nici un amestec în afacerea asta. Un ghinion afurisit m-a azvârlit într-o combinație de care sunt absolut străin. De trei zile mă interesează un singur lucru: să-mi apăr pielea – e totuşi un nebun care se joacă de-a asasinul – şi să reuşesc să fug.

— Înțeleg…

— În sensul ăsta, personal nu vă pot fi de nici un folos în detectarea ucigaşului. M-a obsedat doar ideea să scap înainte ca Plămădeală să fie descoperit în grotă. Orice alt gând a alunecat pe lângă mine.

— De fapt cum vă numiți?

— Mircea Crâşmaru.

— Profesiunea.

— Funcționar. Am făcut pe vremuri doi ani la institutul de arte plastice şi m-am lăsat. Fără talent! Într-un timp, lucram produse de artizanat, dar treaba presupunea concurență fantastică şi în orice caz nu reprezenta un venit stabil.

— Ce v-a determinat să vă substituiți lui Plămădeală?

— Aveți răbdare. Ajung şi aici. În anul 1965 m-am căsătorit. Nu ştiu cât era de frumoasă nevastă-mea, unii o calificau doar bine sau interesantă, în mod incontestabil însă avea un farmec deosebit. Cea mai fermecătoare ființă pe care am întâlnit-o în viața mea. Pur şi simplu magnetiza. Femei cu adevărat superbe erau eclipsate în prezența ei, păreau şleampăte şi fade. N-am să-mi explic niciodată esența acestei însuşiri. Tuşi dregându-şi glasul: Hm! Mă întreb cum pot vorbi atât de detaşat despre ea. Probabil pentru că nu mai există nici o şansă.

Rămase pe gânduri. Glasul căpitanului se auzi straniu ca o voce imprimată pe bandă ori interceptată la telefon.

— Despre ce şansă vorbiți?

Crâşmaru zâmbi.

— N-am s-o mai văd niciodată. Interesant ce rezonanță au avut totdeauna pentru mine termenii definitivi, iremediabili: despărțire, moarte, niciodată.

— Unde e? întrebă Atanasiu alungând fumul de țigară.

— În SUA. Acum doi ani a făcut o excursie în Turcia. De acolo a plecat mai departe şi s-a stabilit la New York.

— Cum de n-ați însoțit-o?

— Pentru că nu m-a luat cu ea. Crâşmaru râse amar. A plecat fără să ştiu. Şi mai clar: A fugit! Oricare bărbat într-o situație asemănătoare conchidea: Nu mă iubeşte! Ducă-se… Şi ar fi înjurat. Eu am privit chestiunea ceva mai înțelept.

— Vreți să spuneți că sentimentele ei pentru dumneavoastră nu vă interesează?

— Mă interesează ale mele. Nu pot trăi fără ea. Femeia asta mi-a intrat în sânge. O otravă fără antidot. Nu vă cer să mă înțelegeți. Nici măcar ai mei nu reuşesc. Cunosc pe dinafară obiecțiile. Nesinceră, fără suflet, machiavelică – a plecat de-acasă cu o valiză sub pretextul unei delegații la Baia Mare – mercantilă, târfă etc. Nu văd ce-ar mai fi de adăugat.

— Într-adevăr, nimic.

„Cine ar fi crezut că omul ăsta cu ochii lui e în stare de atâta dăruire, de un sentiment atât de puternic, demențial…“

— V-a scris?

— Da, mi-a trimis şi câteva fotografii.

— Ce face acolo?

— Trotuarul!

Atanasiu se cutremură. Întrebă stupid:

— Poftiți?

— Ați auzit bine, râse Crâşmaru. Trotuarul.

— V-a spus-o ea?

— Nu, nişte amici care au întâlnit-o într-o stațiune din Florida. Asociat cu câteva detalii scăpate în scrisorile ei, sunt convins că n-au mințit. De altfel o văd în stare!

— Şi ce sperați?

— S-o găsesc şi să reluăm viața în comun. Dacă ea mi-ar îngădui-o.

— Fantastic! scăpă căpitanul.

— N-ați iubit niciodată. De dragul ei aş fi fost în stare de orice. Mulțumesc lui Dumnezeu că nu m-a pus la încercare.

— Intenționați deci să treceți clandestin granița.

— Aşa mi se pare. Zâmbi cinic: Ideea mi-a venit cu trei săptămâni înainte de concediu. Ajunsesem în pragul nebuniei. Doi ani de când n-am văzut-o fără ca timpul să astâmpere cu o fărâmă măcar ceea ce simt. Doi ani în care nu mă gândesc decât cum să ajung Ia ea. Îmi imaginez cum deschid uşa pe neaşteptate, figura ei uluită şi apoi…

— Vorbeați de o idee.

— Da. După plecarea ei, toată familia s-a coalizat, ca să mi-o scoată din cap. Vederi puse abil la cale cu fete excelente, „e o partidă, are maşină, face nişte murături grozave“, pe care le întâlneam „întâmplător“ la unchiu sau la mătuşa, promisiuni, denigrări triviale pe seama celeilalte. Nu şi-au dat seama ce tâmpiți sunt. Exact înjurăturile la adresa ei mă îndârjeau. În cele din urmă, pentru a mă ispiti, fratele maică-mi mi-a promis o maşină. Asta de fapt mi-a dat ideea.

— Cum?

— E un om foarte înstărit şi are în casă câteva piese interesante. M-am mulțumit cu un Goya mic. De aceea m-am grăbit.

— L-ați subtilizat?

— Exact. Am profitat de faptul că lipsea de acasă pentru câteva zile. Altfel n-aş fi putut pătrunde niciodată la el. Singur, evident. Trebuia să dispar înainte ca unchiu-meu să-şi dea seama de… să-i spunem pe nume, de jaf. Iar fără bani, n-aveam nici un haz la New York, în orice caz nici o şansă la nevastă-mea. V-o spun cu toată sinceritatea pentru că din câte sunt informat, furtul între rude nu se pedepseşte decât la plângerea victimei. Or, unchiu-meu n-o să-mi facă figura, mai ales după ce-şi va recupera comoara.

— E limpede. Mai departe.

— Mi-am făcut fotografii de paşaport, am rostuit o ştampilă, sunt destul de îndemânatic, şi-am luat primul tren care pleca spre frontieră. La Arad am coborât, am traversat oraşul şi am ajuns pe şosea. La un loc de refugiu am dat peste Plămădeală. Consuma o cafea. Când a scos banii să

plătească i-am văzut paşaportul. Ca semnalmente generale nu era prea departe. Statura, culoarea ochilor şi a părului. Fotografia mea trebuia să corespundă cu datele indicate în document. Am intrat în vorbă şi l-am rugat să mă ducă până la prima localitate. Nu i-au prea plăcut ochii mei, ştiu, dar în cele din urmă s-a hotărât. După aceea a fost simplu. L-am imobilizat, l-am băgat în grotă – mi-au trebuit vreo două ore până am dibuit-o – şi mi-am aranjat paşaportul. Cam asta ar fi totul.

— De ce ați oprit la han?

Crâşmaru încleştă pumnii.

— Ceasu' rău! Biata maică-mea crede în tot felul de chestii... Motorul avea ceva, se blocase cutia cu viteze. O să mă obsedeze totdeauna ghinionul ăsta tâmpit: Peştera Sihastrului! Zece kilometri mai încolo sau mai încoace şi astăzi... În sfârşit! La orice m-aş fi gândit: probleme cu paşaportul, să nu simtă grănicerii falsul, cu vama, oricât de mic ar fi tabloul... La orice, vă spun, dar nu să pic într-o dandana cu care n-am nici în clin nici în mânecă.

Atanasiu închise ochii. Oamenii, viața oferă clişee fantastice, incredibile.

— V-ați gândit ce s-ar fi întâmplat dacă Plămădeală n-ar fi fost descoperit? Dacă murea?

Crâşmaru dădu din umeri.

— Cel puțin aici am avut noroc! Recunoscu în privirea căpitanului un licăr de neîncredere. Toată povestea asta vi se pare cusută cu ață albă, nu-i aşa?

— Incompletă. Că v-a fugit soția, cred. Cred şi în dragostea dumneavoastră puțin obişnuită. În fond s-au mai văzut cazuri. Tabloul lui Goya poate fi al unchiului, iar atacul asupra lui Plămădeală şi măsluirea paşaportului nu văd de ce n-ar fi adevărate. Numai că cea mai bună minciună este adevărul mărturisit cu unele lacune. Unde-i revolverul?

— Revolverul?! Crâşmaru părea surprins: Ce revolver?

— Arma care l-a determinat pe Plămădeală să oprească maşina şi să coboare. Înainte de a-l lua Salvarea, mi-a relatat cum s-au petrecut lucrurile.

Crâşmaru râse fals.

— Nici până în ultima clipă nu şi-a dat seama. Scoase din buzunar un pix de metal: Iată revolverul, domnule căpitan. A fost suficient să-l împung nițel în ceafă ca să frâneze. Un truc vechi de când lumea.

— Trucul e vechi, într-adevăr, numai că dumneavoastră nu v-ați aşezat în spatele lui, ci aşa cum se obişnuieşte, alături. Iar arma a văzut-o. Mi-a şi descris-o un Walter nemțesc din timpul războiului.

— Mda... Am avut un revolver, dar nu am făcut uz de el. N-am tras! Dovadă, omul trăieşte.

— Trăieşte şi paznicul de la muzeul de filatelie. Nici despre asta n-ați auzit?

— În viața mea.

— E vorba despre o instituție care expune pentru vizitatori cele mai valoroase colecții de timbre.

— Nu văd legătura.

— Acum două săptămâni, muzeul a fost prădat.

— Sper că nu aveți de gând să-mi puneți în spinare toate dosarele nerezolvate.

— Din nefericire pentru dumneavoastră, dosarul ăsta e soluționat. Omul care asigura paza muzeului a fost somat să deschidă uşa de un individ care-l amenința cu un Walter ofițeresc.

— Cu alte cuvinte, un singur câine e scurt de coadă...

— Vă mai faceți iluzii, domnule Crâsmaru? Sergentul Păiş şi oamenii lui au descoperit în pernele maşinii colecția furată. Doriți să v-o arăt?

Celălalt îşi încleştă maxilarele. Atanasiu se apropie.

— Unde-i revolverul?

— L-am ascuns în pădure sub o piatră. Azi-dimineață m-am dus să-l iau.

— Şi?

— A dispărut.

Capitolul XXIV

INVENŢIA

Dobrescu frână brusc şi cu un strigăt îşi duse mâna la ochi. Maşina lui Iliescu deviase, intrând într-un stâlp de, telegraf. Din cauza şocului puternic, se răsturnase pe o coastă. Flacăra izbucni ca o coloană lichidă, risipindu-se apoi într-o baltă de foc, care prinse întreaga caroserie.

Când deschise ochii, văzu IMS-ul miliției oprit la câțiva metri. Locotenentul sări din maşmă, alergând spre locul accidentului.

— Chemați Salvarea! bolborosi în panică după ce-şi arătă legitimația.

Iliescu, prăvălit într-o groapă cu noroi, respira greu. Îl trase pe iarbă, aşezându-i haina sub cap. Ochii negri nu-şi pierduseră luciditatea. Schiță un zâmbet palid şi cu mâini oarbe îşi pipăi abdomenul. Rana arăta îngrozitor. Sângele gâlgâia într-o şuviță subțire.

— Mă curăț, şopti.

Dobrescu, crispat îi atinse fruntea umedă.

— Vine Salvarea… Chestiune de minute.

— Vacs!

Mişcă uşor capul, încercând să-l salte. Locotenentul îi ajută.

— Cine eşti dumneata? Se schimonosi: N-are importanță. Trebuie să se ştie. Nu ştiu de ce trebuie…

Dobrescu simți un nod în gât. Nu-şi putea desprinde privirea de pe figura smeadă cu umbre vineții. Îi trecu prin minte o comparație tocită, prețioasă, pe care o detestase

întotdeauna: „Atins de aripile morții.“ Asta se întâmpla cu Iliescu. Era adevărat. Se simți singur şi neajutorat.

Cerul avea limpezimi de cristal, soarele se aprinse brusc ca un far între crengile stejarului. O ciocârlie încerca triluri, gargară matinală cu acute zglobii.

Locotenentul număra minutele, clipele care-l despărțeau pe Iliescu de veşnicie. Îngână răguşit:

— Te-am urmărit. Ştiu cine eşti.

— Securitate?

Locotenentul înclină capul.

— Mi-am închipuit. Mă căutați deci… Toți m-au căutat şi dumneata m-ai găsit. Nu-i absurd?

Dobrescu nu înțelese de ce, dar răspunse mecanic:

— Da, aşa e. Bolborosi cu inima strânsă: Credeam că eşti invulnerabil. Pastila aceea…

— O lună. Atât!

— Efectul?

— Pe urmă iei alta şi eu, zâmbi chinuit, tocmai eu nu mai am. Le-am pierdut.

— Servieta?

— Da, servieta. Dacă scap de hemoragie…

— Ai să scapi.

— Crezi? Ți se pare mai nostimă o septicemie?

— Nimeni nu mai moare azi de septicemie. Antibioticele…

— Poate să-mi administreze o tonă. Degeaba. Efectul e neutralizat de pastila aia afurisită. S-a întors ca un bumerang. Mi-e sete…

— Mă duc să caut apă.

— Nu. Iliescu îşi încreți friuntea: Mi-e teamă să nu mor singur. Şi vreau să vorbesc. Caută în vindiac… O ploscă de aluminiu…

Dobrescu deşurubă busonul. Aroma alcoolului atâta nările.

— Acum e mai bine, şopti Iliescu după ce bău. Ascultă-mă…

Locotenentul îşi muşcă buzele. Cu privirea agățată de figura tânărului, frământa spasmodic câteva fire de romaniță. Decapitate, beretele albe cu miez de fistic cădeau

înghițite de iarba înaltă.

— Cine te-a mai căutat?

— Mulți. I-am simțit tot timpul pe urmele mele. Îl voiau pe omul cu pastila. Râse: M-am ascuns destul de bine. Prea bine…

— Adică?

— Aveam întâlnire la han cu cineva care trebuia să preia afacerea. Nu înțelegi nimic, nu-i aşa?

— Povesteşte de la început. Atât cât…

Îşi înghiți cuvintele. Celălalt îl privi lung.

— Ştiu că mor. De-aia şi vorbesc. Şi pentru că ar fi păcat… Am avut un profesor la facultate. George Tudose. Nu cred că ai auzit de el. Un tip curios… Mizantrop şi plin de ciudățenii. Dar ce minte, Dumnezeule! Fusese prieten bun cu tata. Când a murit, eram puşti de liceu. Tudose m-a luat sub „aripa“ lui. Se ocupa cu tot felul de experiențe, încerca tot soiul de combinații, rocă sfărâmată, acizi, dar materia primă, un anumit soi de corindon, era totdeauna aceeaşi. Credeam că bate câmpii. Pe urmă a reuşit să mă antreneze…

— Ce căuta?

— „Ceva formidabil.“ Era un răspuns invariabil. Când avea chef de vorbă completa: „Perfecta imunizare a organismului împotriva oricărui agent vătămător – boală, otravă, cuțit… Grație descoperirii mele, omul va muri doar la adânci bătrâneți. Se va stinge lin, fără convulsii, ca un muc de lumânare. Tipul era de prin părțile locului. De la taică-său moştenise legenda unei pietre care se găseşte numai aici. O rază de 50 de metri plecând de la grota cea mică, precis delimitată. Piatra asta cenuşie, pretindea bătrânul până în clipa morții, avea însuşiri curative fantastice. În vremuri de demult, oamenii din sat o foloseau la vătămături. Tudose mi-arăta de fiecare dată fotografia lui bunică-său, dorobanț la 1877, vindecat grație corindonului cenuşiu.

Se opri câteva clipe. Pe şosea treceau maşini. Aveau portbagajele încărcate – valize, sacoşe şi corturi; dinăuntru fulgerau scurt câte o mânecă roşie sau o pălărie de pichet alb, haine estivale sugerând veselie, masă la iarbă verde, vacanță. Unii mai curioşi, opreau în dreptul getaxului ars.

Comentau clătinând fatalist capul şi porneau din nou.

„După primul kilometru or să uite, reflectă absent Dobrescu. Vor lua o ţuică rece la motel, au să se enerveze pentru că nu le place camera, sau pentru că Sanda, Mimi ori Fănel a lăsat acasă termosul şi costumele de baie…“

— Bătrânul Tudose n-a mințit, şopti Iliescu. După doi ani de munci în sudori, profesorul a găsit în sfârşit formula combinației. Nu cea ideală, apropo de invulnerabilitate limitată, dar chestia promitea nemaipomenit.

— Cum ați verificat rezultatul?

— Pe un câine. A fost pur şi simplu miraculos. I-am fracturat una din labe, producându-i în acelaşi timp rană. Priveam amândoi stupefiați. Aveam impresia că asistăm la o minune. Înțelegi?

— Da, răspunse Dobrescu amintindu-şi de propria lui stupoare când asistase la accidentul lui Pintilie. Altceva nu înțeleg. De ce atâta mister? De ce n-a cerut sprijinul unor foruri competente care să vă ajute?

— Ți-am spus. Tudose era un tip ciudat. Îi plăceau misterele. Mai dă-mi puțin coniac.

Îşi umezi buzele apoi trase două înghițituri lungi. Se strâmbă.

— Mă prezint la… examenul cel mare, în stare de ebrietate.

— La ce te gândeai?

— Eşti oare atât de naiv? suflă Iliescu. Îşi ținea pântecul cu amândouă mâinile: S-ar putea să fii naiv! Oamenii cu ochi albaştri sunt foarte candizi sau foarte ai dracului.

— Ce intenție aveai? reluă încăpățânat Dobrescu.

— Să vând marfa în altă parte.

— Şi Tudose?

— *A* mierlit-o acum şase luni. Atac de cord pe sălile facultății.

— Şi pastila?

— Încă n-o încercase. Îi era puțin teamă. Volens nolens mi-a lăsat mie totul. Formule, materiale, pastilele. Eram un om bogat. Scrâşni din dinți: Dumneata înțelegi ceva din toate astea? Ieri, tânăr, celebru şi milionar, în perspectivă certă. Şi acum aştept să crăp aici, la margine de drum. Unde e

rațiunea? Fața i se strâmbă oribilă: Unde e?

În jurul buzelor îi înflorise o spumă sângerie.

— Liniştește-te. Cu cine ai intrat în legătură?

— Am făcut acum trei luni o excursie la Viena. M-am prezentat la sucursala uneia din cele mai mari firme de medicamente din lume. A fost greu până am intrat la director. Fără să spun o vorbă mi-am tăiat venele. Întâi a crezut că sunt nebun, sau de la circ. Pe urmă s-a holbat…

— Şi?

— Am bătut palma şi m-am întors.

— De ce?

— Plecasem în tatonare. Formulele şi pastilele n-ar fi fost greu să le scot. Dar corindonul? Saci întregi? S-au obligat să scoată ei piatra iar eu să aduc documentația. Chestia îmi convenea. Risc infim pentru mine la graniță, pe de altă parte nu mă puteau înşela. E ca şi cum fiecare dintre noi ar fi deținut jumătatea distinctă a aceleiaşi bancnote tăiate.

— Înțeleg, făcu Dobrescu. De aceea întâlnirea trebuia să aibă loc la Peştera Sihastrului. Aproape de sursă.

— Să nu uit! Materialele sunt ascunse în acoperişul hanului. Al cincilea olan de la stânga, deasupra ferestrei mele. Să ții minte! Încercă să râdă. N-am crezut niciodată în Dumnezeu, dar mai ştii… Da, aşa e. Întâlnirea o aveam la han.

— A venit?

— Nu. Cred că a mirosit ceva şi s-a îndepărtat. N-au trimis doar un ageamiu, poți să fii convins! I-am suspectat pe toți.

— Cum urma să recunoşti persoana?

— „Individul sau individa – băieții sunt prudenți – trebuia să fluiere la un moment dat, în prezența mea câteva măsuri din O *sole mio*. M-a derutat al naibii idiotul ăla de Vasilescu. Chiar în dimineața sosirii a început să urle cançoneta da capo al fine. Am presupus că tipul nu ştie să fluiere. L-am pipăit, dar m-am prins repede că merg alături. Când au început să moară frații, mi-am dat seama că a intrat în joc concurența. Făcând corelație cu pastilele furate, am bănuit că trebuie să fi intervenit un incident care mi-a trădat descoperirea, şi în consecință, am priceput că ucigaşul de la

han încearcă să mă repereze prin excludere. Cine nu moare… E clar! N-aveam chef să fac pe cobaiul. Ştiam că termenul de imunitate fusese depăşit, iar alte pastile pe moment şi fără să atrag atenţia nu puteam să fac. Cu riscul de a pierde întâlnirea cu omul de la Viena, m-am cărăbănit.

— Şi revolverul?

— E al lui Plămădeală. Îl ascundea în pădure, sub o piatră. L-am luat pentru orice eventualitate. Iartă-mă… Chestia cu tirul din depozit… Credeam că eşti de cealaltă parte… Concurenţa.

Dobrescu se ridică dezmorţindu-şi picioarele. Povestea îl impresionase. Un destin ratat.

„Băiatul ăsta şi-a făcut-o cu mâinile lui.“

Glasul lui Iliescu îl opri:

— Te rog să rămâi. Cred că cel mai greu… e să mori singur.

„Şi totuşi, aşa se întâmplă“, reflectă locotenentul privind în lungul şoselei.

Capitolul XXV

MINERVA, CĂŢELUL SPIRIDON ŞI DOBRESCU BEAU ŞAMPANIE

Rudy Negreanu se afla întins pe o canapea îngustă, de piele neagră, cum aveau altădată medicii în cabinetele particulare.

Interiorul era bătrânesc, cu mobile întunecate. Singura notă contemporană o aducea televizorul cățărat pe bufetul înalt cu placă de marmură şi două vitrine mici de cristal. Într-una din broaşte spânzurau nişte chei. Tablourile aşezate foarte sus, pictate dulceag în gustul începutului de epocă, aveau rame de bronz, greoi somptuoase.

„Fără televizor, reflectă Negreanu, te-ai putea crede în 1925 sau ’35.“

O casă burgheză de provincie, unde doamna primeşte după-amiază cucoane la cleveteală şi prăjituri uscate, iar domnul se retrage cu „Universul“ sub braț, în birou, luând act despre ultimele isprăvi ale domnului Argetoianu, ori Cuza…

Uşa se deschise brusc şi omul în gri, impacabil şi suplu, intră înăuntru. Luă loc pe un scaun cu tapițeria fixată în ținite de alamă şi, picior peste picior, îşi aprinse țigara fără a părăsi o clipă din ochi figura lui Negreanu. Nu zâmbea, părea calm şi concentrat. Mişcările precise, degajate în acelaşi timp trădau individul hotărât, foarte sigur de sine.

Medicul se ridică ținându-se cu amândouă mâinile de marginea canapelei. Îşi simțea capul vâjâind şi ar fi dat foarte mult pentru o cafea imensă, tare şi amară.

— Ascult, spuse omul în gri, balansându-şi uşor piciorul încălțat în antilopă cenuşie.

Negreanu îşi scărpină părul des, roşu ca o flacără.

— Am aşa o impresie că la mijloc ar putea fi o confuzie.

Celălalt îl scrută cu buzele strânse, apoi scutură țigara

Într-o scrumieră de metal cu un avion prins pe margine, gata parcă să-şi ia zborul. Suflă scurt:

— Documentele!

Negreanu se foi neliniştit.

— Ce pot să spun sigur e că dumneavoastră nu sunteți prea vorbăreț. Ascult! Punct. Documentele! Punct. Poate că eu nu ştiu despre ce vorbiți. Cum spune verişoara mea: degeaba strigi la un surd. Ai să răguşeşti, doar. Conchise: Eu sunt surd.

Îşi încrucişă tacticos mâinile pe pântece.

— Domnule Negreanu, mă indispuneți!

— Asta îmi place cel mai mult. Mă răpiți şi tot dumneavoastră sunteți supărat.

Omul în gri strivi țigara şi se ridică leneş.

— N-am cerut niciodată acelaşi lucru de două ori. Nu văd de ce aş face astăzi excepție. Se apropie de Negreanu care îl urmărea cu ochi lucioşi: Mâinile la ceafă!

Medicul se înghesui în fundul canapelei.

— Vreți să-mi faceți percheziție? Atunci prefer să mă las pe mâinile doamnei Ecaterina Stănescu. E mai gingaşă…

Omul în gri încruntă fin sprâncenele, reacție abia perceptibilă.

— Atât de delicată şi plină de sentiment! continuă medicul. Asta am admirat cel mai mult la dumneaei. Sentimentul, întrebă cu voce mică: Puteți s-o chemați?

Uşa se deschise a doua oară. Ecaterina Stănescu se gătise parcă pentru o şedință simandicoasă în bleumarin, cu o broşă discretă la rever. Schimbă în şoaptă câteva cuvinte cu omul în gri, netezindu-şi mecanic părul strălucitor.

„Din spate, gândi Negreanu, înaltă, elegantă, fără curbe, cu risipa asta de bucle arămii, ai putea-o crede foarte bine…“

— Trebuie să te felicit, domnule Negreanu! Mi-ai ghicit jocul.

Medicul se înclină reverențios.

— Fac şi eu ce pot. Bunica mea…

Femeia dădu din mână plictisită.

— Nu avem timp de pierdut. Nici noi, nici dumneata. Bref, ne interesează invenția.

— Care invenție, mă rog frumos?

— Eşti un om inteligent, domnule doctor. Subterfugiile nu servesc la nimic.

— Asta seamănă a declarație de război. Dar eu i-am mai spus şi domnului de acolo – un domn foarte simpatic, de altfel – că probabil m-ați confundat.

— Nu încap confuzii!

— De ce eşti mata aşa de sigură?

— Eram în hol când s-a produs accidentul cu uşa. Atanasiu nu şi-a putut ascunde uluiala față de modul miraculos în care s-a închis rana.

Medicul mimă surpriza arătându-şi mâinile.

— Nu-mi amintesc de nimic. Se vede ceva?

Femeia îşi muşcă buzele.

— Asta spuneam şi eu, că nu se mai vede! Plătim la fel de bine ca şi alții, domnule doctor. Este ultimul argument al unei convorbiri civilizate.

— Iar mă amenințați! Am căzut într-aşa o dandana, şi dumneata nu vrei să mă crezi.

Ecaterina Stănescu se consultă din priviri cu Omul în gri apoi se apropie de medic:

— Ridică brațele!

Începu să-l cerceteze. Sub palpările experte, trupul lui Negreanu se zgribuli. Mâinile curioase întârziară la subțiori şi peste bust.

Ecaterina Stănescu tresări şi se dădu instinctiv un pas înapoi.

Omul în gri îi sesiză tulburarea. Se răsuci iute:

— Ce s-a întâmplat?

— E femeie!

Bărbatul o privi neîncrezător.

— Doamna nu se înşeală, interveni cu un chicotit Negreanu.

— Aha, făcu Omul în gri. Ridică din umeri: N-are importanță! Jocul e acelaşi. Documentele!

— Nu sunt la… ea, declară Ecaterina Stănescu.

Privea cu atenție încleştată. Peste nasul borcănat, sprâncenele pensate îşi pierduseră arcul îndrăzneț, desenând o linie dreaptă.

— Ce rost a avut camuflajul ăsta?

— Capriciu de vacanță.

Omul în gri aprinse bricheta dând flacăra la maximum. O apropie amenințător:

— Documentele!

— Nu sunt eu inventatorul sau… mă rog, inventatoarea. Îi îndepărtă mâna cu un gest amabil. Îmi pare sincer rău de voi, băieți, dar ați încurcat-o! Puteți fi siguri că nu mint. Am căutat şi eu acelaşi om.

— Cine eşti dumneata?

— Parcă numele contează!

Simți flacăra atingându-i pielea moale de la rădăcina gâtului şi se cutremură.

— Cea mai bună probă! rânji Omul în gri.

Râsul i se opri în gât. Simultan cu uşa, se sparse şi fereastra.

Locotenentul Dobrescu se opri o clipă descumpănit. Sergentul Păiş sărise asupra Omului în gri. Acesta eschivă cu o fentă. În mână îi strălucea stiletul lung. Ecaterina Stănescu trase în direcția subofițerului.

Apoi nu se mai desluşi nimic. Oamenii se rostogoleau pe jos, încercând să apuce, să lovească sau să imobilizeze. Păiş, izbit puternic în tâmplă, ieşise din competiție. Brațul inert al Ecaterinei Stănescu scăpase arma.

Cu o figură de judo, Omul în gri reuşi să-l azvârle pe locotenent. Se aplecă deasupra lui, dar o lovitură crâncenă în moalele capului îl făcu să-şi piardă cunoştința.

— Sfinte Dumnezeule! Ce te-ai face tu, Dobrescule, fără mine?!

Minerva, alias Rudy Negreanu, îşi consultă bocancul de parcă ar fi vrut să vadă dacă nu-i lipseşte ceva, apoi îl încalță. Ciuful roşu strălucea ca o flacără în interiorul

întunecat.

* * *

La revederea decorului familiar, a străzilor, a biroului, a priveliştii cotidiene – fereastra aceea de mansardă unde la ore fixe cotoiul pensionarei ieşea la plimbare pe acoperişuri, dând la o parte perdeaua roz cu volane, a chipului colonelului Ionaş şi al colegilor, în sfârşit, a tot ce reprezenta pentru ea Bucureşti, inima Minervei chiui de bucurie. Se săturase până peste cap de „viața la țară“, iar zilele petrecute la han avea să şi le amintească pururea, nu atât din cauza emoțiilor profesionale cât şi a insuportabilei linişti rurale.

Lipsa de veleități urbane din literatura lui Depărățeanu şi Duiliu Zamfirescu îi ridicase totdeauna sprâncenele, iar dorințele unor colegi mai în vârstă care visau să-şi petreacă anii de pensie undeva, „într-un colțişor liniştit de natură“, o făceau să-şi strâmbe nasul. În ceea ce o privea, ei bine, lucrurile aveau să se petreacă altfel. Va deveni o bătrânică simpatică – pare absurd, dar Keops îi va supraviețui – va fi amabilă şi îndatoritoare, ceea ce acum nu prea avea timp, nu-i va mai da nici un telefon lui Dobrescu – ținea la acest amănunt – pentru a nu-i îngădui s-o trateze în sinea lui drept o babă ramolită. Va duce desigur o viață plină de demnitate, dedicată matematicii şi unor preocupări majore, nu ştia încă bine care, aşteptând senin şi onorabil sfârşitul.

Astfel de gânduri îi aduceau pe buze un zâmbet rătăcit, care-l deruta pe locotenent. De fapt, îi era greu să se obişnuiască cu ea în noua ipostază. Ca şi colonelul Ionaş, aşezat în fundul biroului şi aşteptând demonstrația Minervei, Dobrescu o privea uluit. Părul şi sprâncenele roşii, nasul umflat de parafină şi lățit îngrozitor spre miezul obrajilor, îi schimbau complet fizionomia. Înainte de a o introduce pe Ecaterina Stănescu, Minerva telefonase la coafor. „Cu nasul o să fie mai greu, se strâmbase ea. Reabsorbția durează două săptămâni. Dar dacă mă vede tanti Caliopi cu părul roşu, pariez pe ce vrei că poimâine se face tricoloră. Femeia asta,

dragul meu, s-a născut excentrică. Nu ştiu cui naiba s-o fi izbit. Bietul tata afirma că unul dintre străbunici ar fi fost garibaldist. Mă întreb dacă e de ajuns…“

— Situaţia era teribil de dificilă, îi auzi glasul. Să-l reperezi pe spion, pe inventator, pe cel venit să preia invenţia şi care nu şi-a făcut apariţia şi totodată să nu te desconspiri. Pe de altă parte, o colecţie halucinantă de indivizi. Dacă cineva, cu tot dinadinsul, ar fi căutat un mediu pitoresc şi diversificat, nu cred că ar fi găsit ceva mai izbutit. Se părea că exponenţii tuturor categoriilor sociale îşi dăduseră întâlnire la Peştera Sihastrului. Un inginer, un economist, o bucătăreasă năucă, un călugăr dubios, o ţigancă nomadă, un francez, hangiul fost avocat, doi studenţi şi… dumneata.

Ecaterina Stănescu clipi de câteva ori. Era absentă şi antipatică, dar nu mai mult ca de obicei. Părul şi ţinuta rămăseseră la fel de corecte. Oboseala, dezastrul se simţeau doar în linia umerilor.

— Prezenţa lor în acelaşi timp la han, mi-a dat de gândit. Nu întâlneşti în fiecare zi astfel de „reniuni“. Ca să fiu mai clară, totul părea aranjat. În realitate, coincidenţa ne-a jucat o festă, dar până să-mi dau seama de asta, până să pipăi, să detectez punctul nevralgic, până a distinge între întâmplător şi cauzal, am bâjbâit fără busolă. Toţi sunt suspecţi! Inginerul Vasilescu, original şi zurliu, se lansează în tot soiul de experienţe, se ascunde în dulap, construieşte personaje dintr-un cuier şi o mătură, divorţează de o nevastă care a depăşit gabaritul stabilit, se bagă peste tot, cântă, fotografiază, întreabă, se ţine scai de capul oamenilor. Este atât de multilateral în materie de ţicneală, încât pe bună dreptate te întrebi dacă nu e un simulant, urmărindu-şi ţelul la adăpostul unor acte excentrice.

Un zâmbet îi flutură pe buzele subţiri: „Mi-ar place să-l mai întâlnesc, să-mi povestească ce chestii a mai făcut. Era atât de smintit…“

— Marioara Ţâmpoc! oftă! Marioara Ţâmpoc. O perlă! Bucătăreasă improvizată, atât de necompetentă, încât pare în travesti, de altfel n-are specializare, încurcă indicii, minte de îngheaţă apele, aruncă învinuiri în stânga şi în dreapta,

izbuteşte în cele din urmă să primească o lovitură straşnică la cap care o mai calmează. Fără să mă fi oprit prea mult asupra ei, în faza inițială, a ridicat totuşi unele semne de întrebare. Dar în materie de minciună are de învățat de la Zamfira lu' Mutu. Femeia asta e incapabilă să spună o singură vorbă adevărată. Adulmecă, trage cu urechea, umblă după chilipiruri şi minte. Căutând naivi în genul inginerului Vasilescu, obsedați de magie, chiromanție, ghicit în cafea şi alte aiureli, face turnee de documentare prin camerele oaspeților, scotocind după un minim de date care să-i îngăduie versiuni verosimile despre viitorul unuia sau al altuia. Dar investigațiile ei pot fi interpretate şi altfel. În acel stadiu al anchetei, mai ales altfel… Simion Bratu – alt personaj exotic – călugărul care şi-a pierdut cinul, este un nefericit. Caută iarba de leac – leac, termen incendiar, mai mult decât dubios în conjunctura de la han – din dispoziția Mântuitorului. Gura îi e pecetluită, preferă umbra, uneori evocă Apocalipsul, dar are un fizic impresionant, care-ți poartă gândul mai degrabă spre performanțe culturistice decât la cugetări şi reculegeri pioase în întunericul unei chilii. Dispare exact când nu trebuie, împins de aceeaşi obsesie: buruiana pe care o caută probabil şi acuma.

Se opri câteva clipe trecându-i în revistă pe cei de față. Ionaş cu pumnii aduşi la gură, Ecaterina Stănescu privind departe, cu buzele strânse, Dobrescu uşor relaxat, cu expresia aceea caracteristică pe care Minerva o cunoştea atât de bine. I-o ştia din şcoală, când închizând catalogul în corul răsuflărilor generale, trecea la explicații.

„Da, îşi spuse cu satisfacție, cel puțin pentru el Samuraiul n-a murit. Şi nu o să moară…"

Încercă o uşoară nostalgie – nu pentru matematici, ele nu fuseseră abandonate, ci pentru că ochii se aburesc, aprind lumini blânde când privesc în urmă.

— Acestea erau personajele cele mai inofensive. Întâmplarea, aceeaşi nefastă întâmplare, îl aduce la Peştera Sihastrului şi pe falsul Plămădeală, hoț şi impostor. Individul n-are practic nici o legătură cu drama care se consumă la han. El îşi dezvoltă propriile temeri, pe cu totul alți

parametri, dar lucrul acesta aveam să-l aflu mult mai târziu. Deocamdată, mă aflam în fața unui om care ascundea ceva. Iar acest ceva trebuia să fie foarte grav. Ne încurcă şi Alain Mathieu, fost legionar, cu o mică afacere la Nisa, în prag de faliment. Vine în țară să recupereze nişte valori. Chestiunea se limpezeşte abia spre sfârşitul anchetei. Până atunci, Alecu Matei poate fi foarte bine prezumtiv identificat cu agentul venit să ia materialul de la Iliescu. Hazardant, desigur, dar posibil. Ca şi Panait, cândva colaborator al Gestapoului. Lui Iliescu, deținătorul invenției, îi trec prin minte tot felul de aiureli ieftine, culese din superproducțiile cu rețetă comercială: piscine, amante celebre, un castel în Spania şi altul în lună. Misterul de care se înconjoară facilitează acțiunile Ecaterinei Stănescu şi totodată îi determină sfârşitul. Doamna Ecaterina Stănescu… Da! Un spion abil şi, paradoxal, uneori extrem de imprudent. Are marele avantaj de a veni la han sub propria identitate. Inginer chimist, şef de sector într-o mare întreprindere. Deşi specialitatea atrage atenția, nu poate fi din acest punct de vedere mai suspectă ca inginerul Vasilescu, Sasu student Ia farmacie sau chiar – zâmbi – doctorul Rudy Negreanu. Sasu este prima victimă, căci inginera înțelege repede că inventatorul se ascunde, are întâlnire cu o casă concurentă, iar mijlocul cel mai eficace de a-l detecta este suprimarea oamenilor din jur. Supraviețuitorul se desemnează implicit. Pentru a avea libertate în mişcări arborează de la început un gen respingător, infect şi antipatic care de fapt îi e la îndemână. Salariații domniei sale, am aflat ulterior, o respectau, dar o detestau din adâncul sufletului. Inabordabilă, trage în jurul ei un cerc vid unde nimeni nu îndrăzneşte să pătrundă. În consecință, nu e întrebată unde se duce, ce face. Vasilescu căruia i se scurg ochii după tot ce reprezintă aparat tehnic, nu îndrăzneşte să-i ceară transistorul pentru a-l admira. Iar jocul e şi mai convingător, dibaci, când solicită vehement căpitanului Atanasiu permisiunea de a pleca. Ştie foarte bine că nu i se va acorda niciodată în contextul unei crime, aşa că nu risca să iasă din competiție. Deci doamna Ecaterina Stănescu e foarte bine acoperită, dar începe să comită unele

erori. Neglijență, sau un minus de intuiție psihologică. Soseşte la han printre primii oaspeți, vineri 19 iulie, în jur de ora zece dimineața. Afirmă – în discuția cu Atanasiu – că vine de la Arad unde şi-a petrecut concediul, Peştera Sihastrului reprezentând o haltă spre Bucureşti. Inexact! În sacul de voiaj, fără a face de altfel un mister din asta, are *Săptămâna culturală*. Nota bene, revista *Săptămâna* datând din ziua aceea, vineri 19 iulie. Consultând mersul trenurilor, mijloc de transport obişnuit pentru presă, constatăm că acceleratul pleacă din Bucureşti la ora 1:40. Presupunând că ziarele ar fi expediate cu avionul, recepționarea, difuzarea lor la centru şi punerea în vânzare consumă un timp care nu i-ar fi îngăduit inginerei să-l cumpere la ora 8 sau 9 dimineața. Informațiile luate la neamurile din Arad, care-i atestau vizita, erau pur formale. Am presupus că doamna Stănescu sosise cu avionul din Bucureşti. TAROM-ul ne-a confirmat-o. Minciuna, departe de a fi gratuită, trebuia să anuleze orice intenție premeditată în legătură cu Peştera Sihastrului. În varianta concediului, vizita la han rămânea de domeniul escapadei.

Femeia continua să asculte privind undeva, departe, iar locotenentul încercă o clipă să-şi imagineze la ce se gândeşte. Se uită la ceas:

„Într-o oră termină… Aş avea chef să beau ceva. Un pahar de şampanie…“

Dacă Minerva ar fi fost altfel, ar fi formulat o propunere, dar se cutremura numai la ideea că ar îndrăzni. Poate despărțiți de-o uşă bine asigurată cu canturi şi lacăt. Oftă, resemnat dinainte. Ştia cum avea să se întâmple: o vizită lui Spiridon şi lui Keops – „Nici nu ştii ce ataşați sunt de tine, o să le facă plăcere“ – o cafea infernală şi evident „Ei, Dobrescule, cum stăm cu elefantul alb?“

— O privire aruncată în bagajul doamnei Stănescu a fost suficientă pentru a-i trăda minciuna. Lenjeria impecabilă, pedant aranjată, parcă atunci scoasă de la Nufărul, denunța o recentă părăsire a domiciliului. Vreau să-l văd pe ăla care vine din concediu fără o batistă murdară măcar! Chiar dacă ai stat la prieteni nu te apuci să speli rochii, tricouri, lenjerie. Cel mult strictul necesar. Sunteți de acord?

Interpelată, femeia îşi întoarse în sfârşit privirea. Declară glacial:

— Până acum n-am auzit decât poveşti.

— Răpirea lui Negreanu cu toate implicațiile ei e suficientă pentru a închide un dosar. Ca să nu mai punem la socoteală mărturiile inginerului Vasilescu, din fericire salvat. Oftă: Inexactitatea în privința concediului petrecut la Arad a reprezentat primul indiciu. Continuând să supraveghez gesturile şi reacțiile inginerei, am constatat o ciudățenie. Urmărea diverse emisiuni radiofonice, de față cu toată lumea – dar neaşteptată gentilețe pentru eventuali cârtitori, iubitori de linişte – o făcea cu difuzorul în ureche. Nimic surprinzător până aici. La fel ascultă concertele şi Vasilescu. Dar Ecaterina Stănescu procedează astfel numai atunci când vreunul din oaspeții hanului este interogat în odaia lui Atanasiu. Desigur, am cercetat camera. Sub tăblia mesei, fusese instalat un microfon-ventuză. Pretextând o criză de nervi, atunci când discuta cu Atanasiu, doamna Stănescu apucând masa cu amândouă mâinile, l-a aplicat în modul cel mai firesc. În general, „pierde“ cam multe lucruri. După ce-l lichidează pe Sasu, traversând lacul (din bazinul ştrandului se poate ieşi uşor în larg), Gogu Vasilescu o surprinde în costum de baie. Inițial, inginerul nu va dezvălui amănuntul dintr-un spirit, hai să-i zicem, cavaleresc. La urma urmelor şi el s-a scăldat, fără ca asta să-i inspire apetituri asasine. I se pare lipsit de eleganță să învinuiască o femeie. Pentru a scăpa de orice corp delict, doamna Stănescu aruncă, mai bine zis ascunde costumul ud în imensul hârdău pentru gunoaie de la bucătărie. Un maiou de baie splendid, de acelaşi bun gust ca întreaga vestimentație a inginerei şi care nu poate aparține Marioarei Țâmpoc sau țigăncii. E şi o nuanță din gama de culori preferată a doamnei Stănescu: galben-pai, coniac, zahăr ars. Astăzi, privind evenimentele de la Peştera Sihastrului în ansamblul lor, pot afirma că a ştiut să provoace cu o rară dibăcie incidente de natură să devieze ancheta, înclinând balanța culpabilității spre unul sau altul din călători. De pildă, va strecura carnetul de însemnări al lui Sasu în valiza lui Iliescu, iar atentând la viața Mariei

Țâmpoc, va utiliza alpenştocul medicului Negreanu, având grijă, desigur, să nu lase amprente. Din nefericire, în materie de investigație, prima corelație, corelația imediată este şi cel mai greu de alungat din minte. Până la probe contrarii, proprietarul alpenştocului devine suspect. În plus, în dreptul porții, acolo unde Marioara Țâmpoc este lovită, descopăr urmele pantofilor lăsate întâmplător de Plămădeală şi Vasilescu. Faptele par îngrozitor de încurcate şi la un moment dat eşti tentat să crezi că asasinul are complici. Nu poate fi în acelaşi timp în atâtea locuri. O ajută involuntar oamenii care fie au ei înşişi de ascuns câte ceva, fie fac cercetări pe cont propriu. Abandonând pentru o clipă desfăşurarea cronologică a faptelor, voi adăuga la acelaşi capitol – încâlcirea pistelor, îndrumarea cercetărilor pe poteci străine – tentativa de otrăvire a lui Negreanu. Mâna care scapă cianură în pahar, poarta mănuşa lui Vasilescu. Îi e însă prea largă. Concluzia se va impune: autorul are o mână mică. Urmează de ales între bucătăreasă, Zamfira lu' Mutu şi Ecaterina Stănescu.

Un glas venit prin fereastra deschisă îi întrerupse şirul gândurilor.

„Ne vedem la ştrand! Să aduci şi mingea…"

Minerva îşi aruncă ochii pe geam. Cerul era minunat. Un nor mic, pufos, din aceia pe care călăresc de obicei îngeraşi obezi şi trandafirii, plutea solitar.

„La ştrand! Se strâmbă: transpirație, coadă la vestiar şi la duş, umblă ăia goi, de nebuni… Hm, gusturi…"

Îşi drese vocea:

— Încă o imprudență. Incidentul cu citronadele. Când Iliescu le uită pe terasă, fiecare călător cu treabă sau fără treabă, trece pe lângă ele. Țiganca, lacomă, le şi gustă. Câte puțin din toate, să nu se cunoască. Numai că Zamfira lu' Mutu este penultima persoană care trece pe lângă ele. Bea şi nu pățeşte nimic! Deci nu erau încă măsluite. Abia după aceea îşi face drum pe acolo şi Ecaterina Stănescu. Apoi Iliescu ia tava şi o duce în hol. Mi se pare limpede! Secvența următoare e la fel de clară: simulând revolta – nu se asigură un minimum de securitate oamenilor din han, sunt tratați de

cobai etc. – inginera iese la poartă şi face câțiva paşi pe şosea. Într-un anumit punct lasă să-i cadă țigara fumată. Filtrul cuprinde o notiță cu numele persoanelor ale căror dată trebuiesc verificate la Bucureşti. Omul în gri, principalul său complice, plasat prin apropiere, o ridică.

— Asta de unde-o mai ştiți? îşi descleştă buzele inginera.

— Supoziții, verificate şi confirmate ulterior. Aparent, Omul în gri pare foarte dur şi stăpân pe sine. A cedat surprinzător de repede. A fugit din România acum zece ani. Urmează partitura obişnuită: şomaj, mizerie şi o racolare clasică. Afacerea regeneratorului reprezenta prima misiune în țară. Consideră că a „căzut“ din cauza dumitale. Hm, nu pretind că se exprima în termeni prea măgulitori… Evident, n-a uitat să ne comunice datele rezidentului. Zâmbi pe gânduri: Un camuflaj interesant – vânzător ambulant de loz în plic. Îşi duse mâna la frunte:

Unde am rămas? A, da! După tentativa eşuată cu citronadele, urmează atentatul împotriva lui Plămădeală – trebuie să înțelegeți că de fiecare dată mă refer la falsul economist – vizând două scopuri: în primul rând, verificarea vulnerabilității sau invulnerabilității sale fizice, în al doilea rând, prin ricoşeu – indicarea lui Vasilescu drept autor. „Arma“, să-i zicem, nu era altceva decât cărămida care înlocuia halterele uitate de inginer la Bucureşti. Vine la rând Alain Mathieu. Profitând de povestea dramatică a lui Negreanu, devenită în câteva minute de la debitare de notorietate, care-l acuză pe falsul legionar că i-a ucis părinții (şi e momentul să spun că istoria n-a fost improvizată, din nefericire s-a întâmplat aievea unor cunoştințe), profitând deci de-o conjunctură favorabilă, inginera ia hotărârea să-l încerce şi pe francez. Trei lovituri cu aceeaşi piatră, cum spune proverbul. Se poate convinge dacă Mathieu nu e cumva prin absurd inventatorul, îl poate plasa fără dureri de cap pe Negreanu în rolul asasinului şi scapă de el, dacă reprezintă concurența. Dar crima trebuie săvârşită imediat după discuția cu medicul, ca vina acestuia să fie incontestabilă. Atanasiu care se furişează pe urmele lui Mathieu o încurcă. Nu ezită, şi îl loveşte expert, scoțându-l

din competiție. Câteva ore mai devreme, Omul în gri pătrunde în han, sfidând restricțiile impuse de Atanasiu. Vrea să-şi dea raportul probabil şi totodată aşteaptă instrucțiuni. Înainte de a fi invitat să plece, doamna Stănescu cumpără la micul punct de artizanat un buchețel de miozotis pe care se grăbeşte să şi-l agațe la rever. Gestul surprinde din mai multe puncte de vedere. Psihologic, reprezintă un act care contravine comportării obişnuite a inginerei. Este o femeie pedantă, îngrijită, sobru cochetă, dar în public încearcă să ignore total aspectul său fizic. Niciodată nu se priveşte în oglindă de față cu alții, nu se piaptănă, nu-şi controlează unghiile. Asta se face în odaie. Norma ține de-o anumită mentalitate preocupările pentru eleganță se camuflează – cât şi de anumite complexe, bănuiesc. O femeie grasă, cu bun simț, nu va mânca excesiv în lume; cineva nu prea avantajat fizic va evita risipa de cochetărie în prezența altora de teama unor ironii, sau zâmbete ucigătoare.

— Cam alambicat, remarcă disprețuitoare inginera.

Minerva începu să râdă:

— Nu mi se pare! Mai şoca încă ceva. Buchețelul de „nu mă uita“ nu reprezenta cine ştie ce realizare artistică, ba dimpotrivă! Dumneata nu l-ai fi cumpărat niciodată (nu mai vorbesc de culoare care distona îngrozitor, albastru intens pe castaniul costumului); gestul avea hotărât o explicație. Corelația cu prezența necunoscutului în gri țâşnea singură: o invitație pentru a ține legătura. „Nu mă uita“, egal am nevoie de dumneata, egal rămâi prin apropiere. Omul se conformează. După asasinarea lui Mathieu, Vasilescu, „detectiv particular“ şi campionul glumelor bune, provoacă un scurtcircuit. Justificând tacit că te deranjează lumânarea care fumegă începi s-o cureți. În treacăt fie spus, la lady-smul etalat, la genul, dumitale, nu te-ai fi deranjat niciodată. Cel mult îl chemai pe Panait sau pe Iliescu. Curățind deci lumânarea, cu spatele la noi şi fața orientată spre fereastră, îți fluturi de câteva ori degetele acoperind şi descoperind flacăra. Este semnalul aşteptat de Omul în gri, care ştie că trebuie să acționeze. Am înțeles că te grăbeşti şi m-am decis să ți-o iau înainte. Nu ascund că tentativa pe

care o puneam la cale reprezenta şi ultimul test. Spionul asasin trebuia să muşte din nadă. Împreună cu Atanasiu, pus în sfârşit în temă, am înscenat accidentul doctorului Negreanu: un ţipăt convingător, câteva picături de cerneală roşie, amestecată cu tuş roşu, stupefacţia căpitanului, care asista la miraculoasa regenerare a degetelor rănite. Jucăm comedioara destul de îndemânatec, şi dumneata cazi în capcană. Inventatorul e Negreanu! Deruta declanşată de apariţia autenticului Plămădeală, de fuga celuilalt, şi a lui Iliescu, deţinătorul invenţiei, vă vine în ajutor. De fapt vă ajut şi eu, lăsându-mă răpită de Omul în gri. Casa din Arad o reperase subalternul meu şi nădăjduiam să intervină oportun, ceea ce s-a şi întâmplat.

Închise dosarul, pocnindu-l puternic cu palma.

— Asta e povestea, stimată doamnă. Mai ai ceva de adăugat?

Femeia ridica din umeri.

— În fond, n-a rămas mare lucru de spus. O fişă biografică relativ simplă! Părinţii învăţători, au murit în aprilie 1944. O bombă v-a incendiat casa. A urmat orfelinatul, liceul şi politehnica la seral, paralel, evident cu serviciul. Specializare în străinătate trei ani. Aici a avut loc probabil racolarea dumitale de către Trustul Tex. Unii, zâmbi, au noţiuni ciudate despre ce va să zică recunoştinţă. Dar n-am de gând să-ţi fac morală.

Rămase pe gânduri apoi întrebă brusc:

— De ce? De ce toate astea?

Ecaterina Stănescu nu răspunse.

* * *

Se plimbau pe aleile grădinii zoologice de hatârul lui Spiridon. „ÎI duc să-şi vadă neamurile…“

Minerva hotărâse deci o ieşire la iarbă verde. Adică Zoo-Băneasa şi dejunul la restaurant, minunându-se sincer de unii şi de alţii care întinşi pe pături la umbră îşi scoteau merindele:

„Ăştia cică se distrează! Joacă tontoroiul cu coatele şi genunchii amorțiți şi mănâncă, asediați de muşte, ouă răscoapte, salam şi roşii. Toate cu furnici.“

În preajma cuştilor mirosea tare, a fiară, şi Minerva cârni nasul. Se uită încântată la Spiridon, proaspăt spălat, îmbrăcat cu căciuliță roşie adusă de Dobrescu de la Nisa.

„L-a tras curentul! E foarte sensibil…“, explicase.

Oricum, locotenentul binecuvânta ora matinală şi aleile aproape pustii. La plecare, înregistrase câteva priviri stranii. Unul mai bine dispus remarcase încântat:

— Uite-o pe Scufița Roşie!

Un vânt uşor înfoia frunzele plopilor cu sonorități moi, de argint. Locotenentul o privi dintr-o parte. Minerva revenise la fizionomia normală: păr negru-tuş, nasul – antenă sensibilă. Păşea încruntată dându-i ultimele instrucțiuni pentru vacanță.

„Nu cumva să răsuflu…“

— Bine că s-a isprăvit chestia cu regeneratorul. Mă înnebunise! Am predat formulele la Ministerul Sănătății. N-au decât să se spele pe cap cu ele. Acum eşti şi tu mai liber, poți să te ocupi de profesiune.

Dobrescu se uită holbat.

— Partea teoretică, dragul meu. Ai neglijat-o grozav. Crezi că am uitat? Încă n-ai rezolvat enigmele cu elefantul alb şi elevul care copiază. Şi doar e atât de simplu! Luna mai, fereastră deschisă, 500 de metri distanță… Se proțăpi în fața locotenentului: La muzică copia, băiete! O temă de compoziție. Nu trebuia să vadă, ci să audă!

Un leu căscă gura şi Spiridon, pus pe harță, se răsti la el încercând să se smulgă din lesă.

— E plin de temperament! remarcă locotenentul încercând să abată firul discuției.

— Lasă tu chestiile astea! Când mă întorc din concediu am de gând să mă ocup serios de tine. Şi raportul să fie gata.

„Rapoartele“ îi dădeau amețeală lui Dobrescu. Le scria pentru uzul Minervei şi după parametrii întocmiți de ea. De pildă, cazul X – coordonate psihologice, tehnice, strategice. Introducere: mediul în care s-a evoluat, influențe,

contingențe, tangențe. Concluzii: statistice, tipice, şi atipice… Îți venea pur şi simplu rău.

— Apropo de raport, îşi drese glasul locotenentul. Ce v-a determinat să alegeți travestiul doctorului Negreanu?

Minerva zâmbi larg. Era o întrebare care-i plăcea.

— Toată viața mea am visat să-l joc pe Ianche. Cunoşti piesa lui Victor Ion Popa. Un amănunt pe care tu nu-l ştii! Înainte de a intra la matematici, am dat examen la Institutul de teatru. Părerea mea este că m-am prezentat excepțional.

— Cu ce?! întrebă aiurit Dobrescu.

— Ei bravo! Cu Ianche, din „Tache, Ianche şi Cadâr". Deştepții ăia m-au picat: cică n-aş fi reprezentativă, talentul aşa şi aşa… Unul care se credea spiritual m-a întrebat de vreo cinşpe ori dacă „Minerva" nu-i o greşeală în buletin. Mai ştia el un caz cu o Margaretă care de fapt era Gheorghe. În fine, acum am avut satisfacția să-l joc într-un fel pe viu. Rudy Negreanu şi toată povestea lui există. E medicul meu curant. Se opri brusc. Ce zici, bem o bere?

— Deşi are o ținută corespunzătoare, nu cred să ne primească în local cu Spiridon.

— Atunci luăm o şampanie. La banii ăştia îl lasă şi pe el.

„Sfinte Dumnezeule! Locotenentul se opri locului. Şampanie la 9 dimineața şi încă propusă de Minerva!"

Se hotărî să fie circumspect.

— Lăsați pe altă dată.

— Acuma am chef. Tu n-ai decât să te uiți! De altfel, trebuie să-i telefonez şi lui tanti Caliopi, mâine plecăm şi nu ştiu ce-a aranjat cu căruțaşu'.

— Care căruțaş?!

— Ne-am hotărât să facem concediul într-o căruță. Calul îl închiriez de la un CAP. Chicoti: O să fie superb, îți dai seama? Toată țara… Mămăligă făcută pe înserate la roata carului, în timp ce Spindon legat de loitre latră la lună…

Dobrescu se clătină:

— Senzațional!

— Nu? Tanti Caliopi insistă să ne oprim şi pe litoral câteva zile.

— Neapărat!

Locotenentul îşi zise că ar fi în stare să aştepte o săptămână pe şosea pentru a asista la intrarea triumfală a Minervei cu mătuşă-sa, calul şi căruța în Mamaia.

— De, continuă Minerva. Ştiu că ți-ar place, dar n-avem decât două locuri. Şi apoi, dragul meu Dobrescu, nu trebuie să te superi, dar simt nevoia să mai răsuflu. Uneori mă oboseşti. Întrebări peste întrebări, de ce-i aşa şi nu-i pe dincolo, telefoane… Eşti din cale-afară de cicălitor.

— Aveți dreptate, suspină locotenentul.

Luară loc la masă. Spiridon, prizonier între ghetele Minervei, schelălăia jalnic.

— În sfârşit! Nici nu ştii ce bine mă simt! Linişte, calm, răcoare. Putem discuta pe îndelete. Presupunând deci că ai un elefant alb…

Prin uşa deschisă se zărea pădurea iar deasupra, nu prea sus, un soare blond.

Cuprins

STUPEFACȚIE 4
MARTIRIUL LOCOTENENTULUI DOBRESCU 14
OMUL ÎN GRI..... 29
CAPCANA 43
MECI CU TRIŞORII 50
BETSY DIN CHICAGO CAUTĂ UN VĂR 57
SPIONAJ ŞI CONTRASPIONAJ 72
CIUDĂȚENIILE UNOR CĂLĂTORI..... 78
ASASINAT SUB CLAR DE LUNĂ..... 94
„SUNTEȚI NELINIŞTIT, DOMNULE ILIESCU?“..... 106
ATENTATUL..... 117
PATRU CITRONADE CU CIANURĂ 127
IONICĂ PANAIT MĂRTURISEŞTE 144
SUSPICIUNI..... 151
SPARGERE LA FAMILIA PLĂMĂDEALĂ..... 160
„C'ÉTAIT LA DERNIÈRE VALSE...“ 171
ORHIDEE DE LA NISA PENTRU MINERVA..... 181
O EVADARE RATATĂ..... 194
TOTUL SE PLĂTEŞTE 206
ASASINAT ÎN UMBRA TROIȚEI 217
CĂPITANUL ATANASIU NU CREDE ÎN SUPERSTIȚII 225
LA FLACĂRA LUMÂNĂRILOR..... 238

UN HOȚ SENTIMENTAL..... 263
INVENȚIA 273
MINERVA, CĂȚELUL SPIRIDON ŞI DOBRESCU BEAU ŞAMPANIE 279
Cuprins 296